

Enchiridion pietatis puerilis

Adam Siber

~~Handwritten text, heavily crossed out with diagonal lines.~~

Indignus & (q. dicit) ut non
ipsum in mltis Catalogis in brevis

Joan. Bapt.

Act. sup. 79.

Namq.

Alteria vita mala semitae hinc
entes?

In laqueis vid; sepe ppe sunt

Hanc etiam Fraud; pernam

DEVS

ut p

la ca

capitil.

Unio Capos

P.o. lat. 1678 f

Sammlung deutscher Drucke
1450 bis 1912

Erworben mit Mitteln der
Volkswagen-Stiftung

<36619798180019

S

<36619798180019

Bayer. Staatsbibliothek

三

一

Joan: Reiff: Saxo: Viro:
**ENCHIRIDION
PIETATIS**

**PVERILIS, EX DIVER-
sis, Doctorum monu-
mentis**

**Collectum, & distinctum Li-
bris IIII, ab**

ADAMO SIBERO.

**ACCESSERVNT
DE PASSIONE DOMINI
nostri IESV CHRISTI, Dei
& Virginis filij, ex diuersis auto-
ribus antiquis & recentio-
ribus collecti Li-
bri II,**

**BASILEAE, PER IOAN-
nem Oporinum.**

P.O. lat. 1678 f

Bayerische
Staatsbibliothek
München

B & B
MÜNCHEN

VW/92/183

IOACHIMVS CA

MERARIVS PABERG. AD
mo Sibero S. D.

V E M longo uenerans iam tem-
pore diligo, propter
Ingenij ac morum probitatem, &
Apollinis artes,
Nuper decreram cum nostro ad
te proficisci

Stramburgo, dubijs perspecto rebus amico,
Et quo nec melior nec clarior est uir, Adame:
Sed pituita fuit cupidum remorata, molesto
Cum brancho & tussi. Interea tua carmina trado
Nostro edenda Papæ, tum me uirtute, tuæq;
Consolor constante operæ studiūq; labore.
Nanq; fatebor enim, prope iam mihi pectore ab ipso
Vsq; pedes animus trepidat delapsus ad imos,
Et desperantis procul ingenium refugit, dum
Nulla mihi reliquum iam nunc facit auxilium spes
Pacis, & incœptas uideo pertexere telas
Teutonidos furias terræ. Rursum æra sonare
Audio, & armatas in castra coire cohortes.
Non obstat hiemis bellorum frigora cladi,
Et calcat glaciem per campos mules apertos,
Naturæq; modum & uincit legem improba uirtus.
Sic uetus cecit glaciales Hannibal alpes,

Et nini-

Et niuium silua flagrante liquauit aceruos,
 Et feruente udas rupes molliuit aceto.
 Ipse quoq; insanos ne Martis Iuppiter ausus
 Impediat, retrò finit hunc præcurrere cedens:
 Nec propior rabidas pugnarum mitigat iras,
 Illustri rutilos aut fidere temperat ignes.
 Hic & Apollineæ tendit de limite metæ,
 Ledeæ ad sobolis rursumq; reuertitur astrum,
 Libera Gradiui donec fax æthere summo
 Ardeat, & terris incendia desuper addat.
 Hinc ne discedat citò causas undiq; querit,
 Progressusq; parum rursum se deinde retorquet,
 Insistensq; abiensq; iterum sic conficit astrum.
 O dura Aonidum hoc in tempore fata sororum,
 Et quibus ingenui studij sunt ocia cordi:
 Non locus his toto propè iam patet ullus in orbe,
 Barbariæ exclusis rabie: pulchrum esse uidetur
 Omnibus, ad belli se conuertisse furores.
 Nulla exempla placent præsentia mitia uitæ:
 Nec ratio magis inceptas humana gerit res,
 Consilium ue ualet, uel cura est ordinis ulla:
 Sed feritas audax, petulansq; insania mentes
 Insedit, uersatq; uices temeraria rerum
 Ambitio, & præceps inflat cor gloria uanum.
 Vna salus miseris, spes unica restat egenis
 Auxilij, uox sancta precum, gemitusq; fidelis
 Pectoris, & lacrymæ nunquam pietatis inanes.

Procidat

5

Procidat ante Deum nostræ confessio culpæ;
Et uenia oretur, celebrent quoq; carmina prisæ.
Nostra simul bonitatis opus: præq; omnibus unum
Patronum, mediumq; fides hominumq; Dei;
Apprendat teneatq; Dei te Christe parentis
Aeternam sobolem, qui nostræ crimina carnis
Purgasti, auertens peccati tristitia damna,
Iusticiæq; decus reparans. Nunc tollere rursum
In cœlum ora licet, culpæ securâ prioris.
Nunc sanctus, meritisq; tuis sit quilibet insons,
Mortiferæ amē Dei poenis obnoxius iræ.
Hanc dum curam operâ adiutas studioq; fideli,
Officium & ueræ monstras pietatis Adame,
Et teneri coetus cœlesti pectora comples
Religione, facis quod te decet, & Deus ipse
Talia facta probat: fortè & placatus ad huius
Summissum pietatis opus, cum barbariæ se,
Tum fraudum opponet pesti, scelerumq; furori:
Atq; aliqua innocuis concedens ocia Musis,
Hospitium studijsq; pijs seruabit in oris
Misniacis, artiq; bonæ: quod tuq; tuiq;
Nos, nostriq; simul uobiscum oramus Adame.

xi. Calend. Decemb. M. D. L.

4 3

AVTO.

AVTORVM NOMINA.

Adamus Siberus	Ioannes Picus
Andreas Ellingerus	Ioannes Riuus
Antonius Carchesius	Ioannes Sauromanus
Arcturus Phrisius	Ioannes Stigelius
Basilius Zanchus	Ioannes Sturnus
Bobuslaus Hassenstenu	Iuuenius Hispanus
Bruno Sidelius	Lucas Gauricus (rius)
Christophorus Auleus	Ludouicus Bigus Picto-
Christophorus Grauius	Marcus Anno. Flaminius
Christoph. Schellëbergi^o	Marc. Hieronym^o Vidas
Coelius Sedulius	Martinus Lutherus
Decius Aufonius	Martinus Salbachius
Eobanus Hessus	Matthias Marcus Da-
Erasmus Roterodamus	berchusius
Euricius Cordus	Nicolaus Borbonius
G. Vrsinus Velius	Nicolaus Selneccerus
Georgius Aemilius	Petrus Fränciscus Spinula
Georgius Fabricius	Petr. Lotichius Secūdus
Hermannus Buschius	Petrus Suederus
Hiobus Madeburgus	Philippus Melanchthon
Iacobus Micyllus	Salmonius Macrinus
Ianus Pannonius	Sebastianus Castalio
Ioachimus Camerarius	Stephanus Schonfeldius
Ioannes Cellarius	Thomas Venatorius
Ioannes Gigas	Vitus Amerpachius
Ioannes Langus	Vuolsgangus Verterus.

ILLV.

ILLVSTRISSIMIS
PRINCIPIB. AC DOMINIS,
DD. ALEXANDRO & CHRIS-
TIANO, illustriss. Principis ac Do-
mini D. AVGVSTI, Ducis Saxoniae,
Imperij Archimarescalli & Electoris,
Lantgrauj Thuringiae, Marchionis
Misniae, & Burggrauj Magde-
burgensis FF.

ADAMVS SIBERS

*M*pubis adeat finite turba parvuli
Ad me, beata Christi ipse, Numinis,
Suprema cui rerū potestas omnium,
Proles dit: ne aëro eos accedere
Vetate, ne manet aurei quos cerula

Cœli domus, custodiunt quos angeli,
Nunquam angeli Patris vident qui non mei
Vultum, ignea manus atq; flabilis, sacrum
Ad limen appareat et usq;: maximi
Non est voluntas, optimiq;: credite,
Non est Parens is, percat ut de puerulis
Vel minimus hisce. Vox suavis, gaudij
Vox plena, uox amabilis. Placet Deo:
Ergo, nihil quo maius est, Deo placet
Tenellula, minutulaq;: rix dumq;: edita,
Quæ turba pendet, ludit et circum ubera,
In cunulis dulcem capit quæ somnulum,

2 4

Admisi.

Adnūtat, arridet suis, blandūm tota
Ingeminat, & se librat in pedes, humum
Iam iamq; signat primulis uestigijs,
Arundinem equitat, blæsulo uoces sono
Reddit patris matrisq;, tandem litteras
Eburneas & noscit inter, æmula
Aequalibus certatq; diligentia?

Sic est: beati, ter beati & amplius
Pueri: oculis quàm blandulis en afficit
Adamulumq; CHRISTVS, atq; Abrahamulum,
Manus ut ambas porrigit Susannulæ?
Iam poscit Hannæ filium, Iosephulum
Vlinis fouet, mellita figit oscula
Abelulo: matres aperto stant sinu,
Nec est pudor, modò proximæ sint, & bene
Dulcissimis CHRISTVS precetur liberis.

O' charitas ætatulam in primam Dei:
O' prisca pietas, ardor & parentium,
Dicare sua CHRISTO Deoq; pignora.
Nam nunc quidem peruersitas tanta est, quis ben
Ad alia quis non potius omnia liberos
Adhibet furenter, quàm uenire ad te sinat
Fili Dei salutis autor unice?

Natos equum corpus docet super edere
Thoon, Pholusq;: furta Verris filius,
Et discit Autolyçi, Euclionis colligit
Præsegmīna unguium: dolis, calumnijs

Sycophanta

Sycophanta pater hunc instruit, domestico,
 Parasitus exemplo ille fit: Baccho litans
 Multi, colunt multi Paphi præcumibus
 Diuam parentibus: caput per & pedes
 In scelera præcipiti ruant ut impetu
 Dat liberis occasionem, surdior
 Fretosq; Mundus turbido: nec filium
 Dei, nec audit Tarsi alumnum, qui monet
 Ut educemus in timore numinis,
 Patrisq; CHRISTI disciplina infantiam.

Impunè sed num talis est parentibus
 Abstractio à CHRISTO futura liberum?
 Futura uerò est, sermo sed quando irritus
 Erit Dei, quò scandalis denunciat
 Pœnam: expedire & inquit illis, pufio
 Per innocens offenditur quos, aluo
 Maris iacere saxea mole obrutos.

Tremenda uerba non modò parentibus
 Suis perire caussa qui sunt liberis:
 Pendenda diligenter animi sed mihi,
 Tibiq; sceptrum quisquis es qui uirgea
 Manu geris. Non muneri satis tuo,
 Non feceris, curæ tuæ si traditos,
 Et litteris & disciplinis sedulo
 Imbueris: ac Maronis illis aurea,
 Vatumq; cæcicarmina explicas patris:
 Si Tullios proponis, & Demosthenas,

Simul Quirina & Attica facundia
 Foto ferant ut orbe nomen inclytum:
 Cursum expedis si qui micant cœlo ignium,
 Naturæ in intima ducis & penetralia:
 Sunt ista pulchra, sunt præclara, quis negat?
 Sed Christus est quod non in illis, sunt nunc
 Quæ casta castiora multo: sine Dei
 Scientia doctrinæ gladius est sibi,
 Quo iugulat ipse sese, eam quisquis habet.

Pietatis ergo cura sit primordia
 Proponere unica pueris, & maxima,
 Ut quid uenari seuiat præcordijs
 Miseri sciant, quàm mentis inops, consilij
 Expers, sit & pietatis omnis indigens
 Nostrum genus: tum Patris indulgentia
 Sit quanta, Patris optimiq; charitas,
 Dulcissimum motus dedit qua filium
 Nobis suum, qui uita, ueritas, uia,
 Morti obtulit se pro salute publica.

Ducentur abs te turba sic ad optimum
 Pusilla Christum, & testula imb. bet recens
 Nardiq; odorem, balsamq; hedysmata
 Cœlestis, habent aurulam actionibus
 Per omne uitæ tempus ut suauissimam.

Pœniteat ista te nec iterum ac sepius
 Repetere, eundem & usq; & usq; tundere
 Incudem, ut hæcant: puer nec te bonæ

Andræ

Audire pigeat, uoluere & reuoluere:
 Doctrina redijt cuius opera hoc tempora
 Fidei, polo quæ nos beat, qui Thesbio
 Baalis est aggressus aras robore,
 Rasamq; turbam, & impudicos flamines,
 Discendo, ait, fio catechesin senex.

Exposita libris quæ quòd extat plurimis,
 Te siue Hebræus sermo, seu Græcus iuuat,
 Siue Ausonum loqui tibi lingua sedet:
 Magis mouet quòd & penetrat aerium
 Numerum: eadē dulci lepōre uersuum
 Condire placuit: addidi quibus preces,
 Morumq; leges, & dedere uersibus
 In uulgus hoc quòd multa multi tempore,
 Non dissimilia litteris culti uiri,
 Meliora quæ mihi uisa sunt, apīs uelut
 Matina collegi undiq; Deo seruiens,
 Ecclesiæq; quæ tamen si quis stylo
 Diuersa quòd sunt, audeat reprehendere.
 Filo esse quædam & crassiora dicere:
 Eandem sciat nec omnis ostri gratiam,
 Pares nec esse qui sequuntur Cæsarem.

Hæc edita antè, sed dicata nemini,
 Et auctiora, plurimis & in locis
 Politiora, inscriptione nomini
 Tuo puer ALEXANDER, & puer tuo
 Hæc CHRISTIANE cōsecro illustrissimo,

Cui

Cui parei ora Saxonis, Septemuiro,
 Satis ut esse, quæ parentis in scholis
 Prouincialibus docentur, ex nota
 Cernatis illa, tradidere quæ uiri,
 Tradentq; uobis eruditiq; & boni.

Orti pater materq; regibus, genus
 Dant inclytum uobis, & indoles bona,
 Ad summa quæq; & expedita se exerit
 Vis ingenij: iam quod decus non uos manet,
 Quis non honos, forti paterna cum manu
 Geretis olim sceptræ? litteras quibus
 Adiunxeritis si bonas, scientiam
 Deiq; uerbi, cerno uos pios fore,
 Magnosq; patriæ principes. Quod filij
 Ergo sui det optimusq; & maximus
 Rerum Parens, & autor altorq; omnium.

GRIMAE, CAL. MAII,

D. M. A XIII.

PIETA.

PIETATIS PVE- RILIS LIBER I.

CAPITULA CHRIS- tiana pietatis.

SYMBOLVM APO- STOLORVM, ERASMI ROTTERODAMI.

Confiteor primum ore pio, uene-
rorq; fideli
Mente Deum patrem, uel nutu cum
sta potentem,
Hunc qui stelligeri spacioſa uolumi-
na cœli,

Et ſolidum omniparæ telluris condidit orbem.
Eius item gnatum IEſVM, cognomine Chriſtum,
Quem Dominum nobis agnoſcimus, & ueneramur.
Hunc Maria afflatu diuini numinis, aluo
Concepit uirgo, peperit puriſſima uirgo.
Et graue ſupplicium immeritus, damnante Pilato
Pertulit, infami ſuffixus in arbore mortem
Oppetiit, tumulatus humo eſt, clauſuſq; ſepulchra.
Interea penetrat populator ad infera regna.
Mox ubi tertia lux mœſto ſe prompſerat orbi,

Emerſit

Emerfit tumulo superas rediuius in auras.
 Inde palam ætheream scandit sublimis in arcem;
 Illic iam dexter patri aſidet omnipotenti:
 Inde olim rediturus, ut omnem iudicet orbem;
 Et uiuos pariter, uitâq; & lumine caſſos.
 Te quoq; credo fide ſimuli Spirabile numen;
 Halitus afflatusq; Dei ſacer, omnia luſtrans.
 Et te confiteor ſanctiſſima concio, qua gens
 Chriſtigena, arcano nexu coit omnis in unum
 Corpus, & unanimis capiti ſociatur I E S V.
 Hinc proprium nescit, ſed habet communia cuncta.
 Hoc credo in cœtu ſancto peccata remitti.
 Nec dubito quin exanimata cadauera ruſum
 In uitam redeant, animas ſortita priores.
 Vtraq; pars noſtri, corpusq; animusq; deinceps
 Iuncta ſimul, uitam ducens ſine fine beatam.

I A C O B I M I C Y L L I:

P Rincipio Patrem cœli terræq; potentem;
 Ingenitum, æternum credimus eſſe Deum;
 Cuius in immenſum patet, & ſine fine poteſtas:
 Qui regit ac paſcit, quicquid ubiq; uidet.
 Credimus & ſanctū C H R I S T I cognomine natū;
 Prædictum oraclis, carnūibuzq; Deum:
 Quem Mariæ claſſo concepit ſpiritus aluo,
 Mox hominem peperit nescia Virgo uiri.
 Qui quondam diræ paſſus ludibria mortis;

In ſc.

In cruce pro nobis uictima facta Patri est.
 Venit & ad Stygios, tumulato corpore, Manes,
 Infernasq; nouo terruit ore domos.
 Mox iterum superas abiit rediitque in auras,
 Tertia cum Phœbi redderet ora dies.
 Firmatisq; suis, cœlum conscendit, & alta
 Scandibilem nobis fecit ad astra uiam.
 Hic cum patre sedens regnat, dum luce supremâ
 Pro merito prauos iudicet, atq; bonos:
 Tunc cum flagrantem rapiunt incendia mundum,
 Et surgem tumulis corpora uiua suis.
 Numen & amborum de numine credimus illud,
 Qui super æquoreus Spiritus ibat aquas.
 Idem qui mentes regat & conseruet in æuum,
 CHRISTI quas eadem iunxit amorē fides.
 Hinc ueniam culpæ factam, clauessq; relictas,
 Soluere quæ noxas, quæq; ligare ualent.
 Et reduces animas in corpora morte redemptas,
 Vltimâ cum summum finiet hora diem.
 Actandem sine fine datam per secula uitam,
 Gaudiâq; in cœlo tempus in omne p̄ps.

P E T R I S V E D E R I .

V Num mente Deum credo, uenerorq; fideli,
 Qui regit arbitrio, cuncta creata suo.
 Quemq; innupta Deū cōcepit fœmina CHRISſtū,
 Numinis afflatu uiuificame sacri:

Qui

**Qui, ne Tartaream cuncti ingrederemur abyssum,
Pro nobis mortem duraq; fata tulit.**

**Morteq; deuicta, fractoq; Acheronte triumphans,
Astra, grauis iudex post rediturus, adit.**

**1 Te quoq; credo fide simili Spirabile nūmen,
Omnia sanctificas qui bonitate tua.**

**Et te communi, sanctissima concio, uerbo
Tristia peccati soluere uincla reor.**

**Nec dubito reducem deserta ad corpora uitam:
Vitam, quæ stabili lege perennis erit.**

IOANNIS SAVROMANI.

1 Credo pia in nostrū ratione Deumq; Patrēq;
Omnia quem statuo numine posse suo:
Qui nitidis clarum stellis fabricauit Olympum,
Stat cuius uerbo, quā patet, omne solum.

**2 Credo quoq; in CHR Istum simili pietate colendū,
Vnicus est nostri filius ille Dei.**

**Omnis huic patrij est subiecta potentia regni,
Qui regit arbitrio cuncta creata suo.**

**Penē fide maius, fuerat conceptus in aluo
Virginis afflatu numinis ille sacro.**

**Postmodò conceptum peperit purissima uirgo,
Quæ Maria est certo nomine dicta suo.**

**Quiq; fuit passus sub iniquo multa Pilato,
Præsede Iudæi Casareo populi.**

**Affixusq; cruci miseranda morte necatus,
More Palestino deinde sepultus humo.**

Interced

Interea uindex ad tartara caeca receſſit,
 Ius adimens nigris, imperiumq; deis.
 Terq; ubi praeſtuerat mundo ſua lumina Titan,
 Surrexit per ſe uiribus ipſe ſuis.
 Stelligeras ſcanditq; domos, ubi cuncta potentis
 Proximus ad dextram nunc ſedet uſq; Patris.
 Inde redibit, ut & uiuos, uitaq; carentes
 Iudicet, & toto quaerſit in orbe fides,
 Inq; Dei flatum credo, Spirabile numen,
 Cuius agunt uitam flamine cuncta ſuant.
 Conſiteor ſanctos homines, coetumq; piorum,
 In quibus eſt ueri cultus, amorq; Dei:
 Quos quod habent Ieſu communia dogmata Chriſti,
 Communi dicas nomine Chriſticolae.
 Omnia per CHRISTVM fateor peccata remitti;
 Omnibus his quibus eſt indubitata fides,
 Credo quod haec olim rurfus caro noſtra reſurget,
 Quodq; procul dubio uita perennis erit.

GEORGII FABRICII.

Credo pio ſtudio, in uerum Dominũq; Deumq; t
 Nomina qui blandi mitia patris habet,
 Cuius ab aeterno fuit infinita potestas,
 Sceptraq; in aeternum maxima cuius erunt,
 Qui per uiuificum quoq; condidit omnia uerbum,
 Quidquid & aſtra uehunt, terraq; quidquid alit.
 Quiq; ſuo placidus conſeruans condita uerbo,
 Suſtendat celfa ſummaq; & ima manu.

b

Credo

- Credo etiã in CHRISTVM qui proles unica patris,
 Quem Dominum meritò cuncta creata colunt.
 Humanam propter qui cœli templa salutem
 Linquens, è patrio uenit ad ima sinu.
 Conceptus sacra diuini Flaminis aura,
 Et de non tacta Virgine natus homo.
 Iniustum seui stans iudicis ante tribunal,
 Nostrorum scelerum qui malefacta luit:
 Arboreoq; crucis distentus stipite membra,
 Victima pro humano traditus est genere.
 Mox animam expirans, miseris cruciatibus ægram,
 Imposita saxi mole sepultus humo est.
 Sed non & permansit humo: nigra tartara fregit,
 Peruadens clausas duro adamante seras.
 Tertia lux uiuum, deuicta morte, Ereboq;
 Protulit, & mœstis gaudia sancta tulit.
 Iamq; tenet dextram Patris omnipotentis: & inde
 Supremo ueniet, iudicis ore, die.
 Inq; unum uiuos relegens, & lumine functos,
 Præmia pro meritis iusta cuiq; dabit.
 Credo quoq; in sanctum, numen uegetabile, Flatumq;
 Cum nato æqualem, cumq; parente Deum.
 Cuius per totum collecta Ecclesia mundum
 Virtute, æthereo fert sacra grata patri.
 Coimmuncmq; fidem, communia fœdera seruat,
 Communes socio fundit & ore preces.
 Hic uenire spes certa, remissio certa parata est:
 Clau-

*Clauditur hic cœli, hic referatur iter.
 Corpora de clausis surgent excita sepulchris,
 Sublata indomitæ iuræq; mortis erunt.
 Immortale pij peragent feliciter æuum,
 Gaudentes facie colloquioq; Dei.*

MEDITATIO
eiusdem.

*Hæc labente die meditor, redeunte reuoluo,
 Et nil in prompto lingua habet ore magis
 Da Pater omne meo cedat de pectore frigus,
 Raptus in ardeſcam totus amore tui.
 Idolisq; negem cultum, & quæcunq; decoram
 Alterius ſpeciem religionis habent.
 Et tu CHRISTE ſimul fragilem ſic dirige mentes,
 Ad meritum ut diſcat cuncta referre tuum.
 Sint odio, ſeu quis fictis operatur in aris,
 Seu manifeſta tuæ quis mouet arma cruci.
 Spiritus alme etiam, ne forſitan inſcius error
 In mala præcipitem pernicioſa trahat,
 Merege, & igne tuo calefactas re medullas,
 Deficiat ne quo tempore lapſa fides.
 Ipſa fides nerè eſt regni cœleſtis imago,
 Quæ ſe propitium nouit habere Deum:
 Et non viſibilem tamen aſpicit, atq; potentem
 Intrepide recto lumine mentis adit.
 Haſ accende faces, hoc lumen cordibus auge,
 Extingui & nulla clade premente ſine:*

b

2

Vtque

Vt quæ certa fides animo iam præcipit, illa
Sentiant euentu non caruisse suo.

GEORGII AEMILII.

- 1 **C**redimus esse Deum, cœli terræq; parentem,
Qui sine fine manet, principioq; caret.
Cuius in immensum protèditur alma potestas
Nec bonitas metam, qua teneatur, habet.
Iusticiæ qui fons, à quo sapientia manat,
Cuius ab afflatu prouenit omne bonum.
Ille suo cœlum nutu terramq; creauit,
Et ualida seruat cuncta creata manu.
- 2 Credimus et CHRISTVM patrio de numine natū,
Qui Saluatoris nomen IESVS habet.
Natus ab æterno soboles æterna parente,
Supremi uerbum dicitur ille DEI.
Est etenim uerè diuinæ mentis imago,
In quo cognosci uultq; potestq; Pater.
Hic genus humanum per tristia crimina lapsum
Posset ut in Priscum restituisse decus:
Venit in hanc nostram cœli de culmine carnem,
Et Dcus assumpto est corpore factus homo.
Nec tamen humano conceptus more, modoq;
Diuina genitus sed ratione fuit.
Spiritus è cœlo ueniens, in Virginis aluum,
Afflatu subiit uiscera casta suo.
Intactumq; replens diuino semine uentrem,
Reddidit, ut mater uirgo Maria foret.

Filius

Filius hinc summi CHRISTVM virtute parentis

Nascitur, atq; Deus nomen hominib; tenet.

Venerat ad nostram coelesti sede salutem,

Aeternis cupiens nos reparare bonis.

Pro pietate sua tali, & bonitate sed illi

Redditachcu quàm non gratia digna fuit?

Nam Iudea uirum infontem gens impia cepit,

Irarum furijs exagitata malis.

Criminibus falsis onerant, unumq; necari

In iustis studiis uirq; puerq; rogant.

Quis memoret plagas, conuicia, uulnera, sannas,

Quæ patiens animo pertulit ille pìo?

Talia Romano sub præside facta fuerunt,

Pontius huic nomen fortè Pilatus erat.

Ille suo tandem populo damnauit I E S V M,

Quamlibet infontem cerneret esse uirum.

Ergo cruci affixus moritur, qui criminis expers,

Crimina fert ucrè corpore nostra suo.

Quinctiam gemini pendent utrinq; latrones,

In quibus ut summum prominet ille scelus.

Testantur cœlum tenebris, Manesq; sepulcris.

Terra, petra, uelum, morte perire Deum.

Impositum corpus tumulo fuit inde recenti,

Concessum votis Arimathæe tuis.

Interea CHRISTI dum membra sepulta quiescūt,

Spiritus infernas coepit adire domos

Hic crebi dominum uicit, regnumq; subegit

b

3

Illius,

Illius, & priscis uincula demsit auis.
 Tertia iamq; dies claro surgebat Olympo,
 Atque nouum Phœbi lumine mane fuit:
 Cum redijt CHRISTVS superas rediuius in auras,
 Deuictæ mortis conscia signa gerens.
 Sponte sua clauso lapides cessere sepulchro,
 Inde fugam uigiles arripuere uiri.
 Denique discipulos cùm confirmasset IESVS,
 Venerat & Decimus iam quater inde dies:
 Montis oliuarum conscenso culmine, sursum
 Ad superas scandens transijt ille domos.
 Spectantesq; uiros medio serzone reliquit,
 Nube caua assumtum circumeunte Deum.
 Angelici cœtus Dominum comitantur euntem,
 Ille triumphato uictor ab orbe redit.
 Captiuosq; trahens spolijs cum fortibus hostes,
 Humano generi munera distribuit.
 Atria se Domino uenienti lucida pandunt.
 Excipit & reducem cœlica turba Deum.
 Hic uero ad dextram chari sedet ille parentis,
 Cum quo summa tenens, inaq; cuncta regit.
 Vna eadem Patri rerum, natoq; potestas,
 Par decus ambobus, gloria parq; manet.
 Imperium sine fine tenent, pariterq; gubernant:
 Est cœlum sedes, terraq; fulcra pedum.
 Hinc iterum CHRISTVS ueniens sub fine dierũ,
 Buccina terribilem cùm dabit alta sonum.

Quando

Quando resurgentes homines sua membra resumēt,

Vt ueniant summi iudicis ante thronum.

Iudicium toto Dominus celebrabit in orbe.

Letificum rectis, luctificumq; malis.

Cornigerosq; pijs hircos discernet ab agnis,

Et sua pro merito præmia cuiq; dabit.

Euitanda uenit nulli sententia, siue

Viuus ad huc, seu iam morte solutus erit.

Credimus & sanctum cœli Spirabile numen,

Vnum cum nato, cumq; parente Deum,

A Patre procedens qui Spiritus exit ab æuo,

Omnia uiuificans luminis igne sui.

Ille Prophetarum, Patrumq; per ora locutus,

Edidit æteni cœlica iussa Patris.

Venturumq; Dei natum prædixit in orbem,

Deleat ut mundi crimina morte sua.

Filus hunc cœlum repetens dimisit ab alto,

Exitet ut ueram cordibus ille fidem.

Hoc duce colligitur per totum Ecclesia mundum,

Vnanimi Christum religione colens.

In qua synceri resonat uox unica uerbi,

Suntq; pares cultus, est eademq; fides.

Quamlibet hic cœtus totum sit sparsus in orbem,

Omnibus in Christo mens tamen una manet.

Hunc saluatorem credunt, cunctiq; fatentur

Esse redemptorem, iusticiamq; suam.

Nec diuina deest animis communio sanctis,

b

4

Commune

Communis pietas quos ligat, atque fides,
 Hic peccata solent cunctis admissa remitti,
 Gratia quos CHRISTI munere parta iuuat.
 Namque duas claues uerbi dedit ille ministris,
 Claudere quis possint & referare polos.
 Quicquid ab his fuerit resolutum, siue ligatum,
 Hoc etiam in cœlo credimus esse ratum.
 Nec magnum est adeò crimen, mediator IESVS
 Quod tibi, si credas, non abolere queat.
 Deniq; post mortẽ quondam caro nostra resurget,
 Primaq; ut accepit, corpora reddet humus.
 Hoc uirtute Dei fiet, qui reddere uitam
 Namque gēfunctis omnipotente ualeat.
 Hinc tandem æternæ speramus gaudia uitæ,
 Quæq; manent cunctos cœlica regna pios.
 Atq; hæc sunt fidei certissima simbola nostræ,
 Credere q; CHRISTVM corda professa decet,
 Ille fidem nostram confirmet, & augeat, olim
 Omnibus in cœlum quò patefiat iter.
 Hoc Pater & Natus iubeant, quibus æqua potestas:
 Hoc uelit amborum Spiritus esse ratum.

IOANNIS LANGI.

HEc mihi certa fides manet, æternũq; manebit,
 Quã menti afflauit Suada superna meæ.
 Esse Deum, terras unus cœlumq; profundũ,
 Et quĩ condiderit numine cuncta suo:
 Tam quæ conspicimus uoluentis corpora mundi,

Quĩm

Quam quæ luminibus cernere nemo potest,
 Ad sacros usus hominum leganda piorum
 Agmina sanctorum flammæ spirituum.
 Omnipotens, augusta maiestate uerendus,
 Terrigenum clemens & Pius usque Pater.
 Illius est rerum solius summa potestas,
 Cunctos ille sua pro bonitate fouet.
 Qua fretus, tali fido patre, tamq; benigno:
 Vnicus hic uitæ portus & aura meæ.
 Assensu cuius non accedente, capillus
 Non unus nostro decidit è capite.
 Et patris unigenum credo de pectore Verbum,
 Ipsa, prius natum, secula quam fierent.
 Natum non cretum, Lux hic è luce coruscat,
 Equ; Deo uero uerus & ipse Deus.
 Hunc unum Dominum nos usq; atq; usq; fatemur,
 Ordine per quem sunt omnia facta bono.
 Cuius non quisquam secernat numen ab illo:
 Sic sibi consistunt Gnatus & ipse Pater.
 Hic generis casum nostri miseratus accrbum,
 Ut dextro lapsis numine ferret opem:
 Ac uindex hominem tristi reuocaret ab Orco,
 Et saluum uitæ redderet æthereæ:
 Astrifera summi demissus ab arce Parentis,
 Imas terrarum uenit ad usque plagas.
 Atque hic diuini conceptu numinis auræ,

b

s

Prodiit

Prodiit intacta uirgine natus homo.
 Vnicus in gemina natura CHRISTVS, & idem
 Quem summum fuerit dissociare nefas.
 Salue CHRISTE Deus, salue mortalis IESV:
 Summo nate Deo, uirgine nate sacra.
 Innocuus tu sponte tua, facilisq; tulisti
 Romulidæ indignum præsidis arbitrium.
 Quo censente, crucis, nostri tibi criminis ergo,
 Supplicium infamis, dulce subire fuit,
 Inde salutifero defuncti funere sancta
 Sunt Mausoleo condita membra suo:
 Cum saccer interea diuina Spiritus aura
 Viferet infernis agmina clausa locis.
 Sed rediuiuus enim calcata morte, redisti
 Fatipotens auras uictor ad æthereas,
 Tertia cum lucem terris aurora referret:
 Id quod fatidici præcinuere libri.
 Mox quoque sublimis, spolijsq; decorus opimis.
 More triumphantis sidera summa petis:
 Hic ubi regnator cælo flammante
 Aequæuo dexter cum genitore sedes.
 Inde reuersurus, summis uoluentibus annis,
 Aligero cæli concomitante choro,
 Quæsitur, uiuis functisq; ut facta rependens,
 Des bona digna bonis, des mala digna malis.
Scebtro

Sceprrorum cuius regnum sine fine manebit,
Aeterniq; statum temporis imperium.

Insuper agnosco Sanctum, afflatuq; potentem,

Et certo Zephyrum numine uiuificum;

Qui simul à genitore sacro, gnatoq; profectus,

Numinis est huius, huius & aura simul.

Idem cum genitore simul, gnatoq; perenni,

Christigenis colitur supplice more Deus.

Aurai cuius quondam responsa dedere

Afflatu uates, pectora sacra, pij.

Vnica quæ totum latè dispersa per orbem

Concio sincera religione uiget:

Non modò quæ nunc est, sed prima ab origine mundi

Quæ fuit, extrema quæq; futura die est.

Re passim sacra fruitur communiter omni,

Et pia doctrinis uiuit Apostolicis,

Sancta cohors olim conuiuia festa frequentans,

Degustat carnem uiuide Christe tuam:

Atque tuo sacros libat de sanguine potus,

Et celebrat laudes funeris illa tui,

Ilum fœlicem demum, uereq; beatum,

Tam sancti qui sit pars quotacunq; chori.

Et fontis laudo diuina lauacro sacrati:

Omnis uitali noxa piatur aqua.

Cœlitus ex alto per initia sacra renatis,

Natorum dantur iura beata Dei.

Dum

Dum ueterem renouat naturam Spiritus almus.

Chrismate lustratos sanctificatq; suo.

Expecto, nec uana fides, dum lumine cœli

In uitam redeant corpora cassa nouam.

Que uunc sunt fatis obnoxia membra malignis,

Tunc ærumnosæ nescia mortis erunt.

Altera namque pios claro post funera cœlo,

Atque ea (nil dubium) uita beata manet,

Hanc mihi det Genitor, det Gnatus, detq; bifor mis

Numinis aura, Deus trinus & unus: Amen.

P. FRANCISCI SPINVLAE.

V Num esse credo numen, eius unius
Nitens opis fiducia.

Patremq; Filiumq; & alium Spiritum:

Patrem, creauit qui potens

Terram, & polos, & quæ uidemus omnia, &

Quæ non sub hos sensus cadunt

Acterna: filium, unicum, nostrum ducem,

Christus qui IESVS dicitur,

Qui natus est æternitate ab omni co

Ipso Patre almo almus, Deus

Verus Deo uero, optimo optimus, potens

Potente, numen numine,

Qui genitus, haud factus patre, ut qui prorsus est

Essentiæ eiusdem, refert

Quàm maximè uultusq; faciemq; & sonos,

Naturam & ingenium patris:

Per

Per quem tametsi æternus hæc creauerit
     Pater opera æternum omnia,
 In matris est dignatus intactæ sacrum
     Aluum tamen descendere
 A' sede patris, dictu & admirabile,
     Complexa nullum unquam uirum
 Integra uirgo, afflata solo at numine,
     Et genuit illum, & edidit:
 Qui factus est Deus homo, ut hominem perditum
     Donaret æterna pius
 Salute. proinde affectus est dura cruce:
     Non abnuente Pontio
 Prætoze Pilato, interemptus innocens
     Est. & sepulchro conditus,
 Descendit ima ad tartara, atq; (ut per suos
     Vates receperat) Pater
 Post tertiam lucem repente à luridis
     Illum excitauit inferis,
 Qui ad æthera ascendit, parentem & asidet
     Dextra supremum: iudicem
 Quem mundus æquum expectat, ut de mortuis,
     (Qui mox reuiuifcent Dei
 Iussu) atque de uiuentibus diiudicet,
     Ac irroget nocentibus
 Pœnas graues, bonisq; reddat præmia
     Amplissima, Aluum Spiritum,
 Patri atque Filio parem, Dominum inclytum,
     Qui ex

Qui ex filio, parenteque
 Emanat, idem quo uniuersa filius,
 Et afflat ac sufficit pater.
 Quem Patre, Filioque non minus colo, et
 Supplex adoro, numine
 Guius sacro afflati prophetae olim omnia
 Futura praedixere: ad haec
 Persuasum iterum mihi est, concioni uni à Deo
 Patre, atque nato, et spiritu
 Sancto dari uitam perennem: quae uiris
 Addicta bis senis lae
 Tutetur horum se magistrorum, eierans
 In uerba eorum, quos patris
 Diuina proles nunciatum olim omnibus
 Misit, salutem gentibus,
 Quis corpus est unum atque Iudeis simul,
 Vtri que CHRISTVS est caput,
 Horumque doctrinam sequentibus ducum
 Iterum haud licere sentio
 Ad criminum ueniam facris lauari aquis.
 Mororque promissam diem
 A uatibus, quo extincti ab orbe condito
 Omnes reuiuiscunt patris
 Iussu, ad perennae aeuum, et bonis gratissimum,
 Miserrimumque fontibus.

NICOLAI SELNECCERI
 E Sse Deum credo, qui uerbo cuncta creauit:

Qui Deus est tripplici simplex in numine numen,
 Et series operum mundi quem pulchra parentem
 Testatur, quocunq; uides, quocunq; moueris.
 Est Pater aeternus, genuit qui lumine lumen
 Aeterno gnatum, iustus, miserator & æquus,
 Filius aeterni patris est de lumine lumen,
 Rex unctus, cum Patre Deus, sacer atq; propheta
 CHRISTVS. & hunc uerè sincero pectore natum.
 Esse scio Dominum: qui certo tempore natum
 Virgine de Maria, motu sic flaminis almi
 Factus homo est: subiit ceu uictima funus acerbum
 Sub diro passus crudelis iure Pilati:
 Atque crucifixus tetræ, mortisq; nefandæ
 Durum onus expertus, tandem sub puluere putri
 Tectus humo mortem destruxit, ad infera scandens,
 Moxq; dies solem ueheret cum tertia rursus,
 Ipse resurrexit: cælos ascendit in altos,
 Et sedet ad dextram patris super omnia princeps,
 Et Deus atq; potens Rex: hinc uenturus ab arce
 Aetherea iudex erit omni, siue sepulto,
 Seu uiuo exoluet pœnas, & præmia cunctis.
 Insuper & credo Flatum procedere uiuum
 A patre & à gnato uerum, Dominumq; Deumq;
 Qui facit ut maneat constans Ecclesia semper,
 Sancta, Deo per cara, Dei cor, cordis amorq;
 Hæc ubi terrarum sit cumq;, & disita quanquam
 Sæpe locis sciungatur, tamen una eademq;

Sancto-

Sanctorum puro manet hæc communio cœtu.

In qua uera datur mihi condonatio culpæ.

Et scelerum moles cadit, & mihi uita refertur,

Vita suo certè nunquam spolianda uigore.

Namque caro clauso de cœspite uiua resurget.

* Quando tubæ clangor dulci me uoce uocabit:

Tunc æterna dies aderit sine fine: Paterq;

Et gnatus, Flamenq;, erit omnia in omnibus: Amen.

CHRISTOPHORI SCHEL-
lenbergij.

1 **C**redo Deū in Patrem, qui solus regnat ab æuo,
Et propriū & facile est omnia posse cui:
Qui summo cœlum suspendit in orbe supinū,

E media mundi sede locauit humum,

Refflua qui fixis circumdedit æquora terris,

Rerum author mundi quas latus omne tenet.

2 Credo Deum in Natū, quem Christū agnoscit Iesum,

Inuocat & Dominum concio sanctum suum:

Flamine quem sacro conceptum enixa Maria,

In lucem salua uirginitate dedit.

Plurima qui passus, Solymas quo tempore rexit

Pontius Ausonio iure Pilatus opes:

Affixusq; cruci soluit sine crimine pœnas,

Functus morte, noua contumulatus humo,

Orcum intrans: sed ubi redijt lux tertio mundo,

Extulit indè redux uictor in astra caput.

Nūc Patris ad dextrum latus omnipotentis, honore

Impe-

Imperioq; pari tempus in omne sedet:
 Dum redeat, uiuosq; tuba, uitæq; carentes
 Euocet, & iudex sistat utraq; sibi.
 Credo sacrum in Flamen, Nati de corde Patrisq;
 Spirans: cum Nato, cum Patre numen idem,
 Quodq; sit in terris ecclesia, sancta piorum
 Concio, quæ CHRISTVM scit caput esse suum.
 Peccatisq; Deum placatum ignoscere nostris,
 Et ueniam CHRISTI nomine credo dari.
 Certa fides etiam, rediuiuam surgere carnem,
 Extremi surget lux ubi iudicij,
 Atrata malis, sed leta pijs: tunc uita perennis
 Sub Phlegetonte illos, hos super astra manet.

ANDRAE ELLINGERI.

Credo Deū in patrē Dominū, qui cūcta potēti
 Numine, sub nitido quicquid uiget axe, guber:
 Condidit hic clari conuexa uolumina cœli, (nat.
 Fecit & omnigeno dotatam corpore terram.
 Inq; Dci gnatum credo, cui nomen IESV,
 Vnica qui æterni patris est, æternaq; proles.
 Quem pia conceptum uirgo de flamine sacro,
 Stirpis Iessæ Maria est enixa propago.
 Qui mala perpeffus sub præside multa Pilato,
 Affixusq; cruci lumen uitale reliquit.
 Mox tulit exuias excisa in marmore tumba,
 Exanimisq; artus contexit flebile saxum.
 Interea loca cæca pctens inhiantis auerni,

Exertit

Euertit Stygij squalentia regna tyranni.

Tertia lux aderat, tumulo cum Christus aperto

Exurgens, mæsto rediuiuus in orbe refulsit.

Lucida cœrulei mox scandit ad ætheris astra,

Affeditq; sui dextræ Patris omnipotentis

Flammiuoma tandem uestitus nube redit it:

Iudicium cunctis positurus gentibus æquum,

Et uiuis simul & mortali lumine functis.

3 inq; sacrum credo Flatum, qui numine miti

Omnia uiuificat, seruat, fouet, atq; gubernat.

Et sanctum fateor cœtum, turbamq; piorum,

Quorū una in Christo mens est, concorsq; uoluntas

Vna fides & relligio, spes una, amor idem,

Credo etiam pœnas scelerum culpamq; remitti

Per Christum cuius, fidei qui dogmate prenso.

Admissi ueniam planctu deposcit amor.

Corpora nec dubito quin olim nostra resurgent,

Et uitam peragent animis coniuncta perennem.

MARTINI SALBACHII,

1 C Redo Deū in patrē qui cūcta potēte creauit,

Ex nihilo, regit & cūcta fouetq; manu.

2 Et Iesum in Christum, geniteris pectore natū,

Qui solus nostræ iura salutis habet.

Quem ueneranda satū diuini Virgo uigoris,

Conceptum salua uirginitate parit.

Iura rudi populo Iudææ dante Pilato,

In cruce qui sœua uulnera quina tulit.

Mortuus

Mortuus, infestas Erebi descendit ad umbras;

Funditus euertit Tartareasq; domos.

Inde redux iterum superas euasit ad auras.

Tertius ut terris Lucifer ortus erat.

Iudicioq; premet iusto, qui luce fruuntur,

Et quos consumpsit funeris atra dies:

In sanctum credo cœli spirabile numen,

Cum nato æternum cumq; parente Deum.

Concio cuius habet diuino munere sancta;

Omnibus à uitijis soluere posse reos.

Corpora, certa fides, à bustis nostra resurgent,

In cœloq; pijs uita perenniserit.

A D A M I S I B E R I.

CRedo in Deum Patrem, creauit omnia

Qui prepotens uerbo suo è nihilo, tuens

Et nunc regit, tellurem, aquas & æthera,

Et filium credo unicum Dei patris

In CHRISTVM IESVM, dominus omnium sacri

Conceptus est, qui Spiritus de numine;

Homo editus Mariæq; partu uirginis;

Pilato Iudeam regente Pontio;

Pendens latrones inter, affectus cruce;

Qui mortuus, sepultus est: ad inferos

Descendit, inq; lucis. oras tertia

Redijt die: ad cœlumq; conscendit, sedet

Ad dexteram patris Dei, uenturus est

Et inde uiuos iudicare & mortuos.

3 In spiritum sanctum DE I credo, Deum
 Cum Patre uerum, filioq; : catholicam
 Ecclesiam credo: pijs communia,
 Remissionemq; ueniamq; criminum:
 Et carnis excitationem a mortuis:
 Vitamq; seclis quæ manebit omnibus.

EXPLICATIVN CVLA
 eiusdem.

Credo, parens & arbiter rerum Deus
 Aeternus, unus, optimusq; & maximus,
 Potente quòd, cum nil forem, me dextera
 Crearit, ut terram, mare, sidera, omnia
 Et quæ suo natura continet sinu:
 Quòd corpus hoc, & ista membra corporis,
 Animamq; uimq; mentis atque sensuum,
 Et dederit & conseruat: & bonus, fore
 Patrem professus se mihi, quotidie
 Victum ministrat, atq; amictum: & quidquid est
 Rerum, quibus carere uita non potest.
 Periculis, discriminum fidiſſimus
 Comes, quod arcet, & tuetur numine
 Suo malis in omnibus, præter meum
 Meritum. queam nam quid mereri? maxima
 Motus paternæ caritatis copia.
 Soli deo omni emancipatum tempore
 Me pro quibus gratum esse par est, unicui
 Et conditorem amare totis uiribus,

Domini-

Dominumq; corde timere toto, laudibus
 Patrisq; nomen prosequi sanctissimum,
 Hæc cuncta sunt uerissima & certissima.
 Credo quod à Parente, numen numine,
 Splendore splendor, luce lux, DEO DEVS
 Acuum ante, uerus, omne, par potentia,
 Honore, maiestate genitus, flaminis
 Sanctissimi satu potente, uirgine
 Homoq; uerus matre IESVS editus,
 CHRISTVS meus sit dominus & rex perditum
 Qui, sempiternis destinatumq; ignibus,
 A morte, sathana, fœditate criminum
 Redemit, & me liberauit, diuite
 Non auro & argento, malis nostris caput
 Subdens, patriq; factus in cruce uictima
 Ut agnus innocens: cruore sed suo,
 Cruciatibusq; & morte tristi, & ad domum
 Itione fontem, ut ipsius peculium
 Sim iustus, integer, beatus omnibus
 Acuisq; uiuam, in sancta regna coelitum
 Translatus è sepulchro, ut ipse patria
 Patefacta ab imis manibus retro uia,
 Viuas domos colit excitatus gloria,
 Regit & DEVS homo potente cuncta dextera,
 Noster sequester, deprecator, Pontifex:
 Appareat, donec suprema gentibus
 Iudex die coram omnibus, pœnas malis

c

3

Et irro-

Et irroget, donetq; iustis præmia,
 Interminatis quis fruantur seculis.
 Hæc cuncta sunt uerissima & certissima,
 3 Credo meæ quod ad salutis uindicem.
 Christum queo, per arduum nec tendere
 Vi mentis ingeniq; iter, nec credere
 Habendo ei fidem: DEVS, sed Spiritus
 A Patre iuncto filium per numine
 Qui manat, ipse Euangelii potentia
 Adhalat, excitat, uocat, trahit, rapit.
 Mentem meam splendore dissipans suo,
 Cordis tenebras sexei, & uera fide
 Beat, suo redditq; sanctum numine,
 Sanctumq; seruat, ut per ambitum solet.
 Terræ salus contingere extra quam potest
 Nulli uocare, congregare Ecclesiam,
 Nouaq; collustrare luce, reddere
 Verboq;, locione, sacris & epulis
 Sanctam, Dei natiq; retinere in fide:
 In qua mihiq; & omnibus credentibus
 Veniam benignus omnium quotidie
 Dat criminum. Cum uenerit mundo dies
 Et ultima, exciens sepulchris conditos,
 Fidentibus CHRISTO aurea cœli domo
 Dabit omnibus mansura seclis gaudia.
 Hæc cuncta sunt uerissima, & certissima,

ORA-

59

ORATIO DOMINI- CA, QUAM IESVS CHRISTVS SERVATOR ET DOMINVS NO- STER DOCVIT APOSTO- LOS:

Matth. vi. LUC. xi.

IV VENCI HISPANI.

Sidereo genitor residens in uertice cœli,
Nominis oramus ueneratio sanctificetur
In nobis Pater alte tui: tranquillaq; mundo
Adueniat, regniq; tui lux ampla pateſcat.
Sic cœlo, ut terris, fiat tua clara uoluntas:
Vitalisq; bodie sancti ſubſtantia panis
Proueniat nobis. tua mox largitio ſoluat
Innumera indulgens erroris debita prauit:
Et nos haud aliter concedere ſœnora noſtris.
Tetri ſcua procul tentatio demonis abſit,
Eq; malis tua nos in lucem dextera tollat.

CŒLII SEDVLII.

PATER NOSTER.

Qui Dominum cœli patrē memoramus, in ipſa
Iam fratres nos eſſe decet, nec origene carnis
Germanum tractare odium: ſed Spiritus igne
Flagrantes, abolere doli monumenta uetuſti,

c. 4. Atq;

Atque nolum gestare hominem, ne forsan ab alto
Denegerent terrena Deo, cui nos ducit CHRISTO
Fecit adoptiuos cœlestis gratia natos.

Sanctificetur nomen tuum.

Sanctificatur ubi Dominus, qui cuncta creando
Sanctificat, nisi corde pio, nisi pectore casto?
Ut mereamur cum nos sanctificare colendo,
Annuat ipse prior: sicut benedicier idem.
Se iubet à nobis, à quo benedicimur omnes.

Adueniat regnum tuum.

Adueniat regnum iam iam quoq; scilicet illud
Morte uacans, et sine carens, cui nulla per æuum
Tempora succedent: quia nescit tempus habere
Continuus sine nocte dies, ubi principe CHRISTO,
Nobile perpetua caput amplectente corona,
Victor opima ferens gaudebit præmia miles.

Fiat uoluntas tua.

Iugibus hoc uotis, hoc nocte dieq; precemur,
Illius ut fiat cœlo terraq; uoluntas,
Qui nusquam uult esse nefas: hostemq; nocentem
Utq; polo, sic pellat humo, ne corpora nostra
Tanquam uile solum, seuus sibi uendicet hydrus.
Sed qui cuncta fouet plena pietate redundans,
Omnipotens, animas pariter conseruet, et artus.
Altera pars etenim cœli sumus, altera terræ.

Panem nostrum quotidianum.

Annonam fidei speramus pane diurno,

Ne mens

Ne mens nostra famem doctrinae sentiat unquam.
 A' CHRISTO ieiuna suo: qui corpore & ore
 Nos saturat, simul ipse manens uerbumq; cibumq;
 Dulcia nam domini nostris in faucibus haerent
 Eloquia, exuperantq; fauos atq; omnia mella.

Et remitte nobis debita.

Debita laxari qui nobis cuncta rogamus,
 Nos quoq; laxemus, proprij nam cautio uerbi
 Spondentes manifesta tenet: grauiusq; soluti
 Ne ctimur, alterius si soluere uincla negamus.
 Incipietq; pius decies millena talenta
 Dimittens Dominus, si nos affligere propter
 Denarios certum conseruum senserit ullum,
 Tradere confestim tortoribus: inq; feroci
 Carcere constricti non permittemur abire,
 Donec cuncta breuem reddamus adusq; quadratem.

Et ne nos in ducas intetationem.

Non quia nos Dominus, lucis uia, samita pacis,
 In laqueos tentantis agat: sed cum mala nostra
 Deserit, ire finit. nam quisquis retia mundi
 Delitiosa sequens, luxus & gaudia blandæ
 Perditionis amat, Deus hunc uirtutis amator
 Linqvit, & ingreditur quâ se tentatio ducit.
 Iugibus hanc igitur studijs uitemus & arctum
 Corde petamus iter, tenuis quâ semita monstrat
 Ire per angustam regna ad cœlestia portam.

Sed libera nos à malo.

e s Si cupi-

Si cupimus uitare malum, debemus adire,
 Sectariq; bonum: hic quia liberat, ille trucidat:
 Hic alit, ille necat. nam quantum sidera terris,
 Ignis aquis, lumen tenebris, concordia bellis,
 Vita sepulchris: tantum bona longius absunt
 Dissociata malis. dextrum quicumque necesse est,
 Aut leuum gradiatur iter. Sed dextra bonorum
 Semita, conspicuos uocat in sua gaudia iustos,
 Inq; tuos Patriarcha sinus: at leua malorum
 Exercet poenas, & ad impia tartara mittit.
 Ergo agnis ouibusq; Dei est hæc sola uoluntas,
 Et bona libertas, euadere torua cruenti.
 Ora lupi, uitaq; frui per pascua CHRISTIANI.

M. HIERONYMI VIDAÆ.

- 1 **O**mnipotens genitor, sedes cui lucidus æther
- 2 Sic nomen, laudesq; tuæ celebrentur ubiq;
- 3 Et promissa orbi incipiant procedere lustras
 Cum tua non minus in terris gens iussa facessat
 Mortalis, quàm cœlicolæ tibi in æthere parent.
- 4 Nos diuina hodie cœlo dape refice ab alto,
- 5 Parce dehinc bonus, ut nostris ignoscimus ipsi
- 6 Hostibus: ac nullis aduersis obijce inermes
- 7 Tendando, prohibe à nobis sed cuncta pericla.

IACOBI MICYLLI.

- O** Pater, ô rerum sola atq; æterna potestas,
 Sub pedibus cuius sidera clara micant:
 1 Da precor, ut sancto cuncti uenernetur honore

Nomen

Nomen in hoc toto, quâ patet, orbe tuum,
 Da, quò te uera tandem pietate colentes,
 Fiamus regni pars quotacunque tui.
 Ac pariter toto cœlo, totumq; per orbem,
 Cuncta tuo arbitrio conuenienter eant.
 Nec non præsentì uictum Pater optime uitæ
 Suffice, et hæc solido corpora pasce cibo.
 Atq; ut nos alijs, tu sic commissâ uicissim,
 Et nostrum nobis quæso remitte nefas.
 Nec nos tentari patiaris ab hoste, nec ultra
 Quàm tolerant uires pectora nostra premi.
 Sed simul à cunctis uitæq; animæq; periclis,
 Præsidio frætos ipse tuere tuo,
 Solus enim regnas, soli tibi summa potestas,
 Gloriaq; in nullos emoritura dies,

SALMONII MACRINI.

Qui cœlos habitas omnipotens Pater,
 Sit sanctum usq; tuum nomen amabile.
 Promissa adueniant secla fidelibus.
 Terris iussa homines sic paragent tua.
 In cœlo illa facit cœtus ut aliger.
 Nos diuina hodie pasce bonus dape.
 Et nostris uitijs parce, uti parcimus
 Illis, quorum opera ledimur, hostibus.
 Tentando neq; nos destituas malis,
 Sed pellas opifer cuncta pericula.

GEOR.

GEORGII FABRICII.

- O** Pater omnipotens, cui nostræ cura salutis
 Maxima, qui cœli lucida regna premis.
 Utq; tenes altum, sic nos quoq; respicis unis.
- 1 Terris: sit sanctum nomen ubiq; tuum.
- 2 In terra, ut cœlo, fiat tua magna uoluntas:
- 3 Et regnum adueniat Rex uenerande tuum.
- 4 Panem etiam, & uitæ nobis alimenta caducæ.
 Atq; suas animæ da pater alme dapes.
- 5 Fratribus ut nostris peccata remittimus: & sic
 Debita propitius nostra remitte Deus.
- 6 Ac ne crudeli nimium tentemur ab hoste,
- 7 Istum da contra fortia corda malum.
- Namq; tuum regnum, tua magna potentia sola,
 Gloriaq; æternos firma futura dies

EIVSDEM MEDITATIO.

HOMO.

Pater noster qui es in cœlis.

- O** Pater, ô celsi Rex atque habitator Olympi,
 In terris nati degimus ecce tui.
 Hic sumus extorres, et regna aliena uidemus,
 Sub grauis exiliij seruitijq; iugo.
- quando exacte post multa pericula uitæ,
 Continget patrij regna tenere soli?

DEVS.

Malachiæ 1.

Filius exequitur mandati iussa paterni,

Et

Et seruus Domini iusse superba sui.
 Me Patrem dicis: sed ubi reuerentia patris?
 Me Dominum: Domini quæ tibi cura tui?
 Namq; meum toto nomen laceratur in orbe,
 Et uestris audit peius ubiq; probris.

HOMO.

Sanctificetur nomen tuum.
 Aspiciens placido miseros Pater optime uultu,
 Supprime iusticiæ frena seuera tuæ.
 Ira quidem iusta est, sed eam clementia uincat:
 Plus ualeat nati crimine Patris amor.
 Vt tua perpetua clarescat gloria laude,
 Quam summa à gratis pro pietate feres.

DEVS.

Psalmo cxxxvi.

Qui poterit uestris mea laus clarescere linguis?
 Ora doli, & nimium pectora fraudis habent.
 Ferrea captiuo gestatis uincula collo,
 Vitaq; uos tantis mersit iniqua malis.
 Nemo peregrinis præconia dicere terris
 Nostra, nec insigni tollere laude potest.

HOMO.

Adueniat regnum tuum.
 Nostra alienigenæ iurè est data gloria genti,
 Incuruat meritum colla scelestæ iugum.
 Sed tu parce tuis, diuturnaq; uincula solue,
 Reliquias sparsi collige quæso gregis.

Pristina

*Pristina iura tui reuocentur ut omnia regni;
Et redeant festi post onera ista dies.*

DEVS.

Deuteronomij xxxii.

Quem iuuo, perdo prius: mergo, quē laudibus orno:

Quem curo, uarijs tento proboq; malis.

At uos nec benefacta mouent, nec damna retundunt

Spernere mens uobis est mea iussa tenax:

Qui uestris igitur possum succurrere rebus?

Omnia iudicij spernitis acta mei.

HOMO.

Fiat uoluntas tua, ut in cœlo, sic etiam in terra.

Discute chare Parens de cæca nubila mente,

Consilium liquidò noscat ut illa tuum.

Semper ut in nostro regnet tua corde uoluntas:

In terra, & superis inuiolata thronis

Non sunt nostra tuis ultro contraria uotis

Vota: premit fragilis futile carnis onus.

DEVS.

Psalmo lxxvii.

Ore quidem multi me dilexêre, sed illis

Pectora mentiti plena fuêre doli;

Percipitis patriæ toties largiſſima dextræ

Dona, sed ingratis tantaq; totq; fero.

Regia magnifico struitis conuiuia luxu:

Sed pauper pellat, non habet, unde famem,

Homo,

Panem nostrum quotidianum da
nobis hodie.

Speratum, licet indignis, ne detrahe panem:

Inprimisq; sacro pectora pasce cibo.

Non tantum fragilis sustentat corpora panis:

Ille salutaris prodit ab ore tuo:

Tunc suas brutis dones animantibus escas:

Flentibus hunc natis & Pater alme neges?

DEVS.

Matthæi VII.

Non decet ante faciem preciosas spargere gemmas, .ℓ.

Natorumq; canes non decet esse cibum.

Ille mihi natus, qui me ueneratur, amatq;

Qui facit imperij debita iussa mei.

Quantum anni uestri, tantum quoq; crimina crescunt

Degeneros animos uita scelestas probat.

HOMO.

*Et remitte nobis debita nostra, sicut &
nos remittimus omni debenti nobis.*

At Pater, infirme ne spectes crimina uitæ,

Est meritis impar gratia nostra tuis.

Sic ueniam indulge, culpæq; ignosce professæ:

Vt placida, atq; alijs turba benigna sumus.

Indignè indignis pietas tua prompta, fatemur:

Promissum uerax sed tamen omne tuum.

DEVS.

t. Pe-

1. Petri 2.

Ergo semel pœnas ignoui criminis omnes?

Ergo semel dextræ est ira repressa meæ?

Sponte secuti hostes, & castra inimica, peristis:

Quid labet in dubio pectore ficta fides?

Immundus ueluti canis, aut assueta luto sus,

Redditis obscœnis corpora criminibus.

HOMO.

Et ne nos inducas, &c.

6 Afflicta innumeris trahimus uix corpora morbis,

Innumeris tabent perdita corda malis.

Depositis adhibe medicamina mitia rebus,

Atq; salutiferam porrige mitis opem.

In preceps ne nos mundus trahat, aut caro, ne uē

Conficiat telis dæmonis ira suis.

DEVS.

Psalmo X.

Sum iustus, iustis sua præmia do, sua prauis:

Iudicij perstant omnia iura mei.

Vos quasuis tanto pro crimine pendere pœnas

Iustum est, & meriti uincla subire iugi.

Multa autem uestras acuit tentatio mentes,

Vt segnem his flammis suscitet illa fidem.

HOMO.

Sed libera nos à malo.

7 Eripe nos mansuete malis, iramq; coërce.

Sis patrij in tempus nominis omne memor.

Da

Da quoq; corporea mens tandem libera mole
 Viuat, in ætheream morte recepta domum,
 Vt meritis omni tollaris laudibus æuò,
 Et te perpetua uoce canamus: Amen.

GEORGII AEMILII.

S Vmme Parens, qui tecta tenes sublimia cœli,
 Effice, diuinum quò sanctificetur in omni
 Orbe tuum nomē: uclut est super omnia sanctū.
 Adueniant hominum generi scœlestia regna,
 In terris etiam fiat tua sola uoluntas:
 Angelici tanquàm parent ad iussa ministri.
 Hinc panem uitæ miseris largire precamur
 Quotidie. Tum nostra pius peccata remittas,
 Debita nos alijs ceu cuncta remittimus ipsi.
 Nec Pater induci miseros patiaris ab hoste,
 Vexat ubi nostras curis tentatio mentes:
 Sed nos fida malo tua dextera liberet omni,
 Vt lætis animis cœlestia regna petamus,

NICOLAI BORBONII.

O Pater omnipotens, clariq; habitator Olympi
 Laudetur merito nomen honore tuum.
 Adueniat regnum. tua sit rata ubiq; uolūtas,
 Fiat & in terris sicut in arce poli.
 Da nobis hodie panem: & nos exime noxæ,
 Vt ueniam nostris hostibus usque damus,
 Nec sine tentando Stygius nos opprimat erro:
 Fac, animas nostras ut mala nulla ligent,

d

Luce

L V C A E G A V R I C I.

- 1 **O** Pater omnipotēs, resides qui in culmine cœli
 2 Sanctificent omnes nomen ubiq; tuum.
 3 Adueniatq; tuum regnum: fiatq; uoluntas
 4 Vsq; tua, in terris non secus atque polo.
 5 Dāq; hodie panem nostrum, cunctisq; diebus;
 Qui uitres foueat corporis atque animæ.
 6 Nōminibus nostris uelutiq; remittimus ipse:
 Debita sic nobis nostra remitte precor.
 7 Ne nos inducas, tētemur ab hoste maligno:
 Liberet a cunctis sed tua dextra malis.

G A S P. V R S I N I. V E L I I.

- 1 **O** Mnipotēs æterne pater supera alta gubernās
 2 Cuius perpetuò nomen sanctū omnibus esto:
 3 Iam regni propius leges, & sacra pateſcant
 Iura tui, præſensq; animis illabere nostris.
 4 Tu regere arbitrio æterno simul omnia dignus
 Per terras hominum, & cœli radiantia templa.
 5 Da Pater æthereis dapibus sine crimine uesti
 Nunc, olim, quocunque die, noxamq; remitte.
 6 Et scœlerum pœnas: nos ut debentibus ultrò
 Omnia donamus, culpæq; ignoscimus omni.
 7 Eia age, summe Pater, fortis quoque, pelle nocentes,
 Pelle hostis prociul insidias tentantis iniquas:
 8 Eripe nos inuicte malis, dignatus acerbas
 Hinc prohibere minas, tristesq; auertere casus.

I O A N N I S S A V R O M A N I,

Chare

C Hare Pater, summi residēs super æthera cœli:
 Clare scat sanctum nomen ubique tuum.
 Adueniānt magnum latè tua regna per orbē:
 Nosq; regat sanctus Spiritus ipse tuus.

Fiat & in terris itidem tua ritè uoluntas:

Atque solet fieri sedibus æthercis.

Da nobis hodie potumq; cibumq; salubrem:

Erudias uerbo pectora nostra tuo.

Da ueniam, nostræ dimittens debita culpæ:

Nos siquidem facimus debita missa alijs.

Ne nos tam grauib; fereat tentatio curis;

Cogat ut his nostram succubuisse fidem.

Sed quæcunque solent nostræ contingere uitæ,

Omnibus eripias nos Pater, oro, malis.

B L A S I I F A B R I C I I.

C Onditor mundi; Dominusq; rerum;

Qui Pater noster cupis inuocari,

Et super cœlos moderaris imis

Omnia terris.

Quæso fac, gentes habeant honorem

Nomini sancto, quia laude dignum

Maxima, cuncti paueant, amentq;

Te Pater alme,

Spiritu sancto rege corda nostra,

Vt tuum regnum properans sequatur:

Denique ut cœlo tua sit uoluntas;

Angelique implent pia iussa spontè,

Sic

42

Sic in hac terra simili ligemur

Foedere cuncti,

4 Corpori, et nostris alimenta membris
Poscimus, panemq; anime salubrem,
Atque quod sanctis super alta donas
Sidera nectar,

5 Nos quoque erramus miseri, maliq;
Sed tua fac nos bonitate iustos:
Omnibus rursus ueniam daturi
Tempore quouis.

6 Utq; Getulis leo rugit aruis,
Cum grege inuadens pauidos magistros:
Sic tuum terret trepidum cruentus
Hostis ouile,

7 Cuius è diro bone pastor ore
Libera, qui te miseris querelis
Inuocant: sic nos hilari Amen Amen
Voce canemus.

LVD OVICI BIGI PICTORII.

Quid rogo siderei potui dominator Olympi,
In natum recipi promeruisse tuum?
Cur seruum tanto Rex dignareris honore,
Scrutari humana quis ratione queat?
Cum referas te summa citi colere atria mundi,
Innuis, ut tantum dona superna petam.
Scilicet astrorum Dominum terrena rogarim,

Que

Quae plerunq; hominem præcipitare solent.
 Sed qua spe, & quali coelestia fronte precari
 Ausim, de fragili uas ego uile luto?
 At mihi certa tamen datur hinc fiducia, cum te
 Omnibus esse Patris confiteare loco.
 Præcumpis igitur petimus super omnia uotis,
 Ut tuus in cunctis semper ametur honos
 Nam si res aliqua ipsarum bonitate creatas
 Diligimus, poteris cui satis ipse colis?
 Ipsa etenim bonitas, & ut optimus ipse, creasti
 Cuncta bona, & durent in bonitate facis,
 Ergo nihil tua respiciens opera, ut tibi nullo
 Debita reddatur gloria sine, precor.
 Quodq; mea intersit, me dirige, quâ tibi maior
 Crescat honos, uel si me Styga adire uelis.
 Nil queror, en adsum: licet id me duriter angat,
 Quod te in tartareo carcere nullus amat.
 Cum tamen æternum tota ui mentis in æuum,
 Sit desiderium te coluisse meum.
 Sic tua sese homines clementia fundat in omnes,
 Currat & ad ueram gens aliena fidem.
 Iamque tuum mandans regnum aduentare, flagello
 Parce, per inuictæ signa uerenda crucis.
 Quod si malueris pœna affecisse nocentes.
 Quod placet, hic, supera sicut in arce, iube,
 Nam si uno angelicæ grauius cecidere cateruæ
 Flagitio, è summis ima sub antra polis:

Dedecet an scelerum plenos, dignosq; sub orca
 Supplicio, hîc aliquod nos subîsse malum?
 Perde pecus, subuerte casas, atq; obrue natos,
 Viuâque fac scateant corpora uermiculis
 Laudari te malo mea ob dispendia, quàm quis
 In requie tantum murmuret esse reum,
 4 Vt prius ergo tuos optavi gratus honores:
 Fas ita sit nostrum dehinc cupîsse bonum
 Non ego diuitias Cræsi, non robur Achillis
 Poscep, Nec Aonijs corgrua plectra sonis:
 Da precor ut liceat, qui uiuus ab æthere fulsit,
 Perpetuo nobis tempore pane frui.
 O' hominum tandem felicia pabula, quando est
 Huius ab euentu nostra renata salus.
 Cuncta prius densis fuerant immersa tenebris,
 Optatum nobis attulit iste iubar.
 Cùmq; suo tunc pane carens humanus obiret
 Spiritus, æternos nunc habet inde dies.
 Hunc mandet, uesci quicunq; salubriter optat.
 Non secus ac animo præmeditante crucem.
 Utq; saluari bene digerat ordine, plangat
 Corde sui opprobrijs compatiante ducis;
 Eius & exemplo (quod perficit omnia) uitam
 Transigat, & lata non amat ire uia.
 6 Quod ne delictis cunctanter agamus onusti:
 Crimina nostra tuo sanguine CHRISTE laua.
 Heu quoties luxu, quàm sepe cupidine fame,
 Quam

Quam miserè læsi te pede, uoce, manu.
 Sed quotus est dolor inde tamē meus obsecro, mecum
 Mortis agas reCOLens premia sola tuæ.
 Nos etiam rabidis ueniam damus hostibus: & ne,
 Quam cupiunt, renuas ferre rogamus opem.
 Quod reliquum est, concede simul, ne carnis amore, 6
 Seu mundi, inceptum destituamus iter
 A' uasfrōque rudes Erebi Ioue protege sensus, 7
 Mēque prius, uiuam quā male, quæso, neca.

IOANNIS STIGELII.

HAs tibi corde preces deo optime maxime fūdo.
 Tēpore in extremo, dubio in discrimine mun-
 Impia dū Geticū sumens in fœdera cornu (di
 Bestia, sic ueteris stimulante furore draconis,
 Exitium mundo molitur, & omnia turbat. (est
 Hei quā parua manus, numerus quā paruus eorū
 Ex animo cupiūt qui fratrem agnoscere CHRISTVM,
 Tēque Patris coluisse loco. Sed respice Partem
 Hanc quamcunq; tuam, tua qui sacra uerba professi,
 Esse tui cupimus, nisi mens uiriosa repugnet.
 Illa quidem antiquam iam pridem ab origine labem
 Pressa trahens, oculis quædam uestigia cernit
 Mandati ueneranda tui: sed uiribus impar,
 Ne quicquam propria uirtute placere laborat.
 At tu summe Deus, fons rerum & dulcis origo,
 Mens æterna, potens, sapiens, sola omnia præstans,
 Omnibus in rebus cuius uestigia monstrat

Autoris natura memor, qui solus & unus
 Omnia perpetua Dominus ratione gubernas,
 Quæ cælum, quæ terra tenet: qui conscia fati
 Consentire iubes terrenis sidera rebus,
 Ne casu solvatur opus: qui tempora certis
 Distinguis uicibus, facis omnia, & omnia seruas.
 Tu nos degeneres uultu miseratus amico,
 A' nobis audire Pater dignaris, & orbi
 Sponte tuum mitis fraternæ in fœdera natum,
 Abluat ut sordes nostras, & crimina tollat,
 Et reddat merita dulcem pro morte salutem.
 1 Da Pater ut possim te uero agnoscere cultu,
 Et nomen celebrare tuum, ueroq; timore
 Te Patrem sentire Deum: da gloria sicut
 Sancta tua est per se, sic uero semper honore
 Luceat in nobis, tua qui nos membra fatemur.
 Ne leuis ambitio, ne uani gloria mundi
 Transuersos rapiat: rebus sed in omnibus uni
 Semper honos, nomenq; tibi laudèsq; ferantur.
 Impia corrupti cedant uestigia cultus,
 Stultaque fictilibus fidens reuerentia diuis,
 Et pietas omnis fucatae conscia curæ.
 Me nutu dignare tuo, ne fortè recusem
 Imperio parère tuo, tua iura uereri.
 2 Perge tuum latè populis extendere regnum,
 In quo non strepitus pomposæ splendidus aule,
 Non aurum, non arma sonant, non quidquid inerti
 Blan,

Blanditur mundo, fucóque arridet inani:
 Sed colit unanimis regem concordia **CHRISTVM**
 Propagátque pios simplex Ecclesia cultus
 Angelicis adiuta choris. Da nescia frangi
 Pectora, da vires animis tua dona professis,
 Et flammis accende tuis, ut fortiter ausi
 Vera repugnantí inculcent tua dogmata mundo.
 Insidias prohibe Sathanae, compesce tyrannos:
 Atq; suum turbam, turpi quæ squalida cæno
 In gemmas ruit ecce tuas; dele omnia uite
 Exempla impuræ, sacra cordibus instrue templa,
 Quæ resonent **CHRISTINO** tēsque diesque triūphos.
 Expectentq; simul rediturum, atque omnia mundi
 Censurum scelera, et meritis noua regna daturum.

Et quoniam affectus nobis natura reliquit
 Principiò corrupta malos, nec nostra uoluntas
 Per se grata tibi est, semper contraria cælo,
 Et uerbo aduersata tuo: tua sancta uoluntas
 Nos regat, et factó primū spectetur in omni.
 Fac nihil incipiam, nisi quod confidere possim
 Antè tibi placitum, dignumq; fauore uideri.
 Sint tibi sacra Deus cunctarum exordia rerum,
 Euentusq; simul, qui primū exordia rebus
 Principio ipse carens fecisti, atq; omnibus idem
 Das finem, qui sine carens. Da uincere morbos
 Hærentes animis, læse et contagia mentis.
 Da uelut agnoscunt tua iussa, tremuntq; uerendū

Impe

Imperium unanimes, & sanctum nomen adorant,
 Qui sociata colunt cœli commercia ciues,
 Siue chori angelici, siue è tellure recepti:
 Sic quoq; uos misera mundi qui ualle tenemur,
 Spemq; animis alimus cœli, regniq; paterni,
 In te compositi unanimes uiuamus, & uno
 Consensu tua uerba pij, tua iussa colamus.
 Omnibus in te sit pietas, amor omnibus idem.
 4 Da pater hæc etiam, uitæ quorum indiget usus,
 Demensum da cuiq; suum, quo corpus alatur,
 Qui uolucres pascis magnum per inane uolantes:
 Qui flores etiam decoras, & lilia campi.
 Hei pereant, quos urget amor sceleratus habendi,
 Quos iuuat artifici passim ditescere fraude.
 Qui specie sua furtategunt, alijsq; rapaces
 Inuigilant opibus, quam quas Deus omnibus offert,
 Da uictum nos posse tuo sperare fauore
 Officij memores, iussos præstare labores,
 Et curam mandare tibi, tibi reddere grates.
 Hoc etiam ex animo petimus, da libera uerbo
 Incrementa tuo: da qui sincera professi
 Dogmata nos doceant, rectaq; ad sidera ducant,
 Ipse magistratus præsens tua munera serua
 Iusticiæq; illis, ueræ & pietatis amorem
 Inspira: placide da nobis tempora pacis,
 Ut uigeant artet de te instrumenta docendi.
 5 En Deus, infecti peccantis ab ubere matris,
 Quotti-

Quotidie iustam nos te irritamus ad iram:
 Respice nos bonitate tua, qui mitis in omnes,
 Et solem & pluuias iustisq; malisq; ministras,
 Nostra trahens quoties ueteris contagia culpæ
 Deficit à recto studijs mens lapsa sinistris
 Degeneris miscrere Deus succurre labanti.
 Affectus compesce malos, siue ira furorem
 Præcipitat, roditq; niger præcordia sanguis:
 Seu dolor inuidiæ, seu nos uindicta laceßit,
 Sine odio ardentem ferimur, seu dira libido
 Ingenium à uero cœpta in contraria uersat:
 Da ueniam miseris, nec noxam iure coerce.
 Quod si ex iure manu confectum poscere mens est:
 Nos causa cadere, & longè antè perire necesse est.
 Ignoscas miseris, ut nos ignoscimus illis,
 A quibus offensis nobis iniuria facta est.
 Heinimum merita securi in tempora pœnæ,
 Quorum sunt ueniam præcordia clausa precanti.
 Ille suis ueniam nequicquam erroribus orat,
 In quem sic hebetis cadit obduratio mentis.
 Nesciat ut Læsus lædenti ignoscere culpam.
 Hanc Deus o procul hinc dignere auerte pestem:
 Da ueniam, danti ueniam: ne ue amplius erret,
 Corruptæ uicium dignere extinguere mentis.
 Ecce cateruatim nos undiq; & undiq; tentat
 Insidijs coluber, primum non passus Adamum
 Conditione frui, quam te donante tenebat,

Quos

Quos non ille dolos, quas non excogitat artes,
 Vt genus humanum tenebris inuoluat, & omnem
 Eripiat lucem miseris, & numina uerbi
 Noticiamq; tui, quæ non incendia miscet?
 Quas scelerum causas non inuenit? ille rapinas
 Ille mouet, lites, pestes, homicidia, morbos,
 Vt lupus esuriens, uentris stimulante dolore,
 Per nemora & saltus, per flumina, iugera, rupes
 Sæuus abit, ponitq; uago uestigia lustris,
 Donec oues tandem pleno deprendit ouili.
 Tum furor exacuit dentes, et duplicat iram.
 Irruit in numerum grassator, & omnia turbat:
 Sic (si immane licet paruo componere monstrum)
 Spiritus immundus mille ingeniosus ad artes,
 Mille opifex fraudum, scelerumq; magister et autor
 In nos grassatur, tua qui mandata professi
 Te colimus, natumq; tuum, numenq; fatemur.
 In prædamq; inhiat: uoluit caligine mentes,
 Seducitq; homines non hæc ad munera factos,
 Hic uires effunde tuas, hic pectora firma:
 Angelicas hic excubias, hic fulmina uerbi
 Certa tui iargire Deus, quibus obruat hostem
 In te nostra fides, & uinci nescia uirtus.
 Non ego dura pati discrimina mille recusos,
 Dum tua constanti tueor mandata labore,
 Sed ne deficiam, ne sæuo uincar ab hoste,
 Tu mihi sis præstò, tu suffice robora presso.

Demiq;

Deniq; ab aduersis nos cripe, & assere rebus 7
 Omnibus, huius habet series quus impia mundi.
 Nos uultu defende tuo, sed nomine hostis
 Degener ille tui mendax, homicidaq; mentes
 Obruit insidijs, scelerumq; in reſcia uerſat:
 Seu nos ſollicitat pietati inimica tyrannis.
 Ecce fremunt, & bella petunt funeſta tyranni,
 Inuiſum quibus eſt fidei & damnabile nomen:
 Qui faciunt turpes uera eſt pietate cothurnos,
 Quando libet, ſoloq; colunt tua dogmata ſuco.
 Ecce ruit, ſœdatq; tuas ſus horrida gemmas,
 Illa infanda, procax, meretrix Babylonica, coniunx
 Horrendi Sathanae, cui ſeptem guttura pendent,
 Et totidem capita, he! diris ſuffuſa uenenis,
 Monſtrum immane, ingens, pietatis lumine caſſum,
 Quodq; ſua mundo mouet impietate ſtuporem.
 Hei quas hoc furias ſecum trahit? omnia diro
 Quâ uenit infeſtat uicio, labemq; nefandam
 Euomit, infeſtum ſpirans ad ſidera uirus.
 Tu tamen hic aliquem pateris Deus optime talem,
 Quiq; tuo eſt populis de nato dogmata tollit,
 Quiq; ferox animo ſanctos ſibi ſumit honores,
 Qui tibi debentur, falſoq; ſuperbit honore?
 Seq; ſupra reges extollit, & omnia mundi
 Imperia, & faſtu tumidus latè omnia complet.
 Vnanimos rupto diuellens ſœdere reges,
 Inſpiratq; illis rabiem mortisq; furorem,

Orbis

Orbis & afflicti rabido sint ore cruorem,
 Imperio infestus, pacis uiolator & hostis.
 Illius insidias, fune st. m. j; illius iram,
 Blasphemeq; dolos lingue, technasq; nocentes,
 A nobis te iuste Deus profitentibus arce.
 Aut sua cum tandem mors iura nouissima poscet,
 Deulcto hoc monstro, superato dæmone & omni
 Curarum ingluuie, da mollem in funera somnum;
 Composito da sine mori, membrisq; solutus
 Fac reddam patrio uitæ spiracula cælo.

E I V S D E M.

Deus fator mortalium,
 Terræ potens & siderum,
 Qui mitis in nos asperos,
 Grauisq; culpæ conscios;
 Gaudes patris uocabulo,
 Nutuq; seruas omnia.

• **Fac innotescat omnibus**

Nomen tuum mortalibus:
 Verbi tui suauissima
 Sic instruat nos gratia,
 Ut te colamus unicum,
 Sicut iubet, per Filium.

• **Accende mentes lumine,**

Tuiq; regni imagine,
 Ut inchoent hinc auræ
 Vitæ perennis secula,

Regno

Regno tuo nocentium

Infringe vires hostium.

Fac nostra semper ut tuis

Mens acquiescat legibus:

Consentiat cum cœlica

Terræna pax concordia:

Iussum ministret mens opus,

Curæ tibi sit exitus.

Dum congregati uiuimus,

Largire nobis quæsumus

Externa uitæ commoda,

Quibus uigent commercia:

Agnoscat ista charitas,

Agatq; uerè gratias.

Ignosce noxam fontibus,

Culpæq; uim dolentibus,

Delicta si nos hostibus

Non asperiri remittimus:

Da pœnitere mens queat,

Vt te iuuantem sentiat.

Nusquam sinas nos obrui

Draconis astu perdit,

Captos sed hostis artibus

Tuis tuere uiribus:

Fac militemus strenuè,

Et compotes uictoriæ:

Nos adferas ab omnibus

Cala,

Calamitatum casibus:

Ducemq; mentem corporis

Ex mole duri carceris,

Cum postulabunt tempora,

Hinc transferas ad sidera.

P. FRANCISCI SPINVLAE.

R Ex ô Deorum, numine qui in cælo regis
Terras, & humidum genus,
Pater piorum: omnes colant nomen tuum, &
Sublime tollant ad polos.

2 Tu nos rege: imperata fiant hic tua,

3 Vt cæli in ampla regia:

4 Panis, quo egemus continenter hic, tuis
Contingat à te filijs.

5 Remitte nobis omnia, ut debentibus
Nobis & ipsi debita

6 Remittimus. labiq; ne finas ita
Genus tuum, teterrimæ

Iniquitati ut seruidamus impiè:

Sed uindica nos à malo.

7 Qui temperas mundum potens & inclytus,
Ad sempiterna secula.

CHRISTOPHORI SCHELLEN-
bergij.

O Pater, & cælum cui regia, terra scabellum,
Huc flecte ad natos corda paterna tuos.
Effice,

Effice, ritè tuum nomen sancteq; colamus, 1
 Atq; tuo nobis nil sis honore prius.
 Tu rege nos: sceptrum Stygij confringe tyranni. 2
 Ut regno accedat plurimà turba tuo.
 Sic genus in terris hominum tuà iussa capeſſat 3
 Paret ut imperio cœlica turba tuo.
 Da nobis hodie, quæ uitæ postulat uſus: 4
 Fac habeat panem cotidiana fames.
 Da nostræ ueniam culpæ pœnamq; remitte: 5
 Ut ueniam nostris nos damus usq; reis.
 Cum sathan aggreditur tendando uiq; doloq;, 6
 Non ui nos uinci, non sine fraudè capi,
 Sed depelle malum, uitæq; occurre periclis 7
 Omninus, & duris casibus affer opem,
 Namq; tuum est regnum, totoq; potentia mundo
 Amplior, & finem non habiturus honor.

STEPHANI SCHONFELDI.

Noster Pater cœlos regens, 1
 Esto tuum nomen sacrum. 2
 Adueniat & regnum tuum, 3
 Tibi pareant terræ, & poli, 4
 Omni die nos nutrias. 5
 Ignosce & ignoscentibus. 6
 Nectentet hostis debiles: 7
 Sed libera nos á malo.

c. Regnum

Regnum, potentia, gloria
 Quæ competunt soli Deo,
 Vt maximo, sic Optimo,
 Per cuncta durant secula.

NICOLAI SELNECCERI.

- O** Domine, ô æterne Deus, regnator Olympi,
 Quem colimus patrem, qui nos tua pignora
 seruas,
 1 Nomen ubiq; tuum uero celebretur honore.
 2 Viuificumq; tuum ueniat, Deus optime, regnum,
 Fine carens, cœleste, potens, plenumq; salutis.
 3 In terris fiat tua magna & sancta uoluntas,
 Angelici sicut parent ad iussa ministri,
 Et quicumq; colunt cœli commercia ciues.
 4 Da Pater ipsæ tuum panem, tua munera, caule:
 Vt grex demenso, quod uita requirit, alatur.
 5 In primis, Deus ô clemens, Pater optime, nobis
 Da ueniam: miserere Deus, peccata remitte
 Dentibus & ueniam, & facile ignoscentibus omni,
 A quo facta fuit nobis iniuria crebro.
 Ignoscas rursus, miseris succurre, furorem
 Siste Pater, ueteris dele contagia culpæ,
 6 Nec merito noxam patratam iure coerce.
 Tu quoq; iuste Pater sis præstô, robora pressis
 Suffice, ne rabido forsan tentemur ab hoste,
 Qui multis sumus antè malis hinc inde redacti,
 Et miseri satis in nobis & carne uidemur.

Deniq;

Deniq; ab aduersis clemens nos eripe rebus
 Omnibus, atq; tuo miseros defendido uultu.
 O Pater ô uirtute potens, Rex maxime regum.

ANDREAE ELLINGERI.

Summe parens noster, qui maiestate uerenda
 Incolis ætherei celsa theatra poli.
 Nomina lati uago tua sanctificentur in orbe,
 Adueniât regni dona beata tui.
 Vt tua Stelligero semper fit in axe uoluntas,
 In terris itidem fiat ut ille precor.
 Pasce cibo fragiles moribundi corporis artus,
 Atq; saluari dogmate pactus ale.
 Debita condones nobis, donantibus ultro
 Debita terrigenis non soluenda uiris.
 Nec sine sollicitam uexet tendatio mentem,
 Que solet à uera ducere corda fide.
 Eripe nos uindex sed ab omni labe malorum,
 Dæmonis insidias frange benigne Pater.
 Te penes est rerum quoniam suprema potestas,
 Imperium, uirtus, gloria, laus et honor.

MARTINI RALBACHII.

Sancte Parens, natus preciosa morte redemit
 Quos; cœli exaudi mitis ab arce tui.
 Nominis immensum didatur clara per orbem
 Sanctaq; fama tui, te colat omnis honor.

c 2 Vt

- 2 Vt se sibi iungant sub regni sceptrā beati,
 Spiritus illustret pectora nostra sacer.
 3 Grata tibi fiunt ut in ætheris æde suprema,
 Humanum faciat sic tua iussa genus.
 4 Quotidiana tuis procura alimenta ministris,
 Fœcundas dulci pace perennet ager.
 5 Ipse Pater facilis ueluti es, ueniaq; paratus,
 Sic quoque nos simus turba benigna alijs.
 6 Tu nobis adsis, ne nos malus auferat error,
 Hostis & addictos sub sua iura trahat.
 7 Casibus aduersis nos omnibus eripe, leta
 Nostraq; finito tristia morte ma'la,
 Sic tua maiestas, sic magna potentia finem
 Nesciat, & celebris continuetur honor.

AD AMI SIBERI.

- 1 **O** Summe, qui cœli incolis domum Pater,
 Nomen locis celebretur omnibus tuum.
 2 Regnum tuum adueniat: Velut cœlo solet
 3 Fieri, uoluntas fiat in terris tua,
 4 Præbe cibum fragili benignus corpori.
 5 Bonus remitte nostra nobis debita,
 Vt quisq; fratri sua remittimus: Sine
 Nec ab hoste tentari, cruorem qui sitit
 Nostrum: sed à malo tuere. nam tuum
 Regnum Pater, tua maxima est potentia,
 Et ab omni in omnem æternitatem gloria.

EXPLI-

EXPLICATIVNCULA
Eiusdem.

Pater uocari maximus gaudet DEVS,
Et optimus: nos ergo fratres: maximi
Nati Patris, patris optimi: indulgentius
Nil est Parente, dulcius nil liberis.
Quid, ipse quod rogare CHRISTVS nos iubet
Patrem, precitq; uerba nobis? feruida
Spe, non satis putemur ut digni, tamen
Rogemus: in CHRISTI preces quas nomine
Fraterna fundit uox ab imo pectore,
Fieri nequit quin filiorum præpotens
Deus pater suo secundet nomine,

Ergo poli terræq; magne conditor.

CHRISTVM q; propter, noster ô sanctissime
Parens, tuum quod nomen augustissimum est,
Colatur & nos inter ut castè ac piè:
A' labe nobis falsitatis adsere
Verbum tuum, cuius sit antiquissima
Dacura nobis: eripe errorem, quibus
Obiectus est aliquis: pijsq; moribus
Fac congruens ut nomini sancto omnium
Sit uita. nam qui non docet uerbum tuum,
Nec Christiane uiuere, officii sui
Munus colens, studet, prophanat impius
Nomen DEI: scelus quod auertas Pater.

2   Sceptrum tui fauoris & clementiæ
 Terræ plagas in ultimas se porrigat,
 CHRISTI que gentes nomen ignotæ audiant.
 Refulgeat nobis tui lux spiritus,
 Splendore quæ dispellat atras mentium
 Suo tenebras, ut fidem uerbo tuo
 Habeamus: omni dirigamus tempore
 Et sensa cordis, dicta, fictaq; ad tuam.
 Tuiq; nati gloriam, atque Spiritus
 Sanctissimi: hostis reprime fraudes & dolos,
 Ne det tuæ damnum malum ue Ecclesiæ.

3   Dei regentis cuncta nullo non loco
 Fit sponte præpotens uoluntas: numini
 Ecquis tuo resistat? omnibus furor
 At ut repressis, quibus tuum conatibus
 Nomen profanum reddere, & regnum impius
 Exterminare nititur, fiant tibi
 Nos inter etiam quæ probentur, ut polo
 Fiunt in ipso, da Genitor da maxime
 Robur animi contra hostis & petulantiam:
 Illicia mundi, quæ sui non est potens
 Cannis licentiamq; serua & ad ultimum
 Verbo fideq; spiritum firmos: tua
 Nam sic benigna sit uoluntas ô Pater.

4   Panem manu Creator alme sufficis
 Nullo die non omnibus, etiam malis.
 At tu cibum, potumq; uestis, ædium

Lares

Lares & agros, iugentium greges,
 Domum bona in partem iuuat quæ coniugem,
 Obedientes liberos, seruos probos,
 Dominos bonos suorum amantes principes,
 Respublicas bene constituas, tempora
 Pacis quietas, frugibus sementibus
 Auctos suos, auras salubres, legibus
 Mores, scholas, & disciplinam congruant.
 Nomen bonum, fidos amicos, candidam
 Viciniam, quæ das tui esse fac Pater
 Beneficij munus sciamus, liberi
 Curis, auaritiæq; spinis: & tibi
 Illis fruantes toto agamus pectore
 Grates benignitate pro largissima.

Criminibus heu contaminamur singulis
 Diebus, indigni tuis donis, nihil
 Meremur & poenam nisi: uerum Pater
 Clemens, benigne, misericors, facilis Pater,
 Non ambules in ius tuis cum seruulis,
 Innoxium nati tui sed sanguinem
 Ad nos serena fronte propter aspice:
 Contemptam habe nec inquinatum precem,
 Acerbius nec debita exigas: tuo
 Lesere nos qui munere, ueniam dabit,
 Facietq; pietas nostra sic bene omnibus.

Nemo Pater tentatur à te, sed tamen
 Relinque ne nos Domine nobis: proijce

Nec in hosticis aggressionibus, uiam
 Affectat ad nos, hinc & inde insultibus
 Dum callidis autor malorum, pondere
 Graui caro dum uergit in lapsus, suis
 Astutijsq; mundus in fraudem illicit,
 Rebus fide ne deijci in malis, pedem
 Nec patere cæcum, quæ ualeat, ferri: improbis
 Ab hostibus tentatio aut si qua ingruit,
 Ne nostra cedat turbini imbecillitas,
 Da forte pactus, da Deus uictoriam.

Periculorum plena uita, fluctibus
 Et hinc & inde tundimur discriminum:
 At statue grauib; Genitor ærumnis modum,
 Ab asperis & dextra nos cripe
 Animæq; forti, corporisq; uenerit
 Et cum dies uitæ suprema, turbida
 E' ualle mortis, & beatas cœlitum
 Migrabimus ad oras, solutas nexibus,
 Et expeditas ponderosi corporis,
 Reconde animulas in sinu nostras tuo.

Gratas supreme filium propter tuum
 Pater, tibi iussu preces fusas tuo
 Et esse, cis tribuere & additum credimus:
 Quare ad tuum uerbum precata, nomine
 Et in tuo ratum adijcit Fides Amen.

DECA.

DECALOGVS,

SEV SVMMAPRAECEPTO-
rum Dei, Exodi x x.

& Deut. v.

IOANNIS SAVROMANI.

On aliena tuis uenerabere numina 1
uotis

Sume Deiꝑ; tui uanos nec nomen in 2
usus.

Septima sacra coles, opera feriatuꝝ 3

ab omni.

Semper honore tuos merito reuerere parentes, 4

Non hominem quenquam crudeli more nec abis. 5

Alterius caueas lectum temerare iugalem. 6

Non furtum facies, digitos cohibebis ab illo. 7

Testi: es accitus, nihil attestabere falso. 8

Nullius affectes spaciosum tecta per orbem: 9

Alterius nuptam, seruum, famulos, & asellos. 10

GEORGII FABRICII,

NE diuinum alijs tribuas ingratus honorem, 1

Me solum metuas, me uerare Deum.

Me quoq; blasphemis dictis offendere noli, 2

Sed merito celebra nomen honore meum.

Dogmata sancta pio studio complectere, sitq; 3

Septima lux operi dedita tota sacro.

Deuinci obsequio, qui te degenuere parentes: 4

c

5

Quem

- Quem tribues illis, est quoque noster honor,
 Iratus nulli iugulum mucrone resolve,
 Nec fuso sæuam tinge cruore manum.
 Alterius thalamos horre uiolare mariti,
 Ne uel oculis placeat forma pudica tuis.
 Non facies furtum: sed eris contentus iisdem,
 Quæ tibi non digno dat mea larga manus,
 Tum de fratre tuo mendacia nulla loquere,
 Iudice nec coram testis iniquus eris,
 Nunquam te perducatur amor sceleratus habendi,
 Ut cupias propriam fratris habere domum.
 Neu domino famulas, neu fidos abstrahes seruos,
 Ne uel alij partis insidiare bonis.

MEDITATIO

eiusdem.

G. FABRICII,

- Immense Deus, populi seruator Hebræi,
 Tum furor incensus cum Pharaonis erat;
 Per medios populū deducens fortiter hostes,
 Præbebat siccas cui maris unda uias.
 Deus, exagitans ingenti crimina poena,
 Audax cum sequitur facta paterna nepos,
 Idem æterna homini persoluens præmia iusto,
 Illius inq; beans secula mille genus:
 Te præter uenerer nil, seu quod terra fretumq;
 Seu quod habent superis lucida signa plagis.

Sit

Sis mihi sole Deus, solius numen adorem,
 Te metuam. & toto pectore semper amem.
 In te uno sperem, tibi me mea q; omnia credam,
 Inq; tuis ponam pinguia thura focis.
 Improbam contemnam ueterum mendacia uatum,
 Quosq; error fecit credulus esse deos.
 Non tribuam iussos illis insanus honores,
 Nec flectam timidum corde pauente genu.
 Perfidiae magicas non uertar plenus ad artes.
 Aut rerum indicia, aut temporis ulla notem.
 Vsurpem sanctos diuinum nomen ad usus:
 Pectora quem sapiunt, uox sonet, ora colant,
 Te celebrem, ut multa charum pietate parentem,
 Quem colo non falsa religione Deum.
 Te quoque confitear uiteq; necisq; potentem,
 Et tua non ullo iussa uetande sequar.
 Sit mihi dulce pati propter tua nomina sancta,
 Et pro lege tua sit mihi dulce mori.
 Non uiolem externo sanctissima sabbatha cultu,
 Nec uesti uideant acta prophana dies.
 Luce sacra requiescat ager, ponatur aratrum,
 Et Dominus seruo triste remittat opus.
 In tua conueniam laudes tibi dicere templa,
 Verbaq; mandati discere sancta tui.
 Exemplo anteferam reliquis quasi lumen honesto,
 Defendamq; tui membra relictæ gregis.
 Sim pia cura bonis doctoribus, adiuuem & ipsos,

Qua uolo, qua ue mihi parte iuuare datur.
 Hos motus nostris accensos cordibus auge,
 Inuocet ut uerum linguaq; mensq; Deum.
 Vt maneat constans ac firma professio nostra,
 Et sit mandatis consona uita tuis.
 Ac benefacta Dci postquam sunt cognita nobis,
 Luceat ardenti nostra in amore fides.
 Vt pax seruetur multorum in mentibus una,
 Atque ut ciuile sit sine labe status.
 4 Sim gratus, meritoq; colam pietatis honore,
 Quis das magnifica sceptrum tenenda manu.
 " Namq; magistratus, pater est quasi publicus, omnis:
 " Atque uicem summi sustinet ipse Dci.
 Tum uenerer, charos qui me genuere parentes,
 Custodes uitæ quiq; fuere meæ.
 Illis sim præsto tarda ueniente senecta,
 Infirmisq; leuem grande laboris onus.
 Sic mea promissis candescent tempora canis:
 Sic memorem pueris secula uetusta senex.
 § Non odio flagrem, nulli sim causa doloris,
 Non subita illatum uindictæ ira malum.
 Non dictis famam, non lædam uulnere corpus
 Alterius, litis semina nulla seram.
 Non fera bella sequar, non unq; arma impia sumam,
 Vt possim uacuas cædis habere manus.
 Non perdam corpus somno, dapibusq; meroq;
 In quibus luxuriæ fomes inesse solet.

Nec

Nec mea non licitis flagrent præcordia flammis, 6
 Suffiretq; uagos bruta libido thoros.
 Non oculi peccent, non labrica lingua, manusq;
 Ne uiolem templum pectoris ipse mei,
 Coniugium felix, et sint sine crimine nati,
 Castaq; legitimus corpora iungat amor.
 Non alios spoliem grassantum more latronum, 7
 Nec tacite infamis nomina furis amem.
 Sacrilegos ausus fugiam, templiq; rapinas,
 Inq; usus uertam rite parata bonos.
 Execrer usuras, nec abutar pondere iusto,
 Prodigæ nec nimium sit, nec auaræ manus.
 In mihi commissio non cesset munere tardus:
 Neue apium fucus roscida mella legam
 Non uallam innocuum mentito iure clientem, 8
 Nec testis mendax crimina ficta loquar.
 Quid prodest liuor, quid seu calumnia? tandem
 Quæ latuere diu proferet una dies. 9
 Recta etiam doceam, uentosa nec efferrat aura,
 Nec sermo ancipiti sub dolus ore fluat.
 Non faucæ ingenijs petulantibus: omne proteruum
 Et fallax, curæ mando Sophista tuæ.
 Ac tetrico simulans incedat hypocrisis ore,
 Pectora nostra probis stent ad aperta uiris.
 Non inuadam alias ædes possessoriniquus,
 Nec trahat alterius cæca cupido boni.
 Non ultra saliam concessum limitem auarus,

Nec

Nec pellam patria pignoua parua domo.
 Sit sua cuiq; domus, sit tuus terminus agri,
 Et per me saluas quisq; reponat opes.
 Contentusq; meo, traducam tempora uite,
 Vt tēgat in modico tuta senecta lare.
 10 Non aliena petam connubia fraude, doloūe,
 Non ancilla mea sit peregrina domo.
 Quisq; suos per me famulos, iumenta q; seruet;
 Pondiferumq; asinum, ruricolamq; bouem;
 Utq; in me cesset uetita & corrupta cupido,
 Atq; nocendi alijs perniciosus amor:
 Tu pater ex imo radicem uelle malorum
 Pectore, que lapsu est fixa potenter Ade.
 Terra ferant nostri ne quando absinthia campi,
 Neue rubo, & spinis turpis abundet ager:
 Nulla animum impietas uitiet, lasciuiia corpus,
 Irati ut fugiam uindictis ora Dei.

NICOLAI SELNECCERI.

Vm Deus omnipotēs, qui primū exordia reb;
 Prima dedi, Deus eternus, suprema potestas
 Solus ha & ud alijs concedens nomen honoris
 Diuini, mihi quod soli debetur, & uni.
 1 Audi mortalis, soli seruire studebis
 Tu mihi, non alijs: tu me cole, meq; celebra,
 Im me confidas: mihi te, tuaq; omnia creda,
 Non tribuas iussos falsis insanus honores

Nami-

Muminibus: sed ne solum, me semper adorā.
 Nam tuus ipse Deus tibi sum, seruator & autor,
 Sum Pater & Dominus uera pietate colendus.
 Tu nè fortè meum frustra tibi sumito nomen,
 Lingua nec id temerè uano tua proferat usu:
 Quod semper fuit, est & erit super omnia summum.
 Quæ uolo, ne uioles externo sabbatha cultu:
 Sintq; manus puræ, sed mens sit purior illis:
 Lux ea sacra mihi est, hanc puro pectore serua.
 Præcipuè si uis felicem degere uitam,
 Fortunaq; bona quoties cupis esse beatns,
 Victurus multos annos & secula mille,
 Fac uereare tuos, qui te genuère, parentes:
 Et caue, ne meritos demas incautus honores.
 Vt quoq; quando tibi nascentur pignora, patrem
 Te uenerentur, ament, uero dignentur amore,
 Non odio flagres, nulli sis caussa doloris:
 Nec facies cædem, Deus est iustissimus ultor.
 Sit tibi coniugium castum, uiolare cubile
 Alterius caueas, & spurcas excute flammæ,
 Non facias furtum, contentus uiuito rebus
 Quas tibi cœlestis tribuit clementia Patris.
 Decipias nunquam mentito iure clientem:
 Si fies testis, nil attestabere ficti:
 Sit procul omne nefas, liuor, mendacîa, fraudes.
 Linga placet, quæ uera refert, nec fingit iniqua
 Verba nociua reo, damnumq; ferentia fratri.

Non

- 9 *Nan aliena petas conubie fraudibus ullis
 Aspiciens oculis thalamum flagrantibus æstu,
 Et pleno insidijs animo iuueniliter ardens.*
- 10 *Appete nil quidquam, quod summi gratia Patriis
 Magna tuo tribuit ciui: dedit omnibus ille
 Quantum sufficiat, breuis & quod uita requirat.
 Non agros, non tecta, boues, iumenta, ministros,
 Ancillas uic petas. nam certè est prima malorum
 Causa cupido nocens, & amor sceleratus habendi.*

CHRISTOPHORI SCHEL-
 lenbergij.

- 1 *O* *Mnia solus ego feci Deus, omnia seruo:*
- 2 *Me cole solum, alios nec tibi finge deos.*
- 3 *Ad res diuino nec abutere nomine uanas.*
- 4 *Quæ sacra, quas ferias impero, ritè colas.*
- 5 *Et patrem & matrem sanctè ueneratus honora.*
- 6 *In seſto nullum pectore dede neci.*
- 7 *Non uioles thalamos alienæ uxoris adulter:*
- 8 *Et bona nullius diripe, furta caue.*
- 9 *Perfide iuratus fugias mendacia testis,*
- 10 *Sit tibi uicinæ nulla cupido domus,*
- 10 *Nec captes nuptam, seruos, famulas uic fideles,
 Aut pecus, aut quicquid possidet alter opum.*

EIVSDEM.

V *Ni fide Deo, Fuge nominis eius abusum.*
Sabbatha sancta habeas. Tibi sint in honore
Ne sis pcussor, mæchus, fur, testis inanis. (parentes.
Non

Non ades, nuptiam, seruum, famulam, aut pecus, aut
Vicini cupias, proprijs contentus, habere: (rem

ANDREAE ELLINGERI.

Iuos non alios colas, sed uni
D Confidas super astra prepotenti. 1
Nec sanctum Domini Dei & uerendum
In uanos adhibeto nomen usus, 2
Curis sabbatha liber à profanis,
Cultu sanctifices Deo placentē. 3
Dilectos uenerabere & parentes,
Longæua cupiens frui senectâ. 4
Nec cuiquam iugulum ferire ferro
Ausis, æde manum & cor abstineto. 5
Mon mox habere iura nec scelestus
Frangas legitimi thori sacrata. 6
Nec cordi tibi sint nefanda lucra,
Impostura, dolus, rapina, furtum. 7
Contra nil malè proximi salutem
Testis falsidico loquaris ore. 8
Vicini neque tecta concupiscas,
Curæ sit uigilanter hæc tueri. 9
Vxorem, famulos, boues, asellos,
Quicquid possidet hic, cupisse noli. 10
Zelotes ego sum Deus, seucre
Qui delicta parentum ad usq; seros
Pænis expio tristibus nepotes,

f Qui

Qui parère negant mihi momenti.
 Cantrà qui bonus esse consueui
 Mille in secula, diligentibus me,
 Legis iussa meæ probantibusq;.

MARTINI SALBACHII.

- 1 **S** Vin tuus ipse Deus, mihi mens tua dedita soli
 Scruiat, externos nesciat illa Deos.
 Non mea blasphemis uiolabis uomina uerbis,
 2 Non magicis addas thurea grana focis.
 Luce sacra, rebus sanctis operare, Deoq;,
 3 Numinis ad summi dirige cuncta decus.
 4 Obserua dulces, qui te genuère, parentes,
 Ut numeres uitæ secula longa, tuæ.
 5 Vindictæ studio spaciosum tempus in iram
 Non dabis: innocuas cedis habeto manus.
 6 Non sis incestus, nullius tende cubili
 Retia, legitimus sit sine felle torus.
 7 Re quid subducas furto, nec inertia taret
 Te pigra, contentus uiuito sorte tua.
 8 Sit tibi sancta fides cordi, respectus et æqui,
 Conciliet nulli garrula lingua malum.
 6 Non inhies domui, quam frater possidet æquo
 10 Iure, illi coniunx tuta sit, atq; pecus,

ADAMI SIBERI.

- 1 **E** Go Deus: aliena numina ne colas:
 2 Caue inauspiter adhibeas Dei nomen: uacans

Soli

Soli Deo, quiesce luce septima:
 Honorem habe, ut uiuas diu, parentibus:
 Non auferas uitam alteri: non seruicens
 Lasciuie, marita frange fœdera.
 Afferre proximi bonis manum fuge.
 Ne ficta mendax loquere testis crimina:
 Non concupisces proximi domum tui:
 Non concupisces coniugem, non seruulos,
 Asinum, bouem, nec quicquid ille possidet.

3
4
5
6
7
8
9
10

EXPLICATIVNCULA EIVSDEM.

HAcc cœlitus per filium Amrami Drus,
 Manu notata duplici saxo sua
 Decreta legum maximus nobis dedit
 Et optimus, Sionio olim uertice.

Non ullum erit numen, mecum præter, tibi:
 Me solum amabis, seruies soli mihi:
 Me spem tuam, tuam uocabis gloriam,
 In dextra mea reponens omnia.

Nam Dominus & Deus tuus sum, qui parem
 Non ferre possum, sed parentum persequor
 In liberis culpam: utor at clementia
 In stirpem amantium mei millesimam

Vti profanè nomine metuas Dei:
 Me laudibus fer, me celebra: nil bonum,
 Nil esse rectum dixeris, quàm maximi
 Quod lingua loquitur, & facit manus Dei;
 Sit Sabbathi Dies tibi sanctissima,

f 2 Totum

Totum meo te dede uerbo, ab omnibus
Cessa tuis rebusq; & actionibus,
In te suas ut explicet uires Deus.

Post me loco secundo, honore quo decet
Patremq; matremq; & magistros affice,
Quibus potestas est & in te: Sic eris
Felix ab omni parte, uiues & diu.

Ne cæde polluas manus, iræ dolor
Oblitteretur seruidas uoces rege,
Iniurias patientia obteras, tuo
Promptus subire proximi periculum.

Amore cæsto coniugi obstrictus tuæ
Cale, nec ullam mente pellicem foue:
Stude pudori temperantiam cole:
Obscæna uita uerba, factaq; improba.

In rem tuam ne aliena conuertas, tui
Sudore cum uultus tibi uictum para,
Sis liberalis & benignus in bonos
Iuxta malosq; Patrem inimitatus cœlitum.

Testare uera, contine à mendacijs
Linguam, calumnijsq; honori proximi
Serui: tueri cuius & famam stude,
Interpretari et in optimam partem omnia.

Non aræ, non te cupido coniugis,
Vilius aut capiat rei quæ proximi est:
Auerte quæ possint nocere: & ei omnia,
Tibi ipse quod facis, precare prospera.

Decreta

*Hæc præstet ipse maximus CHRISTVS Dei,
Qui factus est noster sequester, filius:
Iram merentur facta nostra numinis,
Nil & agimus homines, agamus ut omnia.*

P T I S M O. M A T T H A E I

& Marci ultimo.

IVVENC I HISPANI.

In celo & terris genitor mihi cuncta subegit.
Me Pater est uobis dignatus mittere lucem:
Gentibus baud aliter nunc uos ego mittere cunctis
Institui: uestrum est cunctas mihi iungere gentes.
Pergite, & ablutos homines purgantibus undis
Nomine sub sancto Patris Natique lauate,
Viuisque pariter currant spiramina flatus.
Ablutisque debinc nostra insinuate docentes
Præcepta, ut uitam possint agitare perennem
Nec uobis unquam nostri præsentia deerit,
Donec consumens dissoluat secula finis.

IOANNIS SAVROMANI.

CHRISTVS ad aetheras cum fellet scandere
Dixit discipulis talia uerba suis. (sedes
f 3 Ite

Ite per extremas, ô uos mea uiscera, gentes,
Cunctos doctrinam ritè docete meam.

Inq; Patris, Natiq; et Flatus nomine sancti,
Mortales undis sponte lauate sacris.

Non qui crediderit, lotusq; erit amne salubri,
Hunc bona perpetuò uita salusq; beant.

Qui sine saluifica fuerit pietate, fideq;,

Hunc bona destituet uita, salusq; simul.

GEORGII AEMYLI,

Ite per imensum, quacunq; habitabilis, orbem:
Atq; Euangelium gentes efferte per omnes,

Quas Deus, ut mundū possent habitare, creauit;

Quisquis crediderit, sacraq; lauabitur unda,

Hunc æterna salus et cœlica uita manebit.

Verum crediderit qui non, damnatus ad orcum,

Perferet æterni stimulos flammæq; doloris.

GEORGII FABRICII,

I N cœlis, terraq; mihi data summa potestas,

Natus ab æterno hæc munera Patre sero:

Ite, docete meo cunctas in nomine gentes,

Quas ingens uasti circulus orbis obit.

Imperioq; Dei totum submitte mundum,

Atq; Euangelij luce præite mei.

Quosq; iuuat uestris placidas dare uocibus aures,

Saluifica uiui tingite fontis aqua.

In Patris, inq; meo, sanctiq; in nomine Flatus,

Fœderis.

Fœderis accipiant mollia uincla noui.
 Inde mei discant mandata capeffere uerbi,
 Et uerum tota mente timere Deum.
 Ite, nec este unquam pauida formidine segnes:
 Prouehet inceptas aura secunda uias
 Donec erit tellus, & culti machina mundi,
 Ipse meo presens numine semper ero.

MEDITATIO

Eiusdem.

Quas tibi pro meritis grates, quæ carmina
 pangam,
 Summe Deus, uitæ duxq; Paterq; meæ?
 Qui me materni tractum de carcere uentris,
 In lucem, inq; tuum suscipis alme gregem.
 Te mihi, cum iussis purgarer sordidus undis,
 Non piguit tenero supposuisse manum.
 Et tuus ipse suo me lauit sanguine Natus,
 Participem magnæ fecit & esse necis.
 Tum maculas sanctus deterfit pectoris omnes
 Spiritus, in solido uiuificatq; modo.
 Est illo uerè patefactum tempore cœlum,
 Nominaq; in uitæ parua relata librum.
 In tua iuraui Deus ô Pater optime uerba,
 Iam pars militiæ quantulacunq; tuæ.
 Non Abrahamæo ritu data corpore gesto
 Signa, sed æternis pectora scripta notis.
 Quæ facer obsignans CHRISTI cū sanguine Flatus

f

4

Sæpe

Sæpe suæ fidei nos mouet igne data.
 Ira Dei cessit: Pater est nunc qui fuit hostis,
 Nec uult delicti plus meminisse mei.
 Hæc animo ut memorem noctesq; diesq; fidei,
 Effice cum Nato tu Pater alme pio:
 Daq; mihi sancti cœlestem flaminis auram.
 Fœderis æternum iura tenere tui,
 Aegypti ne me ditissima regna morentur,
 Melliti repetam lactea rura soli:
 Vt frangam carnisq; moras, mundi; furor:
 Ne peream in tumido cum Pharaone mari.

CHRISTOPHORI SCHEL-
lenbergij.

CV'm nostrâ Christus rē morte, suoq; triūpha
 Et Deus ex uerus restituisse homo,
 Fecissetq; patri satis, humanæq; salutis
 Per numeros omnes absoluisse opus:
 Suprema undenos affatus uoce ministros,
 Et firmans animos ultima iussa dedit:
 In cœlo terraq; data est mihi plena potestas,
 Sum rerum Dominus: quidquid ubiq;, meum est.
 Vos agite infractis animis lectissima turba
 Este, fide freti pollicitisq; meis.
 Ipse adero præsens uobis ubicunq; locorum,
 Vobiscum ad finem temporis huius ero.
 Vos terra atque mari peragratis finibus orbis,

Omni.

Omnigenas gentes sacra docete me;
 Atq; bona curare fide mandata monete,
 Legatis nobis quæ referenda dedi:
 Ut mihi se credant, & me saluentur in uno,
 Hec Euangelij summa sit una mei:
 Tum Patris & Nati, & sacrati in nomine Flatus
 Credentem turbam fonte regate sacro.
 Scilicet ut capiant, abluti sordē uetusta,
 Mundiciem ante Deum, iusticiamq; nouam.
 Sic quemcunq; fides uera, & sæcer imbuct amnis,
 Iustus & æterno tempore saluus erit.
 At non credentem, nec tinctum fonte salutis,
 Damnatum Christo iudice pœna manet.

NICOLAI SELNECCERI.

ITe, docete homines sincero pectore, uerbo
 Implete immensum totius orbis opus.
 Ite docet rudes, nobis adducite gentes:
 Dicite, prostrato nunc scelus hoste iacet.
 Cuncta remissa cadunt uobis peccata, uicissim
 Donatur CHRISTI sanguine parta salus.
 Credite constanter, resipiscite, querite rectum,
 Corrigat & uitæ crimina quisq; suæ.
 Quisquis crediderit, quisquis baptisma salubre;
 Ceperit, ille meo sanguine saluus erit:
 Qui non crediderit, detractæ culpa salutis
 Ipse est, & uiræ munus habere nequit.

f s ANDRE-

ANDREAE ELLINGERI.

Sansurus liquidum CHRISTVS ad æthera,
 Dat mandata suis talia fratribus:
 Dilecti iubeo uadere uos uiri
 Extremi populos orbis ad asperos.
 Cunctis saluificum tradite gentibus
 Verbum, quod docui pectore uos pio:
 Conuersasq; sacro mergite flumine,
 In sanctæ Triadis nomine mystico.
 Quisquis crediderit, quisquis erit sacri
 Baptismi liquidis fontibus obrutus,
 Saluus fiet, & æterna beator
 Post mortem incipiet uiuere secula.
 Sed cuius fidei pectus inane erit,
 Qui cœlestæ Dei dogma uel impiè
 Contemnit, Stygia tormina dæmonis,
 Damnatus rutilo sentiet in lacu.

MARTINI SALBACHII.

Aethereas complet mea magna potentia sedes.
 Telluremq; mea sub ditione premo:
 Ite igitur, toto sparsim mortalibus orbe
 Diuisis, famamificate meam.
 Et Patris nomen, Natiq; & Flammis almi
 Diuinum edoctos, tingite fonte sacro.
 Qui mihi crediderit, sacraq; lauabitur unda,
 Acternæ mecum tempora pacis aget.

Qui

91

Qui uerò rigidas nostris sermonibus aures
Afferret, in Stygias præcipitabit aquas.

A D A M I S I B E R I.

Soli data est mihi potestas à Patre.
Tellure quis cœloq; sunt rerum omnium:
Ergo ite in omnes, quæ patent, mundi plagas,
Euangelij perferite cunctis nuncium,
In nomine Patris, Filij, atque Spiritus
Sancti lauantes, ut renatae parcant
Gentes, meis obtemperentq; legibus,
Quicumq; credet, & sacri lauabitur
In fontis unda, uiuet omni tempore
Beatus: at quicumq; non credet, dabit
Apud inferos in igne pœnas perpeti.

E X P L I C A T I V N C V L A

Eiusdem.

IN amme stat Iordanis ipse maximi.
Proles Dei CHRISTVS beata, tingitur
Et à Ioanne. uox Patris cœlo sonat:
Amor meus, meumq; Natus gaudium
Hic est: columbæ instar polo super caput
Loti sacer uenit sacratum Spiritus.
Iubet inde CHRISTVS, undecim uiri lauent,
Ex omnibus quascunq; gentibus pudet,
Piget & suorum criminum, in Patris sui,
Suoq; sancti Spiritusq; nomine.

Non

Non ergo homo, sed ipse tingit nos Deus
 Paterq; Filiusq; sacer & Spiritus,
 Presens suo uerbo, suoq; numine:
 Baptismus est nec unda sola, sed Dei
 Circum unda sacro scripta iussu, cui fidem
 Quicumq; habet, iam liber à tyrannide
 Mortis, Erebi regis potentia, omnibus
 Piaculis, beatus, innocens, Deo
 Charusq; CHRISTI sanguine ablatu, polo
 Transcriptus, alma Spiritusq; gratia
 Perfusus, in spe uiuit eterni boni.

Vndam uidet oculus, sed ipsa uim fides
 CHRISTI cruoris cernit, & sese Deo,
 Que grata uita sit, renasci perspicit.
 Cum CHRISTO enim tumulamur ad mortem sacri
 Vnda lauacri, ut CHRISTVS ipsa à mortuis
 Ad quem modum summi Patris per gloriam
 Surrexit, in nouitate uitæ sic uiam
 Voremus hinc ad sancta coeli gaudia.

PESA-

93
DE SACRO SANCTA

COENA DOMINI, MAT-
thæi 26. Marci 14. Lucæ 22.

& 2. Cor. 11.

IUVVENCII HISPANI,

—Hæc ubi dicta,

Diuisum panem tradit : sancteq; precatus,
Discipulos docuit proprium se tradere corpus.
Hinc calicem sumit Dominus, uinoq; repletum
Gratis sanctificat uerbis potumq; ministras:
Edocuitq; suum se diuississe cruorem,
Atq; ait: Hic sanguis populi delicta remittet:
Hunc potate meum, ueris & credite dictis.

MARCI HIERONYMI

Vidæ.

Ipsæ Heros puras, fruges, procrataq; liba
Accipiens, frangensq; manu, partitur in omnes.
Inde mero impleuit pateram, mox talia fatur:
Corporis hæc nostri est, hæc uera cruoris imago,
Vnus pro cunctis quem fundam sacra parenti
Hostia, ut antiquæ noxæ contagia tollam.
Vos ideo quoties positas accedere mensas
Contigerit, sacrasq; dapas libamina iussa:

Funeris

*Eunus his nostrum mœsti referetis honorem,
Et nunquam istius aboleſcet gloria facti.*

IOANNIS SAVROMANI.

Noste sacramentum Dominus, qua traditus ho
Instituit firmæ fœdus amicitiae. *(sti,*
Accipit panem, gratesq; ubi ritè peregit,
Discipulis tribuit, sic referendo, suis:
Hunc, caro namq; mea est, credentes sumite panem,
Que modo pro uobis morte necanda datur.
Hanc quoties editis, memores bene, clare referte
Ex æquo uita facta, necisq; meæ.
Sic ubi cœnauit, uiniq; liquore repleta
Apprendit manibus pocula deinde pijs:
Vtq; Patri grates solita pietate peregit,
Porrexit socijs illa bibenda uiris.
Atq; ait: Hoc iubeo, cuncti simul inde bibatis,
Munera sunt ueri sanguinis ista mei.
Quem modo pro uobis crucifixo corpore fundam,
Quò sit peccati gratia cuiq; sui.
Hunc quoties bibitis, memores bene clara referte
Ex æquo uita facta, necisq; meæ.

GEORGII AEMILII.

Noste sub extrema, Solymo qua traditus hosti
Proditione fuit sceſerati CHRISTVS Iudæ:
Accipit panem digitis, gratesq; peregit,
Discipulisq; dedit frangens, ac talia dixit:

Accipite

Accipite unanimes, cupidisq; absumite linguis.
 Hoc uerè est nostrum, panis sub tegmine, corpus,
 Quod modo pro uobis morti tradetur acerbæ,
 Sumitis hoc quoties (fieri nam sæpe iubemus)
 Voce meam mortem toties memorate fideli,
 Qualia pro uobisq; tuli, feciq; referte.
 Hinc ubi pulsa fames, & cœna peracta fuisset,
 Accepit calicem, grates iterumq; peregit,
 Discipulisq; dedit communi nomine dicens
 Hunc omnes cyathum sacri gustate liquoris:
 Iste calix nostri monumentum & pignus amoris,
 Quem damus, est uerè nostro de sanguine plenus.
 Qui modo fundetur precium pro crimine uestro.
 Hunc igitur quoties bibitis, memorate fideli
 Ore meam mortem, uestræq; piamina culpæ,
 Nostræq; concordie studio benefacta referte.

GEORGII FABRICII.

Vltima discipulis præbens conuiuia Christus,
 Vespere in hostiles quo datus ipse manus:
 Partitur fractum per corpora singula panem
 Verbaq; discipulis fatur amica suis:
 Accipite, atq; alacres porrectum sumite panem,
 Credite pane sub hoc corpus & esse meum.
 Quod pro peccatis frangetur uictima uestris,
 Tolle & admissi criminis omne nefas.
 Hoc cum sumseritis, mea tunc benefacta referte,

Et.

Et duræ mortis uos meminisse decet.
 Distribuens patera mensis quoq; uinare motis;
 Et peragens grates, sic memorando dedit:
 Haurite hac omnes (hauserunt scilicet omnes)
 Est uinum sanguis fœderis iste Noui.
 Pro multis meus hic sanguis fundetur, & ægra
 Eluet immundi pectora quidquid habent.
 Hunc tum sumpseritis, mea tunc benefacta referre,
 Et duræ mortis uos meminisse decet.
 Ac quoties panem hunc, quoties hæc pocula digni
 Accipietis, erit certa parata salus.
 Accipite, & passi præconia tollite CHRISTI;
 In terras iudex dum rediturus erit.

MEDITATIO EIVSDEM.

IN cruce qui pro me, multatus morte, pependit,
 Deuictaq; mihi, qui nece uita fuit:
 Indubitata sui monumenta reliquit amoris,
 Præsentem semper testificatus opem.
 Dum me carne sua, dum pascit sanguine membra;
 Sum Factus CHRISTI corporis, ille mei.
 Ille meo sedem figens in pectore, iustus
 Iusticiæ impertrit præmia cuncta suæ.
 Non mihi peccatum, non mors, demonq; nocebunt:
 CHRISTVS præsidium, uita, salusq; mihi.
 Non laudo proprias, uictoris prædico uires:
 Ille suos hostes uicit, & ille meos,
 Ille mihi patrẽm cœlestem facit amicum,

Et

Et Flatus tribuit munera magna sacri
 Ille mihi sese donauit humillimus ipsum,
 Hæredem regni fecit & esse Dei.
 Hunc solum fateor causamq; caputq; salutis:
 Hunc, per quem cœli limen aditur, iter.
 Hunc scio, de tenui reuocatus membra fauilla,
 Aspecturum oculis me super astra meis:
 Cum sua in electis ornabit munera sanctis,
 Quosq; bonos fecit, dixerit esse bonos.
 Interea innocuæ decurrant tempora uite,
 Dum CHRISTE aduenias: at citò Christe ueni.
 CHRISTOPHORIS CHEL-
 lenbergij.

NOx erat, infandi cum criminis autor Iudas
 Accepto Dominum prodidit are suum:
 Tunc panem sumptū, dicta prece fregit IESVS
 Discipulisq; dedit, talia fando, suis:
 Accipite, atq; este hunc pascentem pectora panem,
 Corpus in hoc uerè præbeo pane meum,
 Hoc corpus, quod uerus homo gero, quodq; necan-
 Pro uobis insons offero sponte reis. (dum
 Vos, ut nullamca ueniant obliuia, sæpe
 Hoc facite, & meritum commemorate meum,
 Sic quoq; finita sumebat pocula cœna,
 Utq; Deo grates egit & illa dedit:
 Accipite, atq; omnes bibite, inquit: nempe liquorem
 8 Sanguinis

Sanguinis ille mei, qui bibit inde, bibit.

Hunc ego pro uobis affectus morte profundam,

Vobiscumq; per hunc fœdus inibo nouum.

Crimine fœda meus purgabit pectora sanguis,

Et faciet uenia dignaq; pace Dei.

Hunc quoties capit is calicem, memoret omnis in orbe.

Grande mei meriti testificetur opus.

NICOLAI SELNECCERI.

CHRISTE Deus, qui morte tua das gaudia uitæ,

Ipse pijs factus mite salutis iter,

Traderet in fontem cum te uox turpis Iude

Talia nerba tuis nocte priore dabas:

Accipite hunc panem, quem cunctis porrigo uobis,

Pane sub hoc corpus sumite quisq; meum.

Corpus idem, quod pro culpa nunc traditur omni

Hic edite, & memores sitis ubiq; mei.

Sic calicem, egisset grates ubi uox tua **CHRISTE**,

Discipulis simili mote fauore dabas:

Accipite hunc, dicens: meus hic est sanguis, ab illo

(Credite) non aliter, uita salusq; uenit.

Hunc ego pro uestris peccatis fundo cruorem

Quisq; uelit tanti muneris esse memor.

ANDREAE ELLINGERI.

NOcte qua **CHRISTVS** rabidis apellis

Traditur, uide reprobis per artem:

Innocens, diram subiturus alta

Sub cruce mortem:

Accipite

Accipit panem, manibusq; frangit,
 Gratias summoq; refert parenti,
 Quem pia turba dat Apostolorum

Talia dicens:

Hunc cibum fratres commendatis, iste
 Est meum corpus, prope ne candum
 Morte, quam semper memores referte

Hac dape sumpta:

Iamq; cœnatis calicem repletum
 Porrigit uino, referensq; grates
 Singulis præbet, simul ora tali

Voce resoluit:

Hunc sibi sumant reuerenter omnes,
 Sanguis est uerè meus iste potus,
 Qui profundetur, sua quò remittat

Crimina mundo.

Hunc fide recta quoties bibetis,
 Vt decet, uestri memores magistri
 Illius mortem memorate prompto

Ore sacratam.

MARTINI SALBACHII.

Noste Deus preciū mundi non uile redempti,
 Qua dabat infontes in fera uincla manus;
 Aceptum panem benedicit, cumq; uiritim

In socios frangens, talia uoce refert:

Sumite pro uestra quod corpus dedo salute:

g

2

Mandites

Mandite: perpetui hoc pignus amoris erit.
 Post, calicem, mensis, simili ratione, remotis
 Accipit & socijs distribuendo refert:
 Iste, nouum fœdus, meus est cruor, cluet atra
 Qui uicia, & uestre caussa salutis erit.
 Hunc quoties memores grato libabidis ore,
 Et meritum & nomen concelebrate meum.

A D A M I S I B E R I.

Dominus IESVS CHRISTVS, hostibus suis
 Qua nocte Iudæ proditus dolo fuit,
 Capiens manu panem sacra, Deo patri
 Gratesq; agens, fregit, suisq; porrigens:
 Accipite, dixit, edite, corpus hoc meum est,
 Quod deditur salute pro uestra: in mei:
 Hoc facite memoriam, meiq; funeris
 Celebrate honorem. Poculum simili modo
 Capiens manu, gratesq; agens Deo patri,
 Socijs dedit, dixitq;: Bibite singuli:
 Hoc est nouum fœdus, meum per sanguinem,
 Ablutionem in criminum qui funditur.
 Hoc facite, quotiescunq; bibitis, in mei
 Memores honorem, & prædicate meam necem.

EXPLICATIVNCULA

eiusdem.

Quid cœna quæris sancta sit? Christum roga.
 Hoc corpus est meum, iste ait: sanguis meus.
 Dat pane corpus ergo (quid nam murmuras
 Ratio?

Ratio? suum liquore uini sanguinem,
 Mirabili soli, Deoq; cognito,
 Qui cuncta quæ loquitur facere potest, modo:
 Vt illa edamus & bibamus, maximi
 Verbis habentes & fidem CHRISTI, omnium
 Remissionem consequamur criminum,
 Vitamq; nullis terminandam seculis.

Tanti nec ipsa caussa uerò est actio
 Boni: sed ista uerba, Pro uobis datur,
 Effunditurq; quibus habet quisquis fidem,
 Promissa habet, remissionem criminum,
 Vitamq; seculis quæ manebit omnibus.

Non est opus ualentibus Machaone:
 Et huc adeste, Christus inquit, quos graui
 Pondus premit labore confectos: ego,
 Ego recreabo uos, leuatos omnibus,
 Malisq; miserijsq; Quare te excute
 Ipsum, dapes ad has optimas qui uenis,
 Ne pro salute pestem in os miser ingeras.

Nec tu para uentrem modo, cibo abstiniens,
 Ad hospitii præsentiamq; gestibus
 Ac moribus compone te decentibus:
 Hoc disciplinæ opus quidem est, mense facit
 At non sacræ dignum, sed una quæ fides
 Hæc intuetur uerba, Pro uobis datur,
 Effunditurq; quibus fidem qui non habet,
 Et corporis CHRISTI, & reus fit sanguinis.

Conuiuiū postquam sed augustissimē
 Acceptus es, letante laudes concine
 Animo patri, qui non pepercit filio
 Gratissimō, dulcissimōq; tradidit
 Morti sed illum, pro salute publicā.
 Tum proximo, CHRISTVS uelut sese tibi,
 Te dede promptus, capitis & membrum tui
 Illum inuuaq; toto amāq; pectore.

PIETATIS PVERI- LIS LIBER II.

Preces diurnæ.

PVEREVOCATOR.

IOACHIMI CAMERARII.

Vcidus fulgor tenebrosum per orbē
 lampadis

Phœbeæ relucet, & uago suum cœlo
 iubat

Spargit : at Dians dudum euanidas

iaetat faces,

Stellulæ maris sub alti fluctibus sonantibus
 Eluuntur, ut futura nocte rursum splendcat.

Surgite ô pueri, diei iam uolucres audio,
 Conuenite, agite frequentes, non prius iam nostrum
 Ordinemur, hymnos atq; balbulis labellulis (opus

Numini

Numini cantauerimus magno, Et eterno patri.
 Da benigne, cum nouo splendore, cumq; fidere,
 In tenellis ut animis tuum emicet lumen, Pater:
 Et fuget caliginem lux uera nostri pectoris.
 Mole douec solis ignes conteguntur terrea,
 Mundus horret, atq; aspectu cuncta terribili silent.
 Dum sacri latet lucerna occulta sermonis tui,
 Occupat fraus cæca mentem, Et nigra nox mendacii.
 Sed renidens flamma solis, phosphori cum præuia
 Nuncium attulit diei, leta fiunt omnia:
 Cum tuum salubre affulsit cordis atris nubibus
 Lumen, exultat tenebris liberum pectus malis.

PVERI SVRGENTES.

EIVSDEM.

Nunc iterum nos iucundam das cernere lucem.
 Eq; Pater tenebris sancte uidere diem
 Nox abiit, splendor circum se tollit Olympū,
 Stellaq; uicini præuia lucis adest.
 Et nunc rara nitent Phœbea lampade pulsa,
 Quæq; nitent modicum sidera lumen habent.
 Iam nos è stratis exiuit mollibus ales,
 Quæ tacitum nullum tempus abire finit.
 Ergo ad consuetas operas, studiumq; redimus,
 Nostraq; iam recipit pensa diurna manus.
 O Pater, usq; tua præsens ope sancte gubernas,
 Quod sumus, Et quod mox aggrediemur opus.

Et fac ingressum nos sic decurrere solem,
 Laudis uti simus pars quotacunq; tuæ.

Matutinæ preces,

EIVSDEM.

Imploro te æterne Deus, pater unice CHRISTI,
 Ut conseruatum hodiernæ ad tempora lucis,
 Respectus quoq; deinde tui custodia cingat,
 Angelus & mala propulset tuus undiq; sanctus.
 Non animus probet ipse tuis contraria iussis,
 Non uiolet diuina leuis mandata uoluntas,
 Non in corde meo communi sit locus hosti,
 Nec mens letifera capiatur fraude Sathanae,
 Te solum, quidquid, teq; unum, cogito, spectet.
 Ad te se ratio studiorum tota meorum,
 Et deinceps referat degendæ semita uitæ,
 Inq; tui arbitrio sperato fine quiescat:
 Vt celebrent cunctæ nostræ tua numina uires,
 Et tibi sacrati seruent commercia cætus.
 Hoc fiat moderante tue mea pectora flatu,
 Iustifici solam meriti nostraq; salutem
 Apprendente fide, que uno Pater optime Nato
 Conciliante tuo datur. O te semper adorent
 Ora pio mentis te fretæ, concita motu,
 Solum indistractumq; Deum, uerumq; bonumq;
 Sanctum, immortalem, iustum, clementia cuius

Hoc

Hoc patet immenso terrarum latius orbe,
Cuius & est expers regni omnipotentia finis.

PVERIORANTES.

IACOBI MICYLLI.

CHRISTE potens rerū, melioris conditor *cui,*
Qui mundo lucem sufficis atq; diem:
Accipe nos tenebris iterum, somnoq; solutos,
Et serua incolumes numine sancte tuo:
Vtq; diem, pulsa cæcæ caligine noctis,
Excipiunt, orto lumina sole noua:
Sic tenebras animi, sic nubila discute mentis,
Pectoraq; illustra lumine nostra tuo.

GEORGII FABRICII.

EXeruit mundo clarus sua lumina Titan,
Depulsaq; redit nocte, serena dies.
Nempe quod attribuit tempus natura *labōri,*
Hoc alijs totum seruiat, atque Deo,
Dicantur pia uota Deo, tribuantur honores:
Namq; pericla labor plura diurnus habet.
Fortius incurrit totus cum dæmone mundus,
Carneq; uix capimus luxuriante modum.
Sed tu CHRISTE adsis miseris mitissime rebus,
Cuius turba, tua morte redempta, sumus.
Nil possit mundus, tristis succumbat Auernus,
Audiat imperium seditiosa caro,

g

s

Vt

Vt cum contingat per te uictoria nobis,
 Ac uerbo iaceant impia monstra tuo:
 Nos grati sanctas omnes uoluamur ad aras,
 Ponentes humili magna trophæa prece.

MEDITATIO SVR-

Ngentis.
 Vnc ad opus lux quenq; suū, uariosq; labores
 Euocat, & lecto membra leuare iubet:
 Ast olim superas nos CHRISTE resuscita ad oras,
 Angat ubi nullus gaudia nostra labor.

IOANNIS STIGELII.

Conditor ô rerum, rerum seruator ab æuo,
 Extra quem non est ullus ubiq; Deus:
 Quod redeūte fruar post actas luce tenebras,
 Gaudeo, & agnosco munus id esse tuum.
 Tu genus humanum primū sine labe creasti,
 Vt sanctē uultus uiueret ante tuos.
 Quā malē desciiuit, quā turpiter excidit illud,
 In mortem propria dum leuitate ruit.
 At bonus es solus: iustamq; ut concipis iram,
 Sic illam patria pro pietate premis,
 Ergo admiranda natum pietate dedisti.
 Innocuus nostrum ferret ut ille scelus,
 Qui percussa fuit pro nostra uictima culpa,
 Et uetus à nobis abluit omne nefas.

Ingentes

Ingentes igitur toto tibi pectore grates,
 Perpetuus doni debitor huius ago.
 Teq; precor supplex dilecti nomine nati,
 Me rege, me totum numine flecte tuo.
 Auspice principium te spectet, & assice finem,
 Quidquid agam uitæ dirige cæpta meæ.
 Ipse magistratus etiam, cætusq; piorum,
 Ut tua conseruent dogmata sancta, rege.
 Da pacem, uictumq; tuis: compeſce tyrannos,
 Ut maneat uerbi gloria iusta tui.
 Hac ego spe fretus, quod uitæ postulat usus,
 Suscepti aggrediar dulce laboris onus.

EIVSDEM.

Omnipotens, æternæ Deus, mens edita nullo
 Principio, mens sine carens, mens omnia com
 Omnia qui uerbo motum spirante creasti: (plens,
 Alme pater, triplici simplex in numine numen,
 Qui culpam humanâ, & casum miseratus acerbum,
 Mente tua genitū CHRISTVM, cordisq; paterni
 Effigiem, misero placidè largitus es orbi:
 Ut Deus accipiens humani corporis artus,
 Victima pro nostra cadcret non noxia culpa. 22
 Illum etenim mittens, cœlesti uoce dedisti 23
 Signa animi manifesta tui, cum clanguit æther,
 Hunc audite, mihi dilectus filius hic est,
 In quo leticia est, in quo mihi sancta uoluptas.
 Sancte Deus, sapiens, fortis, mitissimè iudex,
 Caste,

Caste, potens, liber, qui præstas omnia solus,
 Vt tua non aliquem bonitas habet inclita finem,
 Sic uotis ades, oro, meis. En omnia culpæ
 Agnosco monumenta mea, pœnasq; pauesco,
 Et doleo peccasse miser, cupioq; renasci.
 Respice me miserum, culpam miserere fatentis.
 Tu siquidem es uiua miseris sic uoce locutus:
 „ Viuo ego, uiuo Deus, lapsi non expeto mortem,
 „ Sed uolo conuersum salua resipiscere uita.
 Quin etiam ille tuus, qui tecum tantus & idem.
 Prostrator mortis CHRISTVS, mitisq; Sacerdos,
 Per nomen tua dona suum nos poscere iussit.
 Hunc propter miserere mei, mea pectora purga
 Vi spirante tua, labemq; absterge nocentem,
 Vt sint pura tui templa atque habitacula uerbi.
 Tum linguâ regere atque animum dignare uagantē
 Ne uelit illa loqui, tua quod diuina uoluntas
 Non probet, & meritam quod te succendat in iram.
 Ne uē hic degeneris securus in ocia uitæ
 Lapsus, ab angusto deflectat tramite ueri:
 Collige, redde, foue, rege, respice, flecte, gubernas,
 Exiguum hunc cœtum, qui uero agnoscere cultu
 Te didicit, natumq; tuum ceu debet honorat.
 Hec etiam studia & dexteras quas discimus artes
 Fac tuare Deus, quibus instrumenta docendi
 Perficit, & leges uiuendi suppetit usus.
 Inde tuum uerbum rectē tractare facultas,

Inde

Inde tibi æternas resonans Ecclesia laudes.
 Gaude animæ uis tota meæ, mihi præbuit aures,
 Qui nescit duro fidentem fallere uultu.
 Iamq; opus incæpto mihi rideat omne labore,
 Totaq; lux abeat faustis feliciter horis,

M. ANTONII FLAMINII.

IAm noctis umbras Lucifer,
 Almæ diei nuncius,
 Terra poloque dimouet:
 Simulq; nos cubilibus
 Monet relictis, pectore
 Preces ab imo fundere
 Ad templa summa cœlitum.
 Oremus ergo supplices
 Foſtem perennem luminum,
 Vt ſicut omnes aeris
 Illuſtrat oras: uiuido
 Sic noſtra corda repleat
 Fulgore ſanctæ Spiritus;
 Qui nos per hæc contagia
 Puros ab omni crimine,
 Traducat ad cœleſtium
 Sedes beatas: illius
 Nutu gerantur omnia,
 Cibumq; ſiuc ſumimus
 Seu quid negotij foris

Tractamus,

Tractamus, aut domi, intima
 Secum mente quid reuoluimus,
 Id omne semper gloriam
 Spectet beati luminis.
 Rector supreme cœlitum,
 Que mente tota poscimus,
 Hec omnibus concedito,
 Qui corde puro te colunt,
 Et unicum natum tuum,
 Cum sempiterno spiritu,

CHRISTOPHORI SCHEL-
 lenbergij.

P ER CHRISTI sanctum dilecti nomen ab imo
 Corde tibi grates dico supreme Pater,
 Quod pestes omnes, arcesq; pericula cuncta,
 Dum nox tellurem, me sopor altus habet.
 Te precor humauæ tutor fidissime uitæ,
 Cum me nunc stratis euocet orta dies:
 Hoc tue are caput, tua me custodia seruet,
 Aspiretq; sacri flammis aura mihi,
 Ut dicam, faciamque nihil, mecumque reuoluam,
 Quod tibi displiceat, sed mea cuncta probem,
 Nam tibi fidentem hanc animam cum corpore soli
 Commendo, inq; tuas omnia trado manus.
 Pac mihi sit presens omni tuus angelus hora,
 Ne mihi diræ obsit uis triculenta Stygis.

ANDREAE

ANDREAE ELINGERI

Avrora surgit fulgida,
 Lucis propinquæ nuncia;
 Polus rubescit, emicat
 Phœbus corusco lumine,
 Amœna lux strato iubet
 Nos excitatos surgere,
 Dulcem quietem linquere,
 Et supplices hæc dicere.

Ago tibi nunc gratias
 Tuum Deus per filium,
 Nostræ salutis uindicem,
 Et liberatorem unicum:
 Quod me sopori deditum
 Hac nocte custodiueris,
 Incommodis ab omnibus
 Et horridis periculis.

Te quaeso nunc pia prece,
 Ut hoc diei tempore
 Alis latentem sub tuis
 Clementer idem protegas.

Ne praua fors an actio
 Legi sacræ contraria,
 Te iusta cogat ut tui
 Furoris arma concites.

Vt quidquid usquam cogitem,

Tibi

Tibi probetur, factus
 Mandata legis exequar,
 Nam me, meumq; corpus, &
 Animam meam clemens Pater,
 Commendo dexterae tuae,
 Ne me pauentem deseras.
 Meum sit angelus tuus
 Sanctus, minister flammeus,
 Qui Sathanae ferociam
 Grassantis in me reprimat.

CHRISTOPHORI

Aulei.

Hanc mihi dignatus faustam, cōcedere noctē
 Es quod, spes uitæ maxime Christe meæ,
 Quas passum, meritas non quas ego debeo,
 Eloquio, notum quod tibi, cordis ago. (grates
 Meq; opus hac manuum sanctarum luce tuarum,
 Nam potes, à cunctis quæso tuere malis.
 Corporis atq; animæ curam gere: demonis astus,
 Quosq; mihi laqueos tendit ubiq; caue,
 Quem lanient querēs, totū ille perambulabat orbē,
 Non secus ac catulis orba leæna suis.
 Ergo mihi semper sanctus tuus angelus adsit,
 Quo duce nec genios mille timebo malos.
 Principis ille etenim mundi, scelerumq; parentis
 Quo queat insidias pellerè, robur habet.

IOAN.

IOANNIS GIGANTIS.

Optime Christe, potens uitæ reparator ademptæ;

Suscipe non rigida supplicis aure preces.

Da, precor, ut semper tibi, quas ego debco, grates

Cordibus eximis officiosus agam.

Fac tibi sincera possim confidere mente,

Fac ne crudeli pressus ab hoste cadam.

Dux sis, atque comes rerum pie Christe mearum

Hoc rege proq; tua me pietate die.

ADAMI SIBERI.

Les dedit cantum diei nuncius,

A Cedunt tenebræ, cogit albis sidera
Frenis, & exit Lucifer nouissimus

Statione cæli: Nos refectis uiribus

Quiete dulci, munere Creator tuo,

Ad solita uitæ nunc redimus munia.

O' sis bonus, & hac nocte quos tutatus es,

Ista die prohibe periclis omnibus

Ne callidus prædetur hostis ut uoret

Qui nos, leo ceu rugiens obambulat.

Nos spiritu tuo gubernæ pectoris

Caliginem splendore gratiæ tuæ

Nostri, Pater, cæcasq; tenebras discute:

Vt te Deum discamus æternum, & tibi

Cum Spiritu sancto coæuum Filium:

Vt studia nostra, ut tota uita seruiat

Laudi tuæ, atque proximorum commodis.

b PVER

154
PVER IN, LVDVM
uocans.

GEORGII FABRICII.

IAM uocat ad ludum nos hora; ite, ite frequentes
O pueri, studij mutua cura mei,
Sint nididae uestes, facies sit lota, manusq;
Et facite arma libros ut sua quisq; ferat.
Nemo tamen properet, qui non perlegerit ante,
Que discenda isto computat esse die.
In primis alacres ad uestros fertè magistros
Mentes, et studij continuate uices.
Asiduis presto Deus est: idem odit inertes,
Et sua dat nullis absque labore bona.
In ludo linguis animisque fauete modesti,
Presentemq; illic esse putate deum:
Qui secum Angelicas deducit mille cateruas,
Custodes teneri presidiumq; gregis.
Hec nunc ante oculos uobis proponite uestros,
Impleat officij munera quisq; sui.

PVER LVDVM PE
tens.

EIVSDEM.

CHRISTE puer, matris dilectæ immensa uoluptas
Acterni soboles patris,
Doctores inter qui uoce silentia rumpis:
Et primo positus loco,

scrit

Scripta Prophetarum, & summi mandati parentis:

Admirantibus explicas:

Vt discam ingenuas, tua munera, sedulus artes,

Da de fonte aquulam tuo.

Ingenium, mores, & totam dirige uitam:

Vni deditus ut tibi

Et uiuam, & studeam, non segni pectore, crescens

Aetate & sapientia.

P V E R A N T E L E C T I

onem.

A D A M I S I B E R I.

A Eterno soboles amata patri,
 Quem uox æthere missa, mandat unum
 Audiriq; coliq; CHRISTE: qui nos
 Ad te uoce iubes uenire blanda;
 Affirmans pueros Deo placere:
 Da sanctum mihi Spiritum, magistro
 Vt monstrante uiam ingredi, Redemptor
 Ad te qua liceat uenire possim.
 Da cum moribus, artibusq; honestis,
 Sacri dogmata puriora uerbi.
 Addiscam: sapientiâque & annis
 Vt crescens, tibi plurimos & ipse
 Olim adducere, quæ facit beatos
 Doctrinâq; alios docere possim.
 Hec est summa mei, caputque uoti:

h

2

Quod

Quod ratum iubeas ut esse, per te
 Ipsum CHRISTO rogo, tuumq; nomen,
 Aeterno soboles amata Patri.

MAGISTER DISCIPV- los ad studia literarum co- hortans.

PHILIPPI MELANTHONIS.

VOS ad se pueri primis inuitat ab annis,
 Atq; sua CHRISTVS uoce uenire iubet.
 Præmiaq; ostendit uobis uenientibus amplas
 Sic uos, o pueri curat, amatq; Deus,
 Vos igitur leti properate, occurrite CHRISTO,
 Prima sit hæc Christum noscere cura Deum.
 Sed tamen ut Dominū possis cognoscere Christum,
 Ingenuas artes discito parue puer.
 Hoc illi gratum officium est, hoc gaudet honore,
 Infantum fieri notior ore cupit.
 Quare nobiscum studium ad commune uenite,
 Ad Christum monstrat nam schola nostra uiam
 AD PIETATEM ET LA-
 bores.

G. FABRICII.

Sis pius, et toto uenereris pectore Christum,
 Officij facias munera sancta tui.
 Obseruansq; pios doctores more parentum,
 Atq; sodalitiij membra modestus ames.

In studio nullo deses frangere labore:
 Et fugias, si quos senseris esse malos.
 Ignauum prauumq; Dei grauis ira sequetur:
 Optata assiduis dona dat, atque pijs.

CHRISTPHORI GRAVII.

Nunc iuuat assiduo puer indulgere labori,
 Dum uiret intonsis prima iuuenta genis.
 Sic tua non unquam, lassâ ueniente senecta,
 Atria destituent Liber & alma Ceres.

Parua sit exemplo magni formica laboris,
 Sole sub aestiuo quæ sibi farra legit:
 At leuat interea stridentia tempora cantu,
 Viuit & in medium læta cicada diem.
 Huic age quid fiet? ludet formica petentem
 Granulâ: nam uitam fors decet ista pigram.

PVER MONITOR.

G. FABRICIUS

Discite, quòd pedicas humani nominis hostis
 Ponat, gregiq; quàm sit infensus Dei,
 I primis pueris: quos si non angelus alto
 Custos polo seruaret, omnes perderet:
 Quos si non superi defenderet alitis aura,
 Omnes dolosis falleret mendacijs.
 Niliacus pueros materna extinguit ab aluo,
 Celsisq; mandat proijci de mœnibus.
 Rex Syrie ferro Herodis crudelis acuto

h

s

Natale

Natale Christi uisitat infantis solum,
 Tamberlane tuus turma calcauit equestri
 Furor, tenellum supplicis turbæ globum
 Iussit & occisis Burgundus matribus, ipsos
 Natos soluta naui in undis deprimi.
 Hæc exempla docent, nos quanta pericula circum
 Stent à sinistra, quanta dextera premant.
 Obiectum minus est oculis: doctrina prophana
 Quæ dignitate gloriatur propria,
 Et CHRISTI imminuit meritum, nobisq; salutis
 Partem, potestatemq; agendi quæ Deo
 Sunt grata, adscribit, menti est lethale uenenum,
 Et lata pertrahens ad inferos uia.
 Fœdera perpetuum quæ transmutat amoris,
 Quibus lauamur in necem CHRISTI tui,
 Corpore deq; eius iussu, sacroq; cruore
 Usque in beatæ regna uitæ pascimur:
 Hæc animis etiam cupiens solatia nostris,
 Aut falsitate demere, aut proteruia,
 Nunc doctrina uiget perituri tempore mundi,
 Magnisq; propagatur chori plausibus,
 At tu iuste Pater, pueros miserate pusillos,
 Tueri corpus hoc per Angelos tuos,
 Perq; tui sacri Flatus auram atque uigorem
 Nostras tibi mentes dicatas instrue:
 Corpore ut hoc animaq; tua uiuamus in aula,
 Post hæc ruentis fluxa uita tempora.

NICO

NICOLAI BORBONII.

IN primis pueri CHRISTVM discamus amare,
 Hic fons est, à quo uita selusq; fluunt.
Diffliccat nobis scelus omne, superbia, liuor,
 Torpor, mollicies, ira, Cupido gula.
Cordibus in nostris Dominum pingamus IESVM,
 Primus hic est nobis conciliandus amor,
Obsacro uos pueri, uiuamus crimine puri:
 Non amat impuros Virginis ille puer.
CHRI STO nulla potest melior doctrina parari.
 Debet ad hunc acies tendere nostra schopum.
CHRI STVM laudemus semper, semperq; precemur.
 In Stygios casses ne cadat agra caro:
Ne post hanc miseram, et peiorem carcere uitam
 Demur Tartareis præda uoranda rogis.

CHORVS GREGIS

Scholastici.

ADAMISIBERI.

TE pastor bone, te tui rogamus,
 Pro cunctis nece qui tua litasti,
 Eluens scabiemq; postulasq;
Nunc Deusq; et homo regis potenter
 Cum Patre omnia, Spirituq; sancto:
Hanc schlamq; gregemq; CHRISTE serua.
 En uerbi micat aurei, rebelles
Lux tui sibi uendicatq; terras,

b

4

Error

Error iam fugit, & fugit solutus
 Qui longum tenuit ueternus orbem:
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua,
 Nunc patrum chorus, & corona matrum,
 Nunc senex, puer, & tencella uirgo,
 Quatellus patet axe sub Boreo,
 Nomen carminibus tuum celebrant.
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Lotum Euangelij sacros per hortos
 Balantes, cythisumq; literarum
 Tondemus tua per uireta, leti
 Musarum sapientiæq; resquis:
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Nunc ò nunc Deus & patronus Verbum
 Hoc tuere, & opus canum frequentes
 Adsint excubiæ, grauis per agros
 Ne fors purpureos gregem fatiget:
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Auerno horribills, ferum, tremendum
 Monstrum, se lupus incitat cruento
 In nos ore, dolosq; necit, omnes
 Nocendiq; modos uiasq; captat:
 Te pastor bone, te tui rogamus,

Nos

Nos scholamq; gregemq; CHRISTE serua.

Tarpeias Anomus furit, minatur,

Arces qui tenet, intonatq; seuum,

Tuisconis, ueluti solebat ante,

Quod nunc glubere non datur bidentes:

Te pastor bone, te tui rogamus,

Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.

Accedunt scelerata turba, iactis

Fraudum euerriculis, tenebricosum

Qui incautos per iter trahunt ad Orcum,

Nec pili faciunt Dei furorem.

Te pastor bone, te tui rogamus,

Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.

Tu pestes, genus improbum, coherce

Tales, tu cohibe furentis astus

Lupi fortis & o repelle rasam

Dindymi dominae procul cohortem:

Te pastor bone, te tui rogamus,

Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.

Sed catus ouium malis uagantes

Pascuis reliquos, thymo salutis

Ad caulas quoque duc tuas, ut unus

Tantum pastor, ouile fiat unum:

Te pastor bone, te tui rogamus.

Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.

Audis uerba precantium? repellis

An suspiria? non repellis, o qui

h

s

Flosculi

Flosculus puerum: inuocemus ut te
 Balbulis pueri iubes labellis.
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Tenellos facile heu podagra fectus
 Infestat, maciesq; turpis: at tu
 Da fontes liquidos, beatiore
 Da spirent Zephiri salubris aure.
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Nos scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Per Sionia rura quò regentum
 Camposq; Aonios pedum sequentes
 Non fructu sine pascuis uagemur:
 Qui tibi redeat, tuæq; caule.
 Te pastor bone, te tui rogamus,
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Hæc nobis petimus: leues magistros
 At nostros facilis tuo fauore,
 Et firmes patientia laborum
 Fortes in studio, tuiq; amore:
 Te pastor bone, te tui rogamus.
 Hanc scholamq; gregemq; CHRISTE serua.
 Sic qui nomen erunt, tuasq; laudes
 Nunquam non celebri ferant honore,
 Dum felix rediens gregem reuifas,
 In scholæq; uchas perennis aulam.

CHO-

CHORVS PVERILIS

Scholasticus.

GEORGII FABRICII.

Quotquot habet pueros hic noster ludus ade-
 Grates, agamus principi iustas deo. *(Ite)*
 Sancta placent superis, humili cum mente uenite,
 Animisq; puris auspicamini preces.
 Gratia cœlesti dicatur maxima Regi.
 Quòd nos creauit, quodque sublimes dedit
 Vultus, deque sua formauit imagine: quòd nos
 Aetate molles, imbecilles uiribus
 Seruat, alitq; sua, dictu mirabile, cura,
 Intèr; Syrtes huius qui contegit.
 Quot nobis faciles tribuit pietate parentes,
 Qui litteris, linguisque curent imbui
 Doctores etiam, quorum bonitasq; fidesq;
 Morum atque uitæ prauitatem corrigat,
 Denique contigerit misero quod tempore Princeps
 Qui nostra alit fouetq; mitis oia.
 Cetera quis memoret diuine munera dextre?
 Non uocis, aut puerilis ingenij est opus.
 Pro tantis meritis Pater optime soluimus hymnum,
 Et corde et ore, quod negatum est uiribus.
 Agmina propicius pueris respice turba,
 Audi; uoces supplices canentium.
 Quorum cura sumus, sint patres atque magistri,

Princeps

Princepsq; felix, nosq; conserua simul.
 Tum studijs præbe stationem, ac littus amicum,
 Perituri in orbis turbulentis fluctibus.
 Ne nos ascendens aduersum Turca per Istrum,
 Charis parentum uel à complexibus:
 Detq; lupis canibusq; feris hæc corpora predam,
 Escamûe monstris horridæ Propontidis,
 Auerte hoc auerte Pater, cætusq; piorum,
 Scholasq; nostras mitis ex alto uide,
 Hinc abeant nunquam, culpa et leuitate fugati
 Patris intuentes ora cœlitus Angeli:
 Vt postquàm in studio et pietate adoleuerit ætas,
 Tui offeramus nominis præconia.

ANDREAE ELLINGERI

Ddictus tibi Chryste paruulorum
 Cœtus, te precibus pijs adoro,
 Tu flatu rege corda nostra sancto,
 Verbi luce animos rudes gubernans,
 Vt uera pietate te colamus,
 Agnoscamus, ememus, inuocemus,
 Præstemusq; tibi parentibusq;
 Toto pectore debitos honores,
 Iniunctamq; alacres uocationem
 Firma sedulitate persequamur:
 Qui mores quoque litteris honestis
 Emollire feros student, bonisq;
 Formare ingenium artibus magistros,

Dile-

Dilectos ueneremur ut parentes,
 Quicquid præcipiunt parati obire,
 Nunquam horum pia iussa negligentes
 Duramente, animoq; peruicaci.

Sed quando labor omnis est inanis,
 Fortunante Deo nisi regatur:
 Præstò sit tua defluens ab alto
 Nobis æthere gratia, ut secundis
 Ventis per studiorum iter uolemus,
 Virtutis sapientiæq; florem
 Pascentes, pietatis atque fructum,
 Ceu finem ingenuæ occupationis.

Nec uerò horrifono finas tumultu
 Discentum studia, atque amica Musis
 Turbari ocia desuper: sed hosti
 Virtute Angelica resiste, nostro
 Semper pro grege spiritus benigni
 Seruent excubias, & imbecillos
 Morcs, ingenijq; uim tenellam
 Miti numine suscitent & ornent.

O qui infantibus ora consecrasti
 In laudem tibi, uis & inuocari:
 Tanti nos quoq; muneris capaces
 Reddas unanimi rogare uoce,
 Ut laudum monumenta nos tuarum
 Dignissimus in orbe prædicare,
 Et te cum Patre, Spirituq; sancto

Hymnis

Hymnis conceleberrare sempiternis.

PVERFINITALE

ctione.

ADAMI SIBERI.

Quas grates tibi, quas agam Redemptor?
 Rudem uoce quod instruis magistri
 Amantèrque fidelitèrque, tradis
 Viuendique uiam, et loquendi.
 O' da, quæ didici, tenere firmo
 Comprehensa animo queam, laboris
 Da constanter onus ferant: nec unquam
 Aut cessem piger, aut peritiozem
 Quam cui discere sit necesse, credam.
 Me totum rege, me guberna, ut uni
 Consecrem tibi, proximòque, totam
 Quam uitam tribuis mihi redemptor.

PVEREXLVDO

reuertens.

GEORGII FABRICII.

Quam multa audiui menti seruanda tenelle,
 De moribus, de litteris?
 Quamque meos cupidè uidi aduertisse sodales,
 Monita docentis omnia?
 At tu cunctorum largitor CHRISTE bonorum,
 Sensus iacentes excita:

*Vt bona percipiant, & sicut certa sequantur
Fingentis artificis manum.*

*Fac nihil à studijs unquam diuellat honestis,
Non frigus, æstus, non famex.*

*Quantulacumq; pij perdurem portio cœtus,
Tuæq; membrum Ecclesiæ,*

PVERIENSIN templum.

EIVSDEM.

Dulce tui Pater est habitare sacraria templi,
Dulce tuæ uocis percipere aure sonum.

In magnòque tibi grates persolvere cœtu,

Iungere communes cum populòq; preces.

Tum celebrare tui benefacta pijima nati,

Atque omni illius tollere laude crucem.

Ille salus solus: cui quisquis credit, habebit

Actaroas felix non moriturus opes.

Da Pater alme, bonum sit ut illud, quæso, perenne:

Mæque tui partem corporis esse sine.

Sum puer, ingenio rudis, atque etate tenellus:

Non uis in proprijs uiribus ulla boni,

Naturam primæ corruptam ab orrigine culpæ,

Atq; meo impuram crimine Christe traho,

Tu potes æternum mihi conciliare parentem,

Demere tuq; mali pectoris omne nefas.

Sim tuus, ut Patris cœlestis filius, utq;

Pro

Prò me de casta uirgine factus homo es,
 Me rege sacra ti ductu, & spiramine Flatus.
 Sitq; tuus uite regula sermo meæ.
 Da tua dicta sequar, tua discam iussa libenter
 Teq; colam ritu per tua festa sacro.
 Ne sine dispergit tales mitissime cœtus,
 Ferre sit his summam quisq; paratus opem.
 » Vna dies homini melior tua templa colenti,
 » Quam sine te reliquis secula mille locis.

CHORVS PVERILIS in templo.

ADAMI SIBERI,

P Aruula turba sacris humiles aduoluimur aris,
 Laudibus ora tuis nostra resolue Deus.
 Vt gaudes puerum Genitor qui uoce uocari,
 Concelebre nomien balbula lingua tuum.
 Vnde tamen nostræ capient exordia Musæ,
 Aut quæ pars meriti prima canenda Deit?
 Cum nihil effemins, nobis tua matris in aluo
 Humanos uultus oraq; dextra dedit.
 Munere ab æthereis deducto sedibus auxit
 Mentis, & effigiem iussit habere tuam.
 Illa quidem exprimeret magis, authoremq; referret
 Peccato scedè ni uitiata foret:
 Peccato, à Sathana decepti culpa parentis
 Primigeni, miseros quo facit esse reos.

Hoc

Hoc tamen, ô bonitas, damnum meliore rependit
Sorte, Pater, tua quæ gratia sine caret.

Nam sobolis, maculas aufers de pectore nostro,
Sanguine, sacra fontis in amne, tuæ.

Esse iubes natos, Sathanas quos fecerat hostes,
Cum Christo hæredes instituisq; tuo.

Nostra moues sancto mollißima pectora flatu,
Et iuuat in tenero corde habitare Deum.

At quæ das animis nostris alimenta, beato

Quam pascis mentes cordaque nostra cibo?
Sermo tuus cibus est animæ: quo pastus abunde

Qui fuerit, nullam sentiet ille famem.

Quid uerò doctas linguas memoremus, et artes
Ingenuas, quarum non finis esse rudes?

Dum te nequaquam pietate, fideq; magistri,
Barbariem nostra mente fugare pudet.

Quid? das angelicos nobis quod mille ministros,
Custodes teneri præsidiumq; gregis?

Ne nos humani generis sæuißimus hostis,
Incautos laqueis implicuisse queat:

Abstrahat in noctem secum miserosq; profundam,
Luridus obscuris qua fluit orcus aquis?

Quid? Mecœnatem quod das, facilémq; patronum,
Et studij nobis ocia tuta sequi?

Quod uires tribuis, uestes uictumq; ministras,
Et quibus hæc alijs corpora rebus egent.

Sed neq; cuncta pater referant tua munera lingue
i Nostræ

Nostræ, uno quamuis gutture mille sonent.
 Nos tamen, ô placeat tibi quod mitissime, grates
 Pro cunctis bleſo dicimus ore Deus.
 At quæ iam nil non miscet cum dæmone mundus,
 Religio ut peſſum præcipitanter eat:
 Ut percant artesq; bonæ, linguæq; diſerte,
 Et quidquid regnis impietatis obeſt:
 Tu miſerere tui populi, tua uerba profeſſos
 Protege, proq; pijs in ſtatione mane,
 Ne ſanctis meretrix tollat tua munera templis
 Immundæ nomen quæ Babylonis habet.
 Ne ſacro Odryſius Chriſti pro numine latro
 Abdaridæ ſtatuat numine ficta ſui.
 Sint tua cura pij quotquot regesq; ducesq;
 Sincere laudem religionis habent.
 Sint tua doctores, ſancta tua cura magiſtri,
 Qui ſacra uerba rudes, litterulâſque docent.
 Sit locus, exiguum tua nidum Eccleſia turtur
 Quo ſtruat, & pullis paruula tecta paret:
 Da pacem, liceat templi coluiſſe beati
 Tecta, ſonat uerbi uox ubi ſancta tui.
 In magnaq; tibi liceat benedicere turba,
 Et populi uotis addere uota pij.
 Nec minus in noſtris ſtudijs tua ſancta precamur,
 Dextera perficiat quod bene cœpit opus.
 E' noſtro poſſis aliquando ſumere cœtu,
 Qui uerbi ſiant turba miniſtra tui.

Qui

Qui doceant CHRISTI de religione minores,
 Imperij fines amplificentq; tui.
 Malin'us esse tuæ pars contemptissima turbae,
 Atque Dei sacras ante sedere fores,
 Atria quàm CHRISTO spoliata habitare columnis
 Marmoreis. CHRISTO nam sine nulla salus.
 IOANNIS RIVII ATTHEN-
 dorienlis.

O Christe summi nate Patris unice,
 Salutis author, certa spes mortalium,
 Cuius fauore destituta sedulo
 Quid nostra, quæso, possit imbecillitas?
 En nos tuam pater benigne grâtiâ
 Miseri inuocamus, & piâ clementiam:
 Adesto nunc, aureisq; faciles quæsumus
 Precibus inuenta supplicibus accomoda,
 Hæc præuolutæ genibus ô pater tuis,
 Orantis ore pariter atque pectore:
 Vt hebetis obscuram ingeni caliginem,
 Atrasq; pectoris tenebras dissipēs,
 Illuminans splendore grâtiæ tuæ,
 Noctem profundam, cæcâq; penetralia
 Mentis: te ut unum mysticis queat abditum
 In litteris dilucidè cognoscere,
 Efferre laudibus, & amare cognitum,
 Tuisq; semper ingredi uestigijs:
 Præcepta seruare tua, ulteq; unicam

Exprimere sanctis regulam te moribus.
 (Aliunde neque enim certa uita formula
 Petenda nobis) tu scopus studij unicus:
 Ipse institutos ad te IESU dirige
 Cursus, aberret ne procul, neque deuiet
 A' destinato cæca mens studij scopo:
 Ne uana mundi nos procul superbia
 A' te reflectat, neu supercilium arrogans
 Tuis abuti muneribus cogat Pater,
 Tandemq; nobis inde scatcat exitij
 (Quod tu precamur omen auertas Deus)
 Acterni origo, spes salutis unde erat.
 Rata hec IESU uota sint precantium
 Fac quæsumus: & hunc deditum tibi gregem
 Pubis studiosæ rege, tuere, promoue,

MATTHIAE MARCIDA
 bercusij.

O Deus omnipotens, nati qui nomine mandas
 Orare, & nomen sanctificare tuum:
 Promittens certis per sacra uolumina uerbis
 Te suscepturum talia uota Pater:
 Quicq; probas laudes puerili ex ore profectas,
 Et lingua infantum notior esse cupis:
 Quos & complexu dignatus Filius olim,
 Turbæ indighanti talia uerba dabat:
 Quin pueros ad me permittitis ire pusillos,
 Sunt quorum æterni regna beata patris?

His

His nos accensi meritò, Pater optime, iussis,
 Promissisq; tuam sollicitamus opem:
 Qua sine nil nostræ uires, nil debile prodest
 Ingenium: nostras accipe quæso preces.
 Principiò petimus, nos ut defendere contra
 Insidias sathanæ, diraq; tela uelis:
 Qui nos à recto uitæ deducere calle,
 Atque in perniciem præcipitare cupit,
 Precipue ut numenq; tuum, præceptaq; sancta
 Secure à nobis despiciantur, agit:
 Ut contemnantur, qui nos genuere parentes,
 Præcipis eximia quos pietate coli:
 Quiq; uicem illorum fungentes, pectora formant,
 Artibus et rectis excoluisse student:
 Quis, à discipulis tanta pro dote referri,
 Tantis pro meritis gratia nulla potest.
 Quinetiam impellit sæpe ad mendacia, furta,
 Inuidiæq; malum, dissidiæq; malum,
 Iram, inimicitias, fœdæq; libidinis æstus:
 Et nos à studijs abstrahit usque bonis
 Ad quæ iam pridem tu nos Pater ipse uocasti,
 Donans quicquid ad hæc ritè colenda facit:
 Ingenium, Patres, præceptoresq; fideles,
 Qui foueant miseros, instituantq; rudes.
 His quoniam pueri sæuis incurfibus hostis,
 Exiguus nequeunt uiribus esse pares:
 Ad te confugimus solum pater, atque precamur,

Ut nobis aſſit Spiritus ille bonus,
 Quem nobis meruitq; tuus, ſeſeq; daturum
 In ſacris dixit filius ipſe libris:
 Naturam emendet qui prima ab origine turpens,
 Ac uitiiſ nullum qui ſinat eſſe locum,
 Luceat in nobis ut uera fidesq; timorq;
 Abſque quibus poterit nemo placere tibi.
 Hinc uigeat pietas in te, pariterq; parentes,
 Doctoresq; tuo quos placet eſſe loco.
 Tum fidei fructus comitetur, corpus ut umbræ,
 Erga omnes homines non ſimulatus amor:
 Hiſ ut præſtemus faciles, quæcunque uiciſſim
 Præſtari nobis ducimus eſſe pium.
 Adiuuat ut caſtam & moderatam ducere uitam
 Poſſimus, ſanctos ut decet atque probos,
 Corpora ne temerò contaminet ulla libido,
 Templum quæ uoluit Spiritus eſſe ſibi.
 Ut quoque diſcamus ſentire ac dicere uera,
 Noſtraq; concordent pectora & ora ſimul.
 Denique qui faciat, mens ut mandat aſequatur
 Læta uoluntati pareat atq; tuæ.
 Vnum etiam petimus, quoniam te authore uacamus
 Hiſ ſtudijs, orſi grande laboris iter:
 In quibus abſque tuo ductu non fidimus ire
 Longius, aut ullo poſſe placere modo:
 Hæc ut fortunet nobis, idemq; gubernet
 Spiritus aſſutu, præſidioq; pio.

Diſcuſ.

Discussis tenebris, atque hac caligine mentis,
 Qua tenera hæc ætas obruta tota iacet:
 Primum teq; Deum deceat cognoscere uerum,
 Quiq; fuit missus natus ab arce poli.
 Est namq; hæc prorsus studiorum summa bonorum,
 Est sita in hac una cognitione salus.
 Excitet in nobis etiam torpentia corda,
 Arcani ad uerbi percipienda sacri.
 Quippe hoc notitiæ thesauros continet omnes:
 Nemo sine hoc sapiens, nemo peritus erit.
 Hæc nostræ existat certissima regula uite.
 Dirigat hæc cecos clara lucerna pedes.
 Arteis præterea quò discere detur honesta,
 Neue quid inceptum fortè moretur opus:
 Obtusa exacuat, tardoq; sepulta ueterno
 Ingenia, ad uerum suscitet ipse diem.
 Hoc Zephyro fragilis medio uolet æquore puppis,
 Contingens portus inuiolata suos.
 Et quia non uni terrarum allabitur oræ,
 Linguarum uarios det quoque nosse sonos.
 Nequa uoluptatem labes, neue inde uoluntas:
 Segnior, aut stultos ulla cupido uocet.
 Omnis linguarum stupio doctrina iuuatur,
 Siue prophana libet discere, siue sacra.
 Denique sit cunctis doctoribus illa facultas,
 Quorum opera hæc nobis percipienda pater.
 Ut tencros ipsi forment his artibus annos,

Ac his incultos moribus erudiant:
 Quis magnumq; tuum celebretur nomen, & olim
 Augeſcat nati myſtica turba tui:
 Verbum hoc uulgetur, propageturq; per orbem,
 Monſtratur miſeris unde ſalutis iter:
 Quæq; ſalutares ſint omnibus, atque ſalubres,
 Inprimis patria commoda multa ferant.
 Hæc ſunt quæ petimus: quæ tu Pater optime nobis
 Per CHRISTI imperti nomina ſancta tui.

GEORGII FABRICII.

Aſme Deus, rerum cui ſoli ſumma poteſtas,
 Neſcius occaſum, nullo deductus ad ortu,
 Natorum eximio non dedignatus honore
 Indignum genus humanum, quod dulce parentis
 Dat tibi nomen, eoq; iubet te ſponte nocari:
 Aſpice quæis rapitur mortalis uita procellis,
 Expoſita inſidijs, admiſſis obruta culpis,
 Quæq; nequit minimum pugnando repellere telũ.
 Inſtat ei uarijs hoſtis teterrimis armis,
 Exitium ante oculos monſtrans, crebriq; tremorem:
 Cuius nulla quies oculis, nulla ocia factis,
 Vt fraude incautos euertat, clade nocentes,
 Huic pugnant mundi illecebræ, blandiſſima regna,
 Quæis miſeri magno toties ſuccumbimus auſu.
 Tum caro nos infrenis agit: ceu turbo ſauillam
 Diſijcit in membris etiam importuna tenellis.
 Hæc iuſſis aduerſa tuis, legi q; repugnans,

Vincere

Vincere nec mundum, nec demonia vincere nouit:
 Tota immunda, pio nisi sit conspersa curore:
 Totaq; cæca, sacro uideat nisi lumine lumen
 Admonitu quoties puerilem talia mentem
 Terrent monstra, stupent fragiles in pectore uires,
 Et fluit ex angui gelidus de corpore sudor.
 Ergo præcipuum paruis tu suffice robur,
 O' Deus & rabido minitagtem dente leonem
 Frange tuis armis, nobisq; eadem arma ministra,
 Fortibus in Christi solatia querere uerbo.
 Inde tuo teneras forma spiramina mentes,
 Improba quò uitent perituri gaudia mundi,
 Gaudia mæstitiam subito trahitura perennem.
 Tu nos in primis, primis rege Christe sub annis,
 Et rege postremæ quoque tempora sera diei,
 Cum senibus uolucris rapidus sol occidit orbe.
 Tu Dominus seruos, & tu Pater aspice natos,
 Supplicibus ueniam præbe, festisq; uigorem.
 Ac quamuis digni pœnis habeamur, & orco,
 (Nam quæ supplicium mortalia facta perenne
 Non meruerunt?) tamen meritis tua gratia parcat.
 Nostra procellosi superant delicta profundi,
 Nubiferis alis quos colligit auster arenas:
 Ast ea tu chari dempsisti sanguine Nati,
 Ut certo afflictis reserares pignore cælum.
 Heu quam sepe sua mens angitur impia labe,
 Deficiuntq; omnes exhaustæ pondere uires:

i

s

Sed

Sed tua nos bonitas fido sustendet ubiq;
 Auxilio, & pietas tot per peccata labantes
 Subleuet, ac fractas diuina potentia uires
 Restituat, nostros q; leuent tua dicta dolores.
 Mitte adeo nobis promissi numina flatus;
 Qui sacri in pauidis ardorem mentibus ignis
 Excitet, & penitus coelestem inspiret amorem:
 Ut mens grata tuos cantando extollat honores,
 Vtq; tot meritis memorem se præstet amore
 Atq; Dei atq; hominum tandem Deus & pater adfuit
 His precor auxilio, quos uincula dura ligatos
 Includunt, cæcæq; premunt in carcere noctes,
 Quos metus atque horror nigris circumsonat alis:
 His ser opem, uarijs quos longum uexat egestas
 Acrummosa malis: quos moribus, & ipsa fatigat
 Mors inconcussa perumpens cuncta securi,
 Nec patere insanis succumbere fida tyrannis
 Pectora, quæ Christi; crucem meritumq; fatentur.
 Denique queis toto nullum solamen in orbe,
 Omnes custodi, retine, solare, gubernare:
 Ut quos omnipotens olim tua dextera fecit,
 Hos etiam ad patrij ducat fastigia regni.

P V E R P O E N I T E N S .

A vdiui præcepta mei, tua iussa, magistri
 O Deus: audiui iussa seuera tua:
 Sed qui sit, iussis quod non parere facultas

In me, qui cupio uiuere Christe tibi
 Cum mens dicta probat, cum se parat ipsa uoluntas.
 In membris pugnat dissona secta meis.
 Non opus arbitrij est hominis, non gloria carnis,
 Aut sapere, aut minimum posse uidere bonum.
 Vnde igitur uitæ ducam primordia sanctæ,
 Vnde tibi placeam mi Domine atq; Deus?
 Posse placere tibi, tua gratia: posse probare
 Se tibi, tu tribuis: non alij atq; alij.
 Ergo tibi placeam, te propter, & aspera nati
 Vulnera, quæ uires sola salutis habent:
 Auspiciūq; æui ducam melioris ab alto
 Numine, quod mentes suscitāt atque nouat.
 Dum nouus accinctusq; tibi tua iussa replebo,
 Quantum sacra tui numinis aura fouet.
 Quæ cum destituit, quæ cum se irata reducit,
 In multum infelix est caro prona nefas.
 Nil caro, nil hominis sine te speciosa uoluntas,
 Dedita quæ sathane est, quam tibi Christe magis.
 Tu tibi me forma, tu me trabe. nam nisi tu me
 Traxeris, ante meos certa gehenna pedes,
 Ergo tibi rape me Pater, & tu Nate perennis,
 Amborumq; unum lumen, & unus amor.

M. ANTONII FLAMINII.

ES V benigne, feruidas
 Precationes, & mea
 Ne quaeso uota despice.

Vt terra solis ignibus
 Hiulca: sic animus meus
 Afflictus, eger, arridus,
 Dulcissimum rorem tuum
 Expectat, o salus mea:
 Refrigeramentem meam,
 Metas, dolores, lachrymas
 Muta perenni gaudio:
 Vt hæ querelæ flebiles
 Nutentur in laudes tuas,
 Et vox agendis gratijs
 Noctes diesq; personet,
 Ne quæso more iudicis,
 Quid egerim, quid dixerim,
 Quid cogitarim, pondera:
 Peccata sed mea omnia
 Tuo cruore deleas.
 Me uulnere sanet dolor
 Tuorum, amara mors tua
 Cordi meo dulcedinem
 Instillet, ut meam crucem
 Et fortis & libens feram,

PVER AVDITA CON-
 cione sacra-

AD. SIBERI

Grates tibi Pater Deus, Fili deus,
 Qui Deus æternum iungis & aura duos,
 Eccle-

Ecclesiam quod muneratus es tuam,
 Quo maius Verbo nil, meliusq; tuo:
 Ex quo benignum animum datur cognoscere,
 Arcanum mentis consiliumq; tuæ.

Quidquid sumus malum est, malos malè perdere
 Et poteras, sed non mors tibi nostra placet.

Ergo tuum das filium Pater, lauis
 Nate cruore Deus crimina nostra tuo.

Sanctosq; sancte reddis ipse Spiritus:
 Quæ ueniunt uerbo munera cuncta tuo,

O subige duri pectoris noualia,
 Mollis ut excipiat nobile semen ager:

Patientiamq; perferat fructum, furor
 Humanum mundi dum regit omne genus:

Vt agam tui de regula uerbi omnia:
 Ac mea uita uni seruiat usque tibi.

ASTANS SACRO BA-
 ptismo.

EIVSDEM.

Concepti uitio, uitio prodimus in auras,
 Carne scelus, uitium mēte animoq; sumus,
 Nec spiranda salus, iussu nisi rore beati

Tingamur laticis Christe benigne tuo.
 Tu lotus sanctum corpus Iordanis in unda,

Omnia fecisti flumina sacra forent,
 Crimina, lustrali suffusis, cuncta, liquore

VI

Ut uerbum pelagi mergat in ima, tuum:
 Non aliter Pharo quam subscidit in æquore, tutum
 Gens tua per medium dum mare carpit iter:
 Me quoque uti puerum hunc, paulo felicibus ante
 Christe tua infansem dextera sparsit aquis,
 Ut, uelut eluuio cum tellus tota periret,
 Lemechiden seruat lignea capsula Noan:
 Ipse domus sacrae, quæ Ecclesia, naue receptus,
 Aeternum lateam tutus in æde tua.
 Hoc bone Christe tibi da sim pro munere gratus,
 Utq; tuo uiuam dignus amore tibi:
 Aetherea clemens, aura me plurimus affla.
 Sic sacra non frustra fluxerit unda mihi.

A D M E N S A M D O
 mini accedens.

A D A M I S I B E R I

Beaata Christe maximi proles Dei,
 Iram tua placans obedientia
 Qui patris, agnus innocens piacula
 Et tollis, et clausas poli pandis fores:
 Me pascis ecce, pro salute, corpore
 Tuo, pependit in crucis quod stipite
 Nostra: bibendum das mihi, pro criminum
 Qui fusus expiatione, sanguinem.
 Peccata quod remissa sint mihi omnia,
 Quod certius mihi poteris pignus dare!

Rede

Redit animus, iam tristis ægrimonia
 Metusq; cessit, amplius doloribus
 Nil hic loci, nil hosticæ insolentiae.
 Fauet pater Deus, benignus aspicit
 Oculis Pater, non obseratis auribus
 Fundo preces, Hospes suavis, optime
 Ergo uenis habitare non modò meo
 In corde Spiritu tuo, uerbo tuo:
 Sed carne (taceat ratio) te quoque inferis
 Carni meæ? uiuis homo Deus in secula,
 Dubitem ne per te quin caro uiuet necas
 Grates ago tibi redemptor pro tibo
 Dulcissimo, suauissimoq; poculo,
 O' excitatcm Spiritus mentem regat
 Tuus, regatq; membra corporis fides,
 Vt dedicans totum tibi me, proximum
 Amore, quo complexus es nos, diligam.

M. ANTONII FLAMINII

RESV tuorum uulnerum
I Cruore sancto pascere
 Me queso nunquam desinas.
 Me sanguis iste roborat,
 Dulciq; replet gaudio.
 Hoc est amoris poculum
 Cœlestis, omnes sordidos
 Pellens amores: ebria
 Hac potione mens, sui

Et omnium sit immemor,
 Quaecunque mundus continet:
 Deumq; solum cogitet,
 Tuumq; amorem. feruide,
 Immense, nulli effabilis
 Amor, beatis sedibus
 Tu maximi natum Dei
 Deducis, ipsiq; induis
 Mortale corpus: asperam
 Dein tollis illud in crucem.
 Amabilis, dulcissime
 Amor, meis insensibus
 Tantas amoris excita
 Flammās, ut ustis nexibus
 His ponderosi corporis,
 Alis tuis ad optimum
 IESVM beatus aduolem.

DEI BENEFICIA IN SE & cæteros mortales præ- dicans.

EIVSDEM.

IESV beate, numinis
 Aeterna proles maximi,
 Quibus tuam clementiam
 Efferre possim laudibus
 Tu pulchra linquens sidera,

Formata

Formata dextera tua,
 Mortale corpus induis:
 Ut ipse terram deserens,
 Suprema coeli culmina
 Conscendam, acerba uulnera,
 Crucisq; dira sustines
 Tormenta, ut ipse callidi
 Serpentis ore saucius,
 Mortisq; certus, gaudeam
 Vita potius coelitum,
 Tuoque factus munere
 Tuus cohaeres. Fac precor
 IESV benigne, cogitem
 Haec semper, ut semper tibi,
 Summoq; patri gratias
 Agam, pieq; uos colam,
 Totaq; mente diligam.

CHRISTO GRATIAS
 agens, quodd ad uitam salutis
 sit reuocatus.

EIVSDEM,

O Lux beata coelitum,
 Mortalium fidissima
 Tutela, quas agam tibi

IESV benigne gratias?
 Ut olim aberrans à grege

k

Quis

Ovis mistella, saltibus
 Formidolosus delitet,
 Voranda mox rapacibus
 Feris: miserrimus omnium
 Sic ipse, per mala omnia
 Cecus ruebam, candida
 Cum lux beati Spiritus
 Tuire fulsit, & uiam,
 Quæ ducit ad feliciū
 Aeterna regna cœlitum,
 Monstrauit. ista lux meæ
 Mentis tenebras dissipulit,
 Cordi meo dulcissimi
 Faces amoris ista lux
 Infixit: illo ex eo tempore
 Te sancte totus ardeo,
 Te quero amore saucius:
 Videre uultum candidum,
 Tuis frui complexibus
 Mens ardet: ipsa iam nihil
 Te præter unum cogitat.
 Non sic decentem uirginem
 Furens amator deperit:
 Non sic tenellum filium
 Parens uterq; diligit.
 Amoris æstu liquitur
 Cor molle, ut olim seruidis

Percus-

Percussa cera solibus.
 O flamma mentem frigerans,
 Omnesq; labe excoquens,
 Me semper indies magis
 Incende perge adurere,
 Consume totum uerteris
 Me donec in facies tuas.

PVER E' TEMPL O
 rediens.

GEORGII FABRICII.

Gratia magna Dei, laus & uictoria Christo
 Spirituiq; sacro persoluatur honor.
 Angelicas inter medius mihi stare catus
 Visus, & aetherea prosperitate frui:
 Audiui ut sancti diuina oracula uerbi,
 Et meritis nullis iustificare fidem:
 Ut sacra illa suotraſtarier ordine uidi,
 Quis lauat & pascit pectora nostra Deus.
 O' maneat fragilis tanto mihi tempore uita.
 Quam doctrina manet non temerata diu.
 Viuere quis cupiat sublato munere Christi?
 Damnatas toties quis uelit ire uias?
 Pulcra uelut spinas inter rosa surgit acutas,
 Gloria sic uerbi flore at alma tui.
 Pendet ut arcia suspensus ab arbore nidus,
 Currit & ingenti parua carina mari:

h

a

Nec

Nec timet hæc Euros, nec uulturis ille furorem,

Sic tua te maneat uindice salua domus:

Aduersos uincat fluctus, irasq; potentum,

Perstet & auspicijs inuiolata tuis.

Quidquid in hoc cepi, docto spargente ministro,

O cadat in sætam nobile semen humum:

Producatq; suo numerosos tempore fructus,

Et plenæ messes area lata ferat.

” Quæ Christum nouit, quæ præstat commoda multis,

” Hæc meritò dici uita beata potest.

PRECES ANTE CIBVM.

Puer dapifer.

EIVSDEM.

Q Vi dat iumentis, mutisq; natantibus escam,
Non solito pascat corpora nostra cibos

Verum hoc cœlestis munus cognoscite Patris,

O pueri ingratos uindicat ipse Deus.

” Quòd sit diuinæ nutritus munere dextræ

Isacides, grates iam moriturus agit.

Ne uerò, ô socij, uos tanti muneris este

” Immemores: res est spernere dira Deum.

Non lutulentus uti ruit ad præsepia porcus,

In data sic auidas mittite dona manus,

Nec lacerate, uelut prædam sæui ira leonis

Barbarus alterius præripit ore dapes.

Conuenit huic autem pudor atq; modestia mensæ:

Turpe

Turpe gula & nimio corda grauare mero.
 Arma neci multos demittunt, crapula plures:
 Luxuria ingenijs est inimica bonis,
 Sobria uita decet studiosos, sancta professos
 Christum, cui nostri est turba dicata gregis,
 Agrestes primum socij componite mores,
 Incipiat sanctas postea lingua preces.

PVER ADMINISTER.

GEORGII FABRICII.

A T quàm lingua preces grato conceperit ore,
 Hæc animus reputet facta stupenda pius.
 Per panem ueteres soliti iurare, salemq;
 Maxima mensarum iura fuisse docent.
 Mensa sacra est, mensis Deus asidet ipse suorum:
 Sanctificatq; pijs, quas creat ipse, dapes,
 Ipse Deus mensa Mamræa in ualle recumbit,
 Gaudet & humanas hospes adire domos.
 In mensa Christus latices in dultia mutat
 Vina, stupet uersas hydria grandis aquas.
 Dumq; uenit mensis blandus conuiuia cupitis,
 Quas Matthæe struis, quasq; Zachæe struis:
 Has etiam pede dexter adit, uultuq; serenat,
 In quibus ista Deo turba dicata sedet.
 Hospitis ô pueri moueat præsentia talis,
 Ut dentur sanctæ supplice mente preces,

h

3

PVER

PVER ORANS ANTE
cibum.

EIVSDEM

Corpora nostra Deus tu pascere salubrib. escis,
 Qui pascis unus omnia.
 Pascendumq; cibo patria benedicito dextras
 Nam dextra præbet hunc tua.
 Ad positas mensas sic accedamus, in illis
 Ut dona noscantur Dei.
 Altera mox istis superadijce munera donis,
 Qui corda nutriet, cibum.
 Corpora pane dato saturantur: pectora uerbo,
 Quod ore prodit de tuo.

PVER MAZONOMOS.

IOACH. CAMERARII.

Omnipotēs genitor, mūdi quadruplicis autor,
 Cuius quod fecit continet omne manus.
 Qui pictam æria pascis sub nube columbam,
 Suppeditans uictus tempore quoq; suos
 Piscis in æquoreis per te non interit undis,
 Inuenit et muto quem legat ore cibum.
 Quidquid habet tellus, per te genus omne ferarum,
 In præfinito uiuit, agitq; loco,
 Vere nouo serpens cæcis prosibilat antris,
 Antè tamen brumæ frigore nutrit humus.

Quid

Quid memorem núbili, cōtemta animalcula, uermes,
In ferro, saxi, gramine, fronde, luto?

En dapibus, plenis paruus, tua numina, mensis
Grege uocat, infanti te canit ore Deum.

Qui factos facis esse tuos, quos educat alma
Dextra: his perpetuò fac pater esse uelis.

CHORVS PVERILIS.

EIVSDEM.

HAcc tua sancte Pater diuine munera dextre
Que das, paruo iterum des alimenta gregi
Per te sublimes spectamus sidera uultu,

Per te agit æthereus corpora nostra uigor.

Per te præteritos feliciter egimus annos,

Quod superest, per te fac bene tempus eat.

Sic ut præcipue te casta mente colamus,

Æternumque Deum, propitiumque patrem.

Vtque tuum nullus peruertat casus amorem,

Duret amor, inustus duret amore timor.

O Pater, igne tuo pueriles ure medullas,

Te præter sapiat mens nihil, ora sonent.

Excipiat nostræ cursum tua gloria uite,

In laudes studium desinat omne Dei,

Hæc est summa Pater uoti sanctissime nostri:

Cætera sollicitos nunquam habuere nimis.

Tu tamen et uestes nobis, uictumque ministras,

Et quibus hæc alijs tempora rebus egent,

Que nondum gnaris querendi sudgeris ultro,

Nullus erat nobis ista parare labor.

Néue quis addubitet, promissa fideliter addis,

Promissa exemplis nobilitata suis.

Nostros ergo animos leuis horum cura fatigat,

Stultè sollicitos de quibus esse uetas.

Hec dabis illa, preces, ut des, Pater accipe nostras,

Vtiliter tantum nos ale sancte tibi.

PHILIPPI MELAN-
thonis.

„ **H**is epulis, donisq; tuis benedicito Christe,
Vt foueant iussu corpora fessa tuo.
„ Non alit in fragili panis modo corpore uitā:
„ Sermo tuus uitæ tempora longa facit.

EOBANI HESSI.

TE Pater obseruant oculis, in te omnia sperant,
Que uitalis adhuc luminis aura fouet.
Et tu respiciens tribuis sua pabula cunctis,
Distribuens escam tempore cuique suo.
Mox ut aperta manus patuit tua, fundis in omnes,
Omnia quæ uiuæ tempora lucis habent.
Atq; ita quando uoles, dextra tua munera aperta
Diuidis, et satias, quæ uoluere, bonis.

IACOBI MICYLI.

OMnia qui pascis, quæ totus continet orbis.
Qui pascis modico millia multa cibo:
Aspice sancte pater labentis tempora uitæ,
Atq;

Atque hæc filiis annue dona tuis,
 Vt quibus hic iterum fragiles reparabimus artus,
 Sumamus grata uina dapesq; manu.

VITI AMERPACHII.

Conditor & rector magni pater optime mūdi
 Huc ades, & donis auxiliare tuis.
 Nate Deo, nostræ reparator Christe salutis,
 Vt cibus, ut positus fac bene potus alat.
 Et tu sancte comes, dux solatorq; piorum
 Spiritus, huic mensæ mitis adesse uelis.
 Corpora sic rectè pascentur nostra, nihilq;
 Languida sic poterit ledere membra mali.

ANDREAE ELLINGERI.

Alme rex, æterne factor
 Omnium rerum Deus,
 Cuius in benignitate
 Spirat omne, quidquid est:
 Cuius & numen requirit
 Quidquid aura uescitur.
 Quiq; das escam salubrem
 Cuiq; in apto tempore,
 Dextramq; pandis implens
 Omne uiuens gratia,
 Corporis præbens abundè
 Nutrimenta commoda:
 His Pater benigne donis
 Quæsumus benedicito:

h

s

Que

Que tua de largitate
Sumimus, Christum tuum
Filium per unicum, quo
Parta nobis est salus,

CHRISTOPHORI SCHELLEN-
bergij.

AD Dominū te cuncta oculos animalia tollūt,
Expectantq; tuæ dona benigna manus,
Tu tempestiua victum largiris in hora,
Omnia tu saturas exhilarasq; cibus.
Alme Deus nobis benedic, & redde salubres,
Quas capimus, largé te tribuente dapes.
Non lauta humanam sustent aut fercula uitam,
Sed quæ diuini uox uenit ore Patris.

BOHVSLAI HASSENSTENI.

ARbiter ô rerum, nostræ spes unica uite,
Nos tibi deuotum sanctifica populum.
Sanctificaq; tuo concessum munere potum
Huic mense impositas sanctificaq; dapes.
Fac satiati hymnum pura tibi mente canamus,
Vt tua laus nostra semper in ore sonet.

CHRISTOPHORI AVLAEL.

ALme Pater quōdā tua qui documēta sequēti
Pauisti modico millia multa cibo:
Verbo redde tuo nos dignos sumere dona,
Præstitit indignis quæ tua larga manus.

MEDI-

MEDITATIO ACCVM-
bentis ante cœnam.

GEORGII FABRICII.

TEmpore quo positis recreantur corpora mēsis
Claudere finitum sole parante diem,
Discipulis CHRISTVS corpus dedit atq; cruorē
Sub specie potus, sub specieq; cibi:
Aeterni pignus linquens moriturus amoris,
Nos alios uera iussit amare fide.
Succurrant memori tua facta salubria menti.
Inq; meo inueniant pectore CHRISTE locum.
Te mea mens solum meditetur, & ora loquantur:
Grata pie laudes sunt holocausta Deo.

ANTE PRANDIUM.

EIVSDEM.

Qua nos ad solitas hora contendimus escas,
Atq; auido cupimus dente leuare famem,
Illa damnatus patrum populiq; furore
Scuitiam Christus portat, onusq; crucis,
Inter & eductus rabido clamore latrones,
Pro nostro innocuus crimine noxa fuit.
Pro meritis ualeo quando nil tradere tantis,
Fac tibi inoblita carmāna mente feram.
Vtq; tuam statuam partam mihi morte salutem:
Grata Deus possit pectora, fida probat.

IOAN.

IOANNIS CELLARII.

Sumpturi positas dapes, caducis
 Præbentes alimenta grata membris,
 Ad te summe Deus, Paterq; noster,
 Ad te corda, oculos, manus leuamus,
 Et grato celebramus ore tanti
 Autoremq; pium boni, & datorem.
 Nam quocunque oculos mouemus, ecce
 Dulcis signa tui fauoris adsunt.
 Tam larga benedictione ditas
 Te uera populum fide professum.
 Tu nobis quid opus sit & necesse,
 Et scis, & patrio pius fauore
 Iustas suppeditas Parens ad horas,
 Figmentum manuum fouens tuarum.
 O æterne Deus, fouere corpus
 Non tantum cupias cibo caduco,
 Escam des animæ suam, tuiq;
 Nos uerbi recrees cibo perenni.
 Da rectè tibi corda nostra fidant,
 Da rectè tibi uita nostra uiuat.
 Da postcuncta mali pericla mundi
 Porta perpetuæ frui salutis,
 Quam natus proprio tuus cruore
 Seluator peperit suis IESVS.

ADA-

A D A M I S I B E R I.

A T tollunt ad quem, uiuunt quæcūq; Creator,
 Lumina sperati cū uenit hora cibi:
 Qui largus cunctis præbes animantibus escā
 Atque penū gratis diuite promissis opes,
 Mentibus ut lætis saturæ nil crastina curent,
 Et munus faciant officiumq; suum:
 Aspice nos propius, trahimus qui semina mentis
 Cælo, quò Christi morte redire datur.
 Aspice & has epulas, tua quas dat gratia, membris
 Esse salutes alme iubeto Deus.

H E R M A N N I B V S C H I I.

Q Væ nunc sumemus membris alimēta caducis
 Hæc Deus imperio sint benedicta tuo.
 E V R I C I I C O R D I.

P Restita diuinò nobis alimenta fauore
 Autoris dextra sint benedicta Dei.
 I O A N N I S S T V R N I

C Hriste sacrata uelis hæc nostræ munera mense
 Numine cuncta tuo Christe sacrata uelis.
 I O A N N I S G I G A N T I S.

F Ac tua Christe pijs accedat gratia mensis:
 Vt noscant superas pectora nostra dapes.
 N I C O L A I B O R B O N I I.

O Deus, appositis, apponendisq; precamur,
 Et nobis placido numine dexter ades.
 P V E R

PVER ORANS POST
cibum.

GEORGII FABRICII.

Nostra quod exhibito pauidisti corpora pater,
Laudes tibi persoluimus.
Accipe pro meritis, grati suspiria cordis,
Linguaq; supplicis precēs.
Ora cibos hausere, aures cœlestia uerba:
Refecta mens & corpus est.
Tolle famem nostris, & tristia cuncta diebus
Da leta patis tempora.
Et tua cotidie nobis bona cœlitus auge,
Nosq; esse gratos effice.

PVER TAMIAS.

IOACHIMI CAMERARII.

Postquā exempta fames, epulisq; fugata recessit,
Ad studium redeat paruula turba suum.
Da pater, alta tuo tibi munere corpora crescāt
Vna sit, imperium, cura, obijssse tuum.
Neu tua cum mereant ara, haud tua iussa capeffant,
Quod iubeas faciant, quodq; uetes fugiant,
Sic in concordia degat mens corpore, & una
Cum ueniet, tecum sit sine fine, dies.

CHO.

157
CHORVS PVERILIS.

EIVSDEM

Qvisquis es, in quacūq; manes regione, locoq;
Et quaecunq; tuæ nomina gentis habes.

Seu tibi primus adest rediuiuo lumine Phœbas,

Lotus ab æquoreis conspiciendus aquis:

Siue uides labi postremum in Tethyos undas,

Seq; agere ante diem, post tenebrasq; sequi,

Aut latere in læuo mundi, dextroue locatus,

Inde calore frequens ureris, inde gelu:

Mente, Deo & laudes quid cessas dicere uocet

Ore, animo, cunctos hunc celebrare decet.

Nam pater est, & nos auditq; uidetq; benignus,

Et fouet imposita uulnera nostra manu.

Subleuat iste graues qua mansuetudine casus?

Quidquid agit, nihil hoc mitius esse potest.

Ecce cibum, quem nos nunquam quæsiuimus, offert,

Et uitæ ignaros ueste domoq; tegit.

Atq; hæc non mutanda Dei sententia constat,

Quæ se huic credentibus posse perire negat.

Ergo simul lenis Pater est, ueraxq; bonusq;

Protegit hic, quis nos quem metumamus erit?

Nec sibi pro tantis meritis quicquam ille rependi,

Quàm bene factorum commemorasse iubet.

Namq; aliud nihil hic, unus qui cuncta creauit,

Quàm grati laudes cordis, & oris amat.

ALIVS

ALIVS CHORVS.

EIVSDEM,

Hic magni adesto parue grex, patris proles,
 Magni patris, magni Dei.
 Christo sacer, deuotus & duci Christo,
 Laudes feramus numini,
 Versus canamus blasulo leues ore,
 Carmen, Melos, Cithara, Lyra.
 En per benignè debito cibo accepti
 Redimus & deest nihil.
 Igitur aues gutture sonante, coelestes
 Complere certantes domos,
 Sursum deorsum, & in uices uagabundas,
 Scipias studentes uincere,
 Frustra uidemus? & sua feras uoce
 Faterier opificem Deum?
 Mutum nihil, tacitum uic, cuncta uel uocem,
 Vel signa uocis edere.
 Vt piscium leuis salit profundo gens
 Annis, maris uic in gurgite,
 Et sese in auras librat, ac recipit intro,
 Et quo datur laudat Deum.
 At nos opus pulcerrimum Dei nostri,
 Vox mente quibus ab intima
 Venit, nec ore uana nascitur summo:
 Nos ergo quid tacebimus?

Istamq;

Istamq; laudem bestijs relinquemus

O turba particeps Dei.

Minime tacebimus: decetq; nos brutis

Præstare, natos & suum

Colere parentem: gratias agere magnas

Pectoreq; uoceq; consona,

Pro tot beneficijs, & innumeris donis,

Quorum ille nobis autor est.

Quod uescimur uitalibus homines auris:

Hoc munus est primum ipsius.

Dein, quod ipsum agnouimus Deum æternunt

Beneficium est primum.

Pulcerq; uiribus quod integris sexus,

Nec alterum sumus genus:

Quod unde edamus, uestiamur & confert:

Et discimus quod litteras:

Nec corporis bonis, nec ingenij expertes

Ignobile æuum degimus.

Quid hæc, quod educamur ad decus uitæ,

Christiq; usus Ecclesiæ,

Ineruditam degimus nec ætatem,

Quæ laudis est occasio?

Quare agite, pro se quisq; concelebrate,

Quibus potest Patrem modis,

Et ad suum redeat opus alacri mente:

Sic sic pater noster iubet.

l

PHI-

PHILIPPI MELAN-
thonis.

Postquam epulis exenta fames, mensæq; re-
mota:

Dicemus grates nos tibi summe Pater.
Non hæc humanas vires alimenta iuuabunt,
Diuina si non hæ foucantur opæ.
Namq; tuo uiuunt agitata à numine cuncta,
Afflatu spirant cuncta, ualentq; tuo.
Cumq; epulas dederis rerum Pater optime nobis,
Adde epulis vires pro bonitate tua.
Nunc etiam gratis animis alimenta ministra,
Atq; immortalis pectora pasce cibo.
Et quia cura sumus tua nos Pater optime, serus
Et studia, & uitæ tempora cuncta rege.

E O B A N I H E S S I.

Hic agite ô fassi cœlestia munera, laudes
Et pueri grata dicite uoce DEO:
Omnia qui immensa bonitate animalia pascit;
Semper enim bonus est, semper & esse studet.
Qui sua iumentis dat pabula, dat sua pullis
Coruorum, querula quando ea uoce uocant:
Non huic robure qui placet in fera bella ruentis,
Non iuuat hunc fortis tibia crassa uiri.
Ipsam qui timere placent, hos diligit ultro,
Quicumq; ipsius spem bonitatis habent.

IACO-

IACOBI MICYLII.

Corpora qui solito satiasti nostra cibatu,
 Qui satias toto quidquid in orbe manet:
 Pasce tuo, Genitor, mortalia pectora uerbo,
 Nostraq; celesti nectare corda riga:
 Quò pariter membris, pariter quò mente refectis,
 Vsq; tua liceat nos bonitate frui:
 Tandem etiam placido uectos super æthera cursu,
 Inter felices astra tenere choros.

CHRISTOPHORI SCHELLEN-
 bergij.

Postquam repulimus dapibus ieiunia sumptis,
 Munifico gratès dicite quisq; DEO.
 Nam mitis Pater est, & nos bonitate parenni
 Pascit, cumq; animis corpora nostra fouet.
 Qui dat abundanter, quod edant animantia cuncta:
 Qui curat bruto pascua leta gregi.
 Quiq; suam coruit implumibus exhibet escam,
 Gutturè quando uocant esuriente cibum.
 Rex cœli, & Dominus terreni maximus orbis,
 Non acris magno robore gaudet equi.
 Firma iuuant illum non internodia crurum,
 Brachia non uasti crassa Gigantis amat.
 Omnibus ex rebus pietas est summa uoluptas.
 Hi cordi & curæ sunt tibi summe Pater,
 Qui te corde timent puro, & tua iussa capeffunt,
 Et tua spe pleni dona fideq; petunt.

Hæc Deus ælme tibi, per Christi nomen Iesu,

Pro cunctis canimus carmina grata bonis:

Corpora qui nutris epulis, & pectora uerbo:

Qui uiuis, regnum quiq; perenne tenes.

ANDREAE ELLINGERI.

Confitemini, decetq;

CQuas, Deo persoluite

Mente recta, corde puro,

Laude grates cum pia:

Cuius infinita semper

Est, eritq; gloria.

Qui suas ministrat escas

Omnibus uiuentibus,

Et manu fouet benigna

Membra passim languida,

Nutrit omne quidquid ambit

Trina rerum machina.

Qui cibus iumenta pascit,

Leta fundens pabula:

Quiq; pullos inuolucres

Alitis fouet nigri,

Dum relictis uoce mœsta

Cœlitus uictum petunt.

Non placet Deo ualentis

Robur aut uirtus equi,

Tibiæ nec huic superba

Vilius

Vilius placent uiri.

Hos amat, quorum recumbit
Spes in ipsum cum metu.

Ergo nunc mensis refecti
Affatim, grates tibi
Summe rerum fabricator
Dicimus, Christo, in tuo
Filio, regnante tecum
Seculorum seculis.

BOHVSLAI HASSEN,

stenij.

Quod cerere et potu pleni sumus, ipsaq; quod
Viscera quesito sunt saturata cibo: (iam
Laus tibi Christe Deus, mundi uenerande redemptor.
Qui mare, qui cœlos, qui Phlegethonta domas.

CHRISTOPHORI AVLAEI.

Quod sumus et dapib. modo te tribuēti refecti
Nostra tuo q; est munere pulsa sitis,
Pectora sanasti quod diuino intima uerbo:
Gratia pro donis sit tibi CHRISTE tuis.

IOANNIS CELLARII.

Post sumptas epulas, pio Parentis
Cœlestis repetemus ore laudes.
Sed quæ carmina digna te canemus,
O fons perpetua fluens salute?
Ah tantis meritis tuis minores

l

3

Laudes

Laudes sunt hominumq; & angelorum.
 Tu nos ad faciem tuam creasti:
 Nos per uulnera Filij beasti.
 Vu nos uoce tui potente Verbi
 Ad regni illecebras tui uocasti.
 Tu carnem reprimis malam, tuoq;
 Nos sancto renouas regisq; Flatu.
 Tu sæui rabiem premis Draconis,
 Qui nostræ insidias struit saluti.
 Et sanctos uigiles tuos ministros
 Pro Christi facis excubare coetu.
 Nos seruas & alis, parans abunde
 Que uite fragilis requirit usus.
 Quid multis? super astra gloriose
 Et terras tua dona prædicantur.
 O porro Deus, ô tuo fauore
 Nos complectere, nos Deus tuere.
 Sic nomenq; tuum, tuasq; laudes
 Aeterna resonabimus camæna.

VITIAMERPACHII.

G Ratia magna tibi Pater, & rex inclyte rerū,
 Quod nobis larga das alimenta manu.
 Sit CHRISTO, sit pro tantis par gratia sancto
 Spiritui meritis, muneribusq; suis.
 Hæc adeo, uitam ne tam uideare dedisse,
 Quam seruasse datam, cura paterna tua est,

Sic

Sic homines timeantq; tuum uenerabile numen,

Et credant uerbis CHRISTE benigne tuis.

ADAMI SIBERI.

Qui das iura polo, terræ, pelagiq; profundo,
Quæq; in eis uiuunt pascis, alisq; pater:
Pabula iumentis qui præbes, pabula pullis

Coruorum, qui te uoce gemente rogant:

Non te robur equi, non te iuuat ardua ceruix:

Non tibi membra placent, cruraq; firma uiri.

Sunt tibi grata, tuum metuunt quæ pectora numen, ”

Spes omnis quibus est in bonitate tua. ”

Qualia, nunc quoniam cepit tua munera corpus,

Si dederis, dederis omnia summe Deus.

HERMANNI BVSCHIL.

Quod sumus utilibus dapibus, potuq; refecti:

Laus tibi pro donis sit Deus alme tuis,

ERICII CORDI.

Debit: qui corpus largito pane refecit:

Et uerbo mentem recreet ille suo.

IOANNIS STVRNI.

Purima pascenti referatur gratia CHRISTO:

Pascentem large gratia larga manet.

IOANNIS GIGANTIS.

Qui largo corpus potuq; ciboq; refecit,

Pascat & aeterno pectora nostra cibo.

NICOLAI BORBONII.

Quas agimus grates leta Pater accipe fronte,
 Qui nobis larga das alimenta manu.
 MEDITATIO SVRGENTIS post cœnam.

GEORGII FABRICII.

Cum satiari requiem spectamus, et ocia fessi,
 Iamq; die cessat pretereunte labor:
 Discipulo prodente, furenti traderis hosti,
 Discipulis promens dicta sacrata tuis:
 Ac mox sanguinem missurus corporis imbrem,
 Angeris, et nostro Christe dolore doles,
 Fac doleam ex ima propter mea crimina mente,
 Nec peccata malum suspicere esse leue.
 Pœniteam, et uitæ linguam malefacta prioris:
 Non magis est, si quem pœnitet, ille nocens.
 POST PRANDIUM.

EIVSDEM.

Cum cœli medium lustrat sol aureus axem,
 Membraq; sunt sumpto nostra refecta cibo:
 Ipse sitit Christus laceratus, et in cruce pedes
 Transfit et immeritum uulneris hasta latus.
 Mœsta elementa gemunt, roseū sol occulit orbem,
 Quassantur moto saxea claustra solo,
 Heu mihi, non tangunt gelidos cur et alia sensus?
 Cur tantum in fragili pectore frigus mest?
 Christe moue tu corda, sacro ut rapiantur amore:

Sat

Sat tibi pro fuso sanguine, solus amor.

PRECATIO MERIDIANA.

M. ANTONII FLAMINII.

I Am sol citato sidere
 Suprema cœli culmina
 Percurrit, alma feruidis
 Tellus calefcit ignibus:
 At tu beato lumine
 Accende corda frigida
 Pater benigne, et omnibus
 Tantos piorum sensibus
 Ignis amoris excita:
 Ut quicquid orbis continet,
 Præ te sit illis sordidum,
 Nec ulla uis hunc feruidum
 Amoris æstum temperet:
 Sed usq; crescens, omnia
 Conuexa cœli transuolet,
 Summoq; Patri uinculo
 Nos iungat insolubili.
 Has uos ab imo pectore
 Precationes mittimus
 Tuas ad aures, maxime
 Terræ poli q; conditor:
 Tu uota nostra numine
 Dextro secunda: idq; ad tuam
 Concede nobis gloriam.

l

s

PVER

PVER PRAEFECTVS
ad socios ludentes.

GEORGII FABRICII

Post studia ô pueri, concessa hæc ocia nobis,
Vt fiat lusu dulcior ipse labor.
Adproperate, Deus nobis hæc ocia fecit:
Vocem eius, ludi (credite) rector habet.
Ludite iam socij, non est meminisse laborum
Nunc locus ingenuis conuenit hora iocis.
Ludite: uerum absit petulantia, iurgia, clamor:
Ingenium præceps arguit ira ferum.
Vt quondam puerum audistis luisse Tobiam,
Cursaret cæci cum patris ante pedes:
Grandæuoq; satum ridentis uiscere matris,
Qui tulit Abramo gaudia multa seni:
Vt lusit, nondum raptus, carum ante parentem
Prima Canopæi fama decusq; soli.

PVER A' LVSV RE.

UOCANS.

EIVSDEM.

Ludendi tempus non ultra extendite metam,
O socij pueri.
Elapsum tempus nunquã reuocatur, & ætas
Fluminis iustar abît.

Qvod

Quod lusus agitat, breue sit: quod seria, longum:

Lex ea fixa Scholæ.

Iam repetatur opus, rediêre in corpora uires,

Mensq; leuamen habet.

Ergo preces reuocate pias, reuocate labores,

Quod monet hora breuis.

Sic nostrum Christus coetumq; scholamq; gubernet,

Et fuget omne malum.

Cuius nos purgati undis, & morte redempti,

Turba pusilla sumus.

PVER INSPECTATOR morum & studiorum.

EIVSDEM.

MVnere quisq; suo pueri fungamur, honore
Deo & magistris debitoi

Lumina nemo Dei fallit: celare docentes,
Sed non latêre possumus.

Assidui, & nullo sumus cogente modesti:

Deus intuetur ipse nos.

Tempore prescripto faciamus cuncta, locoq;

Aptoq; rebus ordine.

Impius est, quisquis sancitas spernere leges

Molitur ausu noxio.

Sed ne quid nostris tribuamus uiribus: alti

Opem uocemus numinis.

Sanctæ

Sancte parens, æstus puerilis comprime mentis,
 Tuo sacrato Flamine:
 A'te ne cursus studiorum deuiet usquam,
 Cæcis aberrans gressibus.
 Sit simplex nostræ sinceræq; semita uitæ:
 Te lingua, pectus, os colat.
 Exempto nulli prauo noceamus, eisdem
 Discamus artes seduli.
 Nêue ignaua datum uiciet rubigo talentum,
 Inferuiamus omnibus.
 Donum quisq; suum pueri, tibi, Christe, dicamus,
 Tuæq; sanctæ Ecclesiæ:
 In qua dum liceat modò uiuere, summa tenemus,
 Nec æstimanda munera.

PVER DECVRIO ORANS
 pro socijs.

Vx aterna Dei summi, mens alma parentis,
 Christe huius custos atq; patrone Scholæ,
 Respice ad exiguas operas, paruosq; labores
 In studijs pictas quæ tibi nostra locat.
 Membra tui sumus coetus et uasa fauoris,
 Quàm uiget in nobis spiritus iste diu.
 Incipiens à te labor omnis, desinat in te,
 Inq; tuo totus numine proffer eat.
 Sed quia mens iussis diuinis cæca repugnat,
 Teq; ardore boni patris amare nequit:

Turbi-

Turbida corruptæ sic organa perfice mentis,

Discat ut obsequijs læta uacare tuis:

Inq; bonis molles exercens artibus annos,

Per uitæ tempus seruiat omne Deo.

Auerte à teneris, ne quid studia ipsa moretur.

Ingenijs labem, corporibusq; lucem.

Nos pro tot meritis & tantis effice gratos,

Quæ tua largifluo dat sine fine manus,

Te discant per nos etiam nouisse nepotes,

Et capiant studij præmia iusta pij.

E nostris aliquid spiret uocale sepulchris,

Præstita perpetuò quod benefacta canat,

ALIVS.

EX paruis cuius membris Ecclesia crescit,
Sancte Deus, parui maxime mure gregis,

Aspice ad has operas sociorum, qui tibi gratiæ

In studio exercent atq; sequuntur opus.

Ingenia ipsorum diuino numine firma,

In cœtu ut uigeant corda pudica tuo.

Officium faciant non segniter, omne repellant

Quodcunque ingenuis artibus obstat onus.

Vt quodcunque uocas ad munus, cura placere

Sit tibi, sitq; tuo cura studere gregi.

ALIVS.

TEmpore conatus ne quo puerilis aberret,

O pater, innocuas dirige magne uias.

Néue tua sine luce uagi dubij ne feramur,

Mentem

Mentem Christe bonis moribus adde piam.
 Néue rapax mundi teneros absorbeat æstus,
 Præmia sit flatus aura secunda tui.
 Omnia sunt operata tibi, mens, uita, laborq̃,
 Ad superam donec nos uocet hora domum.

ALIVS.

Quicquid homo est, præuū est, animus, natura
 Factaq̃; ab æterno sunt aliena deo. (uolūtas.
 Talis et à patrio (miserū) produciū ortu,
 Cum uitæ fragilis lumina prima uidet.
 Quatenus autem mores ratione sub annis
 Formet, quāue puer tendat ad astra uia?
 Certa uia est seruare Dei mandata, Deoq̃;
 Credere, & in nato uelle placere Dei.
 Illa fides pura ex impuris pectora reddit,
 Acceptos eadem nos facit esse fides.
 Quæ cum sola Deo contingant munera dante
 Talia, ne uacuos numinis esse sine:
 Quod renouet mutetq̃; suo mala pectora motu,
 Corrigat & caro quod perdit a labis habet.
 Sic tibi sudoris nostri, sic uita placebit,
 Numinis auspicio sanctificata tui.

ALIVS.

Omnū in hoc uno uersatur summa laborum,
 Cœlestem toto corde timere patrem.
 Omnis ab hoc manat præclara scientia fonte
 Non nescire sui dicta uerenda Dei.

Hanc

Hanc animis auge doctrinam, illum adde timorem

CHRISTE tui unius numeris ista bona,

Nos uerò ad uitæ leges cultumq; uocati,

In stadio expetimus fortiter ire sacro.

Suffice tu uires: & ne quid euntibus obstet,

Dirige nos: omnis te duce plana uia est.

Tædia ne uilis capiant nos muneris: id quod

Mundo uile, tibi grande placensq; bonum est.

Exemplum Ramathæ est ciuis, paruaq; Anathoni,

Qui sat habent uni se placuisse Deo,

Fortes in misera templi patriaq; ruina,

Officium peragunt, non sine laude, suum.

Premia cumq; serant pro magno nulla labore,

Solius pendent de bonitate Dei.

Vt timere Deum, utq; Dei mandata secuti,

Sic sunt in regno sidera clara Dei.

Mercedem & fidei, coeli plaudente senatu,

Maxima fulgentis gaudia lucis habent:

Nos imitatores fieri da Christe bonorum,

Qui populus simplex, turba rudisq; sumus.

Mox etiam turbæ angelicæ, populoq; piorum

Adiunge, inq; aulam suscipe sancte tuam.

PVER CLASSICVS.

Omnis in humanis uana est sapientia rebus, 73

Quæ non à summi mente profecta Dei 73

Omniaq; ut noris magnū miranda per orbē,

Absq; Dei profunt cognitione nihil.

” In studijs primus labor est, cognoscere Christum.

” Muneris officium tum meminisse sui.

Accende aethereo puerilem nomine mentem,

Mi Deus, ut flagrans ardeat igne tuo.

Sedulaq; in cursu studiorum pergat bonesto,

Ne lapsis retro perfida tentat equis:

Ad res ut sese maiores praearet olim,

Si quando meritam patria poscet opem.

Templa pij rectoris egent, Respublica docti:

Da claros studijs & pietate uiros.

Me quoq; in hoc numero, tua qui benefacta fatetur

Quique pie uiuunt, mi Deus, esse uelis.

PVER CLASSIARIVS.

Sit mihi pröpta tui Pater optime gratia Flatus,
Fungar ut officij munere ritè mei.

Ignaros mores rege, fortunaq; laborem,

Vt placiti maneam portio digna gregis:

Dignus ero, dignum cum tu me feceris: esse

Iam Christi coepi dignus amore tui.

Hunc mihi da rursus digno complectar honore,

Vtq; illum ardenti pectore sanctus amem.

Sis ô Christe mihi sapientia, semita, uita:

Sim tibi, me qualem tu cupis esse tibi.

ALIVS.

Quam facile in pueri peccatû moribus haeret,
Ingénioq; levis iudicioq; rudis:

Quam facile à recto deflectit tramite nita,

Annie

Annis quæ nondum consilijsq; sapit?
 Ergo ego pascio tuum, pater optime maxime, numen
 Vt dignere bonam ferre rogatus opem.
 Improbilas, odium, leuitas, mendacia, torpor,
 Heu nimis in fragili pectore regna tenent.
 Meq; petit paruum, qui sicut uasta profundi
 Bellua, nauifragis horridus usq; minis.
 Tum studij tardat cursum, & uirtutis amorem,
 Sæpe sodalitiij turba proterua mali.
 Hæc mihi da uitare, Pater: uitare sed illa
 Nemo tui Flatus absq; fauore potest.
 Hunc olim matrum clausis infantibus aluo,
 Manoidæq; dabas, Zacharidæq; dabas:
 Me quoq; (nam tuus hoc promittit filius) auræ
 Participem iubeas ô Deus esse sacræ:
 Vt sic in studijs discendis ocia ponam,
 Aetatis peragam tempus & omne meæ:
 Ingratus ne sim primum tibi, qui mihi donas
 Instrumenta, quibus tale paratur opus:
 Deinde etiam patriæ referam, meritisq; benigne,
 Iustas pro meritis officijsq; uices,

A L I V S.

Virtutes Pietas in se completitur omnes. 23
 Hanc puer ex imo pectore paruus amet.
 Præterea obseruent doctores recta monētes,
 Inuigilet studijs tum sine fine bonis:

m

Tem

Tempora distribuat, cunctas bene collocet horas;
 Seq; pia membrum cogitet esse scholæ.
 Qui pius est, toleratq; sui qui sponte labores
 Officij, ingenij præmia summa feret:
 Tu nos CHRISTE tuo pueros sic numine forma,
 Nostra ætas rectum carpere nescit iter.
 Te doctore uenit teneris sapientia ab annis:
 Te doctore, boni nomen habebo uiri.
 Hoc mihi contingat: securus cætera spernam,
 In precio mundus quæ periturus habet.

ALIVS.

In finita tuæ numeret quis munera dextræ,
 In paruum confert quæ pia cura gregem
 Ingenijs animisq; Pater das inclyte lucem.
 Et ueræ monstras prosperitatis iter.
 Inq; sinu matrum nutritos ad sacra ducis
 Atria, que is uerbi uox sonat alta tui.
 Committis fragiles sanctis doctoribus annos,
 Excubias uitæ qui patienter agunt.
 Inq; miuisterium nostri studij atq; salutis
 Agmina cælicolum stare parata iubes.
 Ante meos oculos tua sint benefacta, manusq;
 Vt teres in digitis annulus esse solet:
 Vt solet artificis signum, quod lumina pascit,
 In claro positum, conspicuoq; loco.
 Nec tua ab immemori taceatur gratia lingua
 Lex & laus Domini semper in ore meo.

ALIVS.

P *Aruulus ut patrijs gestatur filius ulnis,
 Sic portat Dominus te pia turba Deus,
 Defenditq; tuos gressus, & prorogat æuum,
 Ingenio ut multis utilis esse queas.
 Sic igitur uires intende tenaciter omnes,
 Et sic in studijs ocia pone tuis:
 Sentiat ut sanum te uera Ecclesia membrum,
 Moribus, & summi cognitione Dei.
 Cetera si nescis, queis fama paratur, & aurum,
 Et noua nobilitas, magnificæq; domus:
 Non ideo populo puer excludêris ab illo,
 Cui patet excelsi regia lata poli.
 Artibus in pulchris moderatum cernere finem,
 Paneq; contentum uiuere posse dato,
 Muneris hoc opus est diuini: munera mecum
 Cælestis quæso diuide tanta Pater.*

ALIVS.

P *Rima sit in studijs, Deus ô mihi maxime, cura
 Ut placeant mores, uita laborq; tibi
 Sed quia nemo potest aliqua uirtute placere,
 Atq; suis dici uiribus esse bonus:
 Ad te per Christi ueniat nisi uulnera, seq;
 Discipulum uerbi præbeat usq; tui:
 Noticiam uerbi mihi, noticiamq; salutis
 Adde, nec hic surdis auribus esse sine.*

Tempora siue domi consuetis transigo curis,
 Siue domum linquens carpo uiator iter:
 Lingua tuas semper meditetur grata loquelas,
 Deq; Dei quouis tempore laude canat.
 Cum corpus placidæ defessum pono quieti,
 Eloquij admoneant somnia uera tui.
 Sin matutinæ somnum rupere uolucres,
 Incipiam toto te celebrare die.
 Omnia ab auspicijs cœlestibus ordiar acta,
 Inq; tuo peragam nomine quicquid agam.
 Sumptero cū calamū, mea cum deuenero ad arma:
 Mens, manus, & studium militet omne tibi.
 Non prius os cpulas tangat, quàm carmina dicat:
 Nec dapibus sumptis dona silendo neget.
 Ocia grata tibi subeam, gratosq; labores,
 Seu ualeo, morbo siue grauatus ero.
 Nil loquar aut mediter, nil perficiamq; uelimq;
 Quod non in summi fiat honore Dei.

PVER CLASSEM
ducens.

AD. SIBERI.

Commendo tibi me, ac meos sodales,
 Aeterni bone Christe ocellè Patris:
 Qui quondam pucr optimus fuisti,
 Et te nos imitemur ut, magistris
 Nunc tradis pietatis excolendos.

Sunt

Sunt plantariola hortuli, tenella
 Cohors quæ studijs uacat, sacra
 Irrigat citrios tui cruoris
 Vnda cuius, et aureos nouales,
 Ah ne curculio malus, uolucra,
 Aut rubigo satisq; surculisq;
 Et frigus noceat, perurat æstus,
 Atq; intercipiat, necetq; fructus:
 Spirent egelidos leuis Fauoni
 Aurule uegetabilis tepores:
 Sol clemens niteat, fluat beatus
 Sulcos per liquor, aufert ipse spinas,
 Et runca tribulos, uepresq; honori
 Gloriæq; tuæ eruditionis
 Ut crescant seges, ingeniq; fructus.

ALIVS.

Quid non prius quàm nascimur
 Corrupta nobis indidit
 Netura uitij? cæci mens
 Hinc est tenebris confita,
 Nec nouit autorem Deum:
 Praua est uoluntas, turbidis
 Affectum discordia
 Et fluctibus magis furit
 Insanientis Adriæ.
 Tremende rerum conditor,
 Sic tenera turba dicite

Mecum: tremende conditor,
 Qui de tuis nos legibus
 Vis uiuere, aut hiantibus
 Orcus futurum deuoret
 Nos faucibus, misellulis
 Quid fiet heu, nemo tua
 Mandata nostrum si patet
 Implere? Gratia sit tibi,
 Nobis tuum qui Filium
 Donas: obedientia
 Is legibus sua tuis
 Precit satis, purissimo
 Peccata nostra sanguine
 Delens, sacrum dat Spiritum
 Amoris inclytum sui
 Is pignus, ut caliginem
 Tenebricosi dissipet
 Cordis, suoq; nos regat
 Nutu magisq; sordibus
 Magisq; purget omnibus,
 In parte donec aurea
 Cæli beatos collocet.
 O'da Pater, munus tuum
 Hoc grata mens ut cogit et
 Noctes diesq; seduli
 Da studia nostra ad Filij
 Tui, tuamq;, Spiritus

Sanctissimiq; nominis
Vt dirigamus gloriam.

A LIVS.

Discamus socij, cohors tenella,
Discamus: male nec bonas locantes.
Horas, mecum agite o, iam uorate.
Ad sacros Aganippidum recessus.
Instar tempora cunctis fluentis undæ:
Nec quæ iam cecidit genista, surget:
Nec quæ lux abiit, redibit unquam.
At tu (nam sine te bono profectum est
Nil unquam auspicio) Pater supreme,
Tui pectora Spiritus fauore
Æterno rege, nostra quò uoluntas
Ex tuo moueatur usq; uerbo.
Atq; eum tibi seruiant per omne
Hic labor, studiumq; literarum.

PVER CENSOR MO-
rum & studiorum.

EIVSDEM.

Iam turba tandem desinas inceptire
Pusilla, non locus iste postulat nugas.
Non nos quidem magister ipse iam cernit,
Quis hoc negat: oculi sed ubiq; presentis
Vident Dei, potest latere quem nemo.
Boni, modesti simus, & pij: munus

no

4

Suum

Suum impigre faciamus officij quisq;
 At num tamen, si non det hoc Deus, fiet?
 Non fiet unquam. Tu benigne, tu CHRISTE
 Clemens adesto: uirium nihil no bis.
 Ventis ut unda stringitur maris, fluctu
 Præcordia rudi sic uibrata crispantur
 Affectum: uirtute quæ tui sedata
 Nutus, gubernas Spirituq; nos sancto,
 Ut in tui timore uita decurrat,
 Dicta omnia & tibi probemus, & facta.

ALIVS.

NON annis infans CHRISTVS puerilib. ædo
 Materna, uelut fabula uana refert,
 Non limo finxit cæraue animalcula, uiua
 Quæ caperent, simulac plauderet ipse, fugam:
 Officij, patris matrisq; impleuit amorem,
 Ut fert prima etas sedulitate sui.
 Vicinis testu iussus tulit ædibus ignes,
 Subdidit ardenti lignaq; sicca foco.
 Lactucas petijt, panes, carnesq; macello,
 Instruxitq; thoros, apposuitq; dapes.
 Deniq; quæ puerum par est properauit honestum,
 Omnia diuina sanctificando manu.
 Exemplo pueri ò tanti quoq; nostra iuuentus
 Officij faciat munera parua sui,
 Ut bene successerat pariter sapientia & annis.
 Digna fauore hominum, digna fauore Dei.

PVERI

PVERIORANTES.
 PHILIPPI MELAN-
 thonis.

Eterno genitore nate CHRISTE,
 Orator Patris ex sinu uerendi
 Vocem Euangelij ferens suauem,
 Quæ credentibus exhibes potenter
 Vitam iustitiamq; sempiternam,
 Et qui sanguine nos tuo redemptos
 Exaudis, reputas facisq; iustos,
 Ostendisq; pijs tuum parentem:
 Nostras ipse doceto Christe mentes,
 Ac in pectora gratiæ arrabonem
 Nostra effundito, Spiritum mouentem
 Casta incendia & inuocationem:
 Fac pars agminis ut tui per omne
 Aeuum simus, alacriterq; semper
 Laudes & Patris et tuas sonemus.

ADAMI SIBERI.

Eterne, uiue, cuncta qui potes Deus,
 IESU Panens CHRISTI beate, uindictis
 Nostri, recentatoris & rerum omnium,
 Qui pandis ipse uoce te nobis tua,
 Animiq; mentem aperis, poli de uertice
 Audite, dum clamas, magistrum Filium:
 Satorq; seruatorq; nutu qui tuo,

m

s

Sapi-

Sapientia quæ condidisti, temperas,
 Substantia paternæ imagine cum tuo
 Et unico & tibi coæuo filio:
 Qui carne nostra amictus, humanum genus
 Sua redemit morte: nunc, ad regiam
 Reuersus & poli auream, tecum omnia
 Tenet, gubernat: cumq; sancto Spiritu,
 In Apostolos effusus illapso sacro
 Qui se inserit: animis, sua potentia
 Viuoq; uiua pectora facit numine:
 Fortissime, sapiens, misericors, optime:
 Immenso, nulli effabilis, liberrime:
 Habet tibi mens nostra, lingua gratias
 Agit, tuam clementiamq; prædicat,
 Quod ad tui homines condidisti imaginem,
 Credentium tibi eligisq; Ecclesiam:
 Miseraq; è nostre massa, & obruta omnibus
 Malisq; calamitatibusq; Filium
 (Amore motus, quo parens non diligit
 Charissimos maiore uterq; liberos)
 Cui das, suo qui nos cruore, uictima
 Factus tibi, redemit è mortis manu,
 Et sempiternis uindicauit ignibus.
 O illius uitia litatus gratia
 Nobis remitte cuncta, quidquid noxi
 Heret reuelle corde, spinas rustica
 Memus uelut agro: Spiritus sanctissimi

Affect

Afflet pusillis aura beata: publicas
 Hospitia res tuere Ecclesiae, & Scholas,
 Nec opprimi sine Turcicis tumultibus,
 Aut fraudibus Anomi, artibusq; sophisticis
 Euangelii lucem: sumus coetu tui
 Ut portio qui paruula, tuo munere,
 Ductu magistriq; excolamus ingeni,
 Mentisq; uim, tuoq; uerbo, litteris
 Bonisq; moribus pijsq; seruiat
 Ut uita nostra dedicata Ecclesiae.
 Infantulorum conficis tibi decus
 Ex ore, Vates inquit, & laetentium.
 Hoc fiat, o rogamus, in nobis, tuis
 Ut sancte Genitor, optimiq; Filijs,
 Et sempiterni Spiritus praconijs,
 Noctes celebrandis diesq; personent
Hec ora, tuere, rege, gubernare principes
 Nostros, parentes & magistros, & tui
 Quicunq; spargunt pura uerbi semina,
 Ah ne misellos, ceu ferus gregem lupus,
 Hiantibus qui circuit nos rictibus,
 Aut dissipet sceleratus hostis, aut uoret.
 Concede mentem uerba seruandi tua:
 Nil cogitemus, nil agamus numini
 Nihil loquamur, quod minus gratum tuo.
 Pigricia deses, atq; contumacia.
 Petulantiaq; procul sit, & mendacium.

*Vt in timore tui indies magis et magis
 Succrescat etas nostra, quò freti tuo
 Verbo pie uiuamus hic, post ultima
 Et fata, hœli transuolantes sidera,
 Tecum beatis perfruemur gaudijs.*

PVER ORANS.

GEORGII FABRICII.

Vis æterna Dei, patriæ sapientia mentis,
 Humani frater Christe potens generis:
 Sanctus adi hunc cœtū puerilem, quem tibi passim
 Colligis, inq; Scholis discere sancta cupis:
 Huius ego membrum cœtus quoq; dicor, et à te,
 Ne tenuem, hoc munus Christe tulisse scio.
 Pro quo indignus ego grates tibi dicere pergam,
 Donec in hoc aliquis corpore sensus erit.
 Tempora tu uiridi puerilia cinge corolla,
 Qua sapiam, et tua qua lucida templā petam.
 Namq; timens Domini dignus tua templā subire,
 Sertaq; spiranti mollia ferre rosa.
 Da uirtute tua crescam sapientia, et annis:
 Hoc sapere est, imo corde timere Deum.
 Crescere et est cœlis, turpi decrescere mundo
 In fluxis nec opes ponere uelle suas.
 Sic quicumq; sapit, crescitq; immobilis heret:
 Nam radix alto fixa profunda solo est.

TUM

Cum ramis latè diffusis floret, & eius
 Merces magna, salus indubitata manet.
 Dextra etiam impositū Domini diadema, resulges
 Auro, cælestis ciuis honore feret.
 Hoc sperare iubes, hoc credere: spemq; fidemq;
 Auge Christe: meas non tulit aura preces.

CHORVS SCHOLASTICVS.

EIVSDEM.

O Socij letas huc omnes uertite mentes,
 Nostri putemus dignitatem muneris:
 Ac puerum pueri simul obsecremus Iesum,
 Imo uocantes corde nescit spernere.
 Ille sibi placitas puerili in pectore sedes,
 Eius sequente fida iussa deligit,
 Materno nondum formatam corpore massam,
 Vitæq; inanem, luminisq; nesciam,
 Esse hominēq; iubēs, & ad ipsa hæc munera scruās,
 Sua antecuenit ipse prouidentia.
 Nos quoq;, quos uitium tristi damnauerat orco,
 Iræq; natos, esse natos gratiæ
 Fecit, & ad uiuas perduxit fluminis undas,
 Sacroq; paruos imbuuit spiramine.
 Post etiam ex hominum tanta (mirabile) turba
 Hanc ad palestram literarum conuocat.
 Ex nostroq; sibi (pueri hoc perpendite) coactu
 Tandem ministros eligens Ecclesiæ,

Cælum.

Cælum ipsum mandat, quia uerbi munera tradit

Docenda: uerbum patris ipsa CHRISTVS est.

Nos patris et Christi, patrem Christumq; rogamus,

Vt ipse pectus, ipse nostra lingua sit.

Sinus in hac fortes socij statione, nec annos

Spectemus, aut uires ad has increduli.

„ Non mendax Deus est, nec CHRISTVS fallere no-

„ Paruisq; gaudet, ut superba conterat. (uit:

Excitat hic puerum Samuelem, ut destruat Heli

Domum, propage nobilem, sed impiam.

Helchitin pueri tutatus uoce pudicam,

Libidinosos sustulitq; iudices.

Non fragilem etatem, non incunabula spernit

Cum membra nostræ sumpserit forme Deus.

Et qui non solum patres dedit, atq; magistros,

Sed intuentes ora patris Angelos,

„ Hostis erit? cesset mens, & uox impia: summus

„ Contentus est, non uelle Christo credere.

Omnia speramus, promittimus omnia nobis:

Audacis, impijue non hoc est opus.

Munera dant nobis indulgentissima patres,

Cælestis ipse non sit mitior parens?

Vnanimes igitur pueri contollite uoces:

Audire uult, orare cum ipse iusserit.

Nate Dei, miseras non horrens uisere terras,

Mortalibusq; uerba fari mystica,

Sit tuus ille saccr nobiscum Spiritus: ut te

Nosce.

Noscamus, atq; prædicemus cognitum.
 Non sine de patrijs tolli tua munera templis
 Tuere collectas tibi myrmecias.
 Non rimosa tui, sint pecciora, uascula uerbi:
 Nec templa nostrum polluantur cordium.
 Seruiat ingenium diuinæ laudis honori:
 Inanis omnis sine Deo scientia.

PVERI CUBITVM

euntes.

IOACHIMI CAME-
 rarij.

Nunc cubitū, quoniā magna est pars acta diei,
 Tenebræq; terras occupant,
 Imus, quisq; suas ædes: pensoq; soluto,
 Curam diei ponimus.
 Nunc propria, ô pueri, occurrabit mortis imago:
 Germana leti hæc est quies.
 Discite uos Patri, quanti estis, credere uestro:
 Perijstis, hic si negligat.
 Exiguus restat dehiscentis spiritus oris,
 Mors præter hunc ipsissima.
 Ergo prius, dulcis quàm claudat lumina somnus,
 Et fessa membra recreet:
 Sic geminis sursum ad nascentia sidera palmis
 Tensis, precamini Deum:
 O Pater, hanc facilem carpat mens leta quietem,
 Et in sinu æternam tuo,

EIVS.

Iam Phaetonteos ignes populère tenebræ,
 Fumantesq; egit sub mare Phœbus equos:
 Vmbræ iam faciunt æqualia cuncta uideri,
 Omnibus in rebus cum color unus inest:
 Lucibus exiguis tantum nox atra nitescit,
 Plurima quâ tremulo lumine stella micat.
 Aurea gemmatitemones plaustra reducunt,
 Iamq; moues segnes tarde Boota pedes.
 Ipsæq; fulgentes humeros ostendit Orion,
 Atq; uno pressam sub pede calcat humum.
 Ibinus hinc solito capturi tempore somnum,
 Ut renouet dulcis languida membra quies.
 O' pueri, uera condemur imagine mortis,
 Quisq; Dei casta uoce precemur opem.
 O' Pater hanc noctem, ne quo perdamur ab hoste,
 Auxilio firma præsidioq; tuo.
 Cumq; sopor fessos studiis recreauerit artus,
 Lumina da letum cernere nostra diem.
 Atq; ita seu capient nocturnam membra quietem,
 Siue die iussum perficiemus opus:
 Esse tuos semper facias, semperq; manere,
 Hæc Pater est nostræ summa caputq; precis.

IACOBI MICYLI.

Alme parens hominū, cui rerum summa pote
 Qui miseros noctu nos tegas, atq; dic: (stas,
 Re-

Respice quos cæcis opcrit nox atra tenebris,
 Quosq; iterum dubiæ mortis imago premit.
 Et nos pacato facias requiescere somno,
 Tutâq; præsidio membra leuare tuo.
 Quo simul à tenebris liceat nos, atq; periclis,
 Incolumes reducem manè uidere diem.

GEORGII FABRICII.

Inclinata dies, & sol decessit Olympo
 Aureus, ac terras nox tenebrosa premit.
 Corpora concessæ donamus fessa quieti,
 Donec ad impositum suscitet ales opus.
 Sed non & Stygij uis dura quiescit Auerni,
 Nec patitur somnos peruigil ille Draco,
 Pugnat in humanam qui toto Marte salutem,
 Quiq; struit uarijs mille pericla modis.
 Pro nobis uigiles te maxime CHRISTE rogamus,
 Sopitos sensus dum tenet alta quies:
 Sit tuus ad dextram bonus Angelus, atq; sinistram,
 Cælesti miseròs qui tueatur ope,
 Tristia terrificæ qui pellat somnia noctis,
 Et quicquid trepido corda timore mouet.
 Ut cum depulerit tenebras aurora, diurnum
 Auspicijs letis aggrediamur opus.

MEDITATIO CVBITUM
euntis.

VT modo ponitur languētia corpora somno,
Sic olim luteum morte iacebit opus.
Effice, dum uenias iudex, ut Christe quiescant,
Spiritus in cœlo, reliquie in tumulto.

IOANNIS STIGELII.

IAm mea declino nocturno lumina somno,
Omnia mox rigido membra sopore premar.
Nec scio num possim redituram cernere lucem:
An mihi sit, somni, mors obeunda, soror.
Sed tibi summe Deus, Deus inuictissime, grates,
Quas toto possum pectore gratus ago:
Incolumem qui me uoluisti hac luce tueri,
Ne uitam premerent ulla pericla meam:
Quiq; represisti grassantis dæmonis iram,
Qui rabido populos circuit ore tuos.
Nunc quoq; dum iaceo ueluti morientis imago,
Mi Deus, hæc nutu membra tuere tuo:
Ne lasciuiæ meos perturbent somnia sensus,
Organa tu mentis dirige crassa meæ.
Fac tuus immanem procul Angelus arceat hostem,
Cui proprium est regni ledere membra tui.
Crastina sic cernens redeuntis tempora lucis,
Grata tibi memori carmina mente canam.

lanceffent curæ, placidi requiefcite fensus:

Tu mihi iam CHRISTO, Somne, fauente ueni:

M. ANTONII FLAMINII

IAm uesper ortus incipit
Diem tenebris condere.

At nos parentem luminis

Sancti prececur, ne finat

Noctem suorum mentibus

Caliginosam irrepere.

Seu dulcis alma recreat

Sopor quiete, languida

Seu liquit ille lumina,

Nunquam recedat à pijs

Lux sempiterna cordibus

Vt semper indies magis,

Magisq; detur maximi

Benignitatem numinis

Videre mente lucida,

Et hinc amoris optimi

Ardere semper ignibus.

Supreme cœlitum pater,

Votis tuorum supplicum

Aures benignas admoue:

Vt sensa cordis omnia,

Et dicta, factaq; ad tuam

Sic diriganus gloriam.

n. 2

CHRISTO

CHRISTOPHORI SCHELLEN-
bergij.

I Am cœli faciem spargente micantibus astris
 Nocte, quies oculis est capienda meis.
 Sed non antè torum somno fruiturus inibo,
 Summe Pater grates quàm tibi promptus agam:
 Quod felix huius mihi transijs hora dici,
 Et te custodem tutus agente fui.
 Et quia nemo hominum te non offendit & errat,
 Lux sine peccato non abit ulla suo:
 Tu miserere mei Pater ô lenissime, daq;
 Erratis ueniam, quam prece posco meis.
 Dumq; salutarem tua munera carpo quietem,
 Fac mihi secure tempora noctis eant.
 Nam cum sopito uigilantem corpore mentem,
 Cunctaq; tutelæ cætera mando tuæ:
 A dextra læuq; mihi sacer Angelus adstet,
 Vt sathanæ fiat copia nulla mei.

ANDREAE ELLINGERI.

S Olece cursu languido
 Decliuis occasum petit,
 Sensim refulgent aurea
 Cœli nitentis sidera.
 Caligo noctis ingruit,
 Quietis hora iam redit,
 Quæ sessa membra recreat

Blando

Blando soporis munere.

Te CHRIS TE uoto supplici
Toro recumbens inuoco,
Grates tibi Rex optime
Depromo cordis ex sinu:

Quòd hac die clementia
Me numinis textit tui,
Quòd feceris saluum tori
Me fulcra rursus scandere.

Ignosce si quid perperam
Et impiè patrauimus,
Sermone, facto, friuolis
Et cogitationibus.

Somno fruentem me tua
Noctem per hanc præsens ope
Tuere, ut alterna uice
Iucunda surgant tempora.

Adsit mihi sacer tuus
Defensor angelus, Draco
Ne peruigil me suppressat
Molli quiete lassulum.

EIVSDEM.

Blanda quies furtim fessis subrepat ocellis,
Iamq; sopor gemina lumina nocte tegit:
Compositus iaccā, concessio et munere fungat
Excubitor gallus dum uocet ore diem.
At tibi me commendo Deus, tu nocte sub ista

¶

¶

Defen-

Defensum placida protege mitis ope.
 Da precor angelica fidos de gente ministros,
 Quos iubeas lateri semper adesse meo:
 Ut quibus oppugner, nullas nigra bellua vires
 Inueniat, quamuis seua fuisse uelit.

CHRISTOPHORI AVLAEI.

Christe colorati possessor & arbiter orbis,
 Sub pedibus Ditis qui fera regna premis:
 Qui nitido illustras obscurum lumine mundum,
 Veraq; qui recte crederis esse dies:
 Qui tenebras nescis, & caecae nubila noctis,
 Cui placet & gratum est nil nisi lucis opus:
 Me, precor, à cunctis animae defende periclis,
 Dum solitam requiem mens capit agra suam,
 Suscipe me, curamq; mei gere tutor: & horrens
 In me nil poterit iuris habere sathan.
 Noctis praestigias auerte benignus opacae,
 Ne moueant sensus somnia uana meos.
 Dumq; fatigatos gratus sopor occupat artus,
 Officiumq; suum languida membranegant:
 Corporis atq; animi bona, quae mihi Christe dedisti,
 Credo patricinio tempus in omne tuo.

IOANNIS GIGANTIS.

Christe pater rerū, tellus cui parcat & aether,
 De cuius pendet munere nostra salus:
 Suscipe per totam miserum defendere noctem,
 Suscipe me famulum Christe iuuare tuum.

Ne

Nemihî uel cæcæ metuenda pericula noctis,
 Vel noceat Stygijs uis truculenta lupi.
 Cura meæ tibi nam soli data Christe salutis,
 Te melius nobis nemo prodesse potest.

ADAMI SIBERI

P Hæc bus peracta luce uultum co-
 Micantq; cœlo sidera:
 Nos fessa curis, & laboribus
 Dulci quieti corpora;
 Sine uitijs non uiuit ullus, & rudis
 Occasiones criminum
 Non uitat ætas: ergo facta nequiter
 Ignosce filijs Pater.
 Præstò iube nobis tuus sit Angelus,
 Qui nocte nos hac protegat.
 Et tu, tua quæ maxima est potentia,
 Obscena pelle somnia.
 Nil iuris habeat hostis hîc: simus tui
 Hac nocte, qui fuimus die:
 Exhibit ut cum luce crastina uigil
 Aquis Eois Phosphorus,
 In litteris tibi seruiamus ô Pater,
 Et mente simul, & corpore.

PATER ORANS PRO
liberis.

ADAMI SIBERI.

O Qui solus habes uerè, Pater unice, nobis
Dulcia quæ donas nomina ferre patris;
Quæ tua sancta homini uox dixit Crescite, prole
Nec pauca uestrum multiplicare genus:
Quam dedit è casti iuncta mihi fœdere lecti,
Fœcundi natos pignora grata thori.
An tacitum nobis pertentent gaudia pectus?
An patris ut solus leticiâq; fruatur?
Tantum corpus alam, fragilem traducere uitam
Nec non commonstrem qua ratione queant?
Tantum diuitias multo illis congerat auro,
Curâq; non tenues nostra relinquat opes?
Non ita: Sed discant ut te Dominumq; Deumq;
Vulnere nature fœdâq; nosse suæ.
Scilicet à primo labem traxisse parente,
De facili finxit quem tua dextra luto,
Illum, dum uetita decerpit ab arbore pomum,
Ah caussam quantis, quotq; fuisse malis:
Vt iam nemo colat, nemo ueneretur, honoret,
Ritè Creatoris numina sancta sui.
Mancipium sathanae sed homo sit uiuus, Auerno
Atmersus Stygijs præda cremanda rogis,
Ne tamen humani generis stirps tota periret,

Quæ

Quæ fuerat cœli nata tenere domos:
 CHRISTVM iræ iusti se subiecisse parentis,
 Nec merita nostrum morte luisse scelus.
 Hoc qui confidunt, cœlestes scandere in arces,
 Lucida cœruleum qua plaga monstrat iter.
 Hoc igitur primum, Rectas coluisse per artes
 Tum mentes, linguas & didicisse uelint:
 Erudiant seros ut de pietate nepotes,
 Non paucis nomen notificentq; tuum.
 Quot tamen hoc faciunt? cheu pars maxima patrū
 Doctrinæ genus hoc crimen habere putant.
 Instillantq; suis odium pietatis, in atros
 Serpentes Erebi uirus & adiiciunt.
 Quid uerò reliqui? magis quàm sua pignora, curant
 Stetigerosq; fues, yuricolæ boues.
 At mihi da mentem contra impium secula rectam,
 Officio sancti fungar ut ipse patris:
 Instituanq; meos, ueluti de sanguine natos
 Lamechidesq; suo, Thariadesq; suo.
 Et qui discantis nisi mens pietate trahatur-
 Cura nihil quicquam præcipientis agit:
 Sparge precor tencras cœlesti rore medullas,
 Afflatusq; tui numine corda moue,
 Ut patris aure bibant cupida præcepta, magistri
 Quiq; tenet sanctæ uirgæ sceptra scholæ:
 Ut formatrices mollis quasi cæra sequantur,
 Optima non tardè percipiendo, manus.

Qui facieq; tua, genij, uultuq; fruuntur,
Præfenti uigiles hos tue antur ope.

Ne Stygij teneris noceat uis sæua tyranni
Mentibus, & captas sub sua iura trahat.

Consita sed riguo cœu plantula surgit in horto,
Et fit frondosis arbor opaca comis.

Iusticiæ flore, & pietatis fœtibus aucti
Succrescant, laudis pars quotacunq; tuæ.

Hæc ego pronatis, quæ ne sint irrita, CHRISTI
Per te sancte Pater facta, crucemq; rogo.

GEORGII FABRICII.

Magnū opus est, homini nomē tribuisse pater
Datū quod uni conuenit et soli Deo. (nū:
Ipse Pater uerè est; seruat quia cuncta benigno
Vultu, repletq; gratiarum munere.

Aeris cuius pendent bonitate uolucres,
Ceteq; lato magna ludunt æquore,

Plurimaq; in uastis stabulant animalia campis,
Syluisq; congregantur, & lustris latent.

Tu quoq; sancte Deus, sancti pater unice Christi,
Nomen mihi patris sacrum communicas:

Quæq; tuo cœpit sperare & uiuere uerbo,
Vis esse custodem creaturæ tuæ.

Sunt tua dona, meam cingentia pignora mensam,
Quæ matris ipse subleuasti ab ubere.

Sit tua cura, mei soboles dulcissima lecti,
Lecti tuo feracis unius bono.

Nemo

Nemo potest sine te sanctos educere natos,
Ciuesq; dignos tradere olim Ecclesie.

Ezechias dirum genuit feritate Manassen,

Tribusq; David luxit ipse in filiis.

Isacides quales habuit: tuq; inclyte uates,

Quem mater impetrauit Anna siletibus?

Non de progenie, non de uirtute parentum,

Dei timentes procreantur liberi.

Nam nimium nostri corruptus seminis ortus,

Origo cunctis una nempe debilis,

Luce Deoq; carens, primoq; à germine praua,

Emissa prauis scilicet de surculis.

Est pietatis opus, meriti donumq; superni,

Bonos habere & educare liberos.

Quapropter tua nos doceat sapientia, queis sint

Primis ab annis inbeundi moribus.

Grata nec desit, quas sint sine labe per artes

Virtutis ipsam pertrahenda ad semitam,

Nos tua præterea clementia seruet, & illos,

Latentur in commissio utrique munere,

Non luxus fragiles, aut ignoscantia mentes

Euertat, & materna stulta lenitas.

Non uulgi mores, nec consuetudo malorum,

Nec discipline exempla discrepantia.

Quicquid & ingenijs obstat puerilibus, absit

Procul parentis à boni peratibus.

Carente

Carente luctus et modestiæ domo,
 Qua sancti coetus societati, uoce præalta
 Deum inuicem modis celebrant orthijs:
 Et nos cum nostris concordi pectore natis,
 Aeternum in illis floreamus cætibus.

LIBERI ORANTES PRO parentibus.

A Mortali utero quicquid procedit in auras,
 Ortus suo nostrum anteit longè genus:
 Cornua sunt ceruo; ualido sunt cornua tau-
 Nobis inermis nudaq; est natiuitas. (ro,
 Nil natura creat homine imbecillius ipso,
 Et solus ærumnæ capit sensum suæ.
 Nominis (heu miserum) diuini nascitur hostis,
 Hostisq; magni machinis exponitur:
 Qui ludente sibi mundo atq; cupidine nostra,
 Cotidianis gestit in uictorijs.
 Hæc non sunt dictis nobis ignota parentum,
 Quorum fides amorq; nescios monet.
 Quinetiam insomnes noctes, uariasq; laborum
 Acerbitates toleranter perferunt,
 Ut uictum hospiciūq; parent, certasq; relinquāt
 Opes, egestatemq; deformem arceant,
 Implantant uiridi uitæ præcepta sub æuo,
 Docentq; sancta cum Deo loqui prece:
 Nos prece comendantq; Deo, queruntq; magistros

IN

In educatione gnauè industrios,
 Inuentisq; suam tradunt curamq; uicemq;
 Desuntq; nullo nec loco, nec tempore.
 Ante sed in cœli stellas percurreris orbe,
 Quàm per piorum facta eas patrum pia,
 O' tales, Deus omnipotens, bonitate parentes
 Tua gubernans esse longæ eos sine.
 illorum cœptis bonis et sudoribus adsis:
 Sunt absq; te nil cœpta, sudores nihil.
 Reddere cumq; uicem meritis sit nulla facultas,
 Audi preces, quas mente grata reddimus.
 Quis tibi nãq; Deus, quis digna parëtibus, unquam
 Soluet salutis atq; curæ præmia?
 Qui iacit in nudum patrem ludibria Chamus,
 Deletur omni cum sua propagine:
 Cum pecore intereunt homines, cumq; urbib. agri
 Tolluntur igne, terra paret exteris.
 Casarie patula dependens Absolo quercu,
 Malo malus letho necatur filius.
 Has tu cum statuas ingratissimæ pœnas,
 Gratos bonis fac nos Deus parentibus.
 Obsequio pensatur amor, pietate labores,
 Et cura pro curis amica mutuis.
 Hanc curâ, hunc immitte piû Deus alme fauorem,
 Ut et parentes, teq; honoremus Patrem:
 Tempora cernamus felicitis prospera uite,
 Promissa in hoc et in futuro seculo.

Non

Non ueluti fumus uita euanesceat inanís,
 Nec morte nostra finientur gaudia.
 Quidq; paternus amor possit, quid pectora iuncta;
 Hoc ante nostra ut sol micabit lumina.
 In te cœlestiq; Patre, & te Natē potente,
 Et in perennis charitate Spiritus.

MAGISTER ORANS
 pro discipulis.

GEORGII FABRICII.

O Domine atq; Deus, terram & supera ar-
 dua torquens,
 Quem Patrem credunt pectora, lingua uocati:
 Nemo tuo quicquam peragit sine numine ritē,
 Seu priuata gerat, publica siue gerat.
 Nec gerat illa tamen, primis nisi doctus ab annis,
 Virtutis carpat cum pietate uiam.
 Ergo inter promissa tui tot munera nati,
 Doctores etiam nomina prima tenent.
 Hoc nunc officij cum indignus fungar honore,
 Paruaq; sit fidei tradita turba meæ:
 Da mihi solliciti mentem, affectumq; parentis,
 Cura sit ut teneri fida, tenaxq; gregis.
 Nil doceā, uel agā, quod praua exempla sequantur;
 Ne temerem CHRISTO templa sacrata tuo.
 Ille suis pueros quā blandē amplectitur ulnis,
 Quamq; ipsos ledi uoce minante uerati?

116

Ille suis puerum monstrans etiam ipse ministris
 Maximus esse studens, hunc imitetur, ait.
 Hos mihi committis, quos nunc ego grandior annis,
 Quosq; alij debent simplicitate sequi.
 Non ego, non istum caperem Pater alme laborem,
 Sed bonitas fortem me tua magna facit.
 Te mandante sequor, te defendente guberno,
 Teq; iuuante meum non ego segnis opus.
 Quod nequeunt parue uires, tenuisq; facultas,
 Hoc scio me ardenti posse parare prece.
 Expertusq; almae tot propugnacula dextrae,
 Non cessabo tuam sollicitare fidem.
 Ergo care parens, imbelles affere coetus,
 Iq; tuum miseros suscipe sancte sinum:
 Ne paradisiadicos homini furatus honores,
 Decipiat solito credula corda dolo.
 Inuidiosos defende Potens, et Maxime paruos,
 Conserua pia quod dextra creauit opus.
 Quicq; tua aetherei uigilant ante ora ministri,
 Perpetua fragiles hos tueantur.
 Aetati est error, leuitasq; innata pusillae,
 Addit et ad uitium uita proterua faces.
 Saepe mali nocuere bonis: quicq; ante secutus
 Recta fuit, captus concidit ille dolo.
 Sed quicquid uitij est, et quicquid triste timetur,
 Corrige, tolle, tua pro bonitate Deus.
 Delige de tenero tibi membra fidelia coetu.

Qui

Qui celebrent nomen secula cuncta tuum.
 Impelle infantum CHRISTI ad præconia lingua,
 Ingenuisq; animum moribus adde pium,
 Tu regē nutricis uix raptos lacte tenellos,
 imbueq; afflatu pectora parua sacro.
 Quam thus in Libano suaues diffundit odores,
 Tam gratos fructus ærea cuncta ferat.
 Surgit ut Idalijs, uernans rosa, consita riuus,
 Vt Syrio florent lilia cana solo:
 Sic crescat studijs pietateq; clara iuuentus,
 Et cœtus uigeat fida ministra tui.
 Da placidos Zephyros, nostræ da uela carinæ:
 Vt contempta sumus, sic tua turba sumus.

ADAMI SIBERI.

C Hriste fauce, grex ingreditur sacrata tenellus
 Tecta scholæ, clemens huc facilisq; ueni.
 Hic cum Pasithea, blandisq; sororibus olim
 Ducebat socios Calliopeia choros:
 Regna superstitio cum nondum uana teneret,
 Sancta q; floreret cum pietate fides.
 Virgineos cœtus Bromiusq; Venusq; fugarunt,
 Ac Molochō templum constituere suo.
 Nunc loca conuertit sacros hæc rursus in usus
 Cura magistratus, Picridumq; domum.
 Tu Deus hunc illis animum mentemq; dedisti:
 Quæ bona sunt, fiunt cuncta mouente Deo.
 At quia non res grata magis tibi maxime CHRISTE,
 Quam

Quam uita & studijs culta iuuenta bonis:
 Tu Deus ô nostras impellas numine mentes,
 Quod linguam regat, & quod regat acta, tuos:
 Ut bene doctrina pueris præsimus, honestis
 Et uitæ exemplo conueniente uiris.
 Ne malus ab mentes, ne quis tibi fascinet illas,
 In quibus est regni pars sita prima tui:
 In tua tam blandis sermonibus use redemptor,
 Quos inuitatos colla uenire iubes.
 Sunt delubra tui iuuenilia pectora Flatus:
 Ah pereat, puerum fallere quisquis amat.
 Sed quoq; abesse procul iubeas: discedite, fastu
 Quos tumido inflatos parua docere pudet.
 Quis furor est, quæ mens, septos impube corona
 Grammaticæ sprete, quam decet ire, uia:
 Naturæ obscuro sermone euoluere mores,
 Iunctaq; perpetua corpora brima fides?
 Cur luna atratos aliena luce refulgens,
 Cur sol defecto lumine iungat equos,
 Vnde perennis aqua in nubes, qua fulmina caussa
 Aetherea coeant, desiliantq; domo:
 Vnde tremat tellus, cur in mare fulmina currant
 Omnia, nec fines exeat unda suos.
 Quam potius laudandus hic est, quem queq; docere
 Distinctisq; locis, temporibusq; iuuat:
 Ad tenere qui se turbæ demittere captum,
 Cum pueris puerum turpe nec esse putat.

Sic cum collegis ego sim, te CHRISTE fauente,

Irrita nec parui cura laboris erit.

Nec minus ô puerum mollissima pectora firma,

Afflatusq; tui numine CHRISTE rege.

“ Aduitium pronos ætas iuuenilibus annis

“ Omnis habet lapsus, cordaq; stulta gerit.

● Quinetiam casses nullo non tempore tendens,

Insidias gaudet composuisse sathan.

At tu defensos uindex fortissime serua,

Occultos hostis nec patiare dolos.

Da, uitæ custos illis, sanctiq; pudoris,

Angelici assistat sedula turba gregis.

Impia da ut tent morum contagia, quicquid

Mentibus & teneris transitione nocet.

Socraticis sine te sapientia prodita libris

Nil prodest, imò lædit obestq; magis.

Te primis ergo solum uenerentur ab annis

Suspensis animis & tua uerba bibant.

Consuescant tibi ferre preces, tibi dicere laudes,

Consuescant factis te celebrare suis

“ Extremis serò pietas condiscitur annis,

” Inualuit longa cum scelus omne mora.

” Quo testa imbuitur primum noua, seruat odorem,

” Et pietas reliqui temperis acta regit.

Tum præceptorum dictis parère laborent,

Inq; loco patrum qui docuere putent.

Cœur rigide cernicis equus qui frena recusant,

Non

Non poteris magnis annumerare uiris.
 Aut quos emendant tantum modo flagra: bonorum
 Mentis uerba mouent, uerba nulla melos.
 Omnia uincit amor uirtutis, et omnia discit:
 Hunc si CHRISTE dabis, qualia dona dabis?
 Namq; Heliconiadum nec tentabuntur ab hoste,
 Qui se, quam didicit, plura tenere putat:
 Et subiisse nolent nullos non sponte labores,
 In studij ponent tempus et omne bonis.
 O' niueam lucem, cum quæ sit docta, bonorum
 Hoc ludo exhibet plurima turba uirum
 Non, non succrescet Chamus hic, non Absolo, iusti
 Aut maduit fratris cui nece dextra sui.
 Hic crescent, patri falso periisse relatus
 Rachelides Nili gloria qualis erat:
 Qualis erat nondum conceptus matre uouente
 Iam sacer, Helcana de genitore satus:
 Cum socijs qualis Chaldeo oblita tyranno
 Cui concessum uni uisa referre Puer:
 Deniq; bis senis etiam natalibus actis
 Ipse puer qualis CHRISTE redemptor eras.
 Tunc, lacera quæ iam pudibunda Ecclesie ueste,
 Ungue notatq; genas, ungue notatq; comas:
 Talibus ingenijs lugubres ponet amictus,
 Et cingent letum mollia ferta caput.
 Tunc quoq; florebunt leges, pax alma reuersa
 Optatas nostro ducet in orbe moras.

*Annue, sic tua sit tibi gloria Christe pereennis,
Cum Patre, cumq; sacro Flamine cuncta regas.*

DISCIPVLVS ORANS
pro magistris.

GEORGII FABRICII.

N On casu noster coetus collectus in unum,
Qui modo non una ducit in arte diem.
Ipse Deus proprio discentes conuocat ore,
Sacratas studijs dedicat ipse casas.
Ipse etiam praesens est talis in agmine turbae,
Quae fundit iussas multiplicatq; preces.
Ut curat natum genitrix blandissima: curat
Impubem uigilans sic Deus ipse gregem.
Hunc fouet, hunc audit, praesentiaq; omnia lustrat
Facta, nec usquam oculos dimouet inde suos.
Praeficit eximia doctos pietate magistros,
Officio fungi quos iubet ipse suo.
Virgea mandat eis, contemnaq; sceptras, sed illi
Vix ullum in terris gratius extat opus.
O quoties uerbis non est efferre beatum,
Sedulus in tali munere quisquis agit.
Nunquam manè leuo de molli corpora lecto,
Nec solito rursus membra repono thoro,
Quin ualuisse mei codnoscam uota magistri,
Ad summum pro me quae dedit ille Deum,

Ille

Ille meæ uitæ curam gerit, ille salutis,
 Perpolit & lima pectus agreste meum.
 Instillat placidas artes, præceptaq; sancta,
 Nec sinit in brutum degenerare pecus.
 Luxuriam, ueluti fœcunda in uite coercet,
 Et docta carpit noxia quæq; manu.
 Heu quoties à me iustam commotus ad iram,
 Protulit in mores dicta seuera malos:
 Bileq; composita, dilexit more parentis.
 Aut magis ex animo si quis amare potest.
 Neue irem pessum, sathana fraudante laborem,
 Perstitit in multa nocte dieq; prece.
 Sed numerum citius florentis tempore ueris,
 Blandinasq; rosas, coryciumq; crocum:
 Quàm memorare queam fidi benefacta magistri,
 Que fert innocuo sponte uolensq; gregi.
 O' Deus, exigui cœtus excelsæ Creator,
 Difficili oblatas ne reice aure preces.
 Namq; tuo fretus iussu, te apello benignum,
 Qui tali gaudes sanctus honore coli.
 Suscipe tutandos, tibi qui seruire parati,
 Quorum ingens humeros iugiter urget onus.
 Sint tuti in tandis turbis, miseroq; tumultu,
 Mundus in exitium quo ruit ultro suum.
 Tu nisi saluifici seruares semina uerbi,
 Doctoresq; dares per sacra templa pios:
 Perq; scholas, homines uita & grauitate seueros:
 O   :   Essemus

Essemus similes foeda Gomorrha tui.
 Et quoniam in terris hæc turba uicaria Christi est,
 Illam per CHRISTVM queso tuere tuum:
 A recto nunquam conuertat hypocrisis ullum,
 Néue tuum euertat dira tyrannis opus.
 Ingratoq; famem quio uix de pellere mundo
 Possunt, in placitas adijce diues opes.
 Roboret illorum fortis patientia pectus,
 Ne fugiant oneris pondera magna sui.
 Neu segnes odijs, aut improbitate malorum,
 Contineant cursus incita uela sui,
 Cuncta indigna pati discant, pulchreq; mercri,
 Nec regnum cessent amplificare tuum.
 Excelsos tu præbe animos, ueriq; tenaces,
 Atq; aliquam superi luminis adde facem.
 Tempora tum fragilis post hæc durissima uita,
 Illis pollicitus quæ dare. dona dato.
 Purpureo splendet ueluti sol aureus orbe,
 Aethereasq; micat phosporus ante faces,
 Iustorum prælustre decus sic fulgeat: ornas
 Doctorum cultas sic amarante comas.

ANDREAE ELLINGERI.

Rerum magne sator, conditor omnium,
 Phœbea reuehis Lampade qui diem,
 Et lunam tenebris præficias humidam,
 Distinguens uarijs sidera motibus.
 Dum per sana tui dogmata Filij

Creden-

*Credendum numerus crescit, & in dies
 Augetur fragilis turba fidelium,
 Doctrina fidei scilicet agnita:*

*Te nunc summe Deus, te precor intimo
 Ex sensu taciti pectoris, ut tui
 Flatus uiuifico numine robores
 Omnes qui studio iussa docent tua.*

*Rectis tu studijs, artibus & pijs
 Offundi tenebras obsecro ne sinas:
 Hanc lucem retine, coelitus hanc fove,
 Ne quã barbaries prisca repullulet.*

*Tales ergo uiros protege sedulo,
 Qui mentes teneras artibus instruunt:
 Hos uel præcipuè, quorum opera in meis
 Vtus sum studijs, ut pòte maxima.*

*Primis quippe fui cura parentibus,
 Qui me sub uiridi tempore paruulum,
 Eductum lepidis moribus, ad scholam
 Iusserunt teneris pergere passibus.*

*Omnes & reliquos, qui mihi sedulo
 Dignis officijs, & studio pari
 Ostendèrè animi pignora candidi,
 Inceptisq; meis corde fauent pio:*

*Seruato incolumes hos precor optime,
 Et uitam facili tempore proroges:
 Et tandem geniti per meritum tui,
 Fac uitæ teneant gaudia perpetis.*

LIBERI ET DISCIPV-
li orantes pro parentibus
& præcepto-
ribus.

HIOBI MADEBVRGI

Quem tellus tremit, & terra sublimior orbis,
O Deus, ô clemens accipe uota Pater.
Pectore quasq; damus pauido iustissime iusta
Exaudi nostras pro bonitate preces.
Nos tua maiestas terret ueneranda: sed illa
Filius, ut comis, sitq; benigna, facit.
Vnus is ad dextram tecum Deus, ipse pusillos
Suscipit & placida uoce uenire iubet.
Assumus, & precibus facilem te poscimus aurem,
Amplius ô timidis non metuende Deus,
Nos pia te docuit uenerari cura parentum.
Pro quibus has meritò fundimus ore preces.
Hoc pietas iubet, hoc tua non uiolanda uoluntas,
Hoc uult pro meritis reddere gratus am or:
Ad te igitur tot nos suspiria ducimus, in nos
Esse quot ipsorum facite benigna solent.
Emisit primas nos mater dulcis in auras,
Cui graue, sed gratum tum fueramus onus.
Huius & infantes pleno ubera duximus ore.
Hec alimenta manu dulcia sepe dedit.

Sapius

Sæpius infomnes exegit sedula noctes,
 Dum sua uult somno pignora cara frui.
 Deniq; quod summū est, uerba ipsa precātia primū
 Nos docuit balba uoce iterare rudes.
 Maior deinde patris cura, assiduiq; labores,
 Quo uigor in nobis maior inesse solet.
 Cuius amor uitam natorum spectat in omnem,
 Proq; suis curus anxius unus agit.
 Fine carent benefacta patris, nec nocte dieq;
 Illius nouit sollicitudo modum.
 Credidit hæc doctis nos nobiliore magistris
 Parte simul iussit nomen habere patris.
 Nomen dulce patris, nomen quoq; dulce magistri:
 Non minus is curat, non amat ille minus
 Mitius ingenium, pia mens exalta per artes,
 His par esse bonis gratia nulla potest.
 Gratia nulla potest meritis par esse parentum:
 Vix tamen, ô scelus, has unus & alter agit,
 A nobis scelus hoc Deus ô prohibeto nasandum,
 Et fac mente pia facta tenere patrum.
 Pro quibus has memores iustas effundimus ad te,
 Non dubitante Deus pectore & ore, preces.
 Spiritus illorum fac sanctus corda gubernans,
 Instruat in uera cognitione tui.
 Sincerum pure da religionis amorem,
 Da ueram nati noticiamq; tui,
 Hanc si noticiam dederis, quid cætera frustra

Expetimus, quæ tu sponte daturus eras?
 Sed prece tu multa gaudes: & in hac quoq; noster
 Parte erit erga ipsos officiosus amor:
 Concordes petimus peragant ut tempora uitæ,
 Inq; annos multos uiuat uterq; parens:
 Iniusta nunquam res fraude domestica crescat,
 Atq; suæ sortem conditionis ament.
 Addictiq; semel studijs, cum tempus in omne
 Artibus optemus posse uacare bonis,
 Hanc illis mentem, & mediocres suggere sumtus,
 Ne pessum, in nobis quod bene cœpit, eat.
 Et quia nos fidis iam commiserè magistris,
 Nobiscum ô Deus hos ut tueare rogant.
 Te saluasse patrem, nati per uulnera CHRISTI,
 Numine nosq; sacro uiuificasse, docent.
 Moribus informant iuuenilia pectora castis,
 Omne simul prohibent impietatis opus.
 Sed nos esse bonos quia fert malè, pessimus omnis
 Autor flagitij, his sæpe nocere studet.
 Despicit hos mundus, cui uirtus sordet: inani
 Et contrà fastu quod timet illud amat.
 Quos tu summe Deus nobis defende, pusilli
 Inq; duces prohibe uimq; dolumq; gregis.
 Utq; illis meritò patris attribuuntur honores,
 Illos fac patrius sic quoq; tangat amor.
 Non labor assiduus segnes, non immemoresq;
 Officij faciat mens malè grata sui.

Et tu, quod multa cura studioq; merentur,
 Pro precio dignam redde benigne uicem.
 Hæc te summus amor, fretus bonitate, precatur:
 Nostra nec esse fides irrita uota sinit.

PIETATIS PVE- RILIS LIBER III.

Preces uariæ.

IOANIS STIGELII, DE
 uirtute fidei Christianæ.

In dubio pugnans dum mens discrimi-
 mine querit,
 Sit ne ipsi curæ, sit ne relictæ Deo:
 Iamq; Deus lucem uerbi subducit
 Et aufert,

Iam reddit, uarias continuatq; uices:
 Et de more patris timida cum prole iocantis,
 Cor tremere ambigua speq; metuq; facit:
 Non alia est ratio, contrâ quæ uiribus armet,
 Quàm ualida supplex uox repetita fide.
 Me licet occidas, tua sum, tua dicar oportet,
 Per gnatum soboles morte redempta tuum.
 Verus in hoc uitam mihi, præsidiumq; dedisti,
 Promissæ

Promissi nequeunt fallere pacta tui.
 Fons ut es immoti, uirtus ut uiuida ueri,
 Sic oris nescis fallere lingua tui.
 Omnia ut opponas, fidei te robore uincam,
 Sæpius hac etiam uictus es ante Deus.
 Hec ubi non dubio de promi pectore sensit,
 Incipit ad pugnam segnior esse Deus.
 Et quasi iam uictus fidentis robore cedit:
 Crede mihi, hæc uis est unica grata Deo.
 Sic pugnante fauens cedit Cananitide Christus
 Et firmam pleno prædicat ore fidem.
 Dixerat huic: Canis es: turpe est, nec more receptum,
 Erepto pueris pascere pane canes.
 Illa sed ardenti fidei certamine pugnans,
 Strinxit in aduersas reddita tela minas:
 Ecce micæ etiam trito de pane catelli,
 Copia quas mensæ spargit herillis, edunt.
 Sim canis: at liceat passim fragmenta catellis
 Debita, querenti sumere Christi cani.
 Huic Deus adplaudens: Tua me fiducia uincat:
 Fiat, ut ex animo conscia credis, ait.
 Sic quicumq; malis, quicumq; doloribus æger
 Difficili certam tempore poscit opem,
 Exue quod mentem uiciat, precibusq; profundis
 Non dubiam casto pectore iunge fidem.
 Inde Deo, quamuis duro, constanter adhere,
 Fidentem nescit deseruisse Deus

ipse

Ipse fidem firmat, nutu iuuat ipse uolentem:
 Quocūq; queat uinci, præcipit ipse modum
 Non ne uides paruo de semine surgere plantam,
 Que sepe ingentes tollit adulta comas?
 Sic crescit teneræ surgens fiducia menti,
 Dum Deus adflatu cor fouet ipse suo.
 Ergo Deum precibus superare assuesce, fideq;
 Non alia iratus uincitur arte Deus.

DE VI ET EFFICACITATE
 Precationis Christianæ.

EIVSDEM.

Quisquis in hoc uario uitam discrimine rerū,
 Carnifici lugens hospes in orbe trahis:
 Si modò non animum despondes, si modò uero
 Agnoscens gemitu numina uera colis:
 Nulla adeò est atrox ullo uiolentia casu,
 Que rebus ueniat perniciofa tuis.
 Fide Deo, et contra fortunam audentior ibis:
 Omnibus oppressos liberat ille malis.
 Quid quòd et inuitat, quid q; sese omnibus offert?
 Et patrio cunctos motus amore uocat?
 Quisquis in aduersi iactaris turbine fati,
 Et malè difficili tempore pressus habes:
 Ad mea suspira sublato numina corde,
 Ipse tibi præsto tutor et ultor ero.
 Ipse ego te creptum medijs seruabo periculis,
 Omnibus

Omnibus ærumnis, me duce, liber eris.
 Sic ait, sequeni facunda per organa Flatus,
 Ipse boni & ueri fons & origo Deus.
 Quæ uox? quæ harmonicis chelys argutissima ner-
 Quis sonus hoc poterat dulcior esse sono? (uis,
 Ecce cruori uori premeris sub lege tyranni,
 Vincula uel sæuo captus ab hoste geris:
 Aut tibi ieiunas stringit penuria mensas,
 Aut uastat patriam pestis acerba domum:
 Aut mensuræ expers: immanis bellua, bellum
 In tua non merita tegmina clade ruit:
 Aut tibi subiectæ tollunt bona patria flammæ,
 Impius aut partas miles ademit opes:
 Protinus auxilium, solatia, robur habebis,
 Orabis puro si modò corde Deum.
 Dum loca bis quatuor Moses per inhospita lustris
 Iusta Deo addicto milite bella gerit,
 A' populo quoties pœnam ruditate merenti
 Deflexit precibus dira pericla suis?
 Angelus Achasidæ precibus legatus in hostem,
 Agmina diuina delet iniqua manu:
 Fauce siti pressa, precibus fortissime Samson
 Es subiti puras fontis adeptus aquas.
 Obruit ignita tres in fornace precantes,
 Sæua sed illesos perdere flamma nequit.
 Afferuere preces sæuorum ex ore leonum
 Innocuum uatem Mede Dariæ tuum.

Sapathi-

Daphatidæ Syriæ nequicquam uincla tyrannus:

Dum facit is puro pectore uota, parat.

Liberat è cete fidentem oratio Ionam,

Dum firmo in medijs pectore fidit aquis.

Per mare iactatus, terræq; pericla Paulus,

Ad Dominum fusa uincit ubiq; prece.

Facta cadunt manibus confiso uincula Petro,

Dum leto auxilium prædicat ore Dei.

Quid tamen exemplis opus est? exempla petenti

Quelibet ostendit milia multa dies.

Nonne Deus nobis mensas spectantibus auget,

Consecrat ad positas cum pia lingua dapes?

Nōne hominū numerus sata grana æquare uidetur,

Que pius agricolæ misit in arua labor?

Plena tamen mirè distendunt horrea messes,

Præsentemq; docet copia larga Deum.

Quod si idem fieri Geticæ causabere genti,

Aut si qua est alibi gens aliena Deo:

Næ data præsentis dum carpit commoda uite,

Ante Deum æternis est caritura bonis,

Vt casta uult mente coli, precibusq; uocari,

Sic negat oranti munera nulla Deus.

Tu modo ne tempus uotis præscribe uocato:

Sæpe Deus differt, quæ citò facta nocent.

Ipsi tota tuæ ratio est notissima uite,

Arbitrium uoti finiet ipse tui,

Nec peregrinanti uox irrita mente feratur,

Nec sonet ignaro pectore lingua preces.
 Hec cæcos animis, suaq; in mala sponte ruentes,
 Quos res à memori distrahit ulla prece.
 Aut qui dum fuscæ, sic re cogente, precantur,
 Tam sanctam trepidi rem dubitauer agunt
 Ethnicus ignotis sic diuis concinit Orpheus.
 Sic hymnos dubio ludis Homere sono.
 Vox concors cum corde sonet, mens pura precetur,
 Et ueniam in solo quærat, opemq; Deo.
 Mens humilis, culpæq; dolens, fidensq; salutis,
 Ardua perruptis nubibus astra subit:
 Per mediatorem firmans uestigia Christum,
 Non aliter compos, quod cupit, illa feret.
 Ipse Deus præsto est, & proximus omnibus illis,
 Qui uera faciunt agnitione preces.
 Illum adeo uero quicumq; uerentur amore,
 Omnia gauisi, quæ uoluere, ferent.
 Ut se saluifici patefecit munere uerbi,
 Sic sibi uult proprio solus honore coli,
 Nec cultum agnoscit, quem Christi gloria nescit:
 Illius oratus nomine cuncta dabit.
 Ergo suis subeat sua fata furoribus, orbis,
 Quem iuuat à uero semper abesse Deo.
 Cladibus inuoluant insana hæc tempora mentes,
 Omne ausit regni dira cupido nefas:
 Te Pater, inuicti sacro cum numine Christi,
 Mente fide plena te uoco uiue Deus.

Qui

Qui te saluifici manifesto munere uerbi,
 Perspectum populis omnibus esse cupis.
 Et uelut è speculo, tua quæ sit uera uoluntas,
 Præcipis è Gnati discere morte tui.
 A te uera salus, tu tanto in turbine rerum
 Auxilio serua meq; meosq; tuo.
 Neue animum rapiat secum sentina malorum,
 Da mala pacata publica mente pati.
 Ecce caput diro pugnat cum corpore fato,
 Et rapit insontes seuus in arma furor.
 Paruulus ista tuus trepidè grex praelia spectat,
 Et fieri in pœnas talia cuncta dolet.
 Heu multos belli uis impia raptat eorum,
 Qui ferro certè non meruere mori.
 Ut uolitans rupto uiolentus ab aggere torrens,
 Cum pecore inuocuas flumine tollit oues:
 Sic latè extendens crudelia brachia bellum
 Versat in innocuas publica damna domos.
 Ah quam sancta tui fœdatur gloria uerbi,
 Dum dictu Mauors facta nefanda facit.
 Aure Deus placida gemitus admitte torum,
 Et dubijs certa consule rebus ope.
 Obiectas arce nebulas, & nubila pelle,
 Quæ uerbo inducit uis manifesta tuo.
 Impia mordaces conantibus iniice frenos,
 Nominis extinguant ne monumenta tui.
 Ne cogant propriam nos abiurare salutem,

Que sola gnati morte parata tui est.
 Sed tu iam Christi famulatrix Musa potentis.
 Siste querulosum, sineq; claude melos.
 Cor sine spe plenū expectet, quod lingua precatur
 Sic Deus oblato munere largus adest.
 Fisa Deo cupidum firmet patientia pectus:
 Omne malum, in Christo si patiare, leue est.
 Christe potens mundi domitor, Rex maxime regū
 Auxilio foueas meq; meosq; tuo.
 Tu potes in medio pacem donare tumultu,
 Ut nusquam mentis senti at arma quies.
 Naufraga delirans subeat sua tempora mundus,
 Sacra mihi presens anchora Christus erit.
 Hoc duce seuorum pelagus superabo malorum:
 Iam ualeat mundus, Tu mihi Christe faue.
 PRECES EXAUDIRI PRO-
 pter Christum.

PHILIPPI MELAN-
 chthonis,

A Cer Idumæus, loca per deserta uagantes
 Arcere Ebræos finibus ausus erat:
 Conseruitq; manus, sed Moses arma suorum
 Adiuuat, & precibus prælia magna ciet.
 Et uincit, quoties palmas ad sidera tendit,
 Quemq; uocat coram sentit adesse Deum.
 Brachia sed quoties iterum lassata remittit,
 Cogitur Ebræi cedere turba ducis.

Ergo.

Ergo dic toto dum fusus pellitur hostis,
 Erectas palmas ut tenuisse queat,
 Subijcitur cubitis orantis saxea moles,
 Sollicitoq; suis corde petentis opem.
 Sic quoties curamq; precesq; remisimus ipsi,
 Ocia securis insidiosa nocent.
 Illecebre uacuas subcūnt dulcedine mentes,
 Et facile in uitium pectora prona trahunt.
 Exacuunt igitur tot nostra pericula curas,
 Proposita nobis exitijq; uia.
 Nec quisquā putet his se emerge re posse procellis,
 Auxilium præsens ni Deus ipse ferat.
 Conāitor æternus uera est tibi uoce rogandus:
 Hunc tamen ut places, ara petenda tibi est.
 Nulla est grāta Deo, nisi Christus filius, ara,
 Qui luit officio crimina nostra suo.
 Huic appone manus, huic toto in cumbito corde
 Ad patrem nostras perferet ille preces.

EIVSDEM.

N Ec tu Gnate Dei maius meliusue rogare
 Aeternum poteras, optime Christe, patrē
 Quam quali oroyū semper te diligit ipse,
 Diligat & simili nos ut amore Pater.
 Nec tribui nobis hoc possit munere maius
 Quid nati posset maius amore dari?
 Non apud æternum facis irrita uota Parentem,
 Adfirmat iurans hoc Pater ipse tibi.

Erga nos etiam es patrij tu pignus amoris,
 Iussus pro nobis debita λότρη dare.
 Nos igitur quanquā sumus ægra & sordida massa,
 Credimus ista tamen munera summa dari.
 Confisiq; tua prece Christe, pericula nostra
 A summo petimus cuncta Parente regi.
 Tuq; tuo serues infirmos Numine, qui uis
 In nostris uiuens mentibus esse λόγος,

AD DEVM PATREM.

DECII AVSONII.

Galli.

Omnipotens, quē mēte colo, pater unice rerū,
 Ignorate malis, & nulli ignote piorum,
 Principio extremoq; carens, antiquior æuo,
 Quot fuit, ant ueniet: cuius formamq; modumq;
 Nec mens complecti poterit, nec lingua profari,
 Cernere quem solus, coramq; audire iubentem
 Fas habet, & patriam propter considerare dextram,
 Non genito genitore Deus: qui fraude superbi
 Offensus populi, gentes in regna uocauit,
 Stirpis adoptiue meliore propage colendus,
 Cernere quem licuit proauis, quo numine uiso
 Et Patrem uidisse datum, contagia nostra
 Qui tulit, & diri passus ludibria lethi,
 Esse iter æternæ docuit remeabile uitæ.
 Nec solam remeare animam, sed corpore toto
 Cælestes intrare plagas, & inane sepulchri

Arca.

Arcanum uacuis adopertum linquere terris,
 Nate patris summi, nostroq; salutifer æuo,
 Virtutes patrias genitor cui tradidit omnes,
 Nil ex inuidia retinens, plenusq; datorum:
 Pande uia precibus, patriasq; hæc perfer ad aures:
 Da Pater inuictam contra omnia crimina mentem,
 Vipereumq; nefas nocituri auerte ueneni:
 Sit satis, antiquam serpens quod prodidit Euam,
 Deceptumq; adiunxit Adam, nos fera nepotum,
 Semina, ueridicis etas prædicta Prophetis,
 Vitemus laquos, quos letifer implicat anguis.
 Pande uiam, qua me post uincula corporis ægri
 In sublime feram, puri quæ lactea cœli
 Semita uentosæ superat uaga nubila Lunæ,
 Quæ procures abiçre pij, quaq; integer olim
 Raptus quadrijugo penetrat super æthera curru
 Helias, & solido cum corpore præuius Enoch.
 Da Pater æterni speratam luminus auram,
 Si lapides non iuro deos, unumq; uerendi
 Suspiciens altare sacri, libamina uitæ
 Intemerata fero: si te Dominiq; Deiq;
 Vnigene cognosco patrem, mistumq; duobus
 Qui super æquoreas uolitabat spiritus undas.
 Da genitor ueniam, cruciataq; pectora purga,
 Si te non pecudum sibilis, non sanguine fuso
 Quæro nec carnis numen coniecto sub extis:
 Si scelere abstineo errori ipse obnoxius, & si

Opto magis quàm fido bonus purusq; probari,
 Confessum dignare animam: si membra caduca
 Execror, & tacitum si pœnitet, altaq; sensus
 Formido excruciat, tormenta q; fera gehennæ
 Anticipat, patiturq; suos mens saucia manes.
 Da Pater hæc nostro fieri rata uota precatu,
 Nil metuum, cupiamq; nihil: satis hoc reâr esse,
 Quod satis est: nil turpe uelim, nec causa pudoris
 Sim mihi: nec faciam cuiquam, quæ tempore eodem
 Nolim facta mihi, nec uero crimine lædar,
 Nec maluer dubio, paulum distare uidetur
 Suspectus, uereq; reus, male posse facultas
 Nulla sit, & bene posse adsit tranquilla potestas:
 Sim tenui uictu atq; habitu, sim charus amicis,
 Et semper genitor sine uulnere nominis huius.
 Non animo doleam, non corpore, cuncta quietis
 Fungantur membra officijs, nec saucius ullis
 Partibus amissum quicquam desideret usus.
 Pace fruar, securus agam, miracula terræ
 Nulla putem, suprema mihi cum uenerit hora,
 Nec timeat mortem bene conscia uita, nec optet,
 Purus ab occultis cum te indulgente uidebor,
 Omnia despiciam, fuerit cum sola uoluptas
 Iudicium sperare tuum, quod dum sua differt
 Tempora, cunctaturq; dies, procul exige seuum
 Insidiatorum blandis erroribus anguem.
 Hæc pia, sed in æsto trepidantia uota reatu,

Christe

Christe apud æternum placabilis affere Patrem:
 Saluator Deus ac Dominus, mens, gloria, uerbum.
 Filius, ex uero uerum de lumine lumen,
 Aeterno cum patre manens, in secula regnans,
 Consona quem celebrat modulato carmine plebes
 Et responsuris ferit æra uocibus Amen.

IOHANNIS PICI

Mirandulani.

Alme Deus, summa qui maiestate uerendus,
 Verè unū in triplici numine numē habes
 Cui super excelsi flammantia moenia mūdi,
 Angelici seruit turba beata chori.
 Cuius & immensum hoc oculis spectabile nostris,
 Omnipotens quondam dextra creauit opus.
 Aethera qui torques, qui nutu dirigis orbem,
 Cuius ab imperio fulmina missa cadunt:
 Parce precor miseris, nostras precor eluc sordes,
 Ne nos iusta tui pœna furoris agat.
 Quod si nostra pari pensentur debita lance,
 Et sit iudicij norma seuera tui,
 Quis queat horrendum uiuentis ferre flagellum
 Vindicis, & plagas sustinuisse graues?
 Non ipsa irata restabit machina dextra,
 Machina supremo non peritura die.
 Que mens non primæ damnata ab origine culpæ,
 Aut quæ non proprio crimine facta nocens?
 At certe ille ipse es, proprium cui parcere semper.

p 4 Iustit

Iusticiamq; pari qui bonitate tenes.
 Præmia qui ut meritis longè maiora rependis,
 Supplicia admissis sic leuiora malis.
 Namq; tua est nostris maior clementia culpis,
 Et dare non dignis res mage digna Deo est.
 Quauquam sat digni: si quos dignatur amare,
 Qui quos non dignos inuenit, ipse facit.
 Ergo nos placido miserans precor aspice uultu,
 Seu seruos malis, seu magis esse reos,
 Nempe reos, nostræ si spectes crimina uitæ,
 Ingratæ nimium crimina mentis opus.
 At tua si potius in nobis munera cernas,
 Munera præcipuis nobilitata bonis:
 Nos sumus, ipsa olim tibi quos natura ministros,
 Mox fecit natos gratia sancta tuos.
 Sed premit heu miseros tantæ indulgentia sortis,
 Quos fecit natos gratia, culpa reos,
 Culpa reos fecit: sed uincat gratia culpam,
 Vt tuus in nostro crimine crescat honos.
 Nam tua siue aliter sapientia, siue potestas,
 Nota suas mundo prodere possit opes:
 Maior in erratis bonitatis gloria nostris,
 Illeq; præ cunctis fulget amandus amor,
 Qui potuit cælo Dominum deducere ab alto,
 Inq; crucem summi tollere membra Dei:
 Vt malè contractas patrio de semine sordes
 Ablueret lateris sanguis et unda tui.

sic

Sic amor ex pietas tua Rex mitissime, tantis
 Dat mala materiem suppeditare bonis.
 O' amor, ô pietas nostris malè cognita seclis,
 O' bonitas serui facta ministra tui.
 O' amor, ô pietas nostris bene prouida rebus,
 O' bonitas nostris nunc propè uicta malis.
 Da precor huic tanto qui semper feruet amori,
 Ardorem in nostris cordibus esse parem.
 Da sathana imperium, cui tot seruasse per annos
 Poenitet, excusso deposuisse iugo.
 Da precor extingui uesana incendia mentis,
 Et tuus in nostro pectore uiuat amor,
 Vt cum mortalis perfunctus munere uitæ,
 Ductus erit Dominum spiritus ante suum:
 Promissi regni felici sorte potitus,
 Non dominum, sed te sentiat esse Patrem.

IOACHIMI CAMERARII.

Ræ cunctis æternæ Deus, nos uoce precamur
 Supplice, sincere liceat præconia semper
 Doctrinæ exaudire, tuus quam filius ipse
 De patrio promens patefecit pectore nobis,
 Filius ille tuus sermo, lux, ardor, imago.
 Ipse manus rabiem Gethicæ depelle cruentam,
 Seu te mente alij scelerata Chryste furentes
 Deturbare throni conantur sede paterni,
 Atq; tuum in terris audent diuellere coetum,
 Depravando tuæ cœlestia dognata uocis.

P

S

Spiritus

Spiritus ô regni confors paraclete perennis,
 E' patrio natus quem mittit pectore sanctum,
 Iunge tui sensu populi concordæ cateruam,
 Assis & nobis morte impendente benignus,
 Concilians semper mansuræ gaudia uitæ.
 O' pacem largire Deus, largire quietem,
 Tranquilla ætatis concedens tempora nostræ
 Cursus ut à nobis huius tibi seruiat omnis.
 Tu solus potes hostiles arcece timores,
 Tu formidandas solus prohibere ruinas,
 Et potes inuicta pauidos defendere dextra:
 Aeternæ ô Deus, æterni Pater unice Nati,
 Aequale æterno spiras qui pectore Flamen.
 Sit Deus incursus hostilis libera tellus
 Quam colimus, studijs contingant ocia nostris,
 Floret hæc regio diuino tuta fauore:
 Conficiatq; suum spaciū fœliciter omnis
 Aetas, conditio, sexus, natio, genus ordo.
 Fons desiderij Deus opt. maxime sancti,
 Consilij & recti, atq; operum uirtutis origo,
 O' pacem largire tuis, quam non dare mundus.
 Iste potest: semper sic corda uacantia iussis
 Nostra tuis, omnisq; metu cessante pericli,
 n te perpetua secura quiete fruuntur.

SEBASTIANI CASTALIONIS

O Mnipotens genitor, quæ uox mortalis obire
 Argumenta queat laudum diuina tuarum?

Tu

Tu cœli uarios orbes, terræq; creasti
 Immotam molem: tum claro lumine mundum
 Illustrando, diem paribus succedere nocti
 Iussisti spacijs: medio deinde æra tractum,
 Infernis uolucres ab aquis discludere nimbos:
 In partesq; inas detectæ flumina terræ
 Desfluere, atq; cauas latè complere lacunas.
 Mox patefacta tuo iussu, genus omne sub auras
 Arboreum trusit tellus, herbasq; uirentes.
 Ducturusq; diem Titan, & Cynthia noctem,
 Sidereiq; ignes reliqui conuexa per alta
 Splendentes, liquidi tenuerunt ætheris oras.
 Tum pisces in aquis, & corpora picta uolucrum
 Emicuerunt ab aquis, pecorum tum terra creatrix
 Sæptentumq; dedit uarium genus, atq; ferarum:
 Postremoq; hominem magna ratione creasti,
 Magnæ participem mentis, cui cætera cuncta
 Subijcere ntur, aquæ pisces, cœliq; uolucres,
 Cumq; parente sua pecudes telluris alumne.
 Qui cum fatali gustasset ab arbore fructus,
 Conflassetq; sibi dueros cum morte labores,
 Contactumq; suo uitiasset crimine mundum,
 Tu genus humanum magno miseratus amore,
 Vnigenam terris largitus es, optime, Natum,
 Qui crimen lucret, quod non comiserat ipse,
 Atq; suo nobis repararet sanguine uitam,
 Et nos æterno tibi fœdere conciliaret,

Et

Et cœli tristes terris auerteret iras:
 Omniaq; in melius, casu labefacta, referret.
 Quid non oratus Pater optime maxime, nostro
 Concedes generi, qui Natum sponte dedisti?
 O' amor, o' pietas: ponamus corde timorem
 Iam licet, & nobis de te omnia pollicemur,
 Tu clemens, tibi fas soli mortalibus ægris
 Omnia largiri: qui te, Natoq; potenti
 Fidimus, & nobis promittimus omnia de te,
 Salue magne Pater, da nobis cernere Nati
 Regna tui, charo deletis sanguine culpis,
 Cœlestisq; domus epulis gaudere beatis.

GEORGII FABRICII.

Vluimus indigni natorum nomine: teq;
 Dicere quo miseri possumus ore Patrē?
 Natus ut in charo sp̄e ponit opēq; Parente,
 Flagitat auxilium cura ita nostra tuum.
 Non ideo tua nos Pater inclyte dextera finxit
 Omnipotens, ut opus perderet ipsa suum.
 Respice pacato, quo seruas omnia, uultu,
 Contege & oblita crimina nostra manu.
 Assiduis madefacta rigent ploratibus ora,
 Ex animi solitus cecidit ab ore color.
 Mens mea te refugit, pugnat tibi praua uoluntas,
 Obruta peccati pondere tota caro est.
 Vix tot uere uigent fecundi floribus agri,
 Sordida quot fœde pectora labis habent.

Ira

Ira tua inde furit, meritis acerrima pœnis,
 Peste minax, gladio seuæ, timenda fame.
 Parce tuis, parcis quoniam Pater optime, natis:
 Et propter Nati uulnera parce tui.
 Nominis inq; ira patrij reminiscere iusta.
 O' uenerande parens, ô celebrande Deus.
 ADIESVM CHRISTVM RE-
 demptorem.

ADAMI SIBERI.

Sic tibi Christe Deus, seruiati conditor orbis,
 Quem tremit immensi machina tota poli,
 Aethereæ coelestum animæ sine corpore uitæ,
 Seruiat angelici sanctaq; turba gregis:
 Sic, quam seruares æterna ex morte, tulisti
 Sanguinis & uitæ prodigus esse tuæ,
 Te solum laudet tibi grata Ecclesia, uero
 In terris celebret nomen honore tuum.
 Aspice nos placido, quo conspicias omnia, uultu,
 Accipe sollicita factaq; uota prece.
 Horrendi miseros hostis dum more leonis
 Circuit, heu qua non perte timendus adest:
 Ut iunctum possit tecum confundere fœdus,
 In Stygia & captas addere uincla manus.
 Scilicet ex illo rapido cum fulmine cœlo
 Tartareas cecidit pulsus ad usq; lacus,
 Exercens immane odium, te dante salutem
 Aeternum, positos nos dolet ante sibi.

Sed

Sed tu nostrarum præsens fiducia rerum,
 Illius occultos ne patiare dolos.
 Ceperit insidijs, nec opina fraude parentes,
 Dum suadet uetida carpere poma manu,
 Mortis aperta uia est quæ propter, seu a tyrannis
 Peccati in nostrum procubuitq; caputi
 At nobis mentem fidei da robore fultam,
 Aethereo sensus perlue rore meos.
 Da cultus tribuam ueros tibi, uota precesq;
 Quis sine nulla abeat nox mihi, nulla dies,
 Primigenæ quantum non tardant semina culpa,
 Preliæ cum uitij irrequitæ geram.
 Non Venus, aut uinum, non fallax alea, fuco
 Non perfusa animum gloria sollicitet.
 Sim gratus patriæ, charis iucundus amicis,
 Sentiat officium plurima turba meum.
 Sed neq; Pactoli ueniat mihi diues arena,
 Aut sub tectâ fluat lymphæ heata Tagi:
 Pinguis fœcundi ruris non mille requiro,
 Quæ ualidi subigant arua serenda boues
 Me iuuat exiguo contentum uiuere corde,
 Dum pura ardenti fulgeat igne fides,
 Multiplicetq; manu paruos diuinus acervos
 Tempore non ullo deficiente fauor:
 Luceat ante pedes dum sacri semita uerbi,
 Dogmata nec cæco falsa furore sequar.
 In populi cœtu proprio tibi sanguine parti,

Quam

Quàm tua uox nostra dulcis in aure sonat?

A te sancitas leges seruare sacrorum

Quàm iuuat, et pueris tradere posse senem?

Aut quando tristes agitat mens anxia curas,

Mœrores illis rite leuare meos?

Hoc te dante mihi contingat Christe, superbi

Damnosas quicquam nil moror orbis opes.

Quinetiam si me iubeas extrema subire,

Ferre famem, maciem, uerbera, uincla, necem:

Per te quicquid erit patiar, mea uita: sit ipsum

In te dulce mihi uiuere, dulce mori.

Interea studijsq; meis, Musisq; faueto,

Ad laudemq; tui dirige Christe Deus.

Castalia cingant alij sua tempora lauro,

Labra Medusæo sicca liquore leuent:

At mihi de Libani sertum sit fronde, sacrata

Pocula Iordanes plena ministret aquæ:

Vt tua concelebrans grato præconia uersu,

Nomine deducam carmina digna tuo.

P H I L I P P I M E L A N -
chthonis.

N *Il sim, nulla miser noui solatia, massam*

Humanâ nisi quod tu quoq; Christe geris

Tu me sustenta fragilem, tu Christe gubernas

Fac ut sim masse surculus ipse tuæ,

Hoc mirum fœdus semper mens cogitet: uno

Hoc est, ne dubita, fœdere parta salus.

IOACHIM

IOACHIMI CAMERARII.

Christe, Dei æterni soboles æterna parentis,
 Ex illibata Virgine natus homo:
 Morte tua qui deuicta de morte triumphas,
 Et peccata tuo sanguine nostra lauas:
 Ah uitam largire pijs sine fine beatam,
 Qui te cunq; fide non dubitante colunt.
 O'da peccati tangat mea pectora sensus,
 Delicti ut pigeat, pœnitatq; mei.
 Vtq; petens ueniam credam tibi uera professio,
 Et studium de te pendeat omne meum.
 Te solum uenerer, tibi discam fidere soli,
 Vnicum & agnoscam te Dominum atq; Deum.
 Ne uic tuo à cultu uesana mente recedam,
 Resq; prior mihi sit nomine nulla tuo.
 Ne me quicquã in uita, aut in nece separet abs te:
 Sed semper famulus sim, maneamq; tuus.

IACOBI MICYLLII.

Sic tua cœlestes metuant, sic numina manes,
 Sic celebrent omnes nomen ubiq; tuum.
 Aspice ut in dubijs uersetur Christe periculis,
 Imminet, atq; omninititur hostis ope.
 Nam sua quando iterum credit se posse parare
 Imperia, & prisca sceptrâ tenere manu:
 Quos non ille dolos, quas non excogitat artes,
 Aut quod non animo concipit ille malum?
 Illic in medijs committit prælia campis,

Hic

Hic laqueos tacita callidus arte premit:
 Et quocunq; etiam referas oculosue pedésue
 Instat, & aduersus occupat antè uias.
 Lumina nec somnum capiunt, nec membra quietem:
 Ille (malum) noctes excubat, atq; dies.
 Non secus ac pelago, si quæst sine remige puppis,
 Fertur, & emissis fit noua præda notis:
 Sic tua progenies nullo prohibente uagatur,
 In nos certatim uentus & unda ruunt.
 Ah bene sub priscis currebant patribus anni,
 Cum genus in uerbo credidit omne tuo.
 Tunc neq; diuitiæ, nec amor regnabat habendi,
 Parebant uni pectora sancta Deo,
 Hostis erat tenuis, raræq; ad prelia uires,
 Tranquilla quiuis pace quietus erat.
 Nunc malè cum longis perierunt omnia seclis:
 Spreta iacet pietas, spreta iacetq; fides.
 Nunc pudet esse bonos, nunc est malè uiuere uirtus:
 Nunc quicquid facias turpiter, omne detet.
 Scilicet hæc rerum facies, ea gloria mundi est:
 Hei mihi, quis finis temporis huius erit?
 Atq; ea cum spectat qui nobis imminet hostis,
 Ocia tum lentum ducere posse putem?
 Concipit imperium, & regni sibi firmat habenas:
 Atq; inhiat prædæ, ceu lupus, ille suæ.
 Forsitan & merito patimur nunc omnia nostro,
 Et ueniunt factis præmia digna suis.

Sed tu cui cælum, cui pondus & æthera seruit.

Arbitrio cuius mensis & annus eunt:

Aspice nos oculis, quibus aspicias omnia, blandis.

Et nos è tantis erue Christe malis.

Affere, nam penes est te solum cuncta potestas,

Affere nate Patris uindice iussa manu.

Ipseruades, hostis quas cogat ad arma cohortes:

Has nisi tu uincas, uincere nemo potest.

Ergo fer auxilium, & tandem res excipe fessas,

Quassatis pelago portus & aura ueni.

ANTONII CARCHESII.

Qui regis & terras, & celsi sidera cœli,

O Patris proles unica Christe tui:

Vnica spes hominum, nostræ autor Christe salutis.

Qui solus summo cuncta fauore foues:

Diuina aspires sic nostræ gratia menti,

Vt uita dux sit præsidiumq; meæ:

A te ne uita quis nostræ gressus aberret,

Qui scopius & uita es regula recta piæ.

Ad te fac uita referam omnia sedulus acta,

Nominis ut mea sit gloria uita tui.

Seducat ne nos uita fiducia nostræ,

Aut uaser iniiciat corda philauta Sathan.

Soleturq; animum patientia firma iacentem,

Et spes auxiliij non dubitata tui.

Da nobis, augeq; fidem, te Christe precamur,

Tanta

Tanta etenim solus tu dare dona potēs.
 Tolle prophanarum curas è pectore rerum, ut
 Possimus Patris querere regna tui:
 Solaq; sint nobis semper cœlestia curæ,
 O nostra ad nutum dirige corda tuum.
 Cuncta ut sic nobis ponantur tempora uitæ,
 Totius ut uitæ sit sine labe tenor.
 Iuerit ut postquam de corpore spiritus isto,
 Euolet ad summi regia testæ poli.

GEORGII FABRICII

Incipsum quando penetro, inq; latentia cerno;
 Totus homo miser est, perditæ tota caro est.
 Et quia nulla meæ pars non damnabilis umbræ:
 Nam teuera aliquid si sumus, umbra sumus:
 Ad te tollo oculos lachrimis manantibus egros.
 Leticiam inq; tua sentio Christe necesse:
 Oblitusq; mei, pœnarium oblitus, et iræ,
 Vulneribus recror Christe cruento tuis.
 Diffugiunt curæ, mors musat, clauditur Orcus:
 Mors tua Christe quies, crux tua Christe talus.
 Effice dura tuæ meditando uulnera mortis
 Auferat, et flagrem raptus amore pio.
 In primis fragiles posituro corporis artus,
 Halitu in extremo mite leuamen ades.
 Inq; tuas fugientem animam placabilis ulnas
 Excipe, nec gremio Christe repelle tuo.

M. ANTONII FLAMINII

TE sancte IESU mens mea,
 Amoris ista uulnere,
 Suffirat. O salus mea
 Me solue tandem uinculis
 Istis, ut euolem tuam
 Beatus ad presentiam:
 Fac interim magis magis
 Amore totus ardeam:
 Ut pura mens à corporis
 Contagione, amplexibus
 Euadat aptior tuis.
 Tu spes, uoluptas, unicum
 Cordis mei sis gaudium.
 Benigne IESU da precor,
 Humana cuncta spernere
 Te propter, omnia fac mihi
 Te propter unum sordeant:
 Seu pulcher oras ætheris
 Sol lustrat almo lumine:
 Seu nox benigno languida
 Rigat sopore corpora,
 Domi forisq; mens mea
 Te quærat, inuocet, canat,
 Solumq; felix in tuo
 Dulci acquiescat numine,

IESVM pudicæ uirgines,
 IESVM iuuentus integra,
 IESVM uiri, senes, anus
 Cantemus: in cuius fide
 Letamur esse, patrio
 Qui nos amore diligit,
 Fouetq; summi numinis
 Aeterni fidi, siderum,
 Terræ, marisq; conditor.
 Nil uasta cœli immensitas,
 Nil magnus orbis continet,
 Non dextera factum tua.
 Tu patris in sinu sedens,
 Alis, gubernas omnia.
 Tu charitate maxima
 Nostræ misertus miseriæ.
 Mortale corpus induis:
 Diræq; suffixus cruci,
 Nos morte uindicas tua
 A sempiternis ignibus.
 Tu morte uicta regiam
 Reuersus ad tuam simul,
 Tui colentes aurea
 In parte cœli collocas.
 Te cœtus omnis cœlitum
 Noctes diesq; concinit,

Te sempiternus si itus,
 Salutis autorem unicum
 Testatur esse: tu quies,
 Lumen, uoluptas mentium.
 Tu pastor, agnus omnia
 Peccata tollens, pontifex
 Aeternus, iram maximi
 Sedare praesens nminis.
 Clemens, suavis, optime
 IESU, tuorum prospera
 Cursum benignus, ut soles,
 Piasq; laudes suscipe.
 Quas ore puro fundimus.

EIVSDEM.

A More totus langueo,
 Nec ulla iam datur quies:
 IESU benigne, iam meam
 Solare mentem, candidos
 Ostende uultus, lumine
 Tuo beata lmina
 Fac mea, nec osculum precor
 Amans amanti denega.
 Tu sponsus es animae meae.
 Te querit illa, lachrymis
 Te continentur inuocat,
 Tu sancte, mortis è manu
 Tuo redemptam sanguine,

Tuiq;

Tuiq; amore sauciam
 Odiffe certè non potes:
 Ergo misella cur tuæ
 Dulcedinem presentie
 Non sentitis: ah cur supplices
 Veni querelas dissipant?
 Sed tu licebit anxio
 Amantem amore torques,
 Non illa amare desinet:
 I E S V, tui tabescere
 Amore res dulcissima est.

BASILII ZANCHII

O Mundi uenerande sator, mēs alta Parentis,
 O decus, ô nostræ Christe salutis iter:
 Te liquidi spacia ampla poli, te maxima tellus
 Tollat, immensis finibus Oceanus:
 Te recinat quodcunq; tuo de munere uiuit,
 Quicquid & in toto prouidus orbe creas,
 Tu puram in tenebris lucem, & caligine cæca
 Fundis, & ætheria lumina clara face.
 Tu miseros, tu morte tua, formidine mortis
 Soluis, & à lethi limine restituís.
 Mortalesq; artus terræ, moribundaq; membra
 Condis, & in motos dissoluis cineres:
 Et longo sator ipse iubes post tempore rursus
 Surgere non ulla dissoluenda die?
 Atq; immortalia mortalia corpora uita

Afficis, eternis inclita muneribus:
 Occlusus penetrare fores, sine pondere, ferri
 Das pater, & uentos præterijisse fuga:
 Et Phœbum radijs, Phœben candore niuali
 Vincere, dum plena cornua fronte gerit.
 Tu Stygij fera terga domas, & colla Draconis,
 Frangis & inuicta claustra tremenda manu.
 Et felix spolia ampla refers super æthera uictor,
 Et nitet exuijs regia celsa nouis,
 Christe parens tu templa tibi, tu pectora nostra
 Effice & ipse tuo numine corda reple.
 Da mentem mactare piam, da mente litare:
 Euincant nostræ thurea dona preces.
 Proq; focis cantata tibi noua carmina fument,
 Sullet et è nostris myrrhea gutta genis.

AD DEVM SPIRITVM
Sanctum.

H. EOBANI HESSI.

VEni maxime Spiritus, tuorum
 Reple corda fidelium, tuiq;
 Accendas in eis amoris ignem;
 Qui gentes fidei sub unitatem,
 Per discrimina multa linguarum,
 Solator paraclete congregasti.
 Quem nunc mittere Spiritum per orbem
 Digneris Pater, omnia innouabis.
 O qui corda fidelium benigni

Elatus

Flatus numine doctiora reddis,
Da nobis agè Spiritu ex eodem
Et rectum sapere, & frequenter eius
Conso lamine uiuere ac ualere.

THOMAE VENATORII.

Floridæ doctor facilis iuuentæ,
Spiritus patris, genitiq; uerbi,
Mitis irrora salientis undæ
Pectora riuus.

Velle crescentem segetem malorum
Cordis humani, leuibusq; flammis
Vre desertum, simul & nocentes
Comprime spinas.

Quando nascentum scelus expiantem
Laudibus ferret Pater ille diuûm,
Tu super tincti caput infidebas
Casta columba.

Quinq; post cursum decies dierum,
Nuper ut mortem tulerat Redemptor,
Tu super uisus pauidos, ut ignis
Lingua refulges.

Adiuua duos hominum labores,
Daq; nos rectumq; sequi, piûmq;
Et simul nostras studiis honestis
Imbue mentes.

Scilicet Musæ redeant Maronis,
Rursus & culti Ciceronis ora,

Quicquid & quondam Clarius uidebat
Phœbus Athenis.

IACOBI MICYLLI.

Spiritus alme parens, triplicis pars tertia regni,
Qui noua sedisti fonte columba sacro:
Tunc cū se tingi uoluit Iordanis in amne,
Quem genitum ē summa miserat arce Pater:
Huc ades, atq; animis clemens illabere nostris,
Et renoua accensos luminis igne tui.
Quo uelut omnigenæ linguarum munere gentes.
Vnanimi per te conualuere fide;
Sic nostra unanimi socientur pectora pace,
Noscamus uetri nomen, opesq; Dei.

IOACHIMI CAMERARII.

Alme serenator, diuini numinis aura,
Qui super æquoreas uolitasti spiritus undas
A patre & genito ueniens æquæ uas potestas
Huc ades, & nostras diuino lumine mentes
Accensas renoua, & flammis celestibus imple.
Numine ut afflati supero, Natumq; Patremq;
Per te noscentes animo credente colamus,
Languidaq; æthereæ firmemus pectora pace:
Ceu quondam toto diuisas orbe mariq;
Imbutasq; nouo fidei melioris amore,
Linguarum obsequio gentes in regna uocasti.

GEOR.

GEORGII FABRICII.

F Rigida consumptis tabescunt ossa medullis,
 Sanguis in exhausto corpore nullus inest.
 Nam uis peccati nos intoleranda fatigat,
 Consumit meritum poena nec una caput.
 Aspice ut hinc nudis astent mucronibus enses,
 Lethalis latè serpat ut inde lues.

Priuatæ tacco non pauca incommoda uitæ:
 Magnus ubiq; metus, iustus ubiq; dolor.
 Ad te confugimus Patris Natiq; potestas,
 Spiritus ætherco qui datus orpe uenis.
 Corporibusq; animisq; amissum redde uigorem:
 Te duce, quod cruciat, uincitur omne malum.
 Qui nobis uictus precibus delicta remittis,
 Et minuis uultu noxia damna tuo:
 Da desiderium uitæ melioris, & omnem
 De pauido, oramus, pectore solue metum:
 Ut mens nostra æui reputans uenientis honores,
 Leta sit in solo, sitq; beata Deo.

PETRI LOTICHII

Secundi.

P Atris feruida, Filiq; flamma,
 Fac nos cuncta mouens uigor, nefandi
 Puros criminis, integrosq; uitæ.
 Blando corda reuinciens amore.
 Da solatiolum, tuiq; curis
 Dulci numinis expeditus haustu

Sanctis

Sanctis totus ab ignibus liqueſcam.
 O' ſax certa precumq; gratiaeq;
 Conſtans pax animi, quieſq; rerum
 Dum nos lubrica fluctibus tot ætas
 Incertos agit, & graues procelle,
 Tu caſtæ arbiter institutionis
 Flammiſ pectora tempera pudicis.

EIVSDEM.

VT noua cum Dominus fabricaſſet corpora
 illa Dei ſouit Spiritus igne ſuo: (mundi,
 Fœcundosq; dedit rebus naſcentibus auctus,
 Cuncta ſui reddens plena uigoris ope:
 Sic miſeris duro ſolatia tempore præſtes,
 Sic foueas cætuſ ſpirituſ alme pios.
 Te ponat queruloſ Eccleſia præſide luſtuſ,
 Numine curarum mole ſoluta tuo.
 Oppreſſæq; malis, feſſæq; ſenilibuſ annis,
 Afflatu recrea languida membra tuo.
 Diſcute ſollicitoſ terroreſ, ſuffice uireſ,
 Corda ſinaſ cæcæ noctiſ habere nihil.
 Aſſit amant ueri ſtudum, probitaſq; fideſq;
 Aethereæ per quam ſediſ adimus iter.
 Omnipotentſq; tuæ firmet noſ halituſ aure,
 Solamen cunctiſ, hoſte furente, malis.
 Erige tu pauidoſ, & opib; cœleſtiſ egenteſ,
 Sicut auib; pluuiſ mollibuſ oua, tege.

Tn

Tu requies animi, tuus omnia temporat ardor.

Muneris est, quidquid spirat ubiq; tui.

Tu moderaris opus triplicis mirabile mundi,

Aeternamq; doces cuncta tenere fidem.

Aeris & liquidos tractus, cœliq; meatus,

Quidquid & in toto nascitur orbe, foues.

Vis tua præcipiti magnum uertigine cœlum

Non intermissis cursibus ire facit.

Tu regis obliquo contrâ surgentia nisu,

Omnia quæ certis legibus astra micant:

Quæq; suos peragunt clarissima lumina motus,

Te sine sol fixis lunaq; staret equis.

Vis tua felices uiridanti gramine colles

Vestit, & innumeris floribus ornat humum.

Tu patulos mulces fecundo flamine campos,

Vt grauidos onerent frugibus arua sinus.

Aspice sic miseros, sic consolare iacentes,

Rore salutifero Spiritus alme iuua.

Pectora te flammis agitante beata calecant,

Sitq; Deus soli cui placuisse uelint.

Nec sacro auertant nos iussa minantia uerbo,

Auxilio cedat mors quoq; uicta tuo.

Vt, fragiles summa cum luce reliquerit artus,

Viuat in æternæ spiritus arce domus.

BRVNONIS SÍDELII.

Qui de patre filioq; spiras

O Flatus sancte, tua precamur aura

Nos

Nos præsens rege, mentibusq; nostris
 Accendas dominam fidem, per omnes
 Quæ securi periculi labores
 Ex mundo comitetur hoc euntes.

Da lucis radios tuæ, governa
 Nostrum pectus, ut unius salutem
 In Christi merito sitam scientes,
 Saluatoris opem petamus eius.
 Errantes necce qui sua reduxit
 Ad uerum patriæ decus beatæ.

O ueri facer ipse fons amoris,
 Dona quæsumus hælitum fauentem
 Ut sit congrua pectorum uoluntas,
 Ac concordia copulet ligatas
 Mentes, perpetuo uerenda nexu:
 Nec tranquillior absit aura pacis.

Consolator & aduocate, fidus
 Supremis ades actor in periculis
 Fac ne mors, neq; dedecus, timorem
 Nobis incutiant: fide sed fio stem
 Olin sustineamus imminentem,
 Cum Christi ueniamus ad tribunal.

PRECATIO AGENTIS POE-
 nitentiam.

IOANNIS STYGELII.

Nate dei, humauo dignate in corpore nasci,
 Dum mea, dū mūdi crimina Christe geris:

HA6

Hæc tibi nunc lachrimas lacerato è pectore fundo,

Hos tibi nunc gemitus corde dolente fero.

Dum cruce pendentis tua me perterret imago,

Horrida dum mortis cogito signa tue.

Nam quia tu plagas pro me, mortemq; tulisti,

Sim lapis, hic si non me premat iste dolor.

Ah doleo, & ringor, me propter talia passum,

Me propter diram te subiisse necem.

Ipse tibi inflexi colaphos, tibi uulnera feci,

Ipse fui mortis proxima causa tue

Ipse ego sic angi merui, cædiq; , moriq;

Ipse meo perdi crimine dignus eram.

Quo miser effugiam, pollutæ crimine uitæ

Degener, inq; ipsum bestia scæua Deum?

Ecce deus, uiuo qui condidit omnia uerbo,

Quæ natura suo continet ampla sinu.

Qui fouet immensi stellata uolumina cœli,

Atq; opus hoc nutu maximus omne regit,

Obrutus impuri scelerato crimine mundi,

Infami patiens de cruce pendet homo.

Proh dolor, huius ego pars non paucissima culpæ,

Quo miser exitio tale piabo nefas?

An precer, ut ruptæ rapiant me tartara terræ,

Aut miserum pota sorbeat amnis aqua?

Deleat aut rupto uitalem è pectore fontem,

Aut iugulum stricto soluat ut ense manus?

O miserere deus miseri, fons uiuæ salutis,

O nun-

O' nunquam immensa fons bonitate carens.
 Ne procul irato damnatum proijce uultu,
 Ne sine cor propria labe perire meum.
 Proditor auerso desperet pectore ludas,
 Sustineat dubitans sponte perire Cain:
 Ipse tui imploro uestigia pronus amoris,
 Spero, uoloq; etiam perditus, esse tuus.
 Cede furor, flagrum stimulantis cede doloris,
 Cede procul quicquid cor dubitare facis.
 Tu quoq; quæ proprijs confidere uiribus audes
 Plena superstitio crimine, cede procul.
 Fixa mihi in solo est constans fiducia Christo:
 Quo sine, peccati nil nisi massa sumus.
 Pœnitet ex animo, notæq; renuncio culpæ,
 Et cupio motu cor renouante frui.
 Fixus ex humeris saluandis pendeo Christi:
 Solus is è cœlo uenit, eoq; redit
 Me tua sine carens bonitas, mellita uoluntas,
 Fraternalisq; tuus Christe redemit amor.
 Tu me fasce leuas, tu fontem crimine soluis,
 Tu regni haredem me facis esse tui.
 Hinc lachrimas delent lætæ mihi gaudia mentis,
 Viuo tua pectus luce nouante meum.
 Viuo, nec horresco minitandis spicula mortis,
 Nec metuo in festo tutus ab angue mihi:
 Sed tecum lætus superata morte triumpho,
 Et tecum uictor regno dracone Deus.

Da Deus hpc etiā quoniam uia prona cadendi est,
 Vt possim immota mente manere tuus.
 Ne natura procax, uani aut petulancia mundi
 Per loca me turpi deuia func trahat.
 Cur ualet heu hominum tam firmis uiribus hostis,
 Ille uno miscens tempore mille dolos?
 Qui uelut esuricens clausum lupus ambit ouile,
 Circuit, & sicca scuit ubiq; fame.
 Hunc animis contra quo possim ingentibus ire,
 Lux mihi sit uerbi semita certa tui.
 Da ueluti ternis amplexibus annulus hæret
 Quem tamen in simplex forma cathenat opus:
 Sic eadem cum mente mihi, cum corde uoluntas,
 Fisa tibi, stabili seruet amore fidem.
 Da tua non dubio teneam uestigia passu,
 Et crucis ut fiam dulcis imago tue.
 Sponte malum fugiā, quod longo errore uagatur,
 Et sanctos etiam fallere sæpè solet.
 Et caueā causas peccandi: & quicquid agendū est,
 Officij peragam pro ratione libens.
 Condonemq; alijs temerè exercentibus iram,
 Et nulli illicita sim leuitate grauis.
 Sic tuus hoc miles uesani in turbine mundi
 Euoluam uite tempora certa meæ:
 Exuiuias donec deponens corporis huius,
 In tua saluificæ regna quietis eam,
 Tunc ueram cernens sene cum Simeone salutem,

*Letus eam, cygnus funeris ipse mei.
Et uitam æterni donato in munere regni
Christe tua tecum luce superstes agant.*

EIVSDEM.

Mollibus nati pater ut labellis
Osculum figens, animum calentem
Pandit, & dulcem simul afflat alti
Cordis amorem:

Sic tuam in Christo sobolem redemptam
Et foues mitis Deus, & paternæ
Mentis aspirans animam benigno
Numine seruas.

Illud, æternum, Patris atq; Nati
Robur exercens, recreata uerbo
Erigit, fulcit, renouatq; sancto
Pectora motu.

Nescit humanum genus omne, nescit
Eloqui mundus tua quàm sit ampla,
Et sinu terræ bonitas, & alto
Maior Olympo.

Candidè iuras: Ego triste nolo
Funus errantis, redeat sed ultro
In uiam, & ueræ placidè fruatur
Munere uitæ.

En ego infecta uitiosa matris
Vltera, & seuifaniam Draconis

Pertrahere

Pertraho mecum, propriaq; merfus
Sordeo culpa.

Audio sanctæ pia iussa legis,
Ceca sed torpet mihi mens, uoluntas
Frena formidat, tumido repugnat
Viscere pectus.

Et tamen riuos lachrimor fluentes,
Percitus uero quatiore dolore,
Pœnitet culpæ, ueniamq; toto
Pectore ploro.

Cede uirtutis sapientiæq;
Dignitas omnis, opæ & labores,
Factaq; Heroum, tumidaq; regum
Cedite uires:

Tu mihi dextram pelago natanti
Porrigis, mortis domitor, tibiq;
Christe fidenti ueniam & salutem
Suggestis ultro.

Cum uoles ergo, moriar triumphās,
Et tuis hærens humeris beatæ,
Regna conscendam mihi parta uitæ,
Christe redemptor.

ADAMI SIBERI.

Magne pater, rex terrarum, rex ætheris alti,
Qui sine principio mens es iustissima, casta,
Mens bona, mens sapiens, uerax, liberrima, clemens:
Omnia qui nutu moderaris solus & unus,

Quæ mare, quæ tellus, quæ cœli et æthere æther
 Tiq; Patris æterni, non enarrabile uerbum,
 CHRISTE Deus, soboles æquæui æquæua parentis,
 Factus homo, miscrans qui nostra incōmoda, lapsis
 Succurris rebus, dulcem reuehisq; salutem:
 Et tu sancte uigor, diuini Flatus amoris,
 Cuncta fouens ardor, calor aureus, aurea flamma,
 A Patre per Natum qui manas numine iuncto,
 Et trahis humanas uerbo super æthera mentes:
 Quanta premit caput hoc scelerū sentina remorsu
 Quantum edat tacito miserum dolor, impia facta
 Noctes atq; dies propter curisq; fatiget,
 Non mihi si centum sint ora sonantia linguis
 Enumerare queam. certant mea crimina nigris,
 Littore quæ Libyco Zephyris turbantur, arenis
 Nam tua cum cœli ciues mandata capebant
 Pennatæ ciues acies, tibi parcat æther,
 Sol oculus mundi, stelleq; argentea Luna,
 Anfractusq; uicesq; suas et fœdera seruent,
 Cum mare ueliuolum, cum terræ frugiferentes
 Et quæcunq; sinu magnus complectitur orbis,
 Seu spirant, uitæ seu sunt expertia, uultus
 Ad nutum Rex magne tui quæcunq; quid ipse,
 Heu miser, heu quid ago? Concreui matris in aluo
 Quò dante, et pulchri nunc uiso lumina solis,
 Parte auctus diæ cœlesti mentis, et haustu
 Æthereo, brutis foret ut præstare, reliqui

Perfi-

Perfidus, & mitem te fastidire Perentem
 Sustinui, nec me Patris obseruantia, nec me
 Sistere; quòd tandem tua me ad subsellia cogar
 Morte obita, mouit, sequerer ne castra malorum,
 Impius authoris nigra qui regnat in au.
 Scilicet ô ideo suffusum labe Parentis
 Purgaras pruni, fœdum immundumq; lauacro
 Diuino: dederas cœlestia munera, uerbum
 Flatu aspirabas sacrati molliter oris:
 In cœnum ac sordes rursum lutulenta uelut sis
 Vt rucrem temerarius, ingratusq; salutis
 Corde reluctarer duro tibi, iussa negarem
 Et tua sacra Pater clausas dimittere in aures,
 Sponte fugans à me diuinum insanus amorem,
 Et te sancte uigor cœli spirabile numen.

Heu quia nam summis potero emerfisse periclis
 Ecc mihi ante oculos collisis nubibus ignis,
 Qui cœlo ingeminans terras rutilante petebat,
 Immensa obrueret cum cuncta licentia ponti:
 Ante oculos Sodomæ lucent incendia lucent
 Flumina perpetuo torrentia sulphuris igne,
 Dextera præcipites tua quòd dabit impia corda,
 Cùm iudex hominum uitas & crimina dices.
 Cor tremit, antonito refugitq; è pectore sanguis,
 Omnia nigrescunt: Non ulla relicta salutis
 Est tibi, ait, uia, qui me terris inuidet Orcus,
 Ergò ne proiecta spe tellus ima dehiscat

Optabo, pectus ferro scrutabor acuto,
 Aut laqueo inuisam properabo abrumperè uitam
 Crimina tanta uetent mitissima numina: Saulus
 Impius hoc faciat, faciat sceleratus Iudas.
 Crede fides, ratio mendacia lumina condat.
 Crede, Pater, inundo qui dat sua pignora Christum,
 Non est iratus, non est, Deus. En tibi iurat
 » Ipse suam uerax uitam. Non est mihi cordi,
 » Non unquam sedit menti sententia, turpe
 » Si quid commissum est, miserrorum ut morte pictur
 » Sed magis, ut sese damnent, & crimina fassi
 » Toto animo nostra bointate & amore recumbant,
 » Ac uita æternum dulciq; salute fruantur.
 » Verba Dei sine fine manent immota, quis autem
 Quis Pater à te unquam est uultu indignate repul-
 Pertesus, pacem supplex ueniamq; rogaret (sus,
 Qui scelerum? Achasida testis genitore creatus,
 Qui uetidis Solymas sacris & cæde repleuit,
 Ipse Petrus testis, uictus formidine turpi
 Abiurat scæde chari qui nomen amici.
 Quid tibi, quid memorè largo quæ Christe genarè
 Rore pedes lauit, & fouit crine, puellam:
 Aut qui pendebat dextra tibi parte, latronem?
 In medium ô miserere igitur sua crimina dantis,
 Propter quæ de te bonitatem maior es ipso:
 O propter numero quam non comprehendere tolle
 Tolle precor pietatem mens quæ leua patrauit,

Dum

Dum sceleri accumulatur scelus, indulgetq; furori.
 Nam quid dissimulem? fateor mea crimina, semper
 Impietasq; oculis sese fert obuia nostris:
 Peccatum uiuo, peccatum nascor, in alio
 Peccatumq; tuli crescens fastidia matri.

Ah utinam nemore in sancto, non arbore lectum
 Fecisset uetita pomum exitiale, parentum
 Primorum culpa: ut uero te arderet amore
 Nostra fides, uerè nosset Patremq; Deumq;
 Mens animi, & tibi se uita factisq; probaret.
 Nunc ratio caeca est, densisq; sepulta tenebris,
 Tetra animo foedo illuies, auersa uoluntas
 Nititur in uetitum, dira; cupidine capta
 Ingrediturq; uias scelerum, ferturq; procellis.

Quin etiam, tanta est uis in nos atra ueneni,
 Vipera quod diffudit, hypocrita uiuere credat
 Ut sine peccato sese natura, uetantes
 Et uelut incuset leges peccare: sit à se
 Aut si qua forsitan titubatum, posse reponi
 Id factis longè melioribus: & modò paulum
 Inueris, ad superas per se auras nititur ipsa,
 Ac pietate sua cælum post fata mereri.

Hūc errorē animis Genitor precor cripe, turpes
 Stet pudor ante genas confuso lege, notasti
 Quam digitis Deus ipse tuis: tibi gloria soli
 Est quæ iusticiæ, quam nudus inopsq; salutis
 Mundus & ignorat, mihi sit sapientia nota:

Quod solus sanctus gaudes sanctum bonumq;
 Reddere, qui propter scelerosa atq; impia facta
 Infelix animum curis mordetur honestis,
 Teq; suæ fudit causaq; & fonte salutis.

Sparge tuo me rore, tui me sanguine sacro,
 Sic ero Bistonia niue purior, ablue Nati,
 In cruce qui moriens hominum peccata refellit.
 Fac haurire tui me nuncia leta fauoris
 Auribus, hæc ut membra nouo contusa uigore
 Exiliant, redeatq; sua in præcordia sanguis.
 A uitijs auerte tuos mitissime uultus,
 Tandem auerte Pater, mea q; omnia crimina dele,
 Sat mundo Sathanæq; datum: sit tollere mentem
 Sublimem cœlo, & fœdis auellere terris.
 At nostri quoniam generis sæuissimus hostis
 Nil intentatum fraudis uic doliue relinquit,
 Dum leo ceu frendens rabido nos circuit ore,
 Pectoris & dirum iaculatur ad intima uirus:
 Auxilium mihi redde tuum. ustu Halitus ille
 Maximus, omnipotens, quo corda agitâte calescunt
 Sordibus à fœdis, & perpurgata nitescunt,
 Indubitare tuis uerbis uetet, ut uelut alto
 Stat uentos spernens rupes immota profundo,
 Sit mens nixa tui meritis certissima Nati:
 Deq; fauore tuo Genitor, uitaq; perenni.

Ille etiam, incautum ne fors malus auferat error
 Quem me proijcias propter, mea cuncta gubernet
 Dicta

Dicta & facta, regens sacro uestigia uerbo:
 Incutiat legum mandatorumq; tuorum
 Ardorem in pectus: ueri deludat imago
 Non anceps mentem, instringam me fortiter ipse
 Firmo animo, cura tue ar mandata fideli,
 Commodus & patiens cunctis prodesse laborem:
 Tum uerbum celebrare tuum, tua dicere facta
 Sit mihi dulce, tuas lateq; extendere laudes,
 Et quæcunq; Dei pro numine dura pacisci.

Contigerit simulac moribundos exuere artus,
 Vt Stygiosq; lacus, loca tetra silentibus umbris,
 Non subeam infelix, atq; illætabile regnum.
 Ablutos inter potius sed sanguine CHRISTI
 Te speciem æternum radiantem luce corusca:
 Tergemino pollens qui trinus & unus, honore
 Maximus, optimus, omnipotens, sine fine tuorum,
 Summū unūq; bonū es, simplexq; & uera uoluptas.

PRO ECCLESIA.

PHILIPPI MELAN-

chthonis,

A Eterni de mente Patris Sapiaentia nata,
 In qua mundi operum fulsit idea noui:
 Et quæ distinxit pulcherrima corpora rerū,
 Et iussit formas singula habere suas:
 Hæc eadem in paruis uagit Sapiaentia cunis,
 Naturæ nostræ membra tenella gerens.
 Sic quanquā infundit se nostra in pectora, nobis

r

s

Nondum

Nondum se totam cernere posse dedit,
 Ut tamen in nobis sint tantæ exordia lucis,
 Tanquam uagitus dogmata prima sonat.
 Non spernis, quanquam infirmos, si debita credant
 Te utq; pro nobis Christe dedisse Patri.
 Ah precor infirmis adsis ut mentibus, atq;
 Doctrinæ foueas semina sparsa tuæ:
 Dum tua se totam pandet sapientia nobis,
 Atq; Patrem clara luce uidere dabit,
 Quando mortali soluentur carcere mentes;
 Et duce te cœli culmina celsa petent.
 Christe tuo exulibus patriam tu sanguine reddis:
 Nulla uenit nobis, te nisi dante, salus.

E I V S D E M.

T Emaneat semper seruante Ecclesia Christe,
 Insertosq; ipsi nos tua dextra tegat.
 Tres uelut in flamma testes Babylonide seruas
 Rex ubi præsentem te uidet esse Deum.

E I V S D E M.

Quātus erat dolor in Cananæa matre puella,
 Cuius mens furijs exagitata fuit:
 In tanto nuuc est Ecclesia mœsta dolore,
 Doctorem furias cum uidet, atq; ducum.
 Sed tu Gnate Dei, gemitus audito precantum:
 Nulla uenit nobis, te nisi dante, salus.
 Tu procul à nobis sæuos depelle furores,

Et

Et sanes uerbo pectora nostra tuo.

Quamuis ira tui nos urget iusta parentis,

Et sumus ut turpes nos rea turba canes:

Attamen ut timide sub mensa captat herili

Esuriens modicas parua catella dapes:

Sic cum dira fames nostros absumpserit artus,

De mensa petimus pabula Christe tua.

Gnate Dei, generis nostri cum sumpseris artus,

Nos gerat infirmos hæc tua massa precor.

ANDREAE ELLINGERL

Deus redemptor unice,
Omnis chorus credentium
Grates tibi pro uiribus

Læto canat cum iubilo.

Qui puritatem dogmatis,

Quondam statu sub pristino

Densa obsitam caligine,

Hoc reddisti seculo.

Quas ergo uoce supplici

Ex cordis imò fundimus

Suspirijs mixtas preces,

Pater benige suscipe.

Verbi ministros, qui tuo

Docendo præsunt cœtui,

Corroborato Spiritu

In hoc maligno tempore.

Ecclesie ut fideliter

1107

Mandata nuncient tua,
 Sacroq; uerbi munere,
 Tui gregis pascant oues.
 Ah ne tenebris impij
 Sinas papatus suppressi
 Lucem recognitam, pio,
 Verbi, Lutheri munere,
 Scholasticorum coetui
 Adesto dextro numine,
 Ut sana uerbi dogmata
 Hi transferant ad posteros.
 Compeſce motus bellicos,
 Largire pacem quaesumus,
 Qua nil habet praestantius
 Totius orbis machina.
 Infesta tela daemoris,
 Quibus subinde sauciat,
 Ut a fida nos auocet,
 Confringe, nosq; subleua.
 Qui circuit quemuis locum,
 Dolosa pandens retia:
 Venetur ut saltem pios,
 Mergatq; in ima tartara
 In urbibus lites ferit,
 Reddit rebelles subditos:
 Et turbat omnibus modis
 Ecclesiae tuae statum.

Huius

Huius furorem reprime

Per Angelos, qui seruiunt

Semper tibi, & iussu tuo

Vitam adiuuant mortalium

Munitus his custodibus

Sodomæ Lothus periculum

Euasit, omnes cœlitus

Cum flamma perderet malos.

Afflicta corda ad te uocas

Graui duello saucia,

A te petant opem iubes,

Veniamq; spondes criminum.

Tuo regas nos spiritu,

Mentesq; nostras suscita:

Vt innotescant hoc duce,

Tuæ erga nos benignitas.

In cultibus fac ut pijs

Versemur omnes sedulo:

Ne forsan hostis impetu

Nos oscitantes opprimat.

Flatus fauore sic tui

Laudabimus nomen tuum,

Et integris affectibus

Tibi canemus gratias.

PRO

PROPIA VITA,

ANTONII FLAMINII.

Tvtela præsens omnium,
 Qui mente pura te colunt.
 Da quæso, nil ut cogitem,
 Agam, loquar, quod numini
 Tuo placere non queat.
 Comis, benignus in bonos,
 Malosq; sim: ne degener
 Sim natus optimi Patris,
 Qui solis almo lumine
 Illustrat omnes, omnibus
 Potum cibumq; sufficit.
 Legum tuarum per uias
 Me continentur dirige:
 Boniq; quicquid egero,
 Id esse totum muneris
 Tui sciamq; & prædicem.
 Seu febris artus pascitur,
 Seu miles urit impius
 Donum paternam, dicere
 Laudes tibi ne desinam:
 Sed cuncta numinis tui
 Nutu regi nil ambigens,
 Vivam quietus Filios
 Dei secunda & aspera

Laurent

Iuuent oportet gloriam
 Tuam, Patrisq; maximi,
 Meæ salutis præferam.
 Nec ulla res optatior
 Queat mihi contingere,
 Quàm contumelias pati
 Te propter, ipsa carior
 Sit luce mors: ut corpore
 Exutus ad tui uolem
 Regni beata gaudia.

EIVSDEM.

TE sancte Iesu supplici
 Adoro corde, cor tibi,
 Meamq; mentem dedico.
 Ut bimulus puer, sua
 Custode si caret, sibi
 Magna creat pericula:
 Sic ipse, si desit tui
 Tutela præsens Spiritus,
 In cuncta præcipitem mala.
 Dulcis, benigne Spiritus,
 Me quæso totum posside,
 Tuaq; flamma incendito
 Amore cor, illumina
 Mentis tenebras, excoque
 Quodcunq; inheret noxi.
 Fac semper in te gaudeam:

Opr.

Opes, honores sordeant,
 Summiq; Patris gloria
 Sit luce carior mihi.
 Seu pascit hortus lumina
 Florum colore gemmeo,
 Seu fons susurrans uitreis
 Delectat undis, illico
 Vox surgat in laudes dei.
 Sol, Luna, fulgor siderum,
 Lapsus perennes annium,
 Formosa sylua, frugibus
 Ager redundans, omnia
 Quaecunq; cerno, maximam
 Sancti beati numinis
 Benignitatem cernere,
 Manuq; tractare faciant.
 Hinc ipse discam, comiter
 Omnes iuuare, nemini
 Nocere: purus, integer,
 Deoq; carus exigam
 Quod restat æui: transuolās
 Dein summa cœli sidera,
 Fruar perenni gaudio.

PROPACE.

IANI PANNONII.

O Pater omnipotens, qui cœlum et sidera solus
 Aeterna ditione premis, defige potentes
 His

His miseris oculos terris, quas Marte feroci
 Vastari cernis, longoq; perire duello.
 Et nobis tandem tribuas Pater optime pacem,
 Quæ mala cuncta procul, mortesq; repellit acerbat.

ARCTVRI PHRYSII.

TV Pater aduersis præbes solatia rebus.
 Solus es populo portus & aura tuo.
 Tu geris inuicta pro nobis prælia dextra,
 Tu nos tartareo solus ab hoste tegis.
 Ipse tuas ædes præsentî numine firma,
 Ipse tua Christi regna tuere manu.
 Ipse repugnantes sceptro contunde tyrannos,
 Da nobis placida posse quiete frui.

IOANNIS STIGELII.

CHriste salus mûdi, placide da tempora pacis.
 Pro nobis solus tu pia bella geris.
 Infidijs sathanæ, seuisq; resiste tyrannis,
 Fidaq; militiæ membra tuere tuæ,
 Vt minus à duris agitata Ecclesia monstretis,
 Hereat amplexu fida ministra tuo.

EIVSDEM.

DÀ Deus lætæ bona sancta pacis,
 Quæ uacet uitæ studijs honestæ
 Debito semper tibi quæ timore
 Scruiat uni.

§ Pace

Pace foecunda nutriuntur artes,
Et uigent urbes, populiq; leges,
Omnis & uirtus pietasq; uero
Claret honore.

Ast ubi Mars est, ibi nil honesti,
Sed iacent leges: silet inter arma
Quicquid est sanctum, pietas & omnis
Languet honestas,

ANDREAE ELLINGERI.

Rerum creator maxime,
Omnem Deus qui numine
Substantiam foues tuo,
Clamamus ad te supplices:
Sanctam uides Ecclesiam
Multis grauata casibus,
Ab utraq; parte (respice)
Est cincta seuis hostibus.
Oppugnat Euangelij
Lucem Papatus agnitam,
Cultus ut abroget pios
Belli tumultus excitat.
Ruit per oras, Austrie
Armata Turcarum manus.
Furens petit Germaniam
Vasto tyrannus impetu.
Qui Christiani nominis
Est hostis insensissimus,

Et

Et insuper couicijs
 Blasphemat indecentibus.
 Grassatur hostis efferrus
 Cruore fuso gestiens,
 Ad Barbaros uelut pecus
 Captiua mittit agmina.
 Trucidat hic innoxios
 In cunulis infantulos:
 Stupris nefandis uirgines
 Contaminat, uiros necat,
 In hoc graui periculo
 Opem tuam implorantibus
 Nobis adesto quæsumus,
 Solamen unicum Deus,
 Adiuta ni diuinitus
 Fucri salus Germaniæ
 Vexata tandem funditis
 Peribit hoste Turcico
 Precamur ergo supplices,
 Vt desuper mittas opem,
 Cœtumq; te colentium
 Victrice liberes manu.
 Contunde uires Turcicas,
 Inimica castra disijce,
 Incepta frangas impia
 Fretus potenti dextera
 Omnis t.ao potentia

Mundi furore corruet,
 In qua superbit impius,
 Fati futuri nescius.

Nil tum ualebit Romulus
 Quacunq; fraude Pontifex
 Licet uelut lupus furat
 Ouile circa innoxium.

Timebit omnis natio,
 Retrò cadet gens impia,
 Quando tua instar ignei
 Ardescet ira fulminis.

Clemens inexhaustæ Pater
 Qui prædicaris gratiæ,
 Ob nominis laudem tui
 Auerte quæuis noxia.

Vt hostium formidine
 Sublata, ab omnibus pijs
 Queant honores rectius
 Tibi exhiberi debiti.

Tranquilla pacis tempora
 Optantibus ne deneges
 Tuamq; propter crimina
 Parumper iram mitiges.

Tu fluctuantem Ecclesiam,
 Velut procellis obrutam
 Cymbam, cruas ex omnibus
 Instantibus periculis.

Nam

Nam uoce firmasti tua,
 Te uelle sanctam Ecclesiam
 Sinu fouere patrio,
 Prolem uelut puerpera.

Tibi uicissim gratias
 Grato canemus pectore,
 Et sempiterna nominis
 Tui uigebit gloria.

V V O L F G A N G I V E R T E R I.

Ardent ciuili nunc aspera tempora bello,
 Et Mars in toto ferreus orbe furit.
 Imminet in primis Euxino è littore Turca,
 Qui contra gentem concitat arma tuam.
 Possit ut hic pelli, uires Pater optime præbe.
 Blasphemet nomen ne ferus ille tuum.

A D A M I S I B E R I.

Quã sine te nõ est tellus habitura, precamur,
 Vt pacem per te possit habere Deus.
 Perde feros populos, seuos compesce tyrannos,
 Qui genti faciunt bella scelestæ tuæ.
 Tu pugnare potens, hostes tu uincere fortis,
 Nemo nocere tuis te prohibente potest.

G E O R G I I F A B R I C I I.

Hsc ades, et seui depelle pericula Martis,
 Christe salus populi prasidiumq; tui.
 Pone moras, nec te natis Pater alme pigebit
 Porrexisse piam post mala longa manu:

s

z

Effice

Effice ne nostræ spolientur ciuibus urbes,
 Neu fluat effusus seuâ per arma cruor.
 Quicquid & insanis tentant conatibus hostes,
 In caput ipsorum recidat omne nefas.
 Consilia & fictas scelerati pectoris artes,
 In uentum & liquidas sparge benignus aquas.
 Huc ades, & duros frange & contunde tyrannos,
 Hostibus apparens hostis & ipse tuis.
 Ne uerelinq; tibi cœtum qui sacrat honores,
 Votaq; suppliciter non numeranda facit.
 Quiq; modò sperat. modò se peccasse recordans.
 Incipit immedia subdubitare prece.
 At mens firma mane, præsto Deus ipse petenti est:
 Tu modo crede, salus certa parata tibi est.
 Ipse tuus Christus: te Christus morte redemit:
 In quem dum speras, impia turba perit.
 Christe tuum defende gregem, patris astrue regnũ,
 Membra perire ueta corporis ipse tui.
 Et nostros defende duces qui iusta tuentur,
 Armaq; prouera relligione ferunt.
 Tunc tibi soluemus præconia laudis, & aras
 Ornabunt donis fœmina uirq; sacris.

IOANNIS GIGANTIS

DA pater omnipotēs tranquilla tēpora pacis,
 Qua nihil immensus firmitus orbis habet.
 Ex

Ex Germanico Lutheri.

IO ANNIS STIGELII.

Serua Deus uerbum tuum,
 Et frange uires hostium
 Qui Iesum filium suo
 Turbare conantur throno,
 Ostende nunc potentiam
 O' Christe Rex regum tuam
 Defende paruulum gregem,
 Qui te fatetur principem.
 Viuificator Spiritus,
 Concordiam da cordibus:
 Ades periclitantibus,
 Cum morte conflictibus.

EIVSDEM,

Adsere nos, uerbumq; tuū Deus optime serua,
 Et rabiem Turcæ Pontificumq; preme.
 Qui tecū æquali regnantē fœdere Christum
 Conantur patrio præcipitare throno.
 Da pacem, defende tuos: tibi semper ut omnis
 Posteritas laudes hîc & ubiq; canat.

IO ANNIS CELLARII,

AD DEVM PATREM.

Dona tui serua nobis Deus optime uerbi,
 Turcarum contra Pontificumq; minas.

s

4

Qui

Qui tecum cupiunt regnantem in secula Christum
Deturbare tuo uiq; doloq; throno.

Ad deum Filium.

TV quoq; quē Dominū dominorū agnoscimus
Hic cupias uires Christe probare tuas: (unū,
Et cœtum defende tuum, defensus ut ille
Grata tibi æterna carmina laude canat.

Ad deum Spiritum S.

NEc nō ucrē Deus, paracleteq; Spiritus adsis,
Da populo unanimi uiuere corde tuo;
Et nos extremo serua in discrimine, tu nos
E' media in uitam ducere morte uelis.

PRO PACE.

DA pacem nostris, ô pacis amice, diebus.
Summe Deus, pax te dante beata uiget.
Nā nisi tu nostros uindex pugnaris in hostes
Spes nobis certæ nulla salutis erit.

GEORGII FACRICII.

DEus Pater mitissi me,
Nos in tuo uerbo tene,
Tuiq; filij throno
Infesta perde nomina.
Tu Christe uires exere
Magnas, potentum maxime.
Laudesq; cantet ut tuas,
Gregem pusillum protege.

Solator

Solator alme Spiritus,
 Conserua in unitate nos:
 Præsens supremo tempore
 Sis ductor in uitam è nece.

A D A M I S I B E R I.

Serua Deus nobis tuum
 Verbum, domans Papat, domans
 Getas, tuum Natum suo
 Throno student qui pellerè.

O' Christe rex ter maxime,
 Vires tuas promens: tuam,
 Te laudet ut per secula,
 Miseram tuere Ecclesiam.

Da Spiritus sanctissime
 Concordiam gregi tuo,
 Agone præsens ultimo
 Vitamq; per mortem ingredi.

I N M O R B O.

P E T R I L O T I C H I I.

Secundi.

HUc ades omnipotens, nostroq; medere dolori
 O' Deus, à cuius spes mea pendet ope,
 En languore grauis iaceo, sine uiribus ullis,
 Imaq; nunc propius serpit in ossa malum.
 Tu potes incolumem misera seruare parenti,
 Tu proferre tuo numine fata potes.
 Non tua finitur spacio numeroue potestas,

s

s

Vtq;

Vtq; aliquid fiat, te uoluisse sat ast.
 Ergo age, lenis ades, ueniasq; salutifer ægro,
 Omnipotens, per te, per sobolemq; rogo.
 Nil agitur succis, ad opemq; potentibus herbis.
 Ars sine te medici nil operosa ualet.
 Aspice desertum Pater, & miserere iacentis:
 Tu quoniam mitis, non quia dignus ego.
 Ipse tibi meritas seruatus carmine grates
 Munere pro uitæ, muneris autor, agam.
 Ipse coronabo sertis redolentibus aras,
 Et dicam laudes, quo precor, ore tuas.
 Tu modo supplicibus uotis precibusq; faueto,
 Et defecta suo membra uigore iuua.

M. ANTONII FLAMINI.

I Am quintæ lunæ cornua
 Se luce complent horrida,
 Cum febre membra tabida
 Depascor, ossa frigore
 Tremor furente concutit:
 Dein æstus acer intinas
 Vrit medullas, ut faces
 Absumit ignis aridas.
 Iam corpus amisi, mei
 Vix umbra iam superat leuis.
 Vt flos grauatus imbribus,
 Caput tenellum deiicit:
 Sic mens misella perditæ,

Cedit

Cedit malorum ponderi.
 IESV benigne respice
 Meos labores, dextera
 Tua cadentem subleua.
 Non illud ipse iam precor,
 Meo recedat corpore
 Hæc pestis: unum id omnibus
 Votis requiro & obsecro,
 Ut robur & constantiam
 Mihi ministres: languidos
 Artus, medullas, omnia
 Hic ignis ossa deuoret,
 Dum mens refecta, uiuida,
 Tuoq; fortis Spiritu.
 Resistat & semper tibi
 Iucunda laudes concinat.
 IESVS benignus, optimus,
 Horrenda passus uulnera,
 Dolentibus succurrere
 Est promptus: egrimoniam,
 Metus, querelas abijce
 Fidenter, ô anima mea:
 Quiesce, nomen inuoca
 Dulcissimum regis tui.
 Est ille munitissima
 Arx inuocantibus eum.

Alme Puer, sanctis quæ uirgo amplectitur ul-
 Virgo cœlesti numine facta parens: (nis,
 Cernis, ut exilis febris mihi pascitur artus,
 Cernis quàm seuis concutit ossa tremor.
 Quem sequitur miseras exurens flamma medullas,
 Vrit ut arentes lucida pruna facces.
 Tu Puer, æteruus cui dat Pater omnia posse,
 Tutela humani sancte puer generis
 Si labefacta graui sub pondere tota recumbit
 In te uno famuli spesq; salusq; tui:
 Aut morbum pelle, aut uires mihi suffice, tanta
 Queis possim læto pectore ferre mala.

RESTITVTA VALETVDINE.

P. LOTICHIVS SECVNDVS.

Svmme Pater, sobolesq; patris, quiq; halitus af-
 Omnia: qui firmās nos, ab utroq; uenis: (stas
 Omnipotens, cuius diuina potentia finem
 Non habet, æternū laus sit honorq; tibi.
 Tu facis, ut ualidas reparent languentia uires
 Membra, reedit nobis, qui fuit ante, color.
 Nec lateris cruciatus adest, & anhela recessit
 Febris, & ora minus torret amara sitis.
 Vtq; suas uiridi cunas sub fronde relinquens
 Debilibus pennis æra tentat auis:
 Sic ego nunc tardos quoq; desuetudine gressus,
 Lassus, & exiguo uerba retento sono.

Nec

Nec mihi iam totæ somni sine munere noctes
 Inualidis miserè quæ uigilantur, eunt.
 Nec uel hyoscyami cum semine tempora adiungit
 Mandragoræ cortex, rubraq; fila croci.
 Nec bibo lactucæ permista papauera succis,
 Sponte sua facilis non eget arte sopor.
 Quinetiam spaciosior uicinis letus in hortis,
 Et graue sit quoties ire, dat herba torum.
 Ergo mihi semper casto celebrabere uersu,
 Laudibus ingenium seruiet omne tuis,
 Quantaq; te Genitor teneat miseratio nostri,
 Cum patet admissi poenituisse, canam.
 Utq; Palestinæ sit uirginis edutus aluo
 Filius, immenso non genitore minor
 Tunc loquar immites poenas, & funus acerbum,
 Mortis & humanum præmia magna genus.
 Tu modò quæ nunc mota fremunt bella, horrida bella,
 Non sine per tristes longius ire moras.
 Ut fera ciuilis genetrix discordia belli,
 Martius & nostro cesset in orbe furor.
 Tunc tibi, pacis opus, resonantia fila iuuabit,
 Tunc tibi desuetæ plectra mouere lyre.

PRO BEATO VITAE EXITV.

PHILIPPI MELAN-
 chthonis,

CUr metua mortē? mors non est, mortis imago.
 Nā merito nitor maxime Christe tuo. (est,
 Vermis

Vermis adhuc spiro, moriturus fortè sub horam:

Mors etenim certa est, funeris hora latet.

Ergo Gnate Dei tibi iam me tradò Redemptor:

Viuam, seu moriar, sanguine uiuo tuo.

GEORGII FABRICII.

Hanc animã fragiles fugientẽ corporis artus,
Commendo dextræ Chryste benigne tuæ:
Quam tu primorum uitiatam labe parentũ
Morte tua mortem nunc superare facis.

Ne remorentur eam scelerum contagia, neue

Tot maculis obstant crimina fœda suis:

Tu dux esto uiæ, supremumq; excipe flatum,

Ne premat hoc sæui demonis ira caput:

Vtq; tibi niueam uestem, quam fonte sacro

Accepi, absq; omni reddere labe queam:

Et sic mortalis post aspera tempora uitæ

Angelicis per te letus adesse choris.

M. ANTONII FLAMINII

Rector beate cœlitum,
Qui sic amas mortalium
Salutem ut almi filii

Cruore sancto laueris

Peccata eorum: suspice

Serui precantis spiritum,

Qui fretus unica tua

Benignitate, languidos

Artus libenter deserit,

Vt

Vt alta cœli sidera
 Petens, fruatur optime
 Pater tua præsentia,
 Et sempiterno gaudio.

AD CHRISTVM PRECATIO
 tempore pestis.

CHRISTOPHORI SCHEL-
 lenbergij.

Christe salus uiuis, morientibus unica uita,
 Spes desperatis sola relicta malis.
 Qui tuus est, uerbumq; tuum cum nomine seruat,
 Respice perpeſsum tristia fata gregem.
 Promiſiq; tui memor has admitte querelas.
 Teq; datas audi præcipiente preces.
 Dum uitium cœli uitales polluit auras,
 Et terras atra peſtilitate premit:
 En truncata dolet caris Eccleſia membris,
 Et multis hominum millibus orba gemit:
 Letiſcero graſſans quos impetit ulcere morbus,
 Et necat inuiſta mors properata luc,
 Cum ſtulto ſapiens moritur, cum paupere diues,
 Cum rudibus docti, cum ſeniore puer.
 Præcipiti dulces rapiuntur morte parentes,
 Pignora ſollicitus luget adempta pater.
 Orba uiro uiduum plangit matrona cubile,
 Sæpe uni tumulto nuptaq; uirq; datur.

Extin-

Extinctum properè suspirat amicus amicum,
 Cognati deflet funera quisq; sui.
 Indigenis urbes priuantur, & arua colonis,
 Nudantur doctis templa scholæq; uiris.
 Tacta uenenatæ spissa caligine nubis.
 Tabida membra uelut putrida poma cadunt,
 Nulla quies mortis, cumulatur funere funus,
 Iam tumultis etiam deficit ipse locus.
 Heu miseranda patent oculis spectacula nostris.
 Omnia ui diræ depopulante luis.
 Triste genus pœne, sed nostro crimine dignum,
 Nos digni damnis his grauiora pati.
 Non faciunt nobis hunc Delphica tela dolorem,
 Non pestem nobis sæuus Apollo dedit:
 Sed tuus ille furor, uariorum clade malorum
 Afflixit stupidi qni Pharaonis humum:
 Angelus ille tuus Iessæi criminis ultor,
 Pestifero nostrum nunc petit ense caput.
 Nam reuocante Deo uitiorum à turpibus ausis,
 Cur rident monitus pectora stulta sacros?
 Cur toties uires irati experta Tonantis
 Vita, Dei iustas spernit iniqua minas?
 Hæc sunt militiæ stipendia debita nostræ,
 Vt totas turbas dira uenena necent.
 Nec ratio est remedi, stupet & timet ipse Machaon,
 Succumbit tantis & medicina malis.
 Quis sibi longæuam possit promittere uitam,
Dicere

Dicere quis possit. Cras quoq; sole fruar?
 O' cecae hominum per aperta pericula mentes,
 O' magis indomitae aspera corda feris:
 Quae non mollescunt tam tristi tempore fracta,
 Nec semel irriguis ingemuere genis.
 Nā quotus est hominū, mala quē praesentia tangant,
 Pœniteat scelerum, terreat ira Dei?
 Ad mandata Dei surda sumus aures, placetq;
 Pro uirtute nefas, pro pietate scelus.
 Ac terni cultu neglecto, & numinis ara:
 Vna uoluptatum est, altera cura lucri.
 Mens humana nimis uitæ fugientis auara,
 Nec cœlum curat, nec Stygis antra timet.
 Ergo quid incusas fremebundo numina corde,
 Atq; malum cumulas improba turba malo?
 Non iniusta feri patimur tormenta tyranni,
 Tristia qui læta funera fronte uidet:
 Sed nos mansueti castigat uirga parentis,
 Qui capit inuita rara flagella manu.
 Maluit hac cædi uirga Iesseius heros,
 Quàm meritas pœnas ense fame uē dare.
 At tu qui proprii semper tibi criminis autor,
 Et faber ærumnæ semper es ipse tuæ:
 Desine non sanis numen culpae querelis,
 Incipe turpis homo propria facta queri.
 Sæuior ipse tibi diuinam contrahis iram,
 Tu reus es. fontem te tua culpa premit.

t

Hæc

Hæc tibi sponte ferox accersis bella. famemq;
 Et pestem, latos quæ modò uastat agros.
 Sic quos lenta Dei nunquam patientia flectit,
 Vltane fas animos perdomat ira feros.
 Sed tu cui proprium est miserescere Christer eorum
 Exitium quorum corde dolente uides:
 Da ueniam, turbæq; tuæ placabilis adsis,
 Quæ supplex aras uoluitur ante tuas,
 Errores confessa suos, & crimina uitæ
 Detestata, graui mœsta dolore pauet.
 Quem bonitate tua solatur, & æthera spectans
 Te te suspirat te gemebunda uocat.
 Ergo ne præbebis surdam clamantibus aurem,
 Et nostras rapient uentus & aura preces?
 An nunquam. quamuis iusta, reuocabit ab ira
 Se Deus, & nobis pœna perennis erit?
 Non ita: non talem nobis oracula monstrant
 Certa Deum, miseros qui sine fine premat.
 Sed qui se facilem delicta fatentibus offert.
 Veridicaq; homini uoce professus ait:
 En ego. quem penes es uitaq; necisq; potestas,
 Viuo Deus, uester Rexq;, bonusq; Pater:
 Nolo mori fontem, lapsi. m succumbere nolo,
 Nec peraget partes ultio nostra suas:
 Dummodo deposita resipiscat labe, fideq;
 Me peccator homo quærat, & oret opem,
 Sic duce me uiuet, mundi crudelis & Orci

Victor.

Victor, & in quouis turbine saluus erit,
 Ergo animum iam vince tuum, miserere rogantum,
 Promissam fer opem, nostraq; damna leua,
 Letiferos tandem condat tuus angelus enses
 Hisq; petat regno colla inimica tuo.
 Redde salutaress auras, nec noxia pestis
 Diuellat coetus omnia membra tui.
 Viuorum Deus es, te uiui carmine laudant:
 Non memorat laudes mortua turba tuas.
 Christe tibi uiuant aliqui, & tua nomina dicant:
 Tu caput es nostrum, nos tua membra sumus.
 Te uox indubijs implorat nostra periclis,
 Expertiq; tuam te celebramus opem.
 Ficta prophanatæ fugiunt ad numina gentes,
 Supplicat igoto barbarataurba Ioui:
 Exquisita alijs quærit medicamina morbis,
 Et plus humanæ, quàm tibi, fidit opi:
 Circæos alijs cantus amplexus, & herbas,
 Nititur ægra mago membra leuare dolo:
 At nos, qui numen, nisi te, non nouimus ullum,
 Et sine te nullum Christe salutis iter:
 Per tot acerba tuam discrimina quærimus aram,
 Ara nil scimus tutius esse tua.
 Immutata tenet nostram sententia mentem,
 Omnia, quæ patimur, te statuente pati.
 Tu nos, ceu sobolem pietas materna recentem
 Sollicito in gremio, nocte dieq; foves.

Abieclus uili uenit passerculus asse,
 Nec tamen ullus humi te reuente cadit:
 Quinetiam nostro numerasti in uertice crines
 Et sine te nemo uulserit inde pilum.
 Cur igitur tantus trepidantia concutit horror
 Pectora, presentem peste minante necem?
 Esto, lues ipsa teneat praeordia morte,
 Imaq; pestiferum uiscera uirus edat:
 Tu tamen indomiti uires inhibere ueneni,
 Tu potes inuictis esse me dela malis.
 Fidimus ergo tibi, tibi nos addicimus uni,
 Seu n os Christe uelis uiuere, siue mori.
 Vltcrius fragili si uis nos carne morari,
 Simus ut in laudes turba ministra tuas,
 Corporibus uires addes, animisq; uigorem,
 Vt corpus sanum mens quoq; sana regat:
 Sin animam hinc migrare iubes, fac mentibus æquis
 Reddamus matri debile corpus humo.
 Hoc saltem, hoc præsta, ne summa mortis in hora
 A te deficient corda pauore necis.
 Ne ué fides cedat Stygio opugnata tyranno,
 Omnia spes firmo uincat amore tui.
 Ac licet externos tenebris mors condât ocellos,
 Lumina suspiciant interiora Deum:
 Et cum nigra dies linguæ quoq; dempserit usum,
 Mens tamen hæc intra se meditata sonet:
 Hanc animam tibi fide Deus, tua munera, reddo,

Que

*Que uerum credit te uenerata Deum.
 Que nunc uisa tibi sese commendat, et orat,
 Ut repetat patriam, prodiit unde, suam.
 Innumeros pro me tolerasti Christe labores,
 Natus homo, passus flagra, neciq; datus:
 Fac tandem miser exule ego per inhospita mundi,
 Hospitij subeam te cta beata tui.*

FINIS.

PIETATIS PVE-
 RILIS LIBER IIII.

Liberis S. Paulus.
 ad Ephes. VI.

ANDREAE ELLINGERI.

*Asitis pueri, tenella turba,
 Addicti Domino, notate uocem
 Qua quisq; officij sui admonetur,
 Ut poscit pietas, boniq; mores:
 Vestros ò reucremini parentes,
 Sitis morigeri, nec ijs rebelles,
 Id iustum est: quia lex iubet, per orbem
 A summo data coelitus parente.
 Quod si feceritis, DEI fauore
 Aucti, pernia consequimini ampla,*

t

3

Que

Quæ uobis DEVS ipse pollicetur,
 Stellantis resonans ab arce cœli,
 Longæ uos fore, perq; uos beatos
 Cunctarum benedictione rerum,
 Mandatum Domini piè exequentes.
 Huc ergo pueri cohors modesta,
 Huc attendite quæso diligenter,
 Imis imbibite hunc sonum medullis,
 Qui uobis bona cuncta pollicetur.
 Promissis igitur frui uolentes,
 Seruetis pia iussa præpotentis.

P V E R L E G I F E R.

G E O R G I I F A B R I C I I.

Egifer hæc rescero quam uobis ore magistri,
 Ut à magistro dicta leti aduertite.
L Et quæ cuiq; loco uirtus sit digna notate:
 Mentis gubernata docte incertes spiritus.
 In tota pietas præluceat inclyta uita,
 Semper timendus atq; amandus est Deus.
 Grata Deum semper mens inuocet, illius almo
 A numine inchoetur omnis actio.
 Relligio in templo, sacriq; attentio uerbi,
 Decent precesq; cum sonoris laudibus.
 In ludo obsequium est, & prima industria uirtus,
 Audire promptè, nec grauatè discere.
 Quisquis amat socium studiij, se diligit: ingens
 Decus sodales inter, est concordia.

In conclaue pium ne turpia sordidaq; intrent,
Omnes tuas res expedi silentio.

At tecum loquere, & mores expende, sacræq;
Sanos labores functionis perfice.

Miles in ancipiti solet ut præludere campo,
Sic è palæstra prodeas umbratili:

Vt discas quid nam sit agendum, publica cogit
Si coetui res interessè publico.

Maiorem obserua natu, nec sperne minorem,
Aequalibusq; æqualis esse ne dole.

Sermo tuus simplex, conuictus suavis, honestus,
Sed non agrestis atq; morosus rigor.

Vera audi, ueroq; stude. uerumq; fateri:

Nam uera uerus uult & approbat DEVS.

Compositi mores in mensa, & parca uoluptas
Pios decent, frugalitasq; sobria.

Munde etiam uestes, librorum munda supellex,
Ornent foris domiq; alumnū musicum.

In studijs animus sit præsens: cura, laborq;
Alacritasq; maximas artes docent.

Tempore non ullus sumptus preciosior: auro.
Nec Indicis potest parari mercibus.

Temporis est igitur ratio atq; ætatis habenda,
Thesaurus utriusq; inæstimabilis.

Quod si non crebo puteus purgatur ab haustu,
Aquæ putrescunt: æra splendescunt minus,

Vsurpata minus: pariter quoq; nostra frequenti

Exercitatione mens fit acrior.

Ergo artes solitas uarium exercete per usum:

Non ullus est sui laboris nescius.

Cumq; DEVM pueri toto de corde colatis,

Pensum diurni absoluitote muneris.

Fungitur Helchanides contemptus munere paruo,

Claudens sacrarij, ac recludens ostium:

Audijt ille tamen Dominum sibi nocte loquentem,

Nam diligentes & pios amat DEVS.

Tu nos fac DEVS esse pios, Pater optime: mecum

Orate, Tu nos fac DEVS Pater pios.

Perq; tui Geniti mortem, fusumq; cruorem

Charum tibi fac nos DEVS peculium

Vtq; humilem seruas obscuræ Anathotis alumnum,

Sic nos tuo serua arduus iuuamimine.

DE OFFICIIS PVERO-
rum Παῖδων Ἀδαμίου
Siberi.

DVM, qua uia, citis Iambis explico,
Studium suum qui dediderunt literis,
Se comparent, uitamq; sic totam instruant,
Vti Deo probentur, & uiris bonis:
Ades puer, mentemq; dictis adijce.
Primum, timor Domini quod est sapientiæ
Caput, Deum uenerare toto pectore:
Finem laborum nec tuorum noueris

Vllum.

Vllum, Dei Christiꝑ; præter gloriam.

Cum lege te didiceris esse Dei reum,
Propter malum lethale, morbumꝑ; insitum,
Et te quibus contaminasti crimina:
Tum lancinati fœditatem pectoris
Non stare contra posse uultum uindictis:
Plenus fideꝑ; speꝑ; ad aram confuge,
Aram Dei dico perennis filium,
Qui morte tristi nostra finiuit mala:
Quem propter & misertus omnium Pater,
Spondet salutem perpetem credentibus.

At de Dei clementia iam certior,
Eius capeſſe iuſſa toto pectore.
Cultus parentum, cura muneris ſui,
Mens grata, dextra liberalis, ſobrius
Victus, uoluntas prompta, pectus tolerans,
Modesta lingua, ueritatis os amans,
Mores pudici, uita fraudis inſcia,
Sunt Chriſtiani certa ſigna nominis.
Fides ſalutem dat, ſequuntur hæc fidem
Non mortuam iratus ſacrati munera.

Quæ cœlitum fatur Parens, crede: eſt homo
Mendax, Deus ſed neſcit unquam fallere.
Pœnas minatur maximas incredulis,
Fideiꝑ; gaudet eſſe noſtræ debitor.

Operare precibus, continenter inuocans
Nomen Dei, ſeu feſſa ſomno lumina

Das uesperis, seu manè stratis surgere
 Te lucifer monet relictis in bonas
 Te litteras siue abdis: ut laboribus
 Adsit tuis, suæq; clarum gratiæ
 Menti benignus præferens lumen tuæ,
 Collustret obscuram ingeni caliginem:
 Ut Principes, Ecclesiam, Scholasticos,
 Coetus, parentes & magistros, & pios
 Quocunq; sunt loco, gubernet & tegat,
 Sed & domi forisue quicquid omnium
 Rerum geris, mente intima quicquid capis
 Tecum ipse consili, Pater cœlestium
 Præsto tibi nutu suo sit, supplicia.
 Nam quas fauor gubernat & bonitas Dei
 Res, exitum solent habere prosperum.

Templum Dei sumus, nec est sapientiæ
 Prauus capax animus. fuge ergo facinora:
 Latere, ab omni sit remotus arbitro
 Licet locus, scelus nec occultum puta
 Deum, uidet qui solus, & notat omnia,
 Adeoq; mentis cogitata introspicit.

Diebus in conuentibus festis sacris
 Libenter adsis: quæq; dicuntur, pia
 Exprimere uita, & moribus sanctis stude.
 Custodiam mandat Deus nostri angelis,
 Periculis qui nos abarcent, excubant
 Credentiumq; pro salute: ne fuges

Petur

Petulantia, ne spiritus ulla sacros
Castosq; similes qui sibi pueros amant.

Quid horter, ut ritus colas Ecclesiæ,
Quos CHRISTVS ipse tradidit? spernit Dei
Quicumq; uerbum, et instituta negligit,
Ex patre Sathana natus est, non ex Deo

Iusto parentes, sic Deus inbet, tuos
Dignare cultu: nec patres animi minus,
Qui litteris, pietate moribus instruunt:
Ipsos iubere, te decet iussa exequi.

Linum Hercules, Chirona Peleo satus
Colitq; amatq;: quid facere par est, fidem
Te qui dedisti maximi nato Dei,
Veneratus est cum matre qui 'Iacobiden?

Ab his loco uenerare proximo senes,
Natu patres & esse maiores putans:
Canoq; honorem uertici caluoq; habe,
A' belluis ne deuoreris, Saphati,
Qui riserant, ut execrati, filium.

Nil omnium rerum quidem formosius
Pie tate, quæ nouit deum: eadem pulchrior
Est artibus tamen, & polita litteris.
Cessas in has quid mente tota incumbere,
Fortis laborum perferens molestias?
Amariores sunt quidem radicibus
Scientiæ, sed fructibus dulcissimæ.
Musis amica aurora, partem perficit

Eademq;

Eademq; tertiam operis. Ergo surgito,
 Et manè tempus optimum da literis,
 Nec perde reliquum ocio segnis diem.
 Iactura nulla maior est quàm temporis.

At das magistro operam prius quàm publicè,
 In explicandis ingeni vires tui
 Periclitare: sic potitus hostium
 Est Pyrrhus à palestra arena Equirijs
 Sic consecutus Castor est uictoriam.

Qui lectiones sæpe negligit, fore
 Putet quis eruditionis compotem,
 Cum continens in litteris regnet labor?
 Quod si tamen te causa abesse iusserit,
 Eam magistrum ne latere tuum uelis.

Ingressus in ludum (angeli namq; assident
 Discentibus) nuda caput, tibi locum
 Et tacitus in sub fellijs datum occupa.
 Instructus armis, fac relictis omnibus
 Agas, quod illic flagitat præsens locus,
 Ferasq; uicta palmam ut ignorantia:
 Ab ore, pendens te docentis excipe
 Quæcunq; dicit: nil agit sine clypeo
 Trux Martio, sine gladio miles nihil:
 Tun, posse te tuum fugare existimas
 Hostem, sine eminente pennula in manu
 Dextra, papyri candidaq; chartulis?

Qui contumax obedientiam abijcis,

Qui

Qui non magistris mente tota gratiam
 Persoluis, & quod te decet munus facis,
 Qui sustines obmurmare, cum in tua
 Non inuchuntur sponte delicta acrius:
 Procul ò fuge, fuge sacrum locum nec pollue.
 Qui litteras amat, amat idem corrigi,
 Idem magistro obtemperat gratus suo.

Magnifica quamuis sit domus, sit splendida,
 In glarea quæ structa stat, rimas agit,
 Tandemq; corruit, quibus sine nequeunt
 Præclara quæ consistere olim. sedulo
 Tu disce quæ iubet magister discere,
 Et memoria constare doctrinam puta.

Tibi quid insusurrat alter clanculum,
 Quid ipse recitantem alium ad aures admoues?
 Partes suas agat ille: tu munus tui
 Absolve pensi, quàm potes, bellissimè.
 Sic diligentia æmula excitabitur,
 Et pulchra uterq; augebitur scientia.

Finita quando est lectio, tacitus tuum
 Conclaue adi, nulli molestus alteri,
 Nec hâc nec illâc cursita circum uagus.

Vides legant ut Eucliones nummulos,
 Ut cogitet nihil uisi lucellulum
 Noctes diesq; quietis & cibi immemor
 Phidon avarus: dicta seu de moribus
 Seu litteris, nec à magistro pectore

Memor

Memor recondas, indiosq; scientia
Magisq; studeas & magis ditefcere?

Sunt qui putent decus ingeni, præcurrere
Docentium præcepta: dant sed Icarum
Eiusmodi pœnas. prius quam plumulas
Hærent duæ calæ, detineri te diu
In primulis patienter initijs sine.
Hærens in his, non audet unquam liberè
Aut scribere, aut loqui, locus si postulet.

Depone nunquam de manu stilum: sed hunc
Oratione, uersione, carmine

Exerceas. Lux nulla sit sine linea.

” Magister est dicendi, & artifex, stilus:

” In litteris absq; hoc opera & oleum perit.

Vagatur omne per Attalus scripti genus,

Sine Calidi Mæuiq; habens discrimine

Manu libellos, è quibus pingit sua.

Telenicus ad quem se modum pitatijs.

At tu tibi propone scripta Tullij,

Andæa uatum principisq; carmina:

Hos sequere, adora pronus & uestigia,

Donec queas te credere sine cortice

Mari patenti, & reliquos cognoscere.

Quàm commodum est communicare sæpius

Cum pluribus, communibus de litteris?

Amica sed sit illa conuersatio:

Quæ cum frequens est, tum laborem subleuat,

Ad

Ad res paratum maximas & effecit.

Aetate frui, quæ cito cursu fugit.

Constet tibi ratio distributi temporis:

Age ordine ac loco suo, quæcunq; agis.

Quos iungit ætas & professio & locus,

Ama, nec ullo læde durus uerbulo.

Nec ceteros ama minus, quos copulat

Tecum fides, & caritatis regula.

Imitare sedulos, probosq; ab improbis

Sciunge te, contentionem & iurgia,

Quæ barbaræ signa sunt naturæ, fugæ.

Lapsos mone, non diligentes corrige:

Nec fas nocere uel malis ingens puta,

Patiare potius, quàm inferas, iniuriam.

Quam si tibi fortasse quis fecit prior,

Aut perfer: aut si maior atq; indignior,

Quàm ferre debeas, magistris indica,

Homini æquus ipsi, uerùm iniquus crimini.

Tu uerbera nullum, nec ulli irascitor:

Non execrando precare quid cuiquam mali.

Non arroganti pectoris fastu tumens .

Præpone te alijs, neminemq; despice.

Qui gratiam dat mitibus suam Deus.

Idem superbis iurè pugnat omnibus.

Cibum prius non inuocato numine

Ne sumito: qui namq; condidit Deus,

Mortali alimenta præbet idem corpori.

Pulsaq;

Pulsaq; iam fame dato pro munere
Preces eidem funde grato pectore.

Natu sede quem maior assignat loco,
Arrecta sit facies, manus quò lumina
Intenta: cape cibum modestus, non suum
Lupum uè, sed hominem scias te: congere
Non ante te dapum struices: quid tibi
Oculi ampliores uentre sunt? quid rustica,
Quod ante te non est situm, rapis manu?

Baccho Cerereq; temperanter utitor:
Luxuria uires mentis atq; corporis
Frangit, uenenum Colchicis nocentium:
Vbicunq; regnat crapula, uirtus exulat.

Præmorfa reiicere in paropsida, nil habet
Urbanitatis: ad mouere os poculo,
Ciuitatis nil, bibente proximo.

Mensa relicto turpe cultro surgere,
Fragmetna panis indecorum linquere;

In cæteris accommoda te moribus,
Et quæ recepta & honesta consuetudini.

A prandio cœnaue, quando ludicris
Vacant sodales, si quid est leuis rei,
Quæ non eget animi ingeniue industria
Agendum, agas: ne quid perire temporis
Sinas, quod est tuo dicatum Apollini.

Non ueste secta, non breui, non pendula,
Multoq; uelis laxiore nauticis

Incede,

Incede, scurra sicut aut miles solet,
 Aut qui feras sectatur altis montibus.
 Sit apta tunica, calceus decens, toga
 Qualis modesto, & non superbo conuenit:

Non ense & armis efferus succingere:
 Cum Marte Musæ nil habent commercij.

Quid ora iubeam manè lymphis ut riges,
 Capillus ut sit pexus, ut munda manus,
 Conclauē conuersumq; composti libri,
 Puræq; uestes, stragulaeq; lectuli?
 Nil, quàm puer non mundus, est odiosius.

In publico ne turpiter te gesseris,
 Aut per plateas ociosus ambulans,
 Aut circulis loquendo stans forensibus:
 Sed strenuè, si iussus es quid, perfice,
 Senex tibi si factus aliquis obuiam,
 Aut publici fungens honore muneris.
 Decede de uia, caputq; detege.

Interrogatus, fac breui respondeas,
 Præfato honore, gestibusq; corporis,
 Vultu & pudorem liberalem præferens:
 Hoc est diei quod Sol, modestia puero.

Nihil loquatur tenera lingua obscœnius,
 Os uerba bellum obscœna quomodo decent?
 Nec garrulum esse, futilemue conuenit.
 Semper tace, de rebus aut loquere bonis.
 Raros silere, lingua multos perdidit.

- Si cogitata mentis efferenda sunt,
 Non anteuertat lingua mentem lubrica.
 Tua clara sit uox, nec nimis uolubilis.
 At si magistro loqueris, aut æqualibus,
 Animi latine facito sensus explicēs.
 " Est purus index sermo diligentiae:
 " At diligentia bonæ est index indolis.
     Ne riseris, cum nulla risus causa sit,
 " Est risu inepto nullares ineptior:
 " Nec sint tui Timonis æmuli sales.
     Nec fraude, nec aliena aperta ui rape:
 " Nil insciente uel magistro uel patre
 Eme atq; uendē: debiti nil contrahe.
     Restitue, si quod muenis, domino suo.
 Ne quid tamen perdas tuorum, sed ulò
 Vestes, libros, & quidquid est custodias.
 " Ne mentiare, odit Deus mendacium:
 " Vera, audi, amaq; uera, uera dicito;
 " Nil est amore ueritatis pulchrius
 " Aliena, capta nec oculis, nec auribus.
 Quid faciat hic, quid dicat ille, pertinet
 Ad te nihil: age res tuas, liceat Ioui
 " Iunone cum sine arbitrio quid colloqui.
 Non curiosum uiuere, est uita optima.
     Cum te dabis iucunditati, turpibus
 Nec utitor ludis: nec in conuiujs
 Leuis choreas, aut ineptus ducito.

Ne no-

Ne nocte ludi testa clanculum exiens,
 Aedes uic patris, furta secleris mala,
 Aut poculis intentus, aut lasciuiæ:
 Ceret pudore nox, & adolescentia.
 Domum uocatus, fac modestis moribus,
 Grauiq; uita te geras ita, cæteris
 Ut disciplinæ liberalis præbeas
 Exemplum: honori sis tibi, atq; litteris.
 Nec uinculis teneare sic domesticis,
 Ut litterarum obliuione debitum
 Ad muneris locum recurras tardius.

Sed iam satis bono, superq; Qui regit
 Terram polumq; Spiritus sui tibi
 Et optimus precor parens, & maximus
 Det gratiam, dictis ut omnibus deum
 Verearis, & factis: bonisq; in litteris
 Versando, sic uitam instruas, ut inuidis
 Non detur ansa calumniandi, aut improbis:
 Nec unius culpa audiant omnes male.
 Ad res honestas imperans tibi excites
 Sensus iacentes, parte mentis optima
 Ut usus ad Christi Patrisq; gloriam,
 Famamq; referas, atq; congeras opes
 Quas nulla uis & nullus eripit dies.
 Nam cuncta pereunt, sola perpetuo manent
 Pietatis atq; mentis excolte bona.

E O B A N I H E S S L

Qui sapiſ, & qui uera probas, mendacia uitæ
Et tua quæ non ſunt, ſurripuiſſe caue.

Quod debes, citò ſolue alijs: fuge debita multa,

Promiſſam uerbis omnibus adde fidem,

Et ſi plura ſcies, alijs ne plura loquaris:

Reſponde paucis, querere multa caue.

Cautior ut ſias, alienos aſpice mores,

Atq; imitare bonos, atq; relinque malos.

Omnia ſer patiens, affabilis omnibus eſto:

Quandoquidem neſcis, quid ſapiant alijs.

Qui ſapiſ, & qui uera probas, hæc omnia ſerua:

Sic fuerit uirtus nulla relictæ tibi.

CHRISTVS AD APOSTOLOS.

de pueris: Marc. 10.

G E O R G I I F A B R I C I I.

Dne qui ueniunt, non triſti auertite uultu,

Amplexu pueros nec prohibete meo.

Tales namq; pater cœleſtis curat, amatq;

Nec cœli tenero eſt ianua clauſa gregi.

Quam qui non ueluti puer incorruptus adibit,

Is ſurdas pulſus concitet ante fores.

Sic ait: amplexuq; fouens ſancta oscula figit,

Impoſitaq; optat proſpera cuncta manu.

Matth. 18.

Ex iſtis aliquem contemnat nemo puſillis,

Nam pars eſt regni paruula turba mei.

Quoſq;

Quosq; dedi pueris cœlesti in sede ministros,

Quisq; suum custos Angelus implet opus.

Astat & ante mei faciem super æthera Patris,

Pro paruo remanens in statione grege,

DE EDUCATIONE LIBE-

rorum, Elegia Adami Siberi.

expressa de Cap. xxx,

Iosuaë Sirachi.

Mollibus ex animo natum qui diligit annis,
In sanctos mores erudiisse studet.

Increpat, hortatur, laudat, monet, urget, & instat,

Quæ facienda iubens, quæ fugienda uetans:

Vt simulatq; illi matura adoleuerit ætas,

Ipse ferat curæ præmia digna suæ.

Præmia, læticiam, qua non implere uoluptas

Corda pij patris gratior ulla potest.

Quàm si conspiciat natum uirtutibus auctum,

Nomen honoratos inter habere uiros:

Liuor & hoc uide te propter, gaudia mente

Sed læta iunctos sanguine ferre sibi.

Quàm si conspiciat, ueniet cum funeris hora,

Moribus in nati se superesse sui:

Vt neq; non possit dubijs in rebus amicis

Extinctus quamuis, utilis esse suis.

Præsidiumq; illum sibi fortè, suisq; relinquat,

Atris oppositum dentibus inuidiæ.

Lenis at indulget nato quicumq; puelli

Singulta quoties pectora rupta sonant,
 Ingemit, & lachrymis manantia lumina tergit.
 Nec fletu patriæ continuere genæ.
 Quid, quod uerberibus dignum defendit, & eheu
 Causa, inquit, fletus sim ferus ipse meis?
 Saxa gerit duro, solidumq; in pectore ferrum,
 Nomen & inmerito dulce parentis habet:
 Sustinet immiti puerum qui cadere uirga,
 Tristiaq; ætati uerba loqui teneræ.
 Stultus qui miseræ sobolis corruptor & osor,
 Quo sese natum credit amare, nocet.
 Ut duros nondum qui frenos ore momordit,
 Rectorem indomitus ferre recusat equus:
 Haud aliter quisquis puer indulgente parente,
 In mores coepit luxuriare malos,
 Non audit præcepta de intractabilis ulla,
 Recta scrox odio uerba monentis habet.
 Omnia, ceu furijs actus, contraria legum
 Mandatis, posito facta pudore facit:
 Sic & in æternum uitiorum gurgite mersus,
 Exitium, patrio crimine præcipitat.
 At tu, cura tui uerè quem tangit alumni,
 Dum pueri est ætas mollis & apta regi,
 Ne uerò indulge, ne fortia frena remitte.
 Stulticiæ illius stultior ipse fauens:
 Infectus uitij ne quando adoleuerit, & iam
 Quæ cupiet, credet cuncta licere sibi.

Colla

Colla iugo eripiat, diruptaq; lora relinquens,
 Mœroris patris sit tibi caussa suo.

Ah quoties aliquis leni cum mente repertus,
 Vidit ubi sobolis facta scelestæ suæ:

Ah quoties gemuit, quoties suspiria ducens
 Fleuit, & heu seris ora rigauit aquis.

Blanda nocet teneræ menti indulgentia, iuncta
 Verba pijs profunt imperiosa minis.

Principijs obsta: sero conuellitur arbor,
 Viribus immensum quæ stat adaucta suis.

Sed cape lora, ferosq; animos crescentibus annis
 Ipsius ex multo uerbere terga doma.

Ille fcat potius, fœdes quàm puluere canos,
 Et ferias misera pectora mœsti manu.

Ocia dant uitij auctus: quæ uitet ut ille,
 Da uacuo semper quod tucatur opus.

Fac artes primo uitæ condiscat ab æuo,
 Communis quibus hæc uita carere nequit.

Vtilis ut patriæ, charis iucundus amicis,
 Ac generis fiat gloria magna sui.

DE EXCELLENCIA DOCTRINÆ
 deq; eruditæ pietatis usu, Elegia
 eiusdem, de cap. 39.

Discere ritè potest diuina uolumina nemo.
 Cui diuersè animum cura laborq; trahūt.
 Et nisi qui liber non plura negocia tractat,
 Hæc eadem nemo ritè docere potest.

„ Totum hominem leges, oraculaq; sancta requirunt,

„ Et uacuae requiem mentis habere uolunt.

Quid doceat, curuo terram qui uertit aratro,

Et gaudet stimulis increpuisse boues?

Mane cui studium tardas expellere uaccas,

Et pastas stabulis claudere nocte suis?

Qui nil quam rastros, stramen, mulctralia nouit,

Nil nisi de tauris quodq; loquatur habet?

Tigna, trabes, ualuas, tabulata, sedilia, mensas,

Atq; domos totas extruit arte faber.

Circinus huic curae est, & serra, dolabra, securis.

Arma manu noctu tractat, & ista die.

Qui rigida exercet ualidis incudibus aera,

De ferro tantum cogitat ille suo.

Malleus huic circum multis sonat ictibus aures

Ante focum frangit duraq; membra labor.

Accipit & reddit uentosis follibus auras,

Flamma acri ferri duriciemq; domat,

Non ueniente die, non discedente quiescens,

Quod coepit donec perficiatur opus.

Sic calices, ollas, ut possit, pocula, lances,

De facili figulus composuisse luto,

Seligit argillam, cribratam miscet arenam,

Que subigens pedibus massa sit una facit:

Tum sese inclinans toties, totiesq; reclinans,

Partem aliquam cretae sumit utraq; manu,

Inde rotam pedibus celerem contorquet in orbem,

Et

Et digitos inter protinus exit opus:
 Incrustat uitro, uarios pegmenta colores
 Inducit, tandem durat in igne coquens,
 Tempora lucis eunt sic illi cuncta, labore
 Plurima & hoc illi tempora noctis eunt.
 Utq; faber, figulusq;, ita qui uersatur in arte
 Quæ lassat duras sordida cunq; manus:
 Arte sua fretus, nullos fugiendo labores,
 Robore membrorum quod facit, omne facit.
 Atq; equidem quæ sit felix & salua, carere
 Res opera artificum publica nulla potest.
 At nemo illorum legati munus obire,
 Nemo rudi populo reddere iura potest.
 Sacra Prophetarum nemo cognoscere scripta,
 Ad cælum nemo dicere quæ sit iter.
 Hoc tantum doctas qui per caput extulit artes,
 Ingenioq; ualet, iudicioq;, potest.
 Ille sacrosancti diuina oracula Verbi,
 Sedulus autorum uoluit & omne genus.
 Nocturna uersat dextra, uersatq; diurna,
 Quireferunt prisca temporis acta, libros.
 Historias ueterum rebus presentibus aptat,
 Quid rectè fieri possit, & inde legit.
 Omnia digna uiro discit sapiente, bonoq;,
 Quamq; alij docto cultius ore loqui:
 Possit ut officio, rebus præfectus agendis,
 Præcipua fungi dexteritate suo:

Regibus præsto magnis, ducibusq; superbis,
 Consilio patriæ commoda multa ferat.
 Oratorq; bonus longinquas missus ad oras,
 Pro populo faciat uerba diserta suo.
 Et sine diuino quia nil humana fauore
 Efficete in studijs cura laborq; potest:
 Autorem implorat, largitoremq; salutis,
 Eois quoties Phosphorus exit aquis.
 Pro se, proq; suis uerba obsecrantia fundens
 Supplice det ueniam postulat ore sibi.
 Nec facilis non est illi: quæ recta uidere,
 Iustaq; sunt, animo dat sapiente Deus.
 Dat graue consilijs pectus, successibus ornat,
 Euentu carcant ne bene cœpta bono.
 Ille deo gratus quicquid loquiturq; facitq;
 Cœlestium ad laudem dirigit omne patris.
 Debita uertuti nec desunt præmia, tandem
 Iustaq; cum magna gloria laude uenit.
 Ergo inter primos legitur procuresq; patresq;
 Conspicuum signis & tenet altus ebur.
 Aut regum accitum, doctrinam propter, in aulam,
 Velat honoratum purpura clara uirum.
 Non ille imprudens unquam rem consulit ullam
 In medium, uerbo non præcunte dei.
 In tenebris præfert clarissima lumina uerbum,
 Non certis pedibus semita certa dei.
 Intendunt aures omnes ad uerba loquentis,

Con-

Consilium assensu quisq; probatq; suo.
 Illum mirantur omnes, uenerantur, honorant,
 Laudibus ad cœlum uirq; puerq; ferunt.
 Quàm grata illius doctrinam uoce minores
 Concelebrant, cupit & proderc quisq; suis?
 Quid moror? est uerè doctus quicunq; piusq;
 Fert quàm mille alij comoda plura suis.
 Nec præsens illum solum mirabitur ætas,
 Fama sed æternæ posteritatis erit.

PIETATEM CONIUNGENDAM
 esse cum litteris. Eiusdem, ad

Ioannem F.

Res præclara quidem est, lustrare Heliconia tempe,
 Bellerophontæi quæ rigat humor equi:
 Discere res, linguas doctas, præclara, desertum
 Et uario uarios ore referre sonos.
 Inter enim quid erit nos, et ratione carentes,
 Nate feras, proprias ni tue amur opes,
 Nisi sit cura, animis, quibus est cœlestis origo,
 Musarum studijs conciliare decus?
 Mule nihil sentis, ne quis tibi dicat, incersq;
 Argutas cuculus sis uelut inter aues.
 Extudit ingenuas felici semine mentis
 Muncre, quas artes cura laborq; Dei,
 Abstergent animis dense caliginis umbram,
 Deq; tenace leuant lumina cæca luto,
 Altius humanis caput exerisse tenebris,

Et

Et clara ut possis luce uidere diem.
 Iudicium formant: simul ignorantia ueri,
 Barbariesq; animo, quæ fuit ante, fugit.
 Se patitur claro contingi lumine uirtus:
 Naturæ mores conuenienter eunt.
 Apparent rerum causæ, iuuat iræ, supino
 Rimari & fati conscia signa polo:
 Ac tandem ex mira, qua mundum temperat, arte
 Autoris numen grande notare Dei.
 Iam quid facundæ uerò quàm gratia linguæ,
 Oris quid tersi pulchrius eloquio?
 Quo iudexq; grauis, patres lectiq; trahantur,
 Cui uictas reges dent populiq; manus?
 Quæ numeris res est cultis iucundior, & quas
 Non dotes, quod non carmina pondus habent?
 Carmina inaccessis traducunt montibus ornos,
 Carmina dura mouent saxa, ferasq; domant.
 Mentibus insinuant faciles sacra Carmina motus,
 Ad mores faciunt Carmina docta bonos.
 Tantum aliosq; locant nos ante in honore, uolucres
 Gorgonius quantum cornipes ibat equos.
 Nec tamen hæc ueræ contendere gloria laudi,
 Altera qua nequeat maior & esse, potest.
 „ Laus est uera, trahi pulchro pietatis amore:
 „ Summa, Deum in Christo, gloria, nosse patrem:
 Complexus qui sic homines miserosq; malosq;
 Arsit, erat quorum tota sepulta salus:

Qui

Qui desiderium est, qui lux, qui patris ocellus,
 Ut daret unigenam (munera quanta?) suum.
 Indutus fragilis mortales corporis artus,
 Qui Deus in misera consti tit exul humo.
 Passus & infandâq; crucē, atq; opprobia mortis,
 De Stygia duxit clara trophæa domo.
 Ut pedibus cœli tereretur ianua noctis,
 Vita ubi non ullis concutienda malis.
 Semotâq; licet curaq; dolore, metuq;,
 Conspectuq; Dei, colloquioq; frui.
 Hunc, artes, linguæ, uirtus, sapientia nosse
 Vnica, quæ cœlo sola beare potest.
 Hac sine quid prodest, sua si tibi carmina donet
 Phœbus, & Aoniam Calliopeia chelyn?
 Quid, magni scriptis animum emendare Platonis,
 Et Stagera tui dogmata nosse senis?
 Esse quid instructum prodest Demosthenis armis,
 Grande quid Ausonio cum Cicerone loqui?
 Non Anyti uirtute reo cessisse, Catoni
 Aut uita, quæ non labe notata, seni.
 Deniq; non opere ex mundi ignorare Tonantem,
 Qui mare, qui terras, qui sua regna quatit.
 Artibus excultus, uirtute ornatus, & ipsa
 Quam natura docet cognitione Dei:
 Nempi Orci uises tenebras, uastasq; lacunas,
 Finc ubi te dempto uindictis ira premet.
 Non satis ergo puta, Phœbi lustrare recessus,

Castor

Castaliâq; umbram, Pieridumq; choros,
 Discere digne uiro docto, sapiente, bonoq;
 Et penna celsos præpete adire polos.
 Sit tibi prima dei mentem cognoscere cura:
 Ista tibi noctes auferat, ista dies.
 Hanc uerò ut noris, qui Graiæ gloria gentis,
 Aurca Aristoclis non tibi scripta dabunt:
 Non Arpinatis diuina uolumina, fila
 Non etiam Orphææ, fila sonora, lyra.
 Phœnicum claro non cœlo inuenta, nec almæ
 Naturæ arcano condita cuncta sinu,
 Non tabulæq; adeò, radiatus tempora uultu
 Ardenti legum quas tulit Amramides.
 Ipse dabit solus, patris decreta recludens,
 Est, fuit in gremio qui genitoris, erit.
 Hunc igitur studeas uerè cognoscere: Christum
 Qui nouit, summum nouit & ille patrem.
 Supplicat Actæus, rerum cui summa potestas,
 Quos colit urbs, senior, nec putat ipse deos,
 Nec minus Abdarides, qui res creat, auctat, alitq;
 Nec minus ad dominum fundit Apella preces.
 Vincula cui nudos includant lignea plantas,
 Fune latus cinctum est, & sine crime caput:
 Quæ tibi, ait, facio deus, accipe liba, bonusq;
 Hanc uastem & chordas & beneficia uide.
 Talia pondus habent at nullum uota: precesq;
 Qui probet has, non est ullus in orbe deus.

In solo, diuina coli uis, inq; uocari

Vult Christo, qui cor deliciaq; Patris,

Hunc propter miseris uult parcere, uult dare uitam

Perpetuam, cum nos soluerit atra dies.

At uero si non fueris tibi cognitus ipse:

Qui Christi quæ sint, quantaq; dona scies?

Disce igitur quod sacra docet nos pagina, totum,

Quantus homo est, uitiũ, & crimẽ, & esse scelus.

Quisq; sibi placeat, tamen est mens lumine cassa.

Arbitrioq; homini non licet esse suo.

Nam praua huc illuc rapitur, uitiata uoluntas.

Et mala quæ, sequitur: quæ bona, sponte fugit.

Hinc quæ terra patet, scelere est imbuta nefando,

Mente omnes cupida iustitiamq; fugant:

Nemo Deum metuit, pedibus uerumq; fidesq;

Obteritur, non est qui bonus esse uelit.

Nec nobis uis est tristes euincere morbos,

Ac quod subrepsit uiscera in ipsa malum,

Et bona si qua superfuerant, nos ad mala nostri

Corrupti uitio uertimus ingenij.

Coruuit usq; adeo nos primi culpa parentis,

Et sathanae prorsus misit in arbitrium.

Et tamen, o pietas, miseros nos, atq; parentem

Das inter medium te bone CHRISTE tuum.

Proijcis & uitam pro nostra sponte salute,

Suffixum fœde nec pudet esse cruci,

Ex quo nascuntur nobis bona cuncta, Paterq;

Inuictos

Inuiolos recipit, supplicibusq; fauet.
 His animaduersis, tecum tua tristitia nate
 Damna puta: cum mens destituitq; animum,
 Crimina cor propter trepido terrore repletum
 Nil & opis quidquam, praesidijq; uidet,
 Reijce te in Christum, quae qualiscunq; redempta
 A te, sum tua, ait: semper croq; fide.
 Hunc propter ueniamq; Patrem, pacemq; precare.
 Huic memori grates pectore & ore cane,
 Et cum mane nouo Sol lumine conserit arua,
 Et cum lux alto conditur Oceano?
 Ex unda quod te diuina, auraq; renasci,
 Et uoluit membrum corporis esse sui.
 Quod tibi condonat mitis dilecta, Notosq;
 Crimina fluctisonum trans mare ferre iubet.
 Quod sardum & tectum seruat, necce uindicat atra,
 Atq; rudem uerbo uluificante docet.
 Et te carne sua, te nutrit sanguine, coelo
 At uitam, quae nos tempus in omne manet.
 Et tibi dat Patrio quem spirat pectore Flatum,
 Ut uitium ex animo diluat omne tuo.
 In Christum nos sola beat fiducia, sola
 Et Patris aetherei collocat in gremio.
 Et tamen, in sole est comes ipsa ut euntibus umbra,
 Hanc sequitur uirtus, officijq; decus:
 Ut cernant alij purgatum pectora dictis
 Veridicis, pura credere mente Deo:

Ergo

Ergo etiam fidei sanctos expromere foetus,
 Atq; stude uita concelebrare Deum.
 Quod si fors tristes curæ subeuntq; premuntq;
 Nec uentis agitur parua carina suis:
 Fide Deo, precibus uotisq; operatus, ab illo
 Impositumq; tibi fer patienter onus.
 Tum bonitas homines tua se diffundat in omnes:
 Quaq; alios poteris parte iuuare, iuua.
 Quàm pietate decet iusta coluisse parentes,
 Quosq; loco patrum iusserit esse Deus?
 Quàm decet & dictis & factis esse modestum,
 Officio assiduum muneris inq; sui?
 Sobria uita, animi patientia, dextra benigna,
 Sunt partes mentis, signaq; certa piæ.
 Ad quæ cuncta bonas si innges sedulus artes,
 Impones sacris Pieridumq; manus,
 Præclare ornabis mentemq; animumq; repertis:
 Et bonus & iustus, non modo doctus eris.
 Cumq; alios rursus de relligione docebis,
 Ad cœli monstrans sidera quâ sit iter:
 Tempore quo tumultis strepitus clangorq; tubarum
 Eliciet fato corpora functa suo:
 Ut celso fulgent nuditissima sidera cœlo,
 Inter fulgebis clarus & ipse pios,
 Maxima perpetuæ lucratus gaudia uitæ:
 In CHRISTO doctos gaudia tanta manent.

x DISTI-

DISTICHA EPI-

STOLARVM DOMINI-
calium, conscripta àGEORGIO FABRICIO
Chemnicensi.

NATIVITATIS CHRISTI,

Heb .1.

PEr sanctos olim qui dixit multa Prophetas,
Nunc eadem nati prædicat ore sui.
Circumcisionis. Gal.3.

Lege tenebantur rigido pia corda magistro,
Est modò per Christi gratia parta fidem.
Dominica proxima. Gal.4.

Virginis atq; Dei sub legem traditur infans,
Ex seruis natos nos facit esse Dei.
Epiphaniæ. Esaïæ 60.

Quod lumen cæcis exortum gentibus olim,
Luceat hoc omni tempore quæso Pater.
Dominica prima. Rom.12.

Da ne gentili fœdemus corpora ritu
Christe, sed ut maneant templa pudica Dei.
Dominica

Dominica 2. Ibidem.

*Cœlestis similes animos Ecclesia seruet,
Quæ semper concors et sine lite uiget.*

Dominica 3. Ibidem.

*Corporis unius cum simus membra, quid ergo
Mutua non constans pectora iungit amor?*

Dominica 4. Rom. 13.

*Si quis amat toto quem pectore debet amare,
Hic iustos inter nomen habere potest.*

Dominica 5. Coloss. 3.

*Dilige sic alios, ut te quoq; Christus amauit:
Et grates Domino pectore psalle Deo.*

Septuagesima. 1. Corinth. 9.

*Certat ut optatam cursor contingere metam,
Sic qui uis studeat munus obire suum.*

Sexagesima 2. Corinth. 11.

*Exemplo Pauli uarios perferre labores
Discite, sitq; unus gloria uestra deus.*

Quinquagesima. 1. Corinth. 13.

*Aera uelut uacuos sonitus Temesca remittunt,
Sic torpet uiuo pectus amore carens,*

Inuocauit 2. Corinth. 6.

*Vt nos discipulos, Christi q; Dei q; ministros
Agnoscant omnes, uita q; crux q; probet.*

Reminiscere. 1. Telsal. 4.

*Qui ne ctit fraudes, æstu q; libidinis ardet,
Ille nequit templum Flaminis esse sacri.*

Oculi, Ephes. 5.

Sit procul omne nefas uestris à moribus : ipse
CHRISTVS pro nobis hostia factus, obit.

Lætare, Galat. 4.

Seruum Abrahamæ tibi Memphitica protulit Agar:
Nos semen Saræ libera turba sumus.

Iudica, Hebr. 9.

Christe patris residens ad dextram summe sacerdos,
In cœlis populi iura tuere tui.

Palmarum, Philip. 2.

Sic hominem ex alto Christus respexit Olympo,
Vt non horreret funera acerba crucis.

Paschatis 1. Corinth. 5.

Viuit mactatus pro nobis uictima Christus,
In quo etiam nobis uita perennis crit.

Qualimodo geniti, 1. Ioan. 5.

Qui per aquam immundum uenisti. perq; cruorem:
Da uiuat mundum firma in amore fides.

Misericordiæ, 1. Petri 2.

Quisquis es, afflicti serua uestigia Christi,
Inq; omni patiens esse memento malo.

Iubilare, Ibidem.

Principibus pare, uitam sine crimine dege,
Et famulus tristem fer patienter herum.

Cantate, Iacobi 1.

Sis audire celer, sis uelox dicere, tardus
Irafcitè cœlo, quod datur, omne datur.

Vocem

Vocem iucunditatis, Ibidem.

Qui sermone pius, sed turpis moribus; ille
In speculo oblitus, conspicit ora, suo.

Ascensionis Domini, Act. 1.

Christus ad æterni conscendens regna parentis,
Omnibus (ô pietas) hoc patefecit iter.

Exaudi. 1. Pet. 4.

In precibus uigila, ueroq; amplectere cunctos
Affectu: hospitibus sit tua tuta domus.

Die Pentecostes, Act. 2.

Cum patre, cumq; Dei nato, tu spiritus unum,
Imple saluifica pectora nostra fide.

Trinitatis Rom. 11.

O diues, sapiens, inuestigabilis auctor,
Humanos sensus dirige quæso Deus.

Dominica 1. 1. Ioan 4.

Quisquis amore Dei fido ueroq; tenetur,
Verè etiam fratrem diligit ille suum.

In die Baptistæ. Mar. 6.

Chare Deo Baptista peris, meretricula saltat:
Te quoq; cæduntur Papa iubente boni.

Dominica 2. 1. Ioan. 3.

Non dubitat uitam pro nobis ponere Christus:
Ut fratrem redimas, negligis ipse mori?

Dominica 3. 1. Pet. 5.

Sobrius et uigilans Domino tua pectora crede:
Nam leo securas circuit acer oues.

x

3

Do-

Dominica 4. Rom. 8.

Quisquis in hac uita fœdo in squallore iacebit,
Postea cœlesti lumine clarus erit,

Dominica 5. 1. Pet. 3.

Inclinat faciles Dominus clamantibus aures
Inq; bonos, oculos nocte dieq; iacit.

Dominica 6. Rom. 6.

Heu nascor morti, uitæq; renascor, in unda
Baptismi: ut uiuam, fac deus alme, piæ.

Dominica 7. Ibidem.

Vt per peccatum mors atq; afflictio dantur,
Sic quoq; per CHRISTVM uita salusq; uenit.

Dominica 8. Rom. 8,

Heres ipse dei fies, CHRISTIQ; coheres,
Si das spiritui corda regenda sacro.

Dominica 9. 1. Corinth. 10.

O pater, instabiles ne lubricus auferat error,
Fac certa maneant in statione pedes.

Dominica 10. 1. Corinth. 12.

Non uni dat cuncta Deus, sua munera quisq;
Conferat ad laudem simplicitata dei.

Dominica 11. 1. Corinth. 15.

Mortuus est nostro pro crimine Christus, eundem
Tertia discipulis obtulit orta dies.

Dominica 12. 2. Corinth. 3.

Stulte tumes, frustra q; animis efferre superbis:
Quicquid habes, munus noueris esse dei.

Dominica

Dominica 13. Galat. 3.

Dignior ut Mose CHRISTVS, sic gratia legem
Sustulit in Christo: libera turba sumus.

Dominica 14. Galat. 5.

Qui carnem sequitur, capiet quoq; premia carnis:
Qui uicem, æterna sede beatus erit.

Dominica 15. Gal. 6.

Vos faciles gratiq; pijs estote ministris,
Inq; uicem alterius perferat alter onus.

Die Michaelis, Apocalyp. 12.

Christe tuus pugnet p r nobis Angelus: in nos
Ne quid atrox possit iuris habere Draco,

Dominica 16. Ephes. 3.

Perpetuas sedes in nostro pectore ponat
Christus, in æterni cognitione patris.

Dominica 17. Ephes. 4.

Vna fides, unus baptismus, & tu Deus unus,
Omnia sic unus pectora iungat amor.

Dominica 18. 1. Corinth. 1.

Sit sua pastori commissa Ecclesia curæ,
Fidus & infirmi sit pater ipse gregis.

Dominica 19. Eph. 4.

Exuite omne malum, ueteres deponite mores,
Vt nouus in uestro pectore uiuat homo.

Dominica 20. Eph. 5.

Vina parant luxum: uigilans & sobria uita
Voce, hymnis, psalmis concinat ante Deum.

Dominica 21. Eph. 6.

Vt contra Stygium pugnemus fortiter hostem.

Suggere tu nobis pectus & arma Deus.

Dominica 22. Philip. 1.

Gratulor in Christo uos credere: deprecor idem

Vester ut æterno tempore duret amor.

Dominica 23. Philip. 3,

Qui uentrem curant, plausumq; sequuntur inanem

Vitæ: inq; pio munere state uiri.

Dominica 24. Colofs. 1.

Erepti tenebris, clara estis luce locati:

Sint uestri mores, uitaq; digna Deo.

Dominica 25. 1. Tefs. 3.

Corpora quæ tumultis requiescunt, ponite questus,

Illæ olim Domini tollet in astra dies.

Aduentus Dominica 1. Rom. 13.

Nox tenebrosa abiit, lux clara diesq; propinquat:

Abiectis tenebris, lucis eamus iter.

Dominica 2. Rom. 15.

Infirmum fratrem placide tolerare memento:

Plurima nam pro te Christus acerba tulit.

Dominica 3. 1. Corinth. 4.

Est diues uarijs sanctorum Ecclesia donis:

Iudicio Domini qui placet, ille placet.

Dominica 4. Philip. 4.

Fundite sæpe preces, lachrymas, suspiria, uota,

Et capite in uero gaudia uera Deo.

DISTI-

DISTICHA IN EVANGELIA
Dominicalia, conscripta

IOANNE S-
GELIO.

Natiuitatis Christi, Euangelium

Lucæ 2. & Ioannis 1.

N Ascitur in mundi promissus gaudia Christus:
Cœpit ab hoc uno uindice nostra salus.
Mente Dei genitus, sed cum Patre Filius idē,
Fit sacra pro nobis uictima, natus homo.
Circumcisio Domini, Euan.

Luc. 2.

Seminis & pacis confirmat fœdera Christus,
Præcisus ueteris legis honore puer.

Epiphan. Domini, Euan, Matth. 2.

Tentata est ferro uix nati infantia Christi
Cur pigeat duram nos quoq; ferre crucem?
Dominica 1. Euan. Lucæ 2.

Ecce puer uincit tumidos ratione sophistas:
Omnia uictor habet, cui puer iste fauet.

Dominica 2. Euan. Ioan. 2.

Læticiæ Christus dignatus adesse iugali,
Esse sibi curæ tale probauit opus.

Dominica 3. Euan. Mat. 8.

Approbat exemplum fidente in milite Christus:
Ah quantum est, uni fidere posse Deo?

x

5

Dominica

Dominica 21. Eph. 6.

Vt contra Stygium pugnemus fortiter hostem.

Suggere tu nobis pectus & arma Deus.

Dominica 22. Philip. 1.

Gratulor in Christo uos credere: deprecor idem

Vester ut aeterno tempore duret amor.

Dominica 23. Philip. 3,

Qui uentrem curant, plausumq; sequuntur inanem

Vitate: inq; pio munere state uiri.

Dominica 24. Coloss. 1.

Erepti tenebris, clara estis luce locati:

Sint uestri mores, uitaq; digna Deo.

Dominica 25. 1. Tess. 3.

Corpora quæ tumultis requiescunt, ponite questus,

Illa olim Domini tollet in astra dies.

Aduentus Dominica. Rom. 13.

Nox tenebrosa abiit, lux clara diesq; propinquat:

Abiectis tenebris, lucis eamus iter.

Dominica 2. Rom. 15.

Infirmum fratrem placide tolerare memento:

Plurima nam pro te Christus acerba tulit.

Dominica 3. 1. Corinth. 4.

Est diues uarijs sanctorum Ecclesia donis:

Iudicio Domini qui placet, ille placet.

Dominica 4. Philip. 4.

Fundite sæpe preces, lachrymas, suspiria, uota,

Et capite in uero gaudia uera Deo.

DISTI-

DISTICHA IN EVANGELIA
Dominicalia, conscripta

IOANNE S-
GELIO.

Natiuitatis Christi, Euangelium

Lucæ 2. & Ioannis 1.

N Ascitur in mundi promissus gaudia Christus:
Cœpit ab hoc uno uindice nostra salus.
Mente Dei genitus, sed cum Patre Filius idē,
Fit sacra pro nobis uictima, natus homo.
Circumcisio Domini, Euan.

Luc. 2.

Seminis & pacis confirmat fœdera Christus,

Præcisus ueteris legis honore puer.

Epiphan. Domini, Euan, Matth. 2.

Tentata est ferro uix nati infantia Christi

Cur pigeat duram nos quoq; ferre crucem?

Dominica 1. Euan. Lucæ 2.

Ecce puer uincit tumidos ratione sophistas:

Omnia uictor habet, cui puer iste fauet.

Dominica 2. Euan. Ioan. 2.

Leticie Christus dignatus adesse iugali,

Esse sibi curæ tale probauit opus.

Dominica 3. Euan. Mat. 8.

Approbat exemplum fidente in milite Christus:

Ah quantum est, uni fidere posse Deo?

x

5

Dominica

Dominic. 4. Euan. Mat. 8.

*Vt scapha parua, notis Ecclesia fertur, & undis:
Sed sibi fidentem seruat ubiq; deus.*

Dominica 5. Euan. Matt. 13.

*Quotidie infelix lolium se frugibus addit:
Assere tu messem CHRISTE benigne tuam.*

In Septuagesima, Euan. Mat. 20.

*Ante deum electi (gratis namq; omnia donat)
Vltimus & primus sunt in honore pares.*

In Sexagesima, Euan. Luc. 8.

*Larga deus spargit diuini semina uerbi:
Felix, qui retinet talia, cordis ager.*

**In Quinquagesima, Euan.
Lucæ. 18.**

*Cernere quem mundi nescit sapientia, cæcus
Agnoscit sola te bone CHRISTE fide.*

**In Quadragesima, Euan.
Matth. 4.**

*Victor ab infesto tentatur demone CHRISTVS
Omnibus in CHRISTO uincitur ille pijs.*

**Dominica Reminiscere, Euan.
Matth. 15.**

*Exemplum fidei probat in Cananeide CHRISTVS
Inunc, & dubitans quære placere deo.*

Dominica Oculi, Euan. Luc. 11.

*Redditur eloquium muto, sed ridet Apella:
Felix qui agnoscit facta stupenda dei.*

Dominica

Dōminica Lætare, Euan.

Ioannis 6.

Quotidie augusto qui consecrat omnia nutu,

Pare cibet modico milia quinq; deus.

Dominic. Iudica, Euan.

Ioannis 8.

Impius accusat te Christe furoris Apella,

Eheu quàm mundo est res peregrina deus

Domin. Palmarum, Euang.

Lucæ. 24.

Ecce uenit Pompa promissus simplice Christus;

Nam cupit hic solo cordis honore coli.

Die Parasceues,

Vulnera, flagra, crucem pro nobis Christe tulisti:

Tu mihi fidenti tempore mortis ades.

Dominica Paschæ, Euang.

Matth. 21.

Prostrata uictor rediuiuus morte triumphat;

Parta redit miseris gratia, uita, salus.

Dominica Quasimodogeniti,

Euan Ioannis 20.

Das mandata tuis, das uires Christe docendi,

Da ualeant firma pectora nostra fide.

Dominica Misericord. Euang.

Ioannis 10.

Semper ubiq; sonet pastori gratia CHRISTO:

Ille sua miseras morte redemit oues.

De-

Dominica Iubilate, Euang. Ioan. 16.
Discite Iusticiam, & regnum uenerabile Christi:
Ferte crucem, uincit sub cruce uera fides.

Domin. Cantate, Euan. Ioan. 16.
Promittit Christus spirabile numen ab alto,
Capturus regnum spirituale Deus.

Dom. Vocem iucunditatis, Euang.
Ioan. 16,

Ah miser, ad Dominum quicumq; orare recusat:
Qui petit in Christi nomine, cuncta feret
Ascensionis Domini, Euangel. Marc. 7.
Discipulos Christus saluandum mittit in orbem:
Inq; patris rediens, pergit ad astra, sinum.

Domin. Exaudi, Euan. Ioan. 16.
Spiritus ingrati promittitur arbiter orbis,
O' Deus afflatu nos rege sancte tuo.

Domini. penteco. Euan. Ioan. 14.
Cordibus infusum spirabile numen ab alto,
In Christo renoua pectora nostra Deo.

2. Pentecostes, Euangelium
Ioannis 3.

In nos tantus amor, diuini & cura Parentis,
Pro nobis natum tradidit ipse suum.

3. Pentecostes, Euangelium
Ioannis 10.

Pastor oues Christus custodit, cedite fures:
Ille aditum ad ueri præbet ouile Dei.

Domini-

**Domin. Trinitatis, Euange-
lium Ioannis 3.**

**Nemo petit cœlum, nisi per te Christe redemptus
A te uera salus, non aliunde uenit.**

**Dominic 1 post Trinitatis, Euan.
Lucæ 16.**

Impietas soluit securo in diuite pœnas:

I nunc, & summum quære Epicure bonum.

**Dominica 2. Euangelium
Lucæ 14.**

Omnibus offertur diuinæ gratia cœne:

Ah miser, hic animi quem iuuat esse pigrum.

Dominica 3. Euang. Lucæ 15.

Tanta Dei bonitas, infirmos suscipit ultro:

Per Christum ueniam, qui resipiscit, habet.

Dominica 4. Euan. Luc. 6

Ipsè trabem ignorans, festucam carpis amici:

Pectoris ô quantum est ulcera nosse tui?

Dominica 5. Euan. Luc. 5.

Christe doces populum, mox retia piscib. imple:

Vis prius agnosci, cœtera deinde dabis.

Dominica 6. Euang. Matth. 5.

Christus ab interno pietatem corde requirit:

Cultibus externis nil pietatis inest.

Dominica 7. Euang. Mar. 8.

Pane cibatur modico densæ longa agmina plebis,

Omnia qui larga donat & auget ope.

Dominica

Dominica 8. Euang. Matth. 7.

*Sæpe lupum occultat, qui pelle incedit ouili:
Fructibus est omnis uita probanda suis.*

Domin. 9. Euan. Lucæ 16.

*Comparat oconomus malè partis rebus amicos:
Rectius hic, alios qui pietate iuuat.*

Domin. 10. Euangelium Lucæ 19.

*Institor eijcitur, Solymæ flet funera Christus:
Supplicium ante pedes impius omnis habet.*

Domini. 11. Euan. Lucæ 18.

*Inuenit hic ueniam, qui agnoscit, fudit & orat:
Iusticiam extollis quid Pharisæ tuam?*

Dominica 12, Euang. Mar. 7.

*Dum sensus surdo, dum uox est reddita muto.
Declarant uerbis addita signa deum.*

Dominica 13. Euang. Luc. 10.

*Prima Deo pietas debetur, proxima fratri,
Sic Samarita tuam sentit egenus opem.*

Dominica 14. Euan. Luc. 17.

*Vnus agit grates, lepra bis quinque leuantur:
Ah quantum humana est in ratione malis?*

Dominica 15. Euang. Mat. 6.

*Difficile est dominis pariter seruire duobus:
Fide Deo. & curis cætera liber age.*

Dominica 16. Euang. Luc. 7.

*Sponte deus uiduæ rediuuium reddit alumnus:
Et dubitat quisquam, uelle iuuare deum?*

Dominica

Dominica 17. Euan. Lucæ 14.

*Luce sacra Christus sanans intercutis egrum,
Quæ bona sint ferijs non prohibenda docet.*

Domin. 18. Euan. Matth. 22.

*Lege tumens, sed legis iners, stolidusq; sophista,
Conuictus Christo uera monente, tacet.*

Domini. 19. Euang. Matth. 9.

*Restituis uerbo membris dum Christe solutum,
Non sentit sapiens, sed pia turba Deum.*

Domini. 20. Euangel. Mat. 22.

*Sponsus ad instructas ciues uocat undiq; mensas:
Infelix, tardo quem iuuat ire pede.*

Dominica 21. Euan.

Ioannis 4.

*Credenti satrapæ moribundum seruat alumnum,
Et firmat dubiam Christus amore fidem.*

Domin. 22. Euang.

Mat. 18.

*Cui ueniam dederat Dominus, fit seruus iniquus:
Des alijs ueniam, quam cupis esse tibi.*

Dominica 23. Euang.

Mat 22.

*Ius quid in ambiguo Pharisei quæritis æres?
Sunt sua principibus, sunt sua danda Deo.*

Dominica 24. Euan.

Matth. 9.

Plena

Plena fide accipitur tacto muliercula Christo:
Sola Deo acceptos nos facit esse fides.

Dominica 25 Euang.

Matth 24.

Qui sua degeneri prædicis funera mundo,
Verè Deus populum suscipe Christe tuum.

Dominica Aduentus, Euang.

Matth. 21.

Ecce uenit uili rex regnum uestus afello,
Victor is, ô quantus, quando redibit, erit?

Dominica 2. Aduentus Euang.

Lucae 21.

Signa refert Christus mundi tractura ruinam:
Tempus adest, letum tollite quisq; caput.

Dominica 3. Aduentus Euang.

Matth. 11.

Dum sua Ioanni miracula nunciat, ipsum
Se quoq; Messiam Christus adesse docet,

Dominica 4. Aduentus, Euang.

Ioannis 1.

Pectore non dubio CHRISTVM Baptista professus
In CHRISTO audendum fortiter esse docet.

DE VITA BEATA.

D. MARTINI LUTERI.

Ex Psalmo CXXVIII.

Vitam quæ faciunt beatiorē

O. Chari-

O' charissime Christiane sunt hæc.
 Aeternum Dominum Deum timere,
 Mandate illius & uias amare.
 Sit uictus manuum labore partus
 Sic uiues bene, sic eris beatus.
 Vxor prole tuam domum beabit,
 Letis ut generosa uitis uiuis.
 Ad mensam tibi filij sedebunt,
 Vt pinguis teneræ nouellæ oliuæ.
 Sic fidus benedicitur maritus
 In casto Domini timore uiuens.
 Donet te benedictione semper
 Ex Zion Dominus, Hierusalemq;
 Florentem faciat bonis uidere:
 Vt natos uideas. & inde natos,
 Et pacem super Israel in æuum.
 Hic dicat pius omnis, Amen Amen.

• EIVSDEM IN

Epicurum

Vitam quæ faciunt suis beatam
 Porcis, hæc Epicurus ille tradit:
 Ne spectes hominum, Deive mentem;
 Non est qui regat atq; curet orbem.
 Spem uitæ bene rideas futurae,
 Quamuis mens ratioq; monstret ipsa.
 Te soli tibi finge procreatum,
 Certus cuncta tuo esse nata uentri.

Silenus placeat, nihilq; malis.
 Viuas ut tua sus, tuusq; porcus,
 Et tandem moriare porcus & sus.
 Sic sic itur ad insulas beatas,
 Aeterno quibus igne carcer ardet,
 Et tales coquit ustulatq; porcus.
 Tunc malles Epicuri non fuisse,
 Sed serò uenient eæ querelæ:
 Et disces aliud fuisse quiddam,
 Quam quod riseris hic inane numen.

IOANNIS STIGELII

In Martialem.

Vitam quæ faciunt beatierem,
 Nugacissime Martialis hæc sunt.
 Delicti agnitio, pauorq; cordis,
 Erroris dolor, alta pœnitudo,
 Sola & saluifica fides salutis.
 Nam quicumq; fide labante nusquam.
 Apprendit penitus, quod ipse CHRISTVS
 Humanam induerit Deus figuram,
 Et nobis miserisq; perditisq;
 Morti supplicioq; destinatis,
 Aeternam reparauerit salutem:
 Exercetq; fidem, piosq; fructus.
 Adfert in medium, suæq; uitæ
 Inuitat pietate molliores,
 Ille inter meruit beatiore

Meret

Herodas statui, fruiq; cælo.
Sunt hæc barbara uerba, forsan inquit,
Nec sic sunt soliti loqui Quirites.
Vitam quæ faciunt beatiorem,
Nugacissime Martialis hæc sunt.

IOANNIS GIGANTIS.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Hæc sunt credito, chare Christiane.
Peccata agnita concione legis
Deplorare, queri, dolere, flere:
Et mentem miseramq; territamq;
Ac certamine sauciam seuero,
Verbi fonte Dei salubriore
Per Christi meritum, crucemq; duram
Tranquillare, rigare, roborare,
Et uitæ nouitate Christianam
Exerce fidem: atq; ita ambulare
In uero Domini Dei timore,
Iniunctamq; sequi uocationem:
Et, qui non procul est, paratiore
Expectare animo diem Supremum.

A D A M I S I B E R I.

In Antichristianos.

Quæ sint, quæ faciunt beatiorem
Vitam, queritis Antichristiani?
Vnum numine triplici colendum
Deum agnoscere, et agniti timere,

2

2

Amare,

Amare, & uenerari, & inuocare,
 Patrem: qui regit & tuetur omnem,
 Quem uerbo è nihilo creauit orbem.
 Filium: scelus ut piaret Ada,
 Et qui factus homo, suaq; morte
 Amissam reparauit & salutem,
 Offensiq; patris repressit iram.
 Spiritum: docet & fouet, gubernat
 Qui nos, & iubet inuocare, & unum
 Quæ nos cunq; premat ruina, forti
 Fide apprehendere: fiat ut Dei laus
 Et sic cognitiorq;, clariorq;:
 Moribusq; referre, sancta, CHRISTVM
 Vitæ totius innocentiaq;.
 Hæc uitam faciunt beatiorem,
 Sed non creditis Antichristiani.

GEORGII FABRICII.

Summam quæ doceant salutis, hæc sunt,
 Cunctis mente tenenda Christianis:
 Veri cognitio Dei suiq;,
 Nostri debita proximiq; cura,
 Cor mundum, moderata lingua, castum
 Os cum lumine, dextra liberalis,
 Contenta exiguo suoq; uita,
 Incorrupta fides, amorq; constans,
 Mens non ebria rebus in secundis,
 Nec depressa metu graui maiorum,

Sed

*Sed quam spes bona seruat, inq; rebus
In Christum facit omnibus tueri.*

VERBUM DEI VERITAS.

Ioannis 17.

Adamus Siberus.

Est ueritas simplex & una, quam DEI
Tradit nisi VERBUM nihil. Verbum Dei.
Quod nec Sami senex, nec explibat Plato.
Vnum & idem, trinum, & ὁμοῦ τοῖς, optimum
Et maximum Deum docet cognoscere,
Patremq; Filiumq;, sanctum & Spiritum,
Et quæ uoluntas in genus nostrum illius.
Tum ponit ante nostra nobis lumina
Cladesq; miserasq; nostras, qua uia
Et eripi ex malis queamus omnibus,
Natura restituiq; praua in integrum.
Quicumq; credit huic, Dei fit filius
Christiq; frater. ut potitus cœlitum
Vita, beatus æuum agas felix, tibi
Verbum dei fidei sit unica regula,
Norma actionum & omnium certissima.

FINIS.

IESV CHRISTI

CAPTI ET VINCTI

Deductionum XII.

Liber Primus:

IACOBO STRASBURGO AVTORE.
 CLARISSIMIS VIRIS D. DO-
 ctoribus Bartholomeo Rünbaum, Theo-
 logo et primario Pastori atq; inspectori Ecclesiæ
 in Episcopatu Mersburgensi: & WOLFGANGO
 MEVRERO, Medico ac professori Lipsensi
 celeberrimo, assensibus suis observandis.

IACOBVS STRASBURGVS.

Cui caput Aonias effert, MEVRERE per artes
 instruit & medicas utraq; lingua manus:
 Tuq; sacri cœtus, & CHRISTI fide minister
 Eximium patriæ BARTHOLOMAEÆ decus.
 Affines saluete mei, quos omne per æuum,
 Dò nec erit uirtus, inclita fama uehet.
 Triste redit tempus, quo Phœbus palluit olim,
 Et fuit in medio noctis imago die.
 Dū n nostræ patiens carnis DEVS, editus aluo
 Virginis, infami morte necatus obit:
 Ex grege pontificum, quem uincula seua gerentem
 Iudicis iniusti ducimus ante thronum.
 Vt desint uires, tamen est pia nostra uoluntas:
 Quod bene quis uoluit, non male fecit opus.

7

4

Exiguum

Exiguum magni uobis do munus amoris
 Forsitan hic magni muneris instar erit.
 Casta duæ seruant connubia uestra sorores
 Tertia blandiloquo me uocat ore uirum.
 Fœderis hoc genus est multo preciosius auro
 Sit tamen hæc nobis copula firma precor.
 Si quid apud seros est immortale nepotes,
 Candida posteritas si mea scripta leget:
 Non ero dedecori uobis. DEVS ocia tantum
 Præbeat, & studijs tempora longa meis:
 Producam prima sanctos ab origine patres,
 Quos nunc fata mihi non satis æqua premunt.

DEDUCTIO PRIMA.

Christus capitur in horto, &
 deducitur ad Annam.

Ors ubi facta potens fuit, & damna
 tio cœpit:

Rursus in hoc oritur uita salusq;
 loco.

Primus homo perijt liuore Draco-
 nis in horto,

Et temerè donis excidit ipse suis.

Verus honore Deus, membris homo purus, in horto

Incipit ex hominum Christus amore pati.

Proh dolor, omnipotens Deus, & sine fine beatus

Sustinuit serua proditione capi.

Sternere quos nutu potuit, quos perdere uerbo:

Porri-

Porrigit his iussas in sera uincla manus.
 Nec mora, pontificē trahitur captiuus ad Annam,
 Milite lurconem circumeunte senem.
 Ille madens uino, uerbis prorumpit in iram,
 Ructu sæpe feros impediēte sonos.
 Libertas inuisa malis: responsa daturus
 Iam Christus pro se, si licuisset, erat.
 Aulicus (infandum) cœlestia percutit ora,
 Inclita sub duro uerbere mala crepat.
 Christe capi uinclis hominum dignitate cruentis,
 Concilianda tui cum patris ira foret:
 His ego constrinxi rigidis tua membra catenis,
 Inq; tuas pœnas ingeniosus eram.
 Tractus es impurum duce me comitatus ad Annam,
 Falleris ingenio, luderis arte mea.
 Hic quoq; sacratos uiolauit dextera uultus
 Sæua tuos, colaphis ore rubente meis.
 Suscipe me miserum: fassas ignoscere culpas;
 Est proprium meriti Christe benigne tui.
 Vinculi peccati dissolue tenacia nostri,
 Eripe morte meos illaqueante pedes.
 Et pia simplicitas odijs si quando laborat,
 Carcere uel sæuo scrutanda datur:
 Suggere corstantes animos, da nescia uinci
 Pectora, da celebrem sanguine teste fidem.
 Ebria pontificum non gens, non aula potentum
 In sacris teneat regna superba tuis.

Non bene pontificum pia templa furore reguntur.

Nec bene conueniunt Christus & aula leuis.

DEDUCTIO II.

DVCITVR IN CAIPHAE

summi pontificis palatium, in quo blasphemie ac seditionis à falsis testibus accu-

satus, suam diuinitatem coram Ca-

ipha confessus est.

ipha confessus est.

Sistitur ad Caiphae Saducaei triste tribunal.

Turba sacerdotem ceca furore fremit:

Teste subornato potuit reus ille uideri,

Cui bona Romano iudice caussa fuit.

Dicere sed uerum per patria nomina iussus,

Libera mox soluit talibus ora sonis:

Credite, tempus erit, cum sedere uidebitis alta

Ad latus hunc natum patris adesse Dei.

Inde reuersurum coeli sub nubibus, inter

Angelicos sonitu testificante choros

Intonet, & subita surgens furiosus ab ira

Præses: Hic est sermo morte piandus, ait.

Nec caret assensu uulgi uox impia, clamat:

Est reus iste crucis, tu crucifige reum.

Christe sub iniusto mala præside multa tulisti,

Cum nece tollendus plebe iubente fores.

Cur tamen intacto lactantis ab ubere matris

Corpore purus homo, pectore sanctus erat.

Ipse sed in populo de te testabar inique:

Clama-

Clamabam, Malus est, tollite cæde malum.
 Pontificisq; mea suffragia uoce probaui.
 Impietas adeò tunc mea cæca fuit.
 Dignus ego Stygium mitti peccator ad Orcum,
 Dignus ego meritis uincula ferre necis.
 Tu sis Christe mihi facilis, ueniaq; paratus:
 Ut tua notescat gloria, parce mihi,
 Verus es, & ueri defensor, disijce linguas,
 Quas iuuat in sanctos friuola uerba loqui.
 Ut si quaudo tuum lædunt mendacia cætum,
 Te cunctis nostrum teste probemus opus,
 Da me uera tua pro numine dicere sortem,
 Proq; tuo da me nomine dura pati.
 Lingua prius nervis mea palpitet ense recisis,
 Tollere quàm laudes desinat ille tuas.
 Quidquid erit miserum, per te tolerabile nobis
 Est quia uita fugax, & mihi uile bonum.
 Flebile mors alijs & inenarrabile damnum,
 Mollia qui saluis ocia rebus agunt.
 Det mihi sepositam Christus per fata coronam,
 Martyrio nostram testificante fidem.
 Flagra, catenarum tractus, feruleq; crepantes
 Horrendis lacerent candida membra modis.
 Ungula costarum crates infixæ parentes
 Diuidat, intrepitum dilaceretq; iecur.
 Leniet innumeros tua gloria Christe dolores,
 Et dabit in nostram fata benigna necem.

DEDV

DEDUCTIO III.

Ducitur in conclaue liëtorum pontifici-
orum, ubi ab infimis feruis per
noctem illuditur.

Traditur interea liëtibus atq; ministris,
Scilcet agna feris dilanianda lupis.
Lasciuos inter quæ non ludibria passus?
Nil lare pontificum turpius esse potest.
Lamina spurcantur, facies sacra uulnere liuet,
Et crebro uerbis uerbera mixta sonant.
Sanguineus tenui tegitur uelamine uultus,
In caput unius turba scelestæ ruit.
Impia pontificum domus, & spelunca latronum,
Sunt aliquid uarium nomine rebus idem.
Tot probra, totq; dolos famulorum passe nefandos,
Christe, latent animo sensa quot ima meo.
Subiectum minimis te scilicet esse docebat,
Vt faceres summis nos in honore pares.
Inter ego stabam sceleratos ipse ministros,
Causa tibi luctus, causa doloris eram.
Sis mihi propitius, quia tu peccata remittis,
Et Deus, & nullo semine factus homo.
Si nil peccassem, tu nulla remittere posses
Crimina, sed ueniæ dat mea culpa locum
Custodes dubiæ uitæ, comitesq; laborum,
Adijce cœlestes agmina fida choros.

Signa

Signa canat Sathanas, & in una congerat hora,

Quidquid ubiq; malum terra uel unda parit:
In mea coniuret socius mala mundus, & omnem

Sæuitiam ingenio contrahat, arte dolum:

His ego tutus ero sub ui, sub fraude, ministris:

Nulla milli tellus, nulla nocebit aqua:

Disijce pontificum sine successoribus aulas

Nomina Christe tuo semper iniqua gregi.

Ora tegunt qui nunc sibi fraude latente, Sophistas

Detege, fraud talis digna rubore fuit.

Lingua Sophistarum nihil est nisi Lerna malorum,

Nec minus ac Hydræ tetra uenena nocet.

DEDUCTIO IIII.

Ducitur mane ad concilium & à Pontifi-

cib. & consulib. damnatur & ho-

stis reipub. iudicatur.

Vicino Phœbus radios ubi protulit ortu,

Lucifero clarum præueniente diem:

Flebile iudicij producitur ante tribunal,

Qui regit arbitrio cuncta creata suo.

Illum neglectæ pietatis crimine damnat

Ebria pontificum uentre tumente cohors.

Curia (ne sceleri quid fraudis desit inausum)

Tota reum motæ seditionis agit.

Interea Iudas sese, factumq; perosus,

Persidiæ precium mente dolente refert.

Parcite non meruit tristes dare sanguine poenæ,

Inquit,

Inquit, hic in fontem non onerate uirum.
 Improbilas nescit cursus inhibere furori:
 Nequitia, cœpit quod semel, urget iter.
 Mœstus amansq; necis laqueo se strangulas ipsum
 Proditor, & rupto pendet aqualiculo.
 Iudice qui necis es damnatus Christe senatu,
 Ac hostis patriæ dictus es esse tuæ:
 Peccatis sis quæso meis placabilis, & me
 Pro pietate iuua, pro bonitate fove.
 Quid feci? damnantis ego pars magna senatus,
 Vltima damnando primaq; uota dedi.
 Sed tu corruptam deductus es ante tribunal,
 Hic ubi simplicitas est tua facta nocens:
 Ne mihi iudicij sententia seua noceret,
 Quæ mihi dicta fuit, quæ subeunda foret.
 Tu firmos animos, tu suffice robora menti,
 Languida ne pereat tristis agone crucis.
 Vt quoties morti sumus infernoq; propinqui,
 In cœlo uitam sentiat illa nouam.
 Mundus hic hospitium, non patria terra piorum est:
 Scilicet est alio patria nostra loco.
 Nam mandus mundana capit, cœlesta cœlum.
 Sors fragilis non est, nec breue nostra bonum.
 Debemur cœlo, quod clausum labe parentum,
 Reclusumq; tuo sanguine Christe patet.
 Mortuus ô utinam possem per fata relicto.
 Corpore, cœlestes nunc habitare domos.

Tunc

Tunc ego spectarem Christo ducente triumphum,
Mista per angelicos umbra beata choros.

O rex ô hominum frater dulcissime gentis,
Maiestate deo, corpore iuncte mihi.

Primus homo mortem peccatis intulit orbi.
Morte tua mortem tu premis alter homo.

Vtraq; mors operosa satis: quia prima quod infert,
Peccati uictrix altera tollit onus.

DEDUCTIO V.

Ducitur ad Pilatum præsidem Romanum
apud quem accusatur seditionis, læ-
sę maiestatís, & hæreseos,

Pilato Caiphas Romani Cæsaris hostem
Obijcit, heu species callida consilij.
Iudicijs seuam ciuilem prouocat iram,
Nil actum studijs dum uidet esse suis.

Quid Iudæus agit? stat præsidis ante tribunal,
Vt cædis uacuas possit habere manus.

O gentem stolidam, uult corpore pura uideri:
Sed premit hostili pectore triste nefas.

Abdita rimatur Aciti Deus intus cordis,
Nec simulante fidem gaudet honore coli

Assistunt testes, qui publica crimina fingunt:
Fraus, patrocinijs quæ caret, illa patet.

Quid faciat Christus, suspecta silentia forsan,
Exprimit internus uerba coacta dolor.

Protinus

Protinus ergo sui patris asserturus honorem,
 Ipse suum forti vindicat ore decus.
 Præses ut audiuit, uocem ter ad æthera tollens:
 Nullius est, inquit, criminis iste reus.

CHRISTE sub arpitrium me iudicis ac te ministra,
 Te sceleris dixit cum mea culpa reum:
 Me fera culpa premit, te culpæ poena fatigat:
 Innocuus cum sis, cogeris esse nocens.
 Parce mihi, iurisq; tui deflechte rigorem:
 Iure tuo iudex non potes esse meus.
 Aut ego succumbam, minus aut sis durus oportet:
 Debile uas ego sum, sed grauis ira tua est.
 Sit tibi Christe satis, uires habuisse nocendi:
 Iusticia in trepitum non sit acerba caput.
 Perdere posse malos, est digna potentia rege:
 Parcere supplicibus, gloria digna Deo.
 Sic rege, sic nostras uni tibi dirige mentes,
 Libera foemineus ne premat ora metus.
 Seruorum timor est index, odiosa tyrannis
 Libertas Christum corda professa decet.
 Ut, si quando tua lethum pro laudat pacisci,
 Aut si quid leuius morte subire iubes:
 Spernamus sæuæ fortes tormenta catastæ,
 Spernamus rigide uulnera dura necis.
 Quicquid id est, omnis fors est sperando ferenda:
 Subleuat impositum spes melioris onus.

*Vt modò per totum lux uerbi fulgeat orbem,
 Qua polus altus obit, qua premit imus humum.
 Fax ubi Christe tuæ lucis diuina coruscat,
 Eripiunt clarum nubila nulla diem:
 Sed radijs quemcunq; suis non illa serenat,
 Hunc satis illustrent lumina nulla locum.*

DEDUCTIO VI.

*Ducitur ad Herodem tetrarcham, ubi
 sindone in contemptû regij eius
 nominis illuditur.*

N*Ec mora, Pilato Christus mandante, tyranni
 Ductus ad Herodis regia tecta fuit.*

*Callida robusti uulpes fit amica leonis:
 Desinit ira uetus, conciliatur amor.*

*Simplicis ingenij perdendus quæritur agnus,
 In caput illius uisq; dolusq; coit.*

*Rex quoq; signa petit uarias imitantia formas,
 Regia sed nullo pondere nota cadunt.*

*Purpurea tunc ueste nitens, ludibria Christus,
 Probra, minas, plagas, & maledicta subit.*

*Perfidie domus est diræq; libidinis aula,
 In sanctos ubi ius sæpe satelles habet.*

*Non bene iunguntur uirtus & summa potestas,
 Nec bonus atq; potens aulicus esse solet.*

*Ad sæuum pie Christe thronum deducte tyranni,
 Dura per Ebræam sceptrâ tenentis humum,*

x

Ipse

Ipse fui socius promptissimus, ipse satellites;
 Per medias urbis cum traherere uias.
 Illudensq; tibi maledicta leuissima dixi,
 Et fuit in cursu tunc furor iste meus.
 Respice me patrio, quo seruas omnia, uultu:
 Amplius erroris nec memores esto mei.
 Mergere peccatum uoluisti, uincere mortem,
 Tollere pestifero uirus ab angue datum:
 Sed parue non molis erat, superare tot hostes:
 Qui multos lædit, multa pericla subit.
 Aspice, sancta quibus tua nunc Ecclesia damnis,
 Aut quibus insidijs sit peritura breui.
 Capta dolo trahitur seuis ludenda tyrannis,
 Saluificam quibus est crimen habere fidem.
 Hostis adest omni metuendus parte, nec undis
 Est mare securum, nec uia tuta patet.
 Qua medio terras cælo uidet altior imas
 Phœbus, & ex æquo uesper & ortus abest:
 Insidias sanctis meditatur callida uulpes,
 Romanaq; suum tollit in urbe caput.
 In folio residens summos affectat honores,
 Et Christi sacro sanguine plena tumet.
 Turpeq; sandalium nostris amplexibus offert,
 Et secum mundi regna superba trahit.
 Effertur inde leo, quem diues honorat Idume,
 Cuius ad imperium Pannonis ora tremit:
 Maximus ille tui, nostri quoq; nominis hostis,

In nos omne suum robur & arma mouet.
 Tristius in terris nihil est pietatis amante:
 Et, modò si fas sit, quod minus esse uelis.
 Quò quis in hoc mundo maior, magis ille laborat
 Tollere cum uera religione fidem.
 Nil tã blasphemũ est, quod non reperire patronos
 Possit, & auctorem reddat honorificum:
 Sola est, quam damnant omnes, Ecclesia Christi:
 Hanc unam, mundi uile catharma putant.
 Agmina disruptis immania disijce uinculis:
 Cur necat imbellem turba scelestæ gregem?
 Vt diro percant per mutua uulnera bello,
 Vt malè coniunctæ diffociantur opes.

DEDUCTIO VII.

Reducitur ad Pilatum præsidem Romanum,
 ubi à tota concione damnatur,
 quæ ei etiam latronem Barnabam prætulit.

Coccinea indutũ Rex Christum ueste remittit:
 Ex probris pietas in noua probra uenit.
 Qui sine peccato mortales induit artus,
 In cuius nec erat mente, nec ore dolus:
 Iudice fit populo peior latrone cruento:
 Heu mihi, blasphemus quàm furor iste fuit.
 Innocuum iudex renuit damnare cruorem,
 Querit & ingratis tardior ipse moras.
 Quid facis? exclamant. interfice: sanguinis huius

Sit rea uel nostræ sera propago domus.
 Mortis ad exitium ruit irreuocabile uulgus,
 Iudicioq; perit spontè lubensq; suo.
 Væ misere genti, quæ nunc quoq; sanguinis huius
 Turpem circumfert exul inopsq; notam.

CHRISTE per instantē populi moriture furorē,
 Sors tua cūm peior sorte latronis erat.
 Te mea nempe reum mortis sententia fecit,
 Et uulgi clamor crimina nostra notat.
 O' quoties uolui, peccato purus ab omni,
 Ad uerbi normam uiuere Christe tui?
 Sed mea sunt ueteris plenissima pectora lapsus,
 Perpetrat aduersum luxuriosa caro.
 Tu me diuini miserum rege numinis aura,
 Affectus animi tu moderare mei.
 Quodq; meis positum non est in uiribus, ipse
 Exple, perq; tuam lubrica tende manum,
 Ne cadat in Stygias nimis heu caro perditā casses:
 Aut si fortè cadat, retrahat inde pedem.
 Cūm premit infontem furiosa calumnia caussam,
 Aut mendax ficto crimine lingua nocet.
 Tu fac ne tanti faciam suffragia mundi,
 Serpat ut infamis rubra per ora pudor.
 Conscia mens recti, miseris tutissima res est:
 Sola sub hoste uiget, sola sub igne manet.
 Criminis arguimur: quid tum? modò criminis absit
 Culpa,

Culpa, nec ex merito pœna sit ista suo.
 Nempe reum dici, quàm culpam, præstat, habere;
 Ferreq; plus prodest, quàm meruisse, malum.

DEDUCTIO VIII.

Ducitur in prætorium, purpura per con-
 temtum indutus: pugnis contunditur,
 corona de spinis uulneratur, om-
 ni iniuriæ & contumeliæ
 genere uexatur.

Rursus ouis trahitur uastis lacerāda molossis:
 Et mala, quæ tulerat plurima, plura subit.
 Luditur ostrino Christus uelamine: mortis
 Flebile principium flebilioris erat.
 Percutitur uirgis, ac liuida membra flagellis,
 Seruili pœnas supplicioq; luit.
 Non sceptrum regale capit, sed arundo palustris
 (Proh dolor) æterni gloria regis erat.
 Horrida uulneribus facies hiat, oraq; sputo
 Sordida, uerberibus tempora sacra tument.
 Non ambit diadema caput, uittæq; decentes:
 Dura sed ex spinis facta corona premit.
 Innocui quantum dolor exprimit ille cruoris:
 Siccine Rex mundi discrucandus eras?

CHRISTE tot indignos dignate subire dolores,
 Quot tellus homines fert, feret, antè tulit:
 Intima confiteor misere contagia mentis,

Ante tuam faciem nil nisi massa nocens.
 His ego te uirgis, his te quoq; cædo flagellis:
 Crimina nulla facis, sed peregrina luis.
 Tuq; mea percussa manu geris ora cruenta,
 Ora prius pura candidiora niue.
 Imposui rigidam de spinis ipse coronam,
 Excusso tibi quæ sanguine Christe madet.
 Suggere diuini numen spirabile flatus,
 Et sensus motu, segne cor igne foue:
 Vt, miseri quàm sis preciosa redemptio mundi,
 Agnoscant merito pectora sana tuo.
 Non certè iocus est, aut fabula plena cachinno:
 Est dolor, offensum, magnus, habere Deum.
 Ille nec effuso placatur sanguine tauri,
 Iusticia mendax nec Pharisee tua.
 Non uenale patet meritorum stercore cælum,
 Sola fides clausi perforat astra poli.

DEDUCTIO IX.

In proprætorio sistitur sacerdotibus &
 populo, ueste purpurea: & toto corpore
 laceratus, clamore ad pœnam
 crucis poscitur.

Mvrice uestitus, populo, populiq; magistris
 Exteriore domus parte uidendus erat,
 Acra pontifices fremituq; minisq; laceffunt,
 Damnatumq; super longius esse dolent.
 Celsa feris populus clamoribus astra fatigat,

Et

Et iacit in dominum uerba maligna suum:
 Scilicet iste Deo proprios sibi poscat honores?
 Aut impunè uelit filius esse Dei?
 Non ita, blasphemis mortem lex ipsa minatur,
 Sustineat meritam iudice lege crucem.
 Qui subit arbitrium uulgi, subit ille Charybdim,
 Obruiturq; uagis fluctibus Oceani.

CHRISTE tot iniustis per me damnate querelis,
 Quot momenta trahit temporis una dies.
 Iudice cum mundo mortis damnamur iniquæ,
 Cum nostris risu fabula plena sumus:
 Da fortes animos, supraq; pericula mentem:
 Da nos ferre malum, quod tolerare iubes.
 Quid mihi uobiscum curæ, trepidatio, mœror:
 Me contra, uobis quis malus arma deest?
 Spem Christus, requiem præstat mens cōscia recti:
 Desine fors miserum ludere, cede dolor.
 Cur ego iudicijs rubeam commotus iniquis,
 Cum mea non caussam uita ruboris habet?
 Cur trepidem, patrias si cogar relinquere sedes?
 Mundus hic est nobis omnibus una domus.
 Cur exquisitæ sim mœstus imagine mortis,
 Si semel his possim dedoluisse malis?
 Præsentis genus est quoduis miserabile lethi:
 Quælibet ad uitam mors tamen apta nouam.
 Cur ego desperem, cum perfidus omnis amicus

Mendaci miserum futilitate premit ?
 Præstat ab infido natum genitore relinqui,
 Quàm uotis facilem non habuisse Deum,
 Tu me Christe iuues, te iudice caussa laborat
 Nulla, tibi nemo perfidus esse potest.

DEDUCTIO x.

Reducitur in prætorium, populus clamo-
 re & minis denuò poscit ad sup-
 plicium, obiectu poten-
 tiæ Cæsaris.

PRæses ut audiuit diuino stemmate natum,
 Cogitat offensos impietate deos.
 Et rursus Christum duci iubet ante tribunal,
 Ex illo patrium discat ut ipse genus.
 Inde uiam tentat, populi qua mitiget iram,
 Liberet & miserum morte premente uirum.
 Clamitat effrænis passim dementia uulgi,
 Supplicium merita non feret ergo crucis?
 Dimisso Christo, Romani Cæsaris hoste,
 Tu quoq; Romani Cæsaris hostis eris.
 Quam non obsequio mundi sapientia flectit,
 Sæpe minis audet sollicitare fidem.

CHRISTE Deus, ueterū qui non de stirpe deorū
 Vel genus à Phœbo, uel Ioue ducis auo :
 Vna sed æterni soboles æterna parentis,
 Principium nescis, & sine fine manes.

A patre

A' patre nate prius, quàm condita secula mundi,
 Quàm noua de nihilo terra creata fuit.
 Et tamen humanos adeò miserate labores,
 Vt sumpto fieres corpore uilis homo.
 Da mihi noticiam fidei constantis, ut olim
 Eloquar abiectio nil nisi uera metu.
 Ne, ueluti nautas Sirenum molle soporat
 Carmen, & exceptas strangulat inter aquas
 Calliditas mundi uerbis me fallat amicis,
 Quærat & ex nostra simplicitate malum.
 En tua castra sequor, sub te duce milito, signis
 Paruus adhuc ueui nomina nostra tuis.
 Siue sit in fatis, seu me trahit impetus ardens,
 Vna mihi noctem cura diemq; refert.
 Seruulus esse tui coetus, tuus esse minister,
 Et cupio uerbum Christe docere tuum.
 Si tibi nostra placet simplex & recta uoluntas,
 Illaq; successus est habitura bonos:
 Ad laudes hanc ipse tuas tibi dirige: peccat
 Ipsa relictæ sibi, numine firma tuo est.
 Ad te non potis est sine te sua flectere uota:
 Nil fit in his magnis motibus absq; Deo.
 Nec tamen est truncus uel saxum, nostra uoluntas:
 Gratia quam renouat, non creat alma nouam.
 Corruptè bonam primi contagia lapsus:
 Corruptæ est nobis exitiale malum.
 Naturæ nunc VELLE manet, BENE uelle recessit:

Hoc tamen ex cœlo, non aliundè redit.
 Prima uoluntatis tolli præstantia cœpit:
 Hei mihi, uix superest illius umbra boni.
 Condita quæ restat, cum sit mutilata, uoluntas
 Nil bene mota Deo non præcunte facit.
 Hec quàm serua diu est, nos iræ uasa manemus:
 Mancipium est satanæ, non renouatus homo.
 Ipsa sed à Christi renouatio sanguine pendet:
 Omnis in hoc lotus sanguine, purus erit.

DEDUCTIO XI.

Sistitur pro tribunali, & iniusta
 sententia damnatur.

Quid faciat præses? damnet sine crimine Christi
 Officij prohibet nō uiolanda fides. (stum?
 At uelit in fontem salua dimittere uita?
 Consultum rebus non erat inde suis.
 Nempe fuit rabidi metuenda potentia uulgi,
 Et mala quæ secum Cæsaris ira trahit.
 Aspice perfidiam mundi, quàm mobilis illa,
 Quàm per multiplices est sinuosa uias?
 Iudicis iniusti Christum sententia damnat:
 Quàm subito mutat iusq; fidemq; metus?
 Nil bona causa facit, homines timet, immemor eius
 Præses, ad imperium sidera cuius eunt.
 Sint modò qui iubeant, et erunt qui iussa sequantur,
 Seu multis hæc sint noxia, siue bona.
 Prima, quid expediat, sit cura: sit altera recti:

Hæc

Hæc modò sit magnis non inimica uiris,
 Se mouet ex usu, non ex ratione uoluntas,
 Obsequio cumulus dum modò crescat opum.

CHRISTE tuo finem rabies positura labori,
 Vertit in ambiguos omnia iura dolos.
 Tutius esse putat tolli moderamina legum
 Mundus, & agnosci nomen inane Deum:
 Quàm pro iusticia magnos tolerare labores,
 Aut contra reges pro pietate loqui.
 Ipsa quidem fragilis, nec tuta potentia semper,
 Sæpe tamen multos utilitate capit.
 Si nos ferre iubes uani ludibria mundi,
 Adijce magnanimis pectora digna uiris:
 Ne malefacta metu, terrore nefanda probemus,
 Aut ipsi fallax ingrediamur iter.
 Quicquid erit simplex, uno semel ore fatendum,
 Nescit adulari spes animosa fide.
 Cum mundo miserè perit hic què mūdus honorat:
 Auctori fraus est perniciofa suo.

DEDUCTIO XII.

Educitur ex urbe in locū bustuarij Gol-
 gatha, & inter duos latrones me-
 dius cruci affigitur.

I Vdicij uix dicta fuit sententia, liçtor
 Barbarus exultat, miles in arma ruit.
 Baiulat ipse crucem Christus: portabile nulli,

Totius

Totius mundi crimina, portat onus.
 Ad loca supplicij procedit: & urbe relictâ,
 Golgatha, non posthac sic rediturus, adit.
 Agmine plebs denso sequitur, matresq; pudicæ
 Mite genus, mortis tristia fata dolent.
 Inter sanguineos igitur Deus ipse latrones,
 Pendet ab infami gloria summa cruce.

Christe Deus, mihi nate puer, mihi sanguine frater
 Addite, proq; meis mortue flagitijs:
 Quàm moles onerosa crucis, tibi debile dorsum
 Per scapulas multo uulnere molle premit.
 Heu mihi, culpa fuit magni mea ponderis instar:
 Oppressere tuum crimina nostra caput,
 Vincula, minæ, plagæ, ludibria, spinea ferta,
 Crux, dolor, inq; tuum cuspis adaucta latus,
 Sunt malefacta meæ uitæ, sunt intima cordis
 Sensa mei, misere sunt tibi causa necis.
 Sis bonus, & uitijs irasci desine nostris,
 Ius mihi magnificum mors tua sancta dedit.
 Tu peccatores, qui se peccasse fatentur,
 In tua credentes uulnera, Christe beas:
 Crimina confiteor, per te mihi credo remitti:
 Cur meriti fiam pars ego nulla tui?

A M E N.

FINIS LIBRI PRIMII
 De Christi passione.

GEORGIUS FABRICIUS

Ioanni Bannoni, uiro optimo,

amico suo.

*Ultra canunt, sed pauca canūt laudanda poeta,
Qui solum ingenio querere nomen amant.
Nam dum uentosa temerē rapiuntur ab aura,
In re saepe uolant uerba diserta leui.*

Non ita nos docuit lucentis conditor arcis,

Prolatum stulto qui probat ore nihil.

Ille sua meritum uult innotescere mortis:

Hoc teneant hominēs pectore, uoce sonent.

Quantum est à patria Christum descendere sede,

Inq; mea, inq; tua uiuere carne Deum?

Innumera humana tolerare incommoda uite,

Pondera uulnifica grandia ferre crucis,

Cælestem diris pro peccatoribus Agnum

Sacrilega cæsum procubuisse manu:

Effudisse sacrum nullo parcente cruorem,

Redderet ut nobis cælica regna Patris:

Quos prius absorptos peccato, morte peremptos,

Nigri expectabant ignea claustra ducis.

Non pauci memores Doctorum, secla priora

Quos homines, aut quos nostra tulere pios,

Hac benefacta Dei cecinerunt carmine grato,

Quorum Christi animos impulit acer amor:

Quem dictauit amor cælestia uerba sacratus,

Qui par cum Christo & cum patre numen habet.

Nam Christum nemo sine numine nouerit illo,

Quod cælo ueniens pectora luce replet:

Ardentemq; Dei Christi q; inspirat amorem,

Torpentesq; animos suscitāt igne nouo.

Accipe Banno, breui quæ sunt digesta libello,

Non docti unius carmina ducta manu.

Sint tibi grata etiam: primū quia mittit amicus,

Deinde quod hæc Christo dona dicata Deo.

DE

DE CHRISTI PASSIONE, MORTE, SE- PULTURA, RESURRE- ctione, Liber II.

VARIORVM AVTORVM:
Quorum hic est Catalogus.

<i>Actius Sincerus.</i>	<i>Iacobus Fabricius.</i>
<i>Adamus Siberus.</i>	<i>Iacobus Strasburgus.</i>
<i>Aeneas Siluius.</i>	<i>Iacobus Vimphelingus.</i>
<i>Andreas Crappus.</i>	<i>Ioachimus Camerarius.</i>
<i>Arnoldus Vesaliensis.</i>	<i>Ioannes Flaminius.</i>
<i>Basilius Zanchius.</i>	<i>Ioannes Pontanus.</i>
<i>Cæcilius Cyprianus.</i>	<i>Ioannes Sturnus.</i>
<i>Eobanus Hessus.</i>	<i>Ioannes Tuberinus.</i>
<i>Franciscus Hetsletensis.</i>	<i>Lactantius Firmianus.</i>
<i>Gabriel Altilius.</i>	<i>Lazarus Bonamicus.</i>
<i>Georgius Aemilius.</i>	<i>Ludouicus Pictorius.</i>
<i>Georgius Fabricius.</i>	<i>Nicolaus Borbonius.</i>
<i>Georgius Sabinus.</i>	<i>Petrus Chalybs.</i>
<i>Gregorius Conitius.</i>	<i>Prosper Aquitanicus.</i>
<i>Hercules Stroza.</i>	<i>Raphaël Zauenzonius.</i>
<i>Hermannus Nouæ A-</i>	<i>Vitus Ortel.</i>
<i>quile Comes.</i>	<i>Vitus Theodorus.</i>
<i>Hieron. Cantalupus.</i>	<i>Volfgangus Murcerus.</i>
<i>Hieronymus Eftenfis.</i>	<i>Volfgangus Vuerterus.</i>

CÆ

CAECILII CYPRIANI CARTHAGINENSIS Episcopi, De ligno uitæ.

EST locus ex omni medius quem cernimus orbe, (dicunt:

Golgotha Iudæi patrio cognomine

Hic ego de sterili succisum robore li-

Plantatū, memini fructus genuisse salubres. (gnū

Non tamen hos illis, qui se posuere, colonis

Præbuit: externi fructus habuere beatos.

Arboris hæc species uno de stipite surgit,

Et mox in geminos extendit brachia ramos:

Sicut plena graues antennæ carbasa tendunt,

Vel cum disiunctis iuga stant ad aratra iuuentis.

Quem tulit hoc primo maturo semine lapsum

Concepit tellus, mox hinc (mirabile dictu)

Tertia lux iterum, terræ superisq; tremendum

Extulerat ramum, uitali fruge beatum.

Sed bis uicenis firmatus & ille diebus,

Creuit in immensum, cœlumq; cacumine summo

Contigit, & tandem sanctum caput abdidit alto:

Dum tamen ingenti bisse nos pondere ramos

Edidit, & totum spargens porrexit in orbem:

Gentibus ut cunctis uictum, uitamq; perennem

Præberent, mortemq; mori qui posse docerent.

Expletis etiam mox quinquaginta diebus,

Vertice de summo diuini nectaris haustum

Detulit in ramos, cœlestis spiritus auræ.

Dulci

Dulci rore graues manabant undiq; frondess
 Ecce sub ingenti ramorum tegminis umbra
 Fons erat, hic nullo casu turbante serenus,
 Perspicuis illimis aquis, & gramina circum
 Fundebant letos uario de flore colores.
 Hunc circum innumerae gentes, populiq; coibant,
 Quam uarij generis, sexus, ætatis, honoris,
 Innuptæ nuptæq; simul, uiduæq; nurusq;
 Infantes, pueriq; uiri, iuuenesq; senesq;
 Hic ubi multigenis flexos incumbere pomis
 Cernebant ramos, auidisq; attingere dextris
 Gaudebant, madidos cœlesti neectere fructus.
 Nec prius hos poterant cupidis decerpere palmis,
 Quam lutulenta uia uestigia foeda prioris
 Detererent, corpusq; pio de fonte lauarent.
 Ergo diu circum spaciantes gramine molli
 Suspiciunt alta pendentes arbore fructus.
 Tum si qua ex illis delapsa putamina ramis,
 Et dulces, multo rorantes neectare, frondes
 Vescuntur, ueros exoptant sumere fructus.
 Ergo ubi cœlestem cœperunt ora saporem,
 Permutant animos, & mentes perdere auaras
 Incipiunt, dulciq; hominem cognoscere sensu.
 Insolitum multis stomachum mouisse saporem
 Vidimus, & fellis commotum melle uenenum
 Reiecisse bonos turbata mente saporos.
 Aut auidè sumptum non dilexisse, diuq;

Et malè

Et malè potatum tandem euomuisse saporem.
 Sæpe quidem multi, renouatis mentibus, ægros
 Restituere animos: & quæ se posse negabant,
 Pertulerant, fructumq; sui cœpere laboris.
 Multi etiam sanctos ausi contingere fontes,
 Discessere iterum subito: retroq; relapsi,
 Sordibus, & cœno mixti uoluuntur eodem.
 Multi uerò bono portantes pectore, totis
 Accipiunt animis, penitusq; in uiscera condunt.
 Ergo qui sacros possunt accedere fontes,
 Septima lux illos optatas sistit ad undas,
 Tingit & in liquidis ieiunos fontibus artus.
 Sic demum illuicem mentis, uitæq; prioris
 Deponunt labem, purasq; à morte reducunt
 Illustres animas, cœliq; ad limen ituras:
 Hinc iter ad ramos, & dulcia poma salutis,
 Inde iter ad cœlum per ramos arboris altæ,
 Hoc lignum uitæ est cunctis credentibus. Amen.

DE PASSIONE ET RESURRECTIONE Christi, Esaïæ prophetæ,

Cap. LIII. Interprete

GEORGIO AEMILIO.

Quis facilem nostris tribuet sermonibus aurẽ?
 Quæq; loquor, certâ credet habere fidem?
 Grâde quis hoc agnoscet opus, quod gētibus ægris
 Brachia cœlestis constituere manus?

A

Ante

Ante Deum crescet, patula ceu uirgula plantæ
 Exerit è uiridi molle cacumen humo.
 Sicut arenoso radix noua surgit agello;
 Sic faciem domini pullulat ante sui.
 Non illi species iuuenili mixta colore,
 Læta nec egregij forma decoris inest.
 Vidimus afflictum, sed enim uidisse dolebat:
 Nullaq; pars, oculis quæ placuisset, erat.
 Tam despectus erat, populoq; abiectus ab omni,
 Vt magis abiectus nemo fuisse queat.
 Obrutus ærumnis, magnoq; dolore, ferebat
 Perpetuas curas, perpetuamq; luem.
 Propterea ueluti miserum contempsimus ipsum,
 Inq; oculis nostris nil nisi crimen erat.
 Quinetiam flexa tulimus ceruice retrorsum
 Lumina, non tantum sueta uidere nefas.
 Ille quidem uerè nostris languoribus æger,
 Pertulit humani grande doloris onus,
 Suppositoq; gerens mortalia crimina collo,
 Aspera pro nobis flagra crucemq; tulit.
 Credidimus tantis percussum cladibus illum,
 Irato miserum talia ferre Deo.
 Vulnere sustinuit peccatis debita nostris,
 Pro nostra pœnas impietate dedit.
 Scilicet ut pacem nobis ueniamq; pararet,
 Nostraq; se scirent corda placere Deo,
 Utq; noua posset miseris ratione mederi,
 Vulne-

Vulnere sanauit uulnere nostra suo.
 Ignari nimium, nimiumq; errauimus omnes,
 Ut malè, quæ nota ualle uagantur oues.
 Quisq; suos cursus posita ratione secuti,
 Perdidimus uerum, quod sequeremur, iter.
 Hos tamen errores Dominus coniecit in illum :
 Crimina sic humeris fert aliena suis.
 Cum grauis afflictam premeret tentatio mentem,
 Inijceretq; suas impia turba manus:
 Promptus ad interitum uenturaq; fata cucurrit,
 Nec fuit inuita uoce moratus iter.
 Os tenuit clausum, trepidis ut ouilibus agnus,
 Quem trahit ad certam dextera fune necem.
 Verberat extremas nullis balatibus auras,
 Sed silet, admotam subsequiturq; manum.
 Sicut ouis niuæ cum dat sua uellera lanæ,
 Perpetua linguam simplicitate tenet:
 Sic pius hic tacuit medios detrusus in hostis,
 Cunctaq; sedato pectore damna tulit.
 Hinc grauib; pœnis, mortisq; dolore ren.oto,
 Liber ab imposito factus agone fuit.
 Iamq; tenet regnum, cuius uenientibus anni,
 Quis poterit longos enumerare dies?
 Cum fuit abscissus terræ uitalibus auris,
 Quodq; breui fuerat, desijt esse breui.
 Humanis uolui per funera rebus ademptum
 Pro populi mortem crimine ferre mei.

Hæc mihi caussa fuit iuuenem demittere letho,
 Qui cecidit nostra percutiente manu.
 Mortuus, ut mortem uisus meruisse, sepulchro
 Conditur, ut condi turba prophana solet.
 Mortuus æsimilis locupletibus esse putatur,
 Quos nil iusta Dei cura mouere solet.
 Nil tamen admisit, quamuis peccasse putetur,
 Et dolus innocuo nullus in ore fuit.
 Sed placuit Domino tantis immergere curis,
 Quo solet & sanctos more probare suos.
 Iamq; ibi purpureo uitam cum sanguine fudit,
 Factus ob humanum uictima grata nefas.
 Auspice perpetuos Domino regnabit in annos,
 Et Dominus longæ posteritatis erit.
 Prospera succedent felicibus omnia signis,
 Consilio summi quæ geret ille patris.
 Cæca triumphato superabit tartara mundo,
 Humanum cælo restituetq; genus.
 Nam quia sustinuit uarios in carne labores,
 Percipiet meritis gaudia digna suis.
 Noticiaq; sui multos saluabit, in ipsum
 Qui poterunt ueram cordis habere fidem.
 Quosq; prius captos preciosa morte redemit,
 Illorum dubiam non sinet esse fidem.
 Hinc ego distribuens illi gratissima prædæ
 Munera, perpeffo digna labore feram.
 Scilicet & fortes bello superabit, & illi

Innu-

Innumeros fortes, quos regat ipse, dabo.
 Officio quorum totum sua dona per orbem
 Diuidet, & regum postmodo summus erit.
 Hæc feret ille mihi: mortem quia passus acerbam,
 Iniustos potuit inter habere locum.
 Sustinuitq; reus multorum crimina solus,
 Qui saluari alio non potuere modo.
 Deniq; pro populo quoq; transgressore rogauit,
 Et nos placatum fecit habere patrem.
 Ergo Pontificem pariter, Regemq; uocemus,
 Vt gerat officij nomen utrunq; sui.

I D E M,

Interprete Adamo Sibero.

Ecce Patris, seruus meus, æthere missus ab alto
 Deliciæ, condet regnata prioribus æuis
 Secula non ulli, magnis procedere iussis
 Mensibus, & iura imperio, quæ maxima tellus
 Porrigitur, quæ cærulei fulgentibus apta
 Cœli templa micant signis, extendet. at idem
 Quàm ditione premet lata fortisq; potensq;
 Cuncta, caput tam uile, infraq; putabitur omnes,
 Munere qui terris nostro uitalibus auris
 Vescuntur, formæ diuinum exutus honorem.
 Nec tamen interea non, quos aurora remittit,
 Vt rores spargunt herbas & gramina, uerbis,
 Diuina promens quæ fundet uoce, rigabit
 Oceanus gentes quas ponto continet: ora

A 3

Purpu-

Purpurei obuertent illius ob ora tyranni,
 Indictisq; prius de rebus, uenit ad aures
 Et quæ nullius fando, clarissima totum,
 Quæ patet, immensum didetur fama per orbem.

Sic fatur, cælum & terras qui numine torquet
 Ipse Deus, uult hæc alijs & mira referri,
 Mira quidem, sed uera: canentem uera quis audit,
 Aut rerum Domini sit quanta potentia credit?

Ergo: animi tamen o faciles aduertite mentem
 Cura quibus, nec meta cui, nec terminus æui:
 Ergo instaurator uitæ sese abdicat ipse
 Maiestate sua, & coram patre pullulat usto
 Incultoq; solo, telluris se cute rupta
 Radice à tenera ceu uirgula subijcit, ingens
 Exit & ad cælum ramis felicibus arbor.

Iamq; polo ueniens medius nos inter oberrat
 Dum terris, grato quàm non decus enitet ore,
 Corpore q̄ nihil est capiat quod lumina nostra
 Illuue fœdo? non illi protulit ætas
 Vlla prior similem, non postera proferet, in quo
 Humana tam sit nil instar stirpe creati:
 Vta illi ærumnis & plena laboribus, ardet
 Membris & duris dolor ossibus, æstuat intus
 Ingeminans animo quæ non dat cura quietem.
 Hinc mens leua malis, oculosq; aue: timus, & quis
 Sit, nemo querit nostrum, nec scire aborat.

Acger at ille meo uerè est languore, tuoq;

Conse-

Confectusq; hominum queriturq; doletq; dolore.
 Non patitur propter, stulta quod mente putamus,
 Cœlitus oppressus, fraudem ullam numinis iras.
 Non illum proprii sceleris commissa fatigant:
 Sed nostra immani mactatum uulnere, nostra
 Immolat, atq; mori non fontem deniq; cogit
 Culpa: luit pœnas, nobis immunibus esse
 Supplicij datur: illius languore ualemus,
 Et pacem & uitam munus morientis habemus.

Ut qui grex ouium passim dispersus in aruis
 Saxa per & dumos nullo custode uagatur,
 Ignota quò quenq; tulit regione libido
 Humano creti decerrant semine: molle
 Et iam mandebat pecus & fera multa trahebat,
 Nec libertatis, nec erat spes ulla salutis.

Non tulit hoc animo rerum patiente Creator,
 Cogere ouesq; uagas mandat, numerumq; referre
 Pastorem stabulis, ouiumq; cruore mederi
 Vulneribus proprio: mora nec, facilisq; uolensq;
 Ille patris iussis paret, humerisq; subire
 Dum gaudet noxas, & tristia crimina gentis.
 Tantus amor nostræ: ueluti placidissimus agnus
 Accipit aut iugulo qui ferrum, uellera præbet
 Aut tondenda, crucis sacrata operatus in ara,
 Sub nostrorum animam scelerū dat fasce nec hostē
 In sæuum inuectus uel linguam ad iurgia soluit,
 Vel uoces edens ullas crudele minatur.

Iamq; caput letho ponentem uita reliquit,
 Mugit humus, cautesq; mouët, montesq; tremiscunt,
 Amisso torpent cœli aurea signa magistro,
 Ipse nigra frontem tingit ferrugine luce
 Sol media, æternamq; timent secla impia noctem,
 Conduntur saxo frigentia membra: sepultum
 Flere iuuat. Sed quis nam me rapit? unde repente
 Tempestas hæc clara? Deus Deus ecce refringit
 Claustra domus cæcæ, atq; suo numine torquens
 Lethumq; & scelerum facies immania mille
 Monstra, haurit uitæ rursus spirabile lumen,
 Panduntur cœli portæ, patriæ hoste subactō
 Felices uictor dulcesq; reuisit ad oras.

Occurrit genitor, dans & quæ tempora uitæ
 Non quisquam dictis æquarit, talibus infit:

Perpetuo mihi iūgit amor quem fœdere, terris
 Excussus propter crimenq; scelusq; meorum,
 Lethiferum immiti traiectus pectora ferro
 Accepit uulnus, secum tumultoq; nocentum
 Intulit admissa, & dites in funera merfit:
 Funera, quæ sceleris purus, atq; omnibus expers
 Est passus uitij, tantum quod uoluere casus
 Humanos illum, duros & adire labores
 Firma animi fuerat mihi mens, & certa uoluntas.

At nece iam postquam placauit numinis iras,
 Affixusq; trabi uitæq; animaq; litauit:
 Quæ nam, quæ tali reddam pro munere nato

Donâ

Dona meo? sobolis ductam longo ordine turbam
 Semine ab æthereo cernet, dominabitur ævis
 Omnibus, & fausta magni decreta parentis
 Proferet & defendet dextra, mille labores
 Quodq; tulit, uitam pro libertate suorum
 Profundens, decus omne suis, feret ampla laborum
 Præmia, iusticia nec ei certauerit alter:
 Iusticia, reddet multos, ratione remota
 Qua iustos operum, fiducia certa leuatos,
 Noticia illius cœli quos miscet alumnijs.

Sic placitum: instar ei populus cōcrescet arena,
 Et præda clarus, spolijs & onustus opimis (men-
 Quod gerit, usq; feret magnum et memorabile no-
 Proiecta sese quod uita, est passus haberi
 Latrones inter, tollens delicta nocentum,
 Hostibus & ueniam cæcis pacemq; rogauit.

I D E M,

Francisco Herstetensi interprete.

E Cquis crit, nostris certam sermonibus unquã
 Qui putet esse fidem? cuius nam conscia tãget
 Pectora, diuinæ miranda potentia dextræ?
 Surget ut arenti turgescens uirgula campo,
 Et ueluti radix sitientibus incipit agris
 E' rimis terræ pulchrum diffundere florem,
 Quæ latices haustura, diu stetit arida, gratos.
 Non illi species, uenerandaq; gratia formæ
 Corpore nil toto, postquam conspeximus illum

A s Quod

Quod placuisset, erat: Facies tristissima, nulli
 Vnquam uisa uiro, nulli tam corporis atra
 Illuies: Quoties pallentia sustulit ora
 Vilis habebatur, populoq; abiectior omni.
 Vsq; adeò noua forma uiri deterruit omnes,
 Vt neq; tam fœdum nostri sufferre ualerent
 Aspectum uultus, seseq; auertere mallent,
 Quàm deformatam spretamq; uidere figuram.
 Hinc est, cur illum libuit contemnere nobis.
 Sustulit hei nostros languores, quæq; manebant
 Vulnera pro nostris delictis, pertulit ultrò.
 At nos ceu proprio pro crimine dira ferentem,
 Atq; Deo abiectum cæci contempsimus ipsum.

Sed quod nos facimus, quod nos offēdimus, ipse
 Soluit: Et hæc illi pepererunt uulnera mortem;
 Ille subit pœnas, ut læta pace fruamur,
 Nostraq; uulneribus sanentur uulnera fœdis.

Non aliter, quàm si pastorem totus aberrans
 Grex quærat, per aquas perq; antra sonantia syluis,
 Nec tamen inueniat quem uult: errauimus omnes,
 Quisq; secutus iter, quod credulus ipse probabat:
 Sed Deus hunc nostri suppressit pondere morbi,
 Pondere quod fuerat nequaquam uiribus aptum
 Humanis. Deus huc totam concurrere molem
 Peccati fecit, quæ ingentia pectora pressit.

Non tamen in tanto discrimine, reddidit ullos
 Anxius ore sonos, mactandus qualiter agnus

Obmu-

Obmutescit, & irarum nil concipit intra
 Pectora : sed tacito retinet spem corde, metumq;
 Atq; ut nullius dat conscia signa doloris
 Vellere diues ouis, quam priuant munere lanæ.

Nunc trucidis ereptus tandem de faucibus Orci,
 Redditus atq; patri, pœnas euasit, & omnes
 Quas tulit ærumnas iam uictor despicit, Ecquis
 Infinita noui narrabit secula regni?
 Quãdoquidẽ abscissus terra, Deus imperat astris,
 Et uidet inferior quo motu machina fertur.

Propter iniqua meæ percussus crimina gentis,
 Hoc tantam perferre mali sum passus, ut ipse
 Sub terra iacet uelut impia turba sepultus,
 Vtq; solent Tragica subuerti morte Tyranni.

Nil equidem fecit quod dignum morte putetur,
 Nullus in ore dolus : sed mens ut conscia recti,
 Sic sine labe fuit, nulloq; infecta ueneno
 Corpora, perpetuam gessit sine crimine uitam.
 Paruit at Patri, statuit diuina uoluntas
 In miserum totas irarum effundere habenas.

Qui quia sponte sua, caput obiectare periculis
 Non dubitauit, & irarum se fluctibus offert,
 Ut pro peccato sit uictima grata: uidebit
 Posteritate domum longa florere, per illum
 Perficiet Dominus feliciter omnia: Quicquid
 Promisit, manibus tribuet Pater omnia largis.

Ecce meus multos, qui uero pectore credent,
 Efficiet

Efficiet iustos seruus, quia iustus & ipse est,
 Ergo participem regni super astra locabo,
 Et faciam referat prædæ de fortibus amplam.
 Quandoquidem sese mactandum præbuit ultro,
 Inter & iniustos insonsq; uolensq; relatus,
 Peccati molem, quam nemo ferre ualebat,
 Sustulit, ac moriens pro transgressore rogauit.

HISTORIA MORTIS IESV CHRISTI.

Hora matutina.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

TEmpore quo croceos mundo Tithonia uultus
 Exhibet, heu, diris submisit colla catenis,
 Aeterni mens alma patris, sapientia, uirtus,
 Christus homo, puræ genitus de sanguine matris.
 Illico discipuli capto fugere magistro,
 Vendidit exili precio quem fœdus Apella,
 Et uarijs malè muultauit gens perfida pœnis.

NICOLAUS BORBONIVS.

Aurora roseis pulchra exoriente quadrigis,
 Se Christus ultro præbuit.

Ille (inquam) Christus, sapientia, sermo, uoluntas,
 Et præpotentis mens patris,
 Sponte dedit sese uiolentis obuius armis,
 Satellitumq; uinculis.

Cuius

Cuius discipuli, ut duce capto, exercitus olim,
 Pauentia terga dant fugæ.

Proditor interea laqueo se strangulat ipsum,
 Et pendet, & medius crepat.

Hora diei prima.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

Cum sol exoriens rutilum iubar inuehit orbi,
 Præsidis infandum producit ante tribunal.
 Hic testes coram statuunt, qui crimina fingant
 In Christi caput infontis: tunc fune reuinctum
 Concutiunt colaphis, ac sputo tempora fœdant.
 Despicit Herodes uenientem, moxq; remittit
 Vestibus indutum niueis, ad tecta Pilati.
 Ille sacrum flagris, ac multo uerbere corpus
 Dilacerans producit: & En homo, respice, dixit.

NICOLAUS BORBONIVS.

Sol oritur factus, cum Sol non factus ad Annæ

CHRISTVS tribunal sistitur.

Hic falsa infonti obiecerunt crimina testes,

Megera quos furiauerat.

Pulsatur colaphis, spuiturq; & mitior agno,

Illuditur uarijs modis.

Ductus ad Herodem fit fabula, moxq; flagellis

A Pontio discinditur.

Corpore producit lacerum crudeliter omni

Pilatus, Ecce homo, inquiens.

Hora

Hora tertia.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

Lucis ab exortu dum tertia ducitur hora,
Vndiq; conclamat sceleratæ concio plebis:
Tolle uirum, & confige cruci, cui nomen Iesus.
Coccinea mox ueste nitens ludibria perfert,
Et sacer illius pulsatur arundine uertex.
Baiulat inde humeris uenerandi pondera ligni,
Ad loca supplicijs quondam assignata reorum.

NICOLAVS BORBONIVS.

Tertia lucis erat, populus cum sæuijt, hora,
Populus furore percitus.

Conclamant Iudæi omnes, iuuenesq; senesq;:

Tolle in crucem, Tolle in crucem.

Hic multo uertex sacer, à nebulonibus illis

Pulsatus est arundine,

Rexq; salutatus: quis digne expresserit unquam,

Ludibria illic quæ tulit?

Inde crucem portans humeris, & pulsus ab urbe,

Ad supplicij uenit locum.

Hora sexta.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

Sed cum sexta diem Phœbi surgentis ab ortu
Signaret, celeri decurrens hora uolatu,
Confixus clauis, ligni pendebat ab arce.

Cir

Circum hinc inde latro medijs latus urget utrunq;

Posthæc discipulo matrem commendat, eiq;

Discipulum uice conuersa : tum deniq; clamans,

Heli lamazabachthani uoce insonat alta.

Mox sitiens, fel, & myrrhatum gustat acetum,

Omnia testatus iam consummata decenter.

NICOLAUS BORBONIVS.

Sexta hora, ex ligno clauis transfixus acutis,

Pependit, cum latronibus:

Quorū alter Christum agnouit, regemq; uocauit :

Alter malus perijt malè.

Discipulum matri, matrem commendat eidem,

Suorum neutiquam immemor.

Hinc uoce inclamans alta: Men' deseris (inquit)

Deus meus, Deus meus?

Impia gens olli, sitiēti commoda nostra,

Acetum felle miscuit.

Hora nona.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

Verum ubi postremo finem impositura labori

Hora superuenit, quæ creditur ordine nona :

Mox caput inclinans, extrema uoce parenti

Commendat redditq; animam : tremit illico tellus,

Et tenebris obducta repentè inuoluitur atris.

Finditur & templi quondam memorabile uelum,

Multorumq; suis standunt rediuiua sepulchris

Corpora,

Corpora, pòst Solymam discurrere uisa per urbē.

NICOLAVS. BORBONIVS.

Nona aderat, tantis extrema laboribus, hora,

Cùm uerba dixit talia:

Perfeci tua iussa Pater: nunc accipe tandem

Quem reddo Spiritum tibi.

Expirat, caput inclinans: at sedibus imis

Emota tellus contremittit.

Sol mœret, subitoq; orbi nox incubat atra,

Velumq; templi finditur.

Plurima quinetiam è tumultis rediuiua fuerunt

Plerisq; uisa corpora.

Hora uespertina.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

Sol ubi declinans inducit uespera terris,

Extinctum lugent superi, flet turba piorum.

Interea miles frigentia cuspide fodit

Pectora, quæ duplicem fundunt laxata liquorem.

Extinctumq; sacro tandem de stipite corpus

Tollitur: hoc dono acceptum rapit Arimathæus.

NICOLAVS BORBONIVS.

Vesper erat, labente die, cùm ferrea cuspis

Adhuc calens fregit latus:

Vnde liquor duplex promanat, sanguis & unda.

Flent femine stantes procul,

Flent (quid enim facerent aliud pia turba?) uidēdo

Coram

Coram Dominum infontem mori?
 Nec sat adhuc arcana Dei mysteria norant :
 Nouere pòst per Spiritum.
 Centurio obstupuit: uæ, uæ, quid fecimus? inquit,
 Hic filius Dei fuit.

Hora nocturna.

HERMANNVS NOVA

Aquila.

Sub noctem dum cuncta quietem animalia captât,
 In tumulto positum gentis de more uetusto,
 Ungitur, & uario conditur aromate corpus.
 Tum Pharisea cohors rabie stimulata perenni,
 Collocat excubias ad saxeâ tecta sepulchri,
 Ne quis surripiat per noctem exangue cadauer.
 Sic opus impleri fuerat, quæcunq; Prophetæ
 Prædixêre olim, diuino numine pleni.

NICOLAUS BORBONIVS.

Tempus erat, quo se dant corpora fessa quieti,
 Sacrum cadauer ungitur,
 Excisoq; nouo, sub uiua rupe, sepulchro,
 Vetusito more conditur.
 Excubat ad saxum frustra, telisq; coruscat,
 Armata militum manus.
 Omnia sic fieri decuit: sic mystica uatum
 Prædixerant oracula.
 At Dominus propria uirtute, & patre uolente,
 Die reuixit tertia.

B

CON-

CONCLUSIO MEDITATIONIS.

*Qui legis hæc, dominũ Christum uoluisse memẽre
Pro te pati, pro te mori.*

*Nos omnes, in nos Christi agnoscamus amorem,
Eumq; amemus mutuõ.*

HISTORIA PASSIO-
NIS IESV CHRISTI.

ARNOLDVS VESALIENSIS.

CHRISTVS egressus.

*Hortum egressus, habet comites, & tædia mortis,
Orans procubuit, terra cruore madet.*

Captus.

*Oscula dat Iudas, miles ruit, arripit ensẽ
Petrus, turba furit, fit fuga, palla manet.*

Ductus ad Annam.

*Petrus adit socium, Petrumq; ancilla moratur:
Multa rogat præsul, percutit ora manus.*

Ductus ad Caipham.

*Deinde negat rursus, mendax stat testis, & ardet
Præsul, turba spuit, concio blanda rogat.*

Ductus ad Pilatum.

*Pœnitet hĩc Iudas, rimatur crimina præses,
Accusant Scribæ, friuolã causa datur.*

Ductus ad Herodem.

*Signa petit gaudens, ac multa interrogat heros,
Illudit tacito, conciliatur amor.*

Redu-

Reductus ad Pilatum.

Excusat præses, festi quoq; iura recludit:

Turba cruces iterat, uerbera dura crepant.

Murice uestitur, fertis, & arūdine CHRISTVS:

Ecce homo monstratur, clamat Apella cruces.

Clara Dei soboles prætorem terret, amorq;

Cæsaris, & pauidæ somnia dira nurus.

Expeditur nebulo, manibus dat Pontius undam,

Arbitrium uulgi CHRISTE benigne subis.

Eductus ad Caluariam.

Crux humeris pendet, uetulus tenet, ciulat ordo

Femineus, diro pocula felle rubent.

Suffixus in Gabalum.

Cingit latro pium, sublata inscribitur arbos,

Scinduntur uestes, Vah per inane sonat.

Improperat latro, latroni regna parantur,

Discipulus matrem suscipit inde suam.

Sol stupet, inclamans animam cōmendat IESVS,

Disiliunt rupes, & noua busta patent.

Pectora plebs tundit, mulierum prospicit ordo,

Centurio laudat, crura minuta rigent.

Refixus depositusq;.

Impavidus stupidum prætorem accedit Ioseph,

Et mercata leui sindone membra tegit.

Centum adfert libras aloes Nicodemus amara,

Clauduntur tumulo pallida membra nouo.

B . . . DE

D E M O R T E

C H R I S T I.

G E O R G I V S F A B R I C I V S.

Qui solis excellit iubar,
Et astra pulchritudine:

Deformis, horridus, lacer,
Pendet necatus in cruce.

Qui dat creatis spiritum,
Vitamq; donat mortuis,
Extendit in ligno manus,
Inter latrones mortuus.

Nostro ille laesus scilicet
Et uulneratus uulnere,
Peccata quæ non fecerat,
Seruaret ut nos, pertulit.

Agnus leuatur stipite,
Pro noxijs innoxius.
Hæc sola grata pro reis
Deo parenti uictima.

O' C H R I S T E noster, in crucis
Oblatus ara, pontifex:
Qui morte mortem permeans,
Mortis tyrannum destruis :

Ad te perennis currimus
Thronum paratum gratiæ,
Patrata nobis crimina
Obluione contere.

Per

Per te queamus uincere

Hostem salutis dæmonem,

Et omne carnis lubricum,

Ac triste mundi gaudium.

Votis gementum porrige,

Distenta ligno brachia:

Preces & ad nostras caput,

Tabo reclina liuidum.

Tu uita, consolatio,

Robur, salus, redemptio,

Tibi, & parenti, & flamini

Sacro, canatur gloria.

DE CHRISTI IN VI-
tam reditu.

IDEM.

Vox Angelorum nuncia,
Immensa perfert gaudia,

Peccata propter mortuum

CHRISTVM, Deo iam uiuere.

Euasit Heros: saxeo

Nil profuit uis Moisi,

Clastrum sepulchri peruium,

Furor repressus Tartari.

En uita, libertas, salus

Victore CHRISTO contigit:

Grates cui sint debite

Pro tam benigno munere.

B s

Tn

Tu CHRISTE pastor optime,
 Agnos relictos congrega:
 Duc ad superna gaudia,
 Quæ liberauisti agmina.

Vt suscitatis à nece
 Promissa dentur præmia:
 Ornabis in pijs tua
 Cum gloriosa munera.

Deo Patri cum Filio,
 Cum Spiritu sanctissimo,
 Canatur ut per secula
 Triumphus & uictoria.

CHRISTI FLAGELLATI

Ad hominem. *à d. d. d. p.*

O Miser, en uermis quæ gestē insignia cerne,
 De spinis factum est en diadema meum.

Liber abit latro, cum me sententia damnat:

Pro multis unus uictima cædor ego.

Disce meo exemplo, luctus quoq; fortis acerbos
 Ferre: mee carnis uulnera, culpa tua est.

CHRISTI CRUCIFIXI SVA

in homines beneficia com-
 memorantis.

LACTANTIUS FIRMIANVS.

Quisquis ades, medijsq; subis in limina templi,
 Siste parū, in fontēq; tuo pro crimine passū.

Respice me, me conde animo, me in pectore serua:

ille

Ille ego, qui casus hominum miseratus acerbos,
 Huc ueni, pacis promissæ interpret. & ampla
 Communis culpæ uenia: hîc clarissima ab alto
 Reddita lux terris, hîc alma salutis imago,
 Hîc tibi sum requies, uia recta: redemptio uera,
 Vexillumq; Dei, signum & memorabile fati.
 Te propter, uitamq; tuam, sum uirginis aluum
 Ingressus, sum factus homo, atq; horrentia passus
 Funera, nec requiem terrarum in finibus usquam
 Inueni, sed ubiq; minas, & ubiq; labores.
 Horrida prima mihi in terris magalia Iudæ
 Hospitia in partu, sociæq; fuerunt parenti:
 Hîc mihi fusa dedit bruta inter inertia primum
 Arida in angustis præsepibus herba cubile.
 In Pharijs primos uixi regionibus annos,
 Herodis regno profugus, reliquosq; reuersus
 Iudæa: semper ieiunia, semper & ipsam
 Pauperiem extremam, & rerum inferiora secutus:
 Semper agens monitis humana salubribus, almæ
 Ingenia ad studium probitatis: aperta salubri
 Plurima doctrinæ iungens miracula: quare
 Impia Hierusalem rabidis exercita curis
 Inuidiæ, sæuisq; odijs, & cæca furore
 Infonti est pœnis lethalibus ausa, cruentam
 In cruce terribili mortem mihi quærere: quæ si
 Latius ipse uelis distinguere, sicq; per omnes
 Ire iuuat gemitus, mecum & sentire dolores,

Collige consilia, insidiasq; mei; nefandum
 Sanguinis innocui precium, & simulata clientis
 Oscula, & insultus, & saeva iurgia turbæ.
 Verbera præterea, & præptas ad crimina linguas,
 Finge animo & testes, & cæci infanda Pilati,
 Iudicia, ingentemq; humeros, & fessa prementem
 Terga crucē, atq; graues horrēda ad funera gress⁹.
 Nunc me, nunc uerò desertum, extrema secutum
 Supplicia, & dulci procul à genetrice leuatum,
 Vertice ad usq; pedes me lustra : en aspice crimes
 Sanguine concretos, & sanguinolenta sub ipsis
 Colla comis, spinisq; caput crudelibus haustum,
 Vndiq; diua pluens uiuum super ora cruorem.
 Compressos speculari oculos, & luce carentes
 Afflictasq; genas, arentem suspice linguam,
 Felle uenenatam, & pallentes funere uultus.
 Cerne manus clauis fixas, tractosq; lacertos,
 Atq; ingens lateris uulnus, cerne inde fluorem
 Sanguineum, fossesq; pedes, artusq; cruentos.
 Flecte genu, innocuo terramq; cruore madentem
 Ore petens humili, lachrymis perfunde subortis,
 Et me nonnunquam deuoto in corde, meosq;
 Fer monitus, sectare meæ uestigia uitæ:
 Ipsaq; supplicia inspiciens, mortemq; seueram,
 Corporis innumeros memorans animiq; dolores,
 Disce aduersa pati, & propriæ inuigilare saluti.
 Hæc monumenta tibi, si quando in mente iuuabit
 Volucre,

*Voluere, si qua fides animo tibi ferre meorum
 Debita, si pietas, & gratia digna laborum,
 Surget, erunt ueræ stimuli uirtutis, eruntq;
 Hostis in insidias clypei, quibus acer in omni
 Tutus eris, uictorq; feres certamine palmam.
 Hæc monumenta tuos si laberis orbis amicos
 Auertent sensus, fugiente decoris ab umbra
 Mundani efficient, ne spe captatus inani
 Mobilis occiduis fortunæ fidere rebus
 Auseris, aut uitæ sperare fugacibus annis.
 Sed te nimirum sic ista caduca uidentem
 Secula, & exutum patriæ melioris amore,
 Orbis opes, rerumq; usus, & uota piorum
 Moribus extollens sacris, uitæq; beatæ
 Spe, duras inter pœnas, te rore fouebunt
 Cœlesti, pactiq; boni dulcedine pascunt:
 Purpuream donec, post ultima fata relicto
 Corpore, sublimes animam reuocabit ad auras.
 Gratia magna tibi nunc omnem exuta laborem,
 Angelicos tunc læta choros, aciesq; beatas
 Sanctorum inspiciens, æternæ pacis amœna,
 Perpetuò felix tecum regnabit in aula.*

CHRISTI DOMINI AD MOR-
tales Lamentatio.

ACTIVS SINCERVS.

Si quando magnum mirati surgere solem
 Oceano, & toto flammam diffundere cœlo,

B 5

Certa-

Certatimq; suo terras ambire meatu,
 Noctiuagam Phœben, præinctâ cornibus aureis,
 Aeternosq; astrorum ignes, cœliq; micantes
 Scintillare oculos, aliquem dare iura putastis,
 Atq; polo regnare, hominum rerumq; potentem,
 Cui mare, cui tellus, cui pareat arduus æther,
 Cuncta supercilio qui temperet: hunc simul ægri
 Mortales, si uestra dolor præcordia tangit,
 Aspicite, immiti traiectum pectora ferro,
 Pectora, sœdatisq; manus, perfusaq; tabo
 Ora, cruentatumq; caput, crinesq; reuulsos.
 Aspicite, & plenos lachrymarum fundite riuos.
 Heu scelus, heu crudele nefas, iacet altus Olympi
 Rector, & amisso torpent elementa magistro.
 Quinetiam uacuum assueto sine pondere cœlum
 Nutat, & ipsa suum quærunt solia aurea regem,
 Quem diuersa procul sæuo cum crimine tellus,
 Ignotum populis caput, & miserabile corpus
 Sustinet, exanguesq; situ complectitur artus,
 Et tremefacta graues testatur murmure questus.
 Testatur sol ipse suum sub nube dolorem,
 Iam latitans, atraq; notans ferrugine frontem.
 Tu quoq; deformesq; genas, pallentiaq; ora
 Contegis, inferiasq; tuo das luna Tonanti,
 Auratum flauo tondens de uertice crinem,
 Et lachrymas uda fundens in nocte tepentes.
 Nec minus abruptis fama est exisse sepulchris,

Perq;

Perq; uias errasse nouis simulacra figuris,
 Excitasq; umbras, medias ululasse per urbes
 Sub noctem, & notos questu impleuisse penates.
 Quid? non & pelagi rabies attollere fluctus
 Immanes uisa est? montesq; euoluere aquarum,
 Deiectura urbes, terrasq; haustura profundo?
 Cum simul, & caput undisonis emersus ab antris
 Ceruleus Triton rauco super æquora cornu
 Constreperet, nautasq; horrenda uoce moneret,
 Naturæ cecidisse patrem, regemq; Deumq;.
 Hæ ne manus uasti iunxerunt fœdera mundi?
 Harū opus est quodcūq; iacet, quodcūq; mouetur?
 Quicquid ubi parens rerum natura gubernat,
 Frugiferens tellus, foetumq; animantibus æquor,
 Vitalisq; aër, atq; ignibus æthra coruscis?
 Et nunc (prò facinus, quantum potuere nocentum
 Flagitia?) immisissis dant peruia uulnera clauis,
 Liuentesq; atro fœdant squalore lacertos.
 Heu caput indignum spinis, uenerandaq; cœlo,
 Et toties clara stellarumq; implexa corona
 Cæsaries: heu pectus hians, conuulsaq; dira
 Barba manu, tunisq; artus, & frigida membra.
 Vos ne pedes cœlū premere, & uaga sidera sucti,
 Fulgentesq; domos, superū sublimia tecta,
 Tam se uæ immanes perpepsi cuspiâs ictus,
 Et terram, & duras sparsistis sanguine cautes?
 Nec trepidat mens cæca hominū? quæ tanta tenaci
 Durities

Duricies in corde riget? num nigra uidetis
 Tartara, tot claris hominum uiduata trophæis,
 Desertasq; in nocte domos, & tristia regna?
 Felicesq; animas lætum pæana canentes
 Ponè sequi regem, & cœlo insedisse serenos?
 Quid si non tantos subiisset sponte labores,
 Humanamq; sua pensasset morte salutem,
 Ille sator rex, & summi mens certa parentis,
 Qui nutu ingentes mundi moderatur habenas:
 Vt tandem intactos picea Phlegetontis ab unda,
 Post obitum æternæ donaret munere lucis,
 In partemq; suorum operum regniq; uocaret.
 Tantus amor generis, seruandi & gloria nostri.
 Quare agite ex animis mortales pellite uestris,
 Si quid adhuc manet antiqua de sorde relictum,
 Mendacesq; deos, & detestanda priorum
 Sacra, prophanatis tandem detrudite ab aris,
 Imbuat effuso terram nec sanguine taurus;
 Nec miser ille suæ diuulsus ab ubere matris,
 Ignotos agnus balet super hostia cultros.
 Viuat ouis, uiuat quicquid sub sole creatum est,
 Mentē animumq; Deo, non thura, uel exta parate,
 Has illi pecudum fibras, hæc reddite dona.
 Cernitis ut prouum flectat caput, ut pia pandat
 Brachia, & ingratas uocet ad sua munera gentes?
 Oblitasq; uiæ moneat meminisse relictæ,
 Scilicet amplexus non reiecturus amicos.

At

At uos obtusas ignari auertitis aures
 Infelix genus, & sæuæ ludibria mortis,
 Nec quanta à tergo iam insistent tormenta uidetis.
 Tempus erit, cum uestra illum commissa notātem,
 Mulctantemq; reos, altaq; in nube sedentem
 Adspicietis, & horrentes tremor opprimet artus.
 Nec iam ferre oculos, flammarū ardore coruscōs,
 Aut timidos acie uultus contendere contra
 Audebit quisquam sibi conscius: ibit in ignes
 Turba nocens, fontesq; exoluet corpore poenas,
 Pallentesq; æternū amnes, uastasq; lacunas
 Cocyti colet, & furias horrescet hiantes,
 Atq; animum monitis non intendisse pigebit.
 Tunc uos exactæ capient mala tædia uitæ,
 Expertes cœli atq; auræ, sub nocte profunda,
 Inq; caput trifidos nequicquam optabitis ignes,
 Et frustra erectas tolletis ad æthera palmas.
 Quos superum coetus, & fortunata piorum
 Agmina, uix lachrymis poterunt spectare retentis,
 Inuidiæ stimulis dirisq; ultricibus actos.
 Ergo uitales miseri dum carpitis auras,
 Dum compos mens ipsa sui est, dum certa facultas,
 Dum ratio tempusq; sinunt, simul ite frequentes
 Ite pij, ueniam factis exposcite uestris:
 Ite, animos purgate, orciq; inhibete rapinas,
 Et tandem patrio mentem conuertite cœlo.
 Sic rex ille hominum, uacui spoliator Auerni,
 Obliv-

Oblitus scelerum, cognatæ stirpis amore,
 Promissiꝑ; memor, mentes intrabit amicas,
 Vestræꝑ; posthabitis recolet præcordia templis,
 Postꝑ; tot exhaustos uitæꝑ; obitusꝑ; labores,
 Illo quo pluuias, quo pellit nubila uultu,
 Ablutõs labe excipiet, lætusꝑ; reponet,
 Sidereos inter procures, sanctumꝑ; senatum,
 Sub pedibusꝑ; dabit stellantia cernere claustra.

GEORGIVS SABINVS.

Anni tempus adest, quo factus uictima Christus
 Sanguine deleuit crimina nostra suo:
 Fractaꝑ; Tartarei sunt limina carceris, in quo
 Posteritas primi capta parentis erat.
 Scilicet hisce decet nos commemorinisse diebus,
 Nostra sit ut Christi morte redempta salus:
 Et quàm non fuerit placabilis ira Tonantis,
 Acternam nobis ira minata necem.
 Nulla grauem poterant delere piacula culpam,
 Quæ commissa fuit crimine fontis Adæ:
 Vnica pro nobis nisi redderet hostia uitam,
 Oppeteretꝑ; necem filius ipse Dei.
 Heu quas sustinuit nostro pro crimine pœnas,
 Quamꝑ; Dei nato non toleranda tulit.
 Sanguinis emisit sudanti corpore guttas:
 Vincula captiuas impediere manus:
 Vulnificis plagas sub iniquo iudice uirgis,
 Ac tulit implicitis spineaserta comis.

Impia

Impia quid referam diræ conuicia linguae?

Inq; cruentatis liuida signa genis?

Cum trabe penderet palmas distentus in ambas,

Ferrea diuinum transijt hasta latus.

Hæc indigna uidens alto spectacula cœlo,

Sol stetit attonitis obstupescactus equis:

Indoluitq; diu mœstus, terrisq; negauit

Lumen, & in medio nox fuit orta die:

Motaq; contremuit uasto sub pondere tellus,

Saxaq; concussis dissiluere iugis.

Ista recordari solennibus acta diebus

Nos, & inoblito pectore ferre decet.

Indignum fuerit, solem, atq; carentia sensu

Saxa, Creatori condoluisse suo:

Nosq; dolere nihil, nec acerba morte moueri,

Reddita qua nobis uita salusq; fuit.

NICOLAUS BORBONIVS.

Huc me sidereo descendere fecit Olympo,

Hic me crudeli uulnere fixit amor.

Lagueo, nec nostro quisquã illachrimatur amor,

Quem nequeunt diræ frangere iura crucis.

Pungentem caput & cerebrum gestare coronam,

Cogit amor, cogit uulnera tanta pati.

Felle sitim nostram, & mixto satiauit aceto,

Mi pectus lata cuspide rupit amor.

De me solus amor, de regum rege triumphat:

Ille pedes clauis fixit, & ille manus.

st

*Si cupis ergo animi mihi signa rependere grati,
Dilige, præ cunctis sat mihi solus amor.*

VITVS ORTEL VINSHEMIVS.

*Hæc est peccatiq; tui, tristisq; ruina,
Atq; eadem uitæ testis imago tuæ.*

*Verùm ego te propter sic sum laceratus, ut istò
Vulnera uestra meo sana cruore forent.*

Morte mea uiuis, sanatus sanguine nostro:

Heu mihi quàm paucos munera tanta mouent.

AD CHRISTVM IN CRUCE PEN-
dentem pro salute humana,

LAZARVS BONAMIGVS.

Pendentem aspicio quoties te maxime regum,
Mecum illa et tacitus uulnera mente agito :

*In fontes oculos cupio manare, nec inde
Posse reor solui pro pietate tua.*

Tu cœli terræq; sator, tu sidera nutu

*Qui torques, quo stant omnia, quòue cadunt,
(Tantus amor nostri) cœlo descendis, & ante,
Virgine es enatus, secula qui fueras.*

*Nec minus es, quàm nos, passus frigusq; caloremq;
Humano ut uitam morte dares generi.*

*Morte heu heu uidit quo nil crudelius unquam
Sol, cinctum radijs occuluitq; caput.*

*Hanc ego contemplan, utinam rex maxime regū,
Totus inardescam raptus amore tui.*

Et mihi sis quicquid uideoq; optoq; animoq;

Conci-

Concipio, & sine te sit mihi dulce nihil.
 Sit mihi dulce, tua aspicio cū uulnera, flere:
 Viuere sit tecum, sit mihi dulce mori.
 Omnia cum Domino cœliq; herēbiq; potente,
 Sint mea, & in Domino spes mihi sola meo.
 Cetera sint (ut sunt) umbrarum somnia nobis,
 Ad te olim ut uitæ per mare tutus eam.

NICOLAUS BORBONIVS.

In cruce te quoties nudum contemplor, IESV,
 Perfossū palmas, & latus, atq; pedes,
 Despero miser, & clamo me fulmine dignum,
 Dignum Tartareos mille subire rogos.
 Nam tibi sum tanti pie causa doloris IESV,
 Plenus flagitijs, impietate grauis.
 Displiceo breuiter totus mihi, uiuere tædet.
 Sed tua uox animum recreat illa meum:
 Huc omnes ad me, uos qui peccastis, adeste,
 Vulneribus curo uulnera uestra meis.
 Quis tam ferreus est, quem uox non molliat ista:
 Quis præ lætitia temperet à lachrymis?
 Inuitas ex æquo omnes, nullosq; repellis,
 Promittisq; patris regna beata tui.
 Maxima promittis, sed quæ præstabis abunde,
 Nec quenquam fallēs: omnia nanq; potes.
 O nos felices per te seruator IESV,
 Nam tua mors nobis uita salusq; fuit.

IOANNES PONTANVS.

Te fors dura hominum generis, te cura laborum
 Immitem subigit mortis obire necem.
Dum trunco affixus, cunco & traiectus aheno,
 Sensisti geminum uulnus utraq; manu.
Sensisti fixas ferrato stipite plantas,
 Horruit & capiti spina cruenta tuo.
Et caua mortiferum senserunt ilia ferrum,
 Vulnere manauit lympha merumq; tuo.
Cumq; sitim cuperes nostra sedare salute,
 Torpuit arenti fellis in ore sapor.
Atq; inter geminos crudeli sorte latrones,
 Iudææ pateris iurgia sæuitiæ.
Donec defesso decedens spiritus ore,
 Clamauit: Quid me deseris alme Pater?
Hinc manes stygiosq; lacus, loca tetra silentum,
 Inferniq; subis limina dura fori:
Inde pias animas, & cælo digna secutas
 Eximis, & superum munera ad alta uocas.
Tertia lux aderat, roseo cum letus Eoo
 Surgis, mox uictor sidera clara petis:
Consortemq; capis patrio cum numine curam,
 Dextra tenens, dextro conspicuusq; loco.
Te precibusq; pijs miseri, studioq; fidei
 Oramus, nostro da ueniam sceleri.
Da pacem, mala cuncta procul, morbosq; famemq;
 Pelle, atq; hostiles da superare manus.

IACO-

IACOBVS VIMPHBLINGVS.

CHRISTE Dei uerbum, uerax sapientia Patris,
 Perpetua genitus qui deitate cluis,
 Humanum misere ne prorsus plasma periret,
 Neq; moriens stygias ingrederetur aquas,
 Das ægris placidam mira uirtute salutem,
 Atq; subis diræ tristia multa crucis.
 An ne mea labi poterunt hi mente dolores:
 Lancea, crux, clauis, sputa, flagella, uepres?
 Absit ut ingratus tanto bone CHRISTE labori,
 Non uidear lachrymas fundere sæpe graues.
 Nunc ego peccator uitiorum pondere pressus,
 Accelerans, placidam (te rogo) confer opem.
 Da ueniam misero, cor dilue, crimina tolle:
 Aspergar CHRISTI sanguine, mundus ero.

VITVS THEODORVS.

Sum tuus in uita, tua sunt mea funera Christe,
 Da precor imperij sceptrum uidere tui.
 Cur etenim moriens tot uulnera sæua tulisti,
 Si non sum regni portio parua tui?
 Cur rigido latuit tua uita inclusa sepulchro,
 Si non est mea mors morte fugata tua?
 Ergo mihi certam præstes ô CHRISTE salutem;
 Ergo tuo lotum sanguine Christe iuues.

DE MEDITATIONE VI-
TAE AC MORTIS CHRISTI,
Ad hominem peccatorem:

ABNEAS SILVIVS.

Quid tibi tandem scelerate quæris? .
Quid petis fallax homo, quid requiris,
Immemor quate pietate quærat
CHRISTVS, ametq; ē

Venit in mundum soboles Tonantis,
Et licet cœlum regeret supernum,
Ex Deo seruus uoluit uideri,
Carnis in umbra.

Tu cinis putris, fugienda pestis,
Alta deposcis miserande uermis,
Vt parem credas habuisse nullum,
Terra tumescis.

Ille carnalem pius in parentem,
Tu patris iussus fugis: ille semper
Sabbathum seruat, uiolas profanis
Tu sacra factis.

Ille ieiunans domuit superbum
Spiritus carnis: Veneri parentans
Tu mades uino, saturoq; uentri
Viuis amicus.

Ille sermones habuit modestos,
Edocens sedes iter ad beatas:

Fabulas

Fabulas crebrò referens inanes

Turpia narras.

Ille nullius bona concupiuit,

Et manus odit nimium cruentas :

Pauperem duxit, coluitq; uitam

Pacis amator.

Tu rapis quicquid potes & cruorem

Appetis: nullum scelus atq; crimen

Diues ut fias, reputas, nociua

Prælia mîsces.

Disce te quanti miserande fecit,

Ille qui uinclis uoluit teneri,

Vt tibi summam pareret quietem,

Ductus ad Annam.

Cæsus est insons alapis magister,

Iudici Caiphæ datus audiendus,

Tractus est gentilis & ad Tribunal

Inde Pilati.

Hinc ad Herodem rapitur uidendus,

Purpura sumpta redit ad Pilatum:

Qui licet nullum uideat reatum,

Iudicium infert.

Mox canes agnum lacerant: coronam

Spineam nectunt, uicibusq; pulsant

Corpus, & uultum feriunt, honesta

Lumina fœdant.

Ductus ad plebem lacer & cruentus,

C 3 Clamitant

Clamitant cuncti, Cruce dignus iste:
 Solue latronem, crucifige CHRISTUM
 Caesaris hostem.

Tunc crucem gestans trahitur necandus,
 Ad locum poenæ uenit: atq; nudus,
 Heu duos inter positus latrones,

Fertur in altum,

Hinc datur sæuum sitienti acetum
 Felle commixtum: latus est apertum,
 Manat & de corpore uulnerato,

Sanguis & unda,

Probra quid dicam, referamq; multa?
 Se Dei fecit genitum, frequenter
 Clamitant: plures alios beavit,

Se modo saluet.

O' IESU quantum genus hoc amasti
 Perfidum, quod ne moreretur, ipse
 Pergis ad mortem: moriendo, mortis

Vincla leuasti?

Sic homo pro te patitur redemptor,
 Tu quasi surdus, penitusq; cæcus
 Gratiam pendis nihil esse talem,

Crimine plenus.

Tu tuum præbe Deus ô fauorem.

Labitur quisquis sine te beari

Queritat: tu me tibi, tu probatis

Adijce seruis.

Da mihi fontem lachrymis ut udis,
 Hunc mei plorem sceleris reatum:
 Quamq; latroni ueniam dedisti,

Sedulus oro.

CHRISTE te grato rogitemus ore,
 Qui neci nostram es datus ob salutem,
 Semper expectes reditum tuorum,

Vt ueniam des.

Voce iam clamas, Celeres uenite,
 Se reum nemo magis esse credat:

CHRISTVS admissum leuat omne, cœlo

Missus ab alto.

IOANNES FLAMINIUS.

Heu quàm desflendum, quàm lamentabile corpus,
 Quo latuit summi gloria uera Dei.

Da mihi nunc lachrymas, gemitus, suspiria, fletus,
 Vt ualeam mortem plangere CHRISTE tuâ.

Heu modò quàm sæuis liuent tua corpora plagis,
 • Et sacrum horrendo uulnere pectus hiat?

Sentibus heu diris caput est cum fronte serena
 Perfossum, & facies heu malè cæsa tumet.

Omnia membra dolent, roscō perfusa cruore:

Pars nulla in toto corpore sana manet.

Quis mihi det lachrymas, gemitus, suspiria, fletus?

O' dolor, ô pietas, sanguine cuncta madent.

Heu quàm triste nimis, quàm lamentabile funus,
 Quod desflere satis nulla Camœna potest.

C 4

Quo

Quæ te summe Deus uicit clementia tanta,
In cruce pro culpis ut morerere meis?

Hic lachrymas effunde miser peccator amaras,
Saxea clementi pectora tunde manu.

Hic gemitus offer supplex pietatis ad aram,
In qua uulneribus est medicina tuis.

Dicito uoce pia : Rex clementissime CHRISTE,
Da ueniam errori, criminibusq; meis.

Fac mea deplorem lachrymis peccamina ueris,
Meq; tuam semper fac rogo ferre crucem.

BASILIVS ZANCHIVS.

Tange, precor, mihi care pater præcordia IESV,
Corq; meum sacris affice uulneribus.

Ipsa meas feriant contorta sonoribus aures
Verbera, & immiti tristia flagra manu.

Occurrat quocunq; ferar tua dulcis imago,
Molliaq; impressis tempora secta rubis.

Non unquam fellisq; liquor, clauiq; trabales,
Lanceaq; immemori defluat ex animo.

Te semper roseo conspersum sanguine cernam,
Inq; meis semper uulnera sint oculis :

Vulnera, queis mortemq; necas, & lumina uitæ
Reddis, & est homini uera recepta salus.

Te uideam sancto lustrantem cuncta cruore,

Quæ coelum ac terræ, quæ maria alta patent:
Tendentemq; manus, & ad oscula cara uocantem,
Pendentemq; imi pectoris hospitia.

Hoc

*Hoc mihi dulce decus, sint hæc noua gaudia menti:
Hæc mihi diuitias, hæc mihi regna peto.*

NICOLAVS BORBONIUS.

*Plange anima infelix, pendentēq; aspice Christum,
Et madidis oculis in cruce cerne Deum.*

*Plæge anima, atq; oculos in flumina magna remit-
Pro te factus homo sustinet ista Deus. (te:*

*Quinq; per innocuum perpeffus uulnera corpus,
En monstrat dextram, sanguineumq; latus.*

*En pedibus fixis, ulnisq; expectat apertis
Oscula, demissum porrigit ecce caput.*

GEORGIUS FABRICIUS.

*O' anima, antè tui peccati mole grauata,
Afflicta ad Dominum lumina tolle tuum:*

*Mors iacet ante pedes uictoris, Tartara moerent:
Nam tibi mors CHRISTI uita salusq; fuit.*

*Qui medios inter tolerans indigna latrones,
Ad patrium residet nunc super astra latus.*

*Sustulit ecce tuos, dum suscipit ipse, labores,
Et causam in cœlis nunc agit ipse tuam.*

*Aspice cœlorum dominum, et crucis aspice formã:
Et dic, iam meus est, hic homo, & ille Deus.*

*Crimina persoluit patiens mea, fecit ad alta
Rursus ad astra uiam, uerus homo atq; Deus.*

*Tu quoq; ductorẽ sequere hũc, pars optima nostri
O' anima, utq; datis læta fruarè bonis,*

Disce pati, inq; malis certam sperare salutem:

C 5 Diffi-

Difficile est CHRISTO te praeunte nihil.

LVDOVICVS PICTORIVS.

Ecce cruci adfixū, quo cuncta mouente mouentur:

Cuius cuncta bibunt fontibus, ecce sitit:

Qui fabricat brutis, auibusq; sedilia, pendens

Nil sua quo ceruix sustineatur, habet.

Est nudus, largitor opum: speciosior astris,

Liuet: & est iustus, uictima pro scelere.

Qui dat sceptrā, gerit de sentibus ecce coronam:

Latrones inter gloria summa probro est.

Quiq; refrigerium est, ipse est solaminis expers:

Et uitae dominus, mortuus ipse iacet.

Hec dixisse uelim: sed tu memor esto, tot, atq;

Tanta, tui causa, sustinuisse Deum.

IACOBVS STRASBURGVS.

Vnus homo totum morti subiecerat orbem,

Subiectum morti liberat unus homo,

Ille quod amisit leuitate, quod arte Draconis,

Reddidit hic cœlum sanguine, morte decus.

Hic uir hic est primis promissus patribus olim,

De cuius pendet nomine nostra salus.

Hic uerus Deus est, & homo sine crimine uerus:

Fert mala uix homini, non patienda Deo.

O' amor & pietas, hoc hoc erat esse benignum,

Culpa fuit mundi, pœna luenda Deo.

Ecce Creatorem: Qui summa gubernat & ima,

Ille stat iniusti iudicis ante thronum.

Qui

Qui sine labe fuit natus, sine crimine uixit,

Criminis arguitur publicus ille reus.

Figitur ille cruci, quo terra mouente tremiscit,

Lucidior Phœbo liuida membra gerit.

Qui dat opes, strili qui lilia uestit in agro,

Nudus & humanæ pendet egenus opis.

Flumina qui fecit, uinum maturat in uuis,

Resinguat siccam non habet unde sitim.

Qui uitam seruat uiuis, uitamq; necatis

Reddit, in arboreo stipite cæsus obit.

Adspice peccator, peccati quæ sit imago:

Iusticiam tantæ reddere molis erat.

HIERONYMVS CANTALVPVS.

Aspice quæso tui quæ sunt tormenta magistri,

Qui pro te uoluit turba superba mori.

Factus homo, pro te mortem uelut agnus obiuit,

Vt caput eriperet è Phlegetontis aquis.

Esse, nisi lachrymas, tibi ferrea pectora dicam:

Funde foras lachrymas turba superba tuas.

Aspice quàm sæuis spinis pia tempora sudent:

Aspice, quantus eat sancta per ora cruor.

Aspice clauorum penetrantia uulnera palmas,

Aspice quàm sæua brachia fixa cruce.

Aspice mansuetum confossum uulnere pectus,

Aspice qui penetret clauus utrunq; pedem.

Pone seros animos, & colla superba recide,

Hoc tormenta piæ te docuere crucis.

ID E M.

Si cui CHRISTE tui subeant in corda labores,
 Et cruce pendentem uideat, fixumq; latronum
 In medio, et sancto manans tibi sanguine pectus,
 Aspera q; immeritas penitus penetrantia palmas
 Spicula, si crines, si tempora cincta cruentis
 Sentibus, et seuis casum te CHRISTE flagellis:
 Emittunt lachrymas oculi, præcordia culpæ
 Pœnitet, atteritur quicquid fuit ante superbum:
 Mortales, nam Christe tuos dum brachia pandis,
 Esse iubes humiles. poterat Iudæa repente
 Turba mori, tanti sceleris rea, si tibi cordi
 Plus uindicta foret, quam parcere Christe nocenti.
 Huc oculos, huc uerte animos, huc dirige mentem,
 Heu mortale genus: manibus quid seua nefandis
 Fratribus arma paras? non hoc tormenta magistri
 Mansueti docuere tui, qui cuncta creauit
 Et regit, et pro te mortem tolerauit acerbam.

A Δ H Λ Ο Ν.

In templo Vincentino.

Semper in aduersis tibi sit patiētia CHRISTVS,
 Cuius ab exemplo tristia disce pati.
 Ecce Deus cœli, cunctorum conditor, ultro
 Probra tulit, colaphos, sputa, flagella, necem.
 Tu quoq; quicquid erit, patiens sufferre memento,
 Pro CHRISTO patiens deniq; uictor eris.
 Ne dubites, spera hunc quem tu prostratus adoras,

In

In letum tenebras uertere posse diem.

A Δ H Λ O N.

In quodam templo Veneto.

Flebilibus nunc cerne oculis, quo fune ligatur

CHRISTVS, *ut in mortē nūc moriturus eat?*

Iste cui cœlum, tellus, mare, sidera parent,

Sacrilego per te subditur imperio.

O' pietas, ô fortis amor, sine labe reatus,

Figendus duro in stipite nudus adest.

Funde precor gemitus, & facta nefanda reuolue

Corde tuo, & flendo dic, Miserere IESV.

Ne dubita, fiet quicquid lachrymando requiris:

Lancea, spina, cruor, crux, latus, ista uolunt.

PETRVS CHALYBS.

Expansis manibus pendentem respice Christum,

Et madidos oculos, liuidulamq; cutem.

Perfossū spinis caput undiq;, sanguine corpus

Depictum, miseris membra notata modis.

Atq; memento tuæ transactæ non bene uitæ,

Et pete ne culpam uindictet ille tuam.

IOANNES STVRNVS.

Qui uagus in terris peccator & orbis oberras,

Auxilium quærens omnis egenus opis:

Huc propera, atq; tui uictoris suspice signum,

Ut quo mors, demon, tartara uicta iacent.

Hæc tibi parta quies per Christū, parta salusq; est,

Et pro peccatis uictima facta tuis.

R A.

RAPHAEL ZAVENZONIVS.

Lugeant cœli Dominum, Deumq̃;
 Lugeat tellus, maris & profundum:
 Lugeat quicquid iacet, aut suo pte

Iure mouetur.

Vosq̃; mortales lacerate crudis
 Vnguibus pectus, faciem, capillum,
 Altus ut uestris reboans dehiscat

Placētibus æther.

Ecce naturæ Deus instar agni,
 Ad crucem dura trahitur cathena,
 Squallidus, mœrens, humilis, cruentus,
 Crimine nostro.

O' homo, si fas, speculari uultus
 Sanguinis plenos, lachryma, saliuâ,
 Et manus ambas, speculari totum

Deniq̃; corpus.

Si tuum noris Dominum Deumq̃;
 Proruas passis manibus, crucemq̃;
 Comprimas, felix, morere: hæc erit mors
 Vita perennis.

ADAMVS SIBERVS.

Aspicis hic iramq̃; grauem, dulcemq̃; fauorem,
 Quo Deus humanum flagrat in omne genus.
 Nulla Patrem placat, nisi Filius, hostia: Christum.
 At nostri duro robore figit amor.

GRA

GRATIARVM ACTIONES
PRO MERITO MOR-
tis Christi.

ROBANVS HESSVS.

NAte Deo, mundi precium non uile redempti,
Quàm minor est meritis gratia nostra tu-
Perdita per crimen miseris ut uita rediret, (is?
Visus es horrendum mortis obire genus.
Captus ut infamis, sine crimine raptus ad Annam,
Atq; alios, per quos dictus es esse nocens.
Verbera, derisus, conuicia, probra tulisti,
Flagra nocens nemo te grauiora tulit.
Et quàm non decuit te rex bone Christe coronam,
O' quantum expressit sanguinis illa tibi.
In cruce suspensus mortem mea uita subisti:
Hei mihi, quàm meritis sum minor ipse tuis.
Gratia si qua tamen poterit tibi grata referri,
Hanc quoq; me facias CHRISTE referre tibi.

GEORGIUS FABRICIUS.

Cùm tua contemplor dulcissime funera IESV,
Tam sæuæ causam me pudet esse necis.
Et quoties grates ut cantet, fingere uerba
Lingua cupit, meriti pondere uicta cadit.
Quod nequeo uerbis, factis persolvere tento?
Innocuum fecit te, mea culpa reum.
Sed tu parce tuum, misero mihi, propter amorem,
Ac præbe tantum gratus ut esse queam.

Te

Te uenerer, tibi uota seram, tua iussa capeſſam,
 Teq; animo ſolum non dubitante colam.
 Sim pius & patiens, pius ut patiensq; fuiſti,
 Exemploq; hoſtes coner amare tuo.
 Utq; implere tui mandata ſeuera parentis
 Ingens te noſtri CHRISTE ſubegit amor:
 Sic nos cogat amor, quiduis perſerre pati-
 Et meritū, & nomen CHRISTE fatendo tuū.
 VOLFGANGVS VVERTERVS.
 In trabe funerea, quoties pendentia cerno
 Membra pater, lachrymis pectus et ora madet.
 Ut noſtra æterna floreret gloria laude,
 Paſſus es, heu tanto non patienda Deo.
 Ut nobis uitam miſeris, lucemq; parares,
 Immerita ſcimus te periſſe nece.
 Utq; dares cœlum mortalibus, atq; ſalutem,
 Tænarij ingrederis pallida regna Iouis.
 Pro tali grates tibi munere CHRISTE canemus,
 Corpore donec in hoc uita ſuperſtis erit.
 ANDREAS CRAPPVS.
 Corpus aue natum Mariæ de uirginis aluo,
 Vera Dei ſoboles, hoſtia uiua Patris.
 Quæ tibi grata dabo, qui pro me paſſus, obiſti
 Neſcia peccati mens tibi ſola placet.
 Sed quia peccator commiſſa piacula plango,
 Saluator largam redde ſalutis opem.
 Aſpice contriti clemens ſuſpiria cordis,

Spes peccatorum tu miserere mei.

ROBANVS HESSVS.

Gratia CHRISTE tibi: nā tu de morte redēptis

Morte tua, uitæ de cruce pandis iter.

Tu quoq; restituis mundo sua regna iacenti,

Dux bonus, & sæui conteris hostis opes.

GRATIARVM ACTIO PRO

uarijs Dei in nos beneficijs.

PROSPER AQUITANICVS.

Ille Deus rerum, cœli terræq; Creator,

Me propter sacra uirginē natus homo est.

Flagris dorso, alapis maxillas, ora saluiis

Præbuit, & figi se cruce non renuit.

Non ut tanta Deo quicquam patientia ferret,

Cuius nec crescunt, nec minuuntur opes:

Sed quod erat uitiatum in me, ut superaret in illo,

Factus sum CHRISTI corporis, ille mei.

Me gessit moriens, me uicta morte resurgens:

Et secum ad patrem, me super astra tulit.

Quid nam igitur uiuens unquā tolerare recusē?

Aut quid erit, quod me separet à Domino?

Ignem adhibe, rimare manu mea uiscera tortor,

Effugient pœnas membra soluta tuas:

Carcere si cæco claudar, nectarq; cathenis,

Liber in excessu mentis adibo Deum.

Si mucrone paret ceruicem abscindere licetor,

Intrepidum inueniet: mors citā, pœna breuis.

D

Non

Non metuo exiliū, mūdus domus omnibus una est:

Sperno famem, Domini sit mihi sermo cibus.

Nec tamen ista mihi de me fiducia surgit,

Tu das **CHRISTE** loqui, tuq; pati tribuis.

In nobis nihil audemus, sed fidimus in te:

Quos pugnare iubes, & superare facis.

Spes igitur mea sola Deus, quem credere uita est,

Qui patriæ ciuem me dedit alterius.

Semper agā grates Christo, dabo semper honores:

Laus Domini uigeat semper in ore meo.

Tu modò fida comes mecum isti accingere pugnae,

Quam Deus infirmo præbuit auxilium.

Sollicita elatum cohibe, solare dolentem,

Exemplum uitæ simus uterq; pie.

Custos esto tui custodis, mutua redde,

Erige labentem, surge leuantis ope.

Vt caro non cadem, sed tandem mens quoq; nobis

Vna sit, atq; duos spiritus unus alat.

IOACHIMVS CAMBRARIVS.

CHRISTE qui mortem moriendo uictor

Sternis, & calcar scelerum retundis,

Et lauas mentis roseo inquinatæ

Sanguine sordes.

Profit iniusto tua mors iniqua,

Innocens saluet tua uita fontem,

Pro tui ut sacri quoq; me cruoris

Fluxerit unda.

Nos

Nos fidem præstare iuua uolentes,
 Hac tuum sola capitur salutis
 Munus æternæ, nec aditur atri

Ianua leti.

Nitimur frustra sine te, tuoq;
 Numinis ductu, neq; destituti
 Possumus quoquam, auxilio benignæ
 Tendere, dextræ.

Palmes ut de uite recisus aret,
 CHRISTE sic de te pereunt reuulsi,
 Inq; inextincta scelerum cremantur
 Vindice flamma.

Qui manent in te, Pater hos putando
 Purgat æternus, magis uberes ut
 Proferant, auctos tua quos coloret
 Vineæ fructus.

CHRISTE Saluator tua ne sit in me
 Mors inanis, me renuente sanctæ
 Arboris fructum, renuente partæ
 Munera uitæ.

CHRISTE Regnator tua uita, Mortis
 Vinculis ruptis, mea censeatur,
 Semper ut uiuam tibi, spiritus nec
 Carne prematur.

Spiritum carnis sepelit libido,
 Spiritus carnem domat interemtam:
 Aut caro, aut regni tenet occupatam

D 2

Spiri-

Spiritus arcem.

*Detur ignaue diadema carni,
Occidet uita regimen beata.
Spiritus regnet, fugiet caterua*

Dira malorum.

*O' tuo nostrum rege CHRISTE sancto
Spiritu cor, quo duce contumacis
Vincat infirmæ pia cura mentis,*

Robora carnis.

*Tædij post hic brevis ut labores,
Gaudio istic perpetuo fruamur,
Te celebrantes Dominum atq; Regem*

CHRISTE, Deumq;.

*Sit Deo laus, gloria, honor Parenti,
Sit Deo Nato, simul & Deo sit
Flatui sancto: colat hunc, & omnis*

Mundus adoret.

CHRISTVS SEPVLTVS.

GABRIEL ALTILIVS. (pi,

TE'ne ego magne Pater, tene alti rector Olym
Tene ego sic lacerũ indignos crudeliter art?
Sic positum aspicio? quem non uasta atria cœli,
Non mundus cepit: tegit heu brevis urna sepultũ.
Nec miseri assiduos lachrymarũ fundimus amnes?
Tanta nec æterno deflemus funera luctus?
Ac tellus tremefacta, latensq; in nubibus aer,
Cunctaq; turbatis flerunt elementa figuris:

Fleuit

Fleuit sol nigra tingens ferrugine cœlum,
 Ipsaq; lugubri crimes uelauit amictu,
 Auctorem miserata suum mœstissima Phœbe,
 Atq; auersa nouus stupefecit sidera mundus.
 Heu dolor, heu pietas, heu quæ manus impia tantū
 Ausa nefas? neq; enim diris illa excidit ausis.
 An ne parū fuerat, patrium modò linquere cœlū?
 Nec dedignatum miseræ commercia terræ?
 Quodq; Deum miscens homini (mirabile dictu)
 Induere humanos non fastidiueris artus?
 Tristia quim diræ passus ludibria gentis,
 Ferre necem, & nostro uoluisti occumbere letho.
 Sic quondam charæ diuulsus ab ubere matris,
 Mitis ubi extructas agnus mactatur ad aras,
 Nostra luis commissa, tuo nos sanguine seruas,
 Dulciaq; eternæ dās noscere præmia uitæ.
 Quo iā summe Pater (nā suprā quicqd et infrā est,
 Te uenerata tuos observant omnia nutu)
 Da, seu te infirmæ tangunt contagia partis,
 Terra, Prometheumq; lutum, primordia nostræ:
 Seu dolor, & fassæ spes non indebita mentis,
 Nec tua difficilis nostræ clementia culpæ,
 Vt qui mœsta pij repetentes orgia sacri
 Annua solenni colimus mysteria luctu:
 Per te pacatæ defunctis munere uitæ,
 Supremus tenues cum spiritus ibit in auras,
 Elysij leta arua poli, sedesq; beate,

D 3

Polli-

Pollicitiq; tui pateant non irrita dona.

PRECES AD CHRISTVM

passum, pro remissione peccatorum.

CHRISTVS PECCATVM.

Suffixus tristi dum pēdet stipite **CHRISTVS**,
Pro mundi patitur criminibusq; necem:

Sol tegit obscura nigram ferrugine frontem,

Saxaq; rumpuntur, terraq; mota tremit.

Cur? polluta illum **CHRISTI** pudet ora tueri,

Hec summum nequeunt sustinuisse scelus.

Ergo scelus Christus? scelus est, sed crimine nostro,

Hec propter pallet solq; solumq; mouet.

Nec uitia horremus, tremimus nec numinis iram

Conciliant **CHRISTO** quæ mala tanta Deos

CHRISTVS PENDENS

in cruce.

Accipis hic iramq; grauem, dulcemq; fauorem,

Quo Deus humanum flagrat in omne genus.

Nulla Patrem placat, nisi Filius, hostia: Christum

At nostri duro robore figit amor.

IOANNIS TVBBRINI.

Magno nate Deo, miserorum spesq; salusq;

Principium & finis, summi sapientia Patris.

Humanam sumis carnem diuina potestas,

Quo crucis in patulæ ferali corpore pendens

Accipis infandos cruciatus, & necem amarant.

Ad te confugimus, tua numina sancta precamur,

Hec

Heu sumus ingenti uitiorum mole grauati,
 Inmemores patriæ, legum, nutusq; superni,
 Crimina sed pietas poterit tua cuncta piare:
 Crimine nanq; tua est maior clementia nostro.
 Nam licet æquentur pietas, rigor atq; seuerus
 In te, pronior ad ueniam tamen inclmaris.
 Quare age delicti ueniam miserare precantes.
 Sanguine quosq; tuo mundasti, respice: nanq;
 Te sine restabit miseris spes nulla salutis.
 Da tandem fragiles posituris corporis artus,
 Suppetias sentire tuas, tua scandere regna,
 Intuituq; tuo letos sine fine potiri.

E I V S D E M.

Insons agne Dei, tollis qui crimina mundi,
 Stipite sublimi tristia fata subis.
 Puniceum fundis tranquilla mente cruorem,
 Guttula nonq; tibi sanguinis ulla manet.
 Cuncta tibiq; ualent heu dinumerarier ossa,
 Aequat Nate Deo passio nulla tuam.
 Has propter pœnas, hos propter mille labores,
 Esto pius, diræ curret ut hora necis:
 Excipe tunc animam migrantem corpore, uultu
 Pacato, trepidam, CHRISTE benigne, meam.

ANDRÆAE CRAPPI.

Christe salus hominum, spes, uita, redemptio, salue.
 Ingenium Deus alme meum, mea dirige uota,
 Dirige sermones diuino numine nostros,

Ne grauitèr maculent animum, ne corpora fœdēt,
 Quiq; potes subito scrutarier intima cordis,
 Pande meum, succende meos Deus optime sensus,
 A' te ne longè uideat mea flectere corda.
 Vna salus animæ, ueterem tibi propter amorem
 Supplico, quādo polo descendēs pneumate ductus
 Venisti in terras de cœli culmine nostras,
 Vt genus humanum salues uirtute potenti,
 Sumis principium: castus te seminat ignis,
 Non caro, non sanguis, uenter te uirginis almus
 Sincero afflatu tactus spiramine gignit.
 Rara tui nouitas ortus iubet, ut Deus esse
 Credaris: CHRISTVS sic cōditus, innuba uirgo
 Nubit Spiritui, uitium nec sentit amoris.
 Sancta pudicitie uirtus immobilis extat.
 Vt mater, sic uirgo tamen castissima fertur.
 Non tantum fragilem uoluisti sumere carnem,
 Verumetiam uarios pro nobis ferre labores,
 Spinea ferta, graues alapas, & deniq; mortem:
 Sic damnosa meæ purgasti crimina uitæ.
 Ergo subnixæ prece te rogo, propter acerbam
 Christe tuam mortem, tua propter corpora rursus
 Sumpta, tuum facilem descensum propter Auerni,
 Vnde citò è uinclis textis adamante, redemptos
 Carcere disclusos tecum super æthera letos
 Duxisti: à cunctis nos eripe queso periclis:
 Improba quando lues moribundos occupat artus,
 Queso

Quæso meam iubeas animam tranare superna
Sidera, semper ubi cum sancto pneumate, nec non
Cum patre perpetuo, cui laus et gloria, regnas.

A Δ H Λ O N.

Quem toties factis offendi CHRISTE nefandis,

Quem grauitèr læsi crimine sæpe meo:

Te solum quæro, fateor tibi, te precor unum,

Tot scelerum uindex ne ferus esse uelis.

Reddere nulla potest hominum tutela salutem:

Non Rex, non Cæsar, conciliare potest.

Tu solus mea spes, tu iudex, tuq; patronus,

Largitor ueniæ, spes mea, sola salus.

Nam nisi peccassẽm, tu quid concedere posses?

Materiam ueniæ dat mea culpa tuæ.

Mors tua, crux, clauis, fel, lancea, spina, flagella,

Succurrant misero, mors tua præstet opem.

Tu satis atq; satis fecisti sanguine fuso,

Mecum ergo meritum diuide quæso tuum.

GREGORIVS CONITIVS.

O' mundi pastor, cœlum stellasq; gubernans,

Ad Patris dextram qui loca clara tenes:

Respice nos miseros, sceleris quos sarcina turbat,

Ne subeant animæ tartara nigra tuæ.

Pro quibus ad terras celso descendis Olympo,

Exoptans diram sumere CHSISTE necem.

En pietas ingens, proprio qui sanguine ab umbris

Restituis populos CHRISTE benigne tuos.

D s

Humano

**Humano parcas generi, quod dextra creauit,
Que maria & terras fecerat, atq; polos.**

GEORGII FABRICII.

**In meipsum quando penetro, inq; latentia cerno,
Totus homo miser est, perdita tota caro est.
Et quia nulla mee pars non damnabilis umbræ,
(Nam reuera aliquid si sumus, umbra sumus)
Ad te tollo oculos, lachrymis manantibus, egros,
Leticiam inq; tua sentio CHRISTE nece:
Oblitusq; mei, pœnarum oblitus, & iræ,
Vulneribus recreor CHRISTE cruenta tuis.
Diffugiunt curæ, mors mussat, clauditur Orcus,
Mors tua Christe quies, crux tua Christe salus.
Effice, dura tuæ meditando uulnera mortis,
Auferar, & flagrem raptus amore tui.
In primis fragiles posituro corporis artus,
Halitu in extremo mite leuamen ades,
Inq; tuas fugientem animam placabilis ulnas
Excipe, nec gremio CHRISTE repelle tuo.**

IACOBI FABRICII.

**Cum uideo lacerum pendentis corpus IESV,
Corda dolorifico tacta pauore tremunt:
Te cœli Dominum, Regem telluris & undæ,
Impia non merite uincula ferre necis?
Ac meditor quoties quis uulnera fecerit autor,
Tum mea culpa statim me facit ægra reum;
Deficio, totusq; mihi non sufficit orbis:**

QVO

Quo maneam non est, confugiam ue, locus
 Denegat auxilium quicquid natura creauit,
 Nec cœlum faciem gestat ut antè suam:
 Occulit auratus clarissima lumina Titan,
 Finduntur rupes, quassa tremiscit humus.
 Tu uerò me CHRISTE uocas, tu brachia pandis,
 Mitis in amplexus meq; uenire iubes:
 Ipse tuas indignus ego deuoluor ad aras,
 Te passum pro me moestus adoro Deum:
 A ligno gestante Deum nec abiuro, donec
 Præsidij fuerit spes data certa tui.
 Me miserum, me noxa premit, te poena fatigat,
 Ah ego debebam talia ferre mala.
 O' ingens pietas, & amor diuine iuuandi,
 O' meritum fari nulla quod ora queunt.
 At tibi deuoto, quas unquam dicere possum,
 Corde fero, grates perpetuoq; feram:
 Et te CHRISTE rogo, lateris per uulnus apertū,
 Per lacerum spinis, uerbere, cæde, caput:
 Innocuum serua tibi me melioribus horis,
 Sit meritum memori semper in ore tuum.
 Omnia uicisti, meruisti cuncta ferendo,
 Impositam doceas me quoq; ferre crucem:
 Igne tuo frigans cœlesti pectus adure:
 Insinuante Deo se, pia facta calent:
 Vt tecum patiar, tecum contemnar, & istam
 Ponam animam, meritum testificando tuum.

*At tandem in coelis tecum regnabo, beatas
Intrans post mortem te præcunte domos.*

HIERONYMI ESTENSIS.

*Heu miseri passum et pendentem cernite Christū,
Pro uobis uoluit uulnera tanta pati.*

*Sanguine uos redimens precioso ditis ab umbra,
Vos pro peccatis fundite nunc lachrymas.*

*Tundite nunc pectus, ueniam deposcite culpæ,
Et grates CHRISTO reddite corde Deo.*

A Δ H Λ O N.

*Da Pater omnipotens, da coeli maxime rector,
Ut prosit Nati passio sacra tui.*

*Vtile sit CHRISTVM pro nobis tanta tulisse,
Horrendumq; genus sustinuisse necis.*

*Cui gens sacrilega poenas inferre nefandas
Insoniti ausa fuit, uerbera seua dare.*

*Ille hominum stirpem rapuit de faucibus orci,
Pro nobis uoluit uulnera dira pati.*

*Sublimi ueteres purgauit sanguine culpas,
Ut fragile humanum scandat ad astra genus.*

*Spinea ferta tulit Saluator, et hac ratione,
Ne genus humanum tartara ad ima ruat.*

*Atq; ideo patulis manibus diuina potestas
In cruce pendebat: gloria summa Deo.*

ACTIVS SINCERVS.

*Virginis intactæ partus, celsiq; Tonantis
Unicus, ut uiuas, pertulit ipse mori.*

NICO-

NICOLAUS BORBONIVS.

*Quis tibi nunc grates tanto pro munere soluas
Care Pater, cuius mors mihi uita fuit?*

A Δ H Λ O N.

*Si pro te proprium peccator fundo cruorem,
Te saltem lachrymas fundere ne pigeat.*

GEORGIVS FABRICIVS.

*Multa tulit pendēs laceratus & in cruce Christus:
Verū pro nostro crimine cuncta tulit.*

Idem.

*In cruce quòd Christus laceratus brachia pandit,
Vlnis amplecti te cupit ipse suis.*

Idem.

*Si uis auctorem, quicumq; es, nosse salutis,
Sola salus CHRISTI sanguis, & una salus.*

Idem.

*Si quid in humanis sanctum est conatibus: ista
Nequicquam Christus probra, necemq; tulit.*

CHRISTVS PECCATORI.

Idem.

*O' homo, si propria coelum probitate parares,
Cur ferrem natus uulnera tanta Dei?*

Aliud.

*Aut mea te saluum faciet mors, aut tua uirtus:
Sed tua si uirtus nil, mea mors faciet.*

Aliud.

*Si tua cum nostra bonitas nece, cum cruce uirtus
Confer-*

Confertur : restat nil tibi, quàm lachrymæ.

ORATIO AD CHRISTVM,

Ex libro antiquo.

Optime CHRISTE Deus, mea lux, fiducia, uita,
 Spes & perfugium, solaq; & una salus:
 Te rogo per uarios uitæ duosq; labores,
 Pallentes uultus, terribilemq; necem:
 Et per descensum moriens quo inferna petisti,
 Perq; iterum uiui corporis effigiem.
 Et loca per celerem dehinc ad suprema uolatum,
 Teq; per aduentum pneumatis oro sacri.
 Tantorum à teneris annis scelerum, quibus ipse
 Te miser offendi, ne meminisse uelis.
 Des ueniam, firmæ detur constantia mentis,
 Vt quæ displiceant, abstinuisse queam.
 Et mihi protector tandem dux & pater aßis,
 Hanc me dum uitam claudere fata uolent.

IMPLORATIO MERITI CHRISTI,
 & nostræ indignitatis
 confessio.

LVD. BIGVS PICTORIVS FER-
 RARIENSIS.

Seu uideo solem ferri, cœlumq; rotari
 Stellatum, aut subitas undare per aera nubes :
 Seu uarios meditor flores, diuersaq; saxa,
 Pendentemq; suo tellurem pondere, siue
 Perpetuos fontis latices, æstusq; profundi,

Ac

Ac demum quocumq; oculos animum uo reflecto,
 Obruit ingenium diuina potentia nostrum,
 Maior & est quam mente capi queat. ille iugosos
 Appendit montes, numerum cognoscit arene,
 Vestit & autumnum pomis, & frugibus ornat
 Aestatem, glaciâq; hyemem, durasq; resoluit
 Vere niues, nudosq; facit reuirescere ramos.
 Quod leo supplicibus parcat, quod ouile moloſſi
 Defendant, nulloq; lepus mare gignat, & urſi
 Lambendo forment catulos, ceruîq; latebras
 Exquirant lenti præpingui corpore, & equor
 Tranantes capita imponant, hîc illius, alter
 Clunib' alterius, redeâtq; ad terga uiciſſim: (gues,
 Quodq; homines sapiant, serpentq; tenaciter an-
 Quodq; natent pisces, norintq; uolare uolucres,
 Numinis est unius opus: quota pars ego rerum,
 Quas Deus effinxit, nulloq; labore gubernat,
 Si tellus punctum cœlo collata uidetur? (rim?
 Mene aliud nisi inanem atomũ, aut nihil esse puta-
 Et tamen (ô summi bonitas immensa Tonantis)
 Tantillum in magnis tu rerum summa potestas
 Delicijs retines, & uis mihi seruiat axis
 Stellifer, & uictum det terra, animæq; salutem
 Zelotypus curas: & me tibi iungere querens,
 Sputa, alapas, spinas & flagra crucemq; tulisti.
 Ast ego quid contrâ refero tibi? proh pudor, ut te
 Laudarem, & possem monitus audire fideles,
 Utq;

Utq; ego perpetuò te contemplarer, & uni
 Me tibi subijcerem, & fugerem nocitura, dedisti
 Vim mihi, præcipuum munus sermonis, & aures,
 Erectamq; oculorum aciem, mentemq; capacem.
 Te tamen opprobrijs, dirisq; laceffere uerbis,
 Illicitos miscere iocos, obscæna canenti
 Carmina blandiri, & ludos spectare pudendos,
 Resq; sequi, & summo studio coluisse caducas,
 Erubui nunquam: quo me miser insequar ore?
 Quo pacto me pro meritis odisse nefandis
 Sat potero, digneq; meam deflere ruinam?
 Miror, & attonita ceu cautes hæreo mente
 In caput hoc nondum infidas erumpere flammæ.
 Innocuis iam parce iugis, & turribus altis,
 Me pete, & in tenues mea mēbra resolue fauillas.
 Me miserum, cur ex utero me protulit unquam
 Chara parens, utinam in medijs fera pēssima cuius
 Visceribus saturata meis foret, ô ego dignus
 Nec pedibus deforme solum calcare, nec ipsos
 Suspexisse polos. Fateor rex maxime regum,
 Illecebris studuisse nimis præsentibus, & te
 Innumeris læsisse modis: sed ponere finem
 Constitui sceleri, & uitam emendare priorem.
 Meq; licet Stygias esses missurus ad undas,
 Idq; mihi notum fieret, te præter amabo.
 Nil tamen, atq; tibi posthac placuisse relictis
 Omnibus enitar, nulliq; uacabo quieti,

Donec

Donec erunt nostro uitales pectore flammæ.

VOLFGANGVS MEVRERVS

Aldenbergius.

Heu mihi, tantorum quæ tâta est causa malorum,

Quæ terrent animum nocte dieq; meum?

Vt mea non unquam sæuis mens libera curis,

Mollia quæsitæ tempora pacis agat.

Pœnitet anteaetæ me toto tempore uitæ,

A' me præteritas improbo sæpe uias.

Atq; annos cupio studio grauiore sequentes

Exigere in uera relligione Dei.

At miser ab nequeo, uotis contraria nostris

Se uitæ insinuant plurima facta meæ:

Quæ tristes pariunt animo oblucente dolores,

Quæ faciunt cordi uulnera mille meo.

Fallor, an hæc primi mala sunt de crimine patris,

Qui captus falso dæmonis ore fuit?

Obsequioq; leui contra ueneranda Tonantis

Iussa Dei, uetito polluit ora cibo?

Quod scelus obduxit bona quæ pulcherrima habe

Et numerosa sui de pietate Dei: (bat,

Concordesq; animæ uires lacerauit, & ingens

Exciuit toto corpore disidium:

Non tantum auctori nocuit, contagia latè

Serpserunt etiam uiribus aucta nouis:

Inuasitq; lues grauior genus omne minorum,

Qui nati humana conditione sumus.

E

Hinc

Hinc est illa levis nostræ confusio mentis,
 Hinc bellum secum pectora nostra gerunt.
 O' quantum est uiolasse Dei mandata? nec ille
 Quod iubet, innocua simplicitate sequi?
 Hæc ego dū meditor primæ uel incommoda culpæ,
 Quæq; Sathan cumulat, plurima damna super:
 Non requies datur ulla mihi, non ulla beatæ
 Pacis in attonito gaudia corde manent.
 Me peccata premunt deiectum & penè sepultum,
 Ad Styga me mortis terror & horror agunt.
 Erigit at rursus me inuicta potentia CHRISTI,
 Præsidium uitæ per mala cuncta meæ.
 Scilicet immensa is summi bonitate parentis
 Factus homo, cecidit uictima grata Deo:
 Ne miseris noceant, quæ plurima posse uidentur
 Nobis ex merito mille nocere modis.
 Hoc ego confisus, licet indignissimus ipse
 Omni naturæ conditione meæ:
 Audeo nunc certam tamen hanc sperare salutem,
 Crimina quæ fassis usq; parata fuit.
 Ut quoq; cum sanctis post huius tempora uitæ,
 Cœlestem ante patrem gaudia plena feram.
 Interea hæc donec mortalia membra trahuntur,
 Præsidio firmes me bone CHRISTE tuo.
 Ne mea mortiferæ succumbant pectora fraudi,
 In me quam tacitè perfidus hostis agit.
 Da uires animo, da nescia robora frangi,
 Atq;

Atq; tuo uerbo lubrica corda rege:
 Vt mea tota tibi sanctis conatibus usa
 Seruiat, & iustis uita probata uiris.
 Vt cor, mens, sensus, lingua, omnia mēbra laborēt,
 Nominis in laudes maxime CHRISTE tui.

LVD. BIGVS PICTORIVS

Ferrariensis.

Summe parens, æterna quies, & origo salutis,
 Et uitæ lux una meæ, tibi gloria soli
 Debetur, te regna timent Cocythia, teq;
 Terra iubente tremit, reprimuntq; ferocia uenti
 Sibila, & angelicæ seruant tua iussa cateruæ.
 Ast ego te patrem ceu dedignatus, adhæsi
 Tanario regi: uanamq; superbus ut auram
 Captarem, nullos renui tolerare labores.
 Cumq; tuos æquum celebrare fuisset honores,
 Noxia maluimus captare cupidinis arma:
 Gloriolæq; auidi, subitos aperire tumultus,
 Mentis Apollinei stimulatae numinis ostro.
 Quàm melius rudis herbosus armenta per agros
 Duxissem pastor, durasq; colonus aratro
 Sulcasssem terras? nocuit solertia, meq;
 Perdidit ingenium: quo mens nisi læsa fuisset,
 Par erat ut ueteri fugerem tibi teste notari.
 Te genui, multosq; dedi tibi largus honores:
 Ac domini præsepe sui cū noscat a sellus,
 Munera tu nunquam meā percepisse uideris.

E 2

Con-

Confiteor nimis ingratum me CHRISTE fuisse,
 Erroresq; meos numerum transcendere arenæ:
 Sed cum præstiteris mihi te uice patris, an ullam
 Conuenit ut tanto ferat à genitore repulsam
 Filius, & cassas effundat in æra uoces?
 Pendenti tecum scio te ignouisse latroni:
 Quiq; ter adiurans te cognouisse negauit,
 Promeruit ueniam: & meretrix, tibi quæ fuit olim
 Ausa lauare pedes lachrymis, & tergere crime.
 Ecce cruentatæ iaceo crucis ante trophæum,
 Iam precor in largos aperi mea lumina riuos,
 Imbribus his tellus animæ madefacta, bonorum
 Fac pariat fructus operum, uariosq; benigno
 Vbere uirtutum flores, deturq; reatus
 Hinc delere graues, & saluis mercibus ire
 In patriam per aquas oculorum è fonte cadentes.
 O' felix uena, & uernis fragrantior hortis;
 O' fons utilior, fuluoq; potentior auro:
 Tu sordes animæ purgas, tu destruis omnes
 Insidias, tu magna tuis incendia carnis
 Fluctibus extinguis, prohibesq; resurgere motus:
 Illicitos, nutuq; oculi potes atria cœli
 Scādere, & inuictū trahere in tua uota Tonātem.
 Si lateris fleui aut capitis stomachi ue dolore
 Sæpius, aut aliquam grauiter succensus ad iram,
 Lentus ero in lachrymas, uitijs mea corda leuātes?
 Heu quid id est? quæ flere uetat me dira potestas
 Inui-,

Inuitoq; mihi geminos obturat ocellos?
 Me ne rigare pudet nunc ora salubribus undis?
 Qui nihil erubui nec uoce procaciter uti,
 Nec te arte oppugnare omni: mens inde gelata
 Nimirum optatos nequit elicuisse liquores.
 Sis præsto Pater omnipotens, & flumina nostris
 Excute luminibus: quo uiuas auspice Moses
 E' petra deprompsit aquas: non deserit ales
 Pullos foeta suos, licet irritetur ab illis
 Sæpius, offensam pietas cum suserat omnem,
 Non ne tuum pater est misereri? non ne redemptus
 Abs te morte fui, longinquis exul in oris?
 Hactenus erraui, redeunti ignosce: iubeq;
 Vt stola prima mihi reddatur, & annulus, atq;
 Calceus. & quoniam sub corde latentia nostri
 Omnia, fac nostræ succurrant crimina menti:
 Vt simul illa, quibus potero, deflero querelis,
 Digneris multo uitulum mihi tradere pingui.

HERCVLES STROZA FLO-
 rentinus.

Heu sator astrorum, terræ dominator & unde,
 Omnia qui solo potis est peruertere nutu,
 Vulnera sustinuit manibus, quas ipse crearat:
 Scilicet ut moriens hominis commissa piaret.
 O' nimium nostros genitor miserate labores,
 Qui certam in mortem, natumq; simulq; æternum
 Vnigenâ, summo CHRISTVM demittis olympos:

E

3

Quas

Quas tibi pro meritis reddant mortalia grates ?
 Non si quisq; hominum centena uoce loquatur,
 Fando æquet tua dona pater : tibi maxima uis est.
 Imbecilla homini : sed quo tu maior, & ille
 Est minor, omne tuum magis admirabile munus.
 Ingratus tamen officij, ingratusq; salutis
 Sæpius offendit tristi tua numina noxa.
 Maxima culpa quidē est, quādo pro munere reddit
 Contemptum, & sacri spernit pia dona lauacri.
 Nitimur in uetitum, præcepta auertimus: unde
 Omne æuum recolet rediuiuus mentis amator,
 Atq; animi. saltem magno cum uate canemus:
 Parce pater, nostræ delicta oblite iuuentæ.
 Quæ regio in terris nostræ non conscia culpæ ?
 Quis uiget in nobis multo sine crimine sensus?
 Quo genitorem adeò humana de stirpe merētem,
 Nos adeò ardētem, in pœnas non prouocat orbis ?
 Qui tamen usq; adeò patiens, mitisq; bonusq;
 Longānimisq; manet, magis ut miserescere nobis,
 Quā meritam statuatur pro crimine sumere pœnā:
 Cū non terra satis, satis una dehisceret Orci
 Spelunca, horrifico pœnarum exercita luctu.
 Quare age discinctos ne flebilis occupet hora,
 Dauidicum ex imo repetamus pectore carmen :
 Infirmi miserere Pater, miserere precantis,
 Et, tibi quæ pietas, tot olentes abluc sordes.

F I N I S.

BASILEAE, EX OFFICI-
na Ioannis Oporini. Anno Salutis
humanę M. D. LXIII. Men-
se Februario.

